

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RAWA MAZOWIECKA

.....
(pieczęć i podpis)
Przewodniczący Rady Gminy Rawa Mazowiecka

PROJEKT – WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU 2024

	Gmina Rawa Mazowiecka Aleja Konstytucji 3 Maja 32 96-200 Rawa Mazowiecka
SPORZĄDZIŁ:	WÓJT GMINY RAWA MAZOWIECKA
ZAŁĄCZNIK NR 1	UCHWAŁA NRRADY GMINY RAWA MAZOWIECKA Z DNIA 2024 R. W SPRAWIE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA

Sporządził: Wójt Gminy Rawa Mazowiecka

Opracowanie projektu:

PRACOWNIA URBANISTYCZNO-ARCHITEKTONICZNA MONDRA® design Łukasz Woźniak

ul. Długa 21, 95-030 Rzgów, ul. Prez. Gabriela Narutowicza 37/4D, 90-125 Łódź

tel./fax.: (42) 630 01 59 tel. kom.: +48 502 568 968 +48 502 594 688

NIP: 728 255 84 25 / REGON: 100540236

info@mondraesign.pl lukasz.wozniak@mondraesign.pl www.mondraesign.pl

mgr inż. arch. Łukasz Woźniak

mgr gospodarki przestrzennej Alicja Woźniak

mgr inż. gospodarki przestrzennej Damian Kubat - asystent projektanta

PROJEKT

SPIIS TREŚCI

SPIIS TREŚCI	I-4
I. WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNO-PRAWNE i synteza ustaleń	I-10
1. PODSTAWA PRAWNA I CEL GŁÓWNY OPRACOWANIA STUDIU.....	I-10
2. ZASADY I TRYB SPORZĄDZANIA STUDIU	I-11
3. ZAKRES PROBLEMATYKI STUDIU	I-12
4. UDZIAŁ OBYWATELI W PROCESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO.....	I-14
5. STRUKTURA DOKUMENTU - CZĘŚCI SKŁADOWE DOKUMENTU STUDIU.....	I-14
6. UZASADNIENIE SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIU UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA	I-15
7. SYNTeza USTALEŃ STUDIU	I-15
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	II-18
1. POŁOŻENIE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	II-18
2. WARUNKI DEMOGRAFICZNE – STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI.....	II-20
2.1. STAN LUDNOŚCI NA TLE POWIATU TOMASZOWSKIEGO	II-20
2.2. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE.....	II-22
2.3. PRZYROST NATURALNY I SALDO MIGRACJI.....	II-24
2.4. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU	II-26
2.5. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	II-28
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY, DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW.....	II-30
3.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA	II-30
3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I POLITYKI SEKTOROWE	II-36
3.3. ANALIZA TRENDÓW ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM - ANALIZA RUCHU BUDOWLANEGO	II-42
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO....	II-48
4.1. BUDOWA GEOLOGICZNA I UDOKUMENTOWANE MIEJSCE LOKALIZACJI ŻŁÓŻ KOPALIN	II-48
4.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	II-54
4.3. WARUNKI KLIMATYCZNE	II-55
4.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE I UŻYTKOWANIE WÓD PODZIEMNYCH	II-60
4.5. WARUNKI HYDROGRAFICZNE I ZAGOSPODAROWANIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH	II-69
4.6. WARUNKI GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKIE – PRZYDATNOŚĆ GRUNTÓW	II-74
4.7. WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-75
4.8. WALORYZACJA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-81
4.9. KRAJOBRAZ NATURALNY I UKSZTAŁTOWANIE TERENU.....	II-87
4.10. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	II-91
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	II-99
5.1. PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA	II-99
5.2. DZIEDZICTWO ARCHEOLOGICZNE	II-101
5.3. ZABYTKI OBJĘTE PRAWNĄ FORMĄ OCHRONY	II-101

5.4.	WOJEWÓDZKA EWIDENCJA ZABYTKÓW	II-105
5.5.	GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW	II-106
6.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	II-106
7.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA.....	II-107
7.1.	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCA	II-107
7.2.	GRUPY RYZYKA ZAWODOWEGO – BEZROBOCIE.....	II-110
7.3.	WARUNKI MIESZKANIOWE	II-111
7.4.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	II-113
7.5.	ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE	II-115
8.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA..	II-116
8.1.	ZAGROŻENIA NATURALNE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	II-116
8.2.	ANTROPOGENICZNE ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	II-118
8.3.	SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	II-118
9.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH, UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	II-119
9.1.	TERENY ZAMKNIĘTE	II-119
9.2.	POZOSTAŁE OBIEKTY I TERENY CHRONIONE	II-119
9.3.	UDOKUMENTOWANE ŹŁOŻA KOPALIN, WÓD PODZIEMNYCH, PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	II-120
10.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	II-121
10.1.	SYSTEM KOMUNIKACJI	II-121
10.2.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	II-128
10.3.	GOSPODARKA W ZAKRESIE USUWANIA I UTYLIZACJI ODPADÓW	II-130
10.4.	SYSTEM INFRASTRUKTURY ENERGETYCZNEJ	II-132
10.5.	SYSTEM INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ	II-134
11.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CEŁÓW PUBLICZNYCH.....	II-134
12.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	II-135
12.1.	BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	II-135
12.2.	MOŻLIWOŚCI FINASOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCEJ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH	II-168
III.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-173
1.	KIERUNKI ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z PONADLOKALNEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ	III-173
1.1.	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU (KPZK 2030)	III-173
1.2.	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2030.....	III-175
1.3.	PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA.....	III-178
1.4.	OBSZARY FUNKCJONALNE WOJEWÓDZTWA	III-181
1.5.	AUDYT KRAJOBRAZOWY.....	III-182
2.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY	III-182
2.1.	ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE ROZWOJU	III-183
2.2.	GŁÓWNE OBSZARY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-190

2.3.	KIERUNKI ZMIAN WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	III-191
3.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	III-192
3.1.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	III-192
3.2.	WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-202
4.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	III-203
4.1.	USTALENIA WSTĘPNE ORAZ ZASADY OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA	III-203
4.2.	SZCZEGÓLNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY ŚRODOWISKA, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	III-204
4.3.	ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POTRZEB OCHRONY WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH	III-206
4.4.	ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POTRZEB OCHRONY ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ OBECNYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB ICH EKSPLOATACJI	III-207
4.5.	ZASADY ZAGOSPODAROWANIA WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI	III-209
4.6.	OCHRONA ZAGOSPODAROWANIA PRZED ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	III-209
4.7.	WPROWADZANIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I NAPRAWCZYCH TERENÓW ZAGOSPODAROWANYCH	III-211
4.8.	SYSTEM PRZYRODNICZY - OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE POWIĄZAŃ EKOLOGICZNYCH	III-213
4.9.	REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ORAZ GMINNA POLITYKA OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU	III-214
5.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	III-215
5.1.	USTALENIA WSTĘPNE ORAZ ZASADY OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA	III-215
5.2.	SZCZEGÓLNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW	III-215
5.3.	ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW – WYTYCZNE LOKALNE	III-216
6.	KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	III-216
6.1.	ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WG PRZYJĘTYCH KIERUNKÓW	III-217
6.2.	ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WG PRZYJĘTYCH KIERUNKÓW	III-218
7.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	III-220
7.1.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	III-220
7.2.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	III-224
8.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	III-229
9.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	III-229
10.	POLITYKA PLANISTYCZNA	III-230
10.1.	OBSZARY, NA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	III-230
10.2.	OBSZARY, NA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-231
10.3.	ZGODNOŚĆ Z USTALENIAMI STUDIUM - ZAKRES ZAMIAN W PLANACH MIEJSCOWYCH	III-231
11.	OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	III-232
12.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	III-232

13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE	III-232
13.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI	III-232
13.2. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	III-232
14. POTRZEBY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA	III-233
14.1. GRANICE TRENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	III-233
14.2. REALIZACJA BUDOWALI OBRONNYCH	III-234
15. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE	III-235
16. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY ZAINSTALOWANEJ WIĘKSZEJ NIŻ 500 KW.....	III-235
17. OBSZARY NA KTÓRYCH USYTUOWANE BĘDĄ OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²	III-236
18. MATERIAŁY WEJŚCIOWE	III-236
SPIS RYCIN	III-238
SPIS TABEL	III-239
ANEKS DO STUDIUM GMINY RAWA MAZOWIECKA	III-242

PROJEKT

PROJEKT

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RAWA MAZOWIECKA

	Gmina Rawa Mazowiecka Aleja Konstytucji 3 Maja 32 96-200 Rawa Mazowiecka
CZĘŚĆ I	WSTĘP - ZAGADNIENIA FORMALNO-PRAWNE I SYNTEZA USTALEŃ
CZĘŚĆ II	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

PROJEKT

I. WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNO-PRAWNE I SYNTEZA USTALEŃ

1. PODSTAWA PRAWNA I CEL GŁÓWNY OPRACOWANIA STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (dalej: Studium) jest obligatoryjnym dokumentem planistycznym, sporządzanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którymi kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, należy do zadań własnych gminy. Prace nad dokumentem podejmowane są na mocy uchwały rady gminy. Organem sporządzającym studium jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

W dniu 24 czerwca 2023 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), które m.in. wprowadzają nowy dokument planistyczny tj. plan ogólny gminy, który ma zastąpić dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zgodnie a art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i niektórych innych ustaw: *Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do dnia wejścia w życie planu ogólnego gminy w danej gminie i stosuje się do nich przepisy dotychczasowe.*

Zgodnie a art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i niektórych innych ustaw: *Do spraw opracowania i uchwalania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego albo ich zmian stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, jeżeli: przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wystąpiono o opinie i uzgodnienia projektów tych studiów albo ich zmian.*

Niniejszy dokument stanowi nową edycję polityki przestrzennej gminy Rawa Mazowiecka - całościową zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka (dalej Studium). Dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka zostało przyjęte uchwałą nr XXXII/176/13 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 28 listopada 2013 r.

Podstawę prawną i formalną rozpoczęcia prac planistycznych projektu niniejszego Studium stanowiła uchwała **nr XXXIII.217.21 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 24 września 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka** w jej granicach administracyjnych.

Cel i zasady oraz tryb sporządzania studium a także zakres dokumentu określają przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz.

503, ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. nr 118, poz. 1233) – podstawa prawna dokumentu planistycznego oraz przepisy odrębne (inne ustawy i rozporządzenia wykonawcze).

Głównym celem sporządzenia niniejszego dokumentu Studium było określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. ZASADY I TRYB SPORZĄDZANIA STUDIUM

1. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium stanowi dokument określający politykę przestrzenną gminy.
2. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do jej zadań własnych. Realizacji tego zadania służą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy.
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, ale jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.
4. Polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając przy tym:
 - 1) wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury,
 - 2) walory architektoniczne i krajobrazowe,
 - 3) wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych,
 - 4) wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - 5) wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i ich mienia,
 - 6) walory ekonomiczne przestrzeni,
 - 7) prawo własności,
 - 8) potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa,
 - 9) potrzeby interesu publicznego,
 - 10) potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych,
 - 11) zapewnienie udziału społeczeństwa w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz planem zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej;
 - 12) zachowanie jawności i przejrzystości procedur planistycznych;
 - 13) potrzebę zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności.

5. W Studium uwzględnia się ustalenia planistyczne wyższego szczebla, w szczególności: strategii rozwoju ponadlokalnego i planu zagospodarowania województwa oraz strategii rozwoju gminy, jeżeli takie strategie istnieją. Studium sporządza się dla całego obszaru gminy w jej granicach administracyjnych.

3. ZAKRES PROBLEMATYKI STUDIUM

Treść polityki przestrzennej gminy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawarta w ustaleniach Studium powinna obejmować:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dn. 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 ze zmianami);
- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- 15) obszary zdegradowane;
- 16) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa;

W Studium ustala się fakultatywnie, w przypadku gdy gmina planuje realizację wskazanych inwestycji:

- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, a także ich stref ochronnych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu;
- obszary, na których mogą być usytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Podstawą ustaleń studium, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jest rozpoznanie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy, wynikających z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy;
- 4) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu w tym krajobrazu kulturowego;
- 5) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 6) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 7) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem;
- 8) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 9) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje na obszarach funkcjonalnych w rozumieniu art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
 - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 10) stanu prawnego gruntów;
- 11) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 12) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 13) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 14) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 15) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 16) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 17) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Zakres problematyki studium kształtują ponadto wymagania wynikające z innych ustaw. Bezpośrednie odniesienie do dokumentu studium zawierają:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie; udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

4. UDZIAŁ OBYWATELI W PROCESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Przygotowywanie i prowadzenie prac nad studium przez zespół planistów, na każdym etapie prac planistycznych, powinno odbywać się w ścisłym współdziałaniu z samorządem gminy oraz przy udziale społeczności lokalnej.

Istniejący system prawny określa elementy partycypacji obywateli w planowaniu przestrzennym poprzez mechanizmy informowania obywateli oraz mechanizmy konsultacji społecznych (możliwość składania wniosków i uwag). Są to procedury prawnie gwarantowane zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa wyróżnia kilka grup przepisów, które nakładają na organ zajmujący się przygotowaniem opracowania planistycznego obowiązki związane z uczestnictwem mieszkańców w planowaniu przestrzennym. Przepisy określają obowiązek informowania obywateli o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany. W kolejnych etapach akt ten daje możliwość:

- składania wniosków dotyczących studium;
- uczestnictwa w dyskusji publicznej nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie studium;
- składania uwag dotyczących projektu studium.

5. STRUKTURA DOKUMENTU - CZĘŚCI SKŁADOWE DOKUMENTU STUDIUM

Niniejszy dokument składa się z dwóch zasadniczych części: niniejszej części tekstowej oraz części graficznej, obejmującej dwa rysunki Studium w skali 1:10 000, stanowiące integralną część dokumentu, który stanowi wraz z wykazem wniosków złożonych do projektu Studium i danymi przestrzennymi załączniki do uchwały.

CZĘŚĆ TEKSTOWA STUDIUM:	
I – WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNE II – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA	ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY RADY GMINY RAWA MAZOWIECKA NR z dnia 2024 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka

CZĘŚĆ GRAFICZNA STUDIUM:	
RYS. 1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA	ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY RADY GMINY RAWA MAZOWIECKA NR z dnia 2024 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka
RYS. 2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA	ZAŁĄCZNIK NR 3 DO UCHWAŁY RADY GMINY RAWA MAZOWIECKA NR z dnia 2024 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka

6. UZASADNIENIE SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA

Przystąpienie przez Radę Gminy Rawa Mazowiecka do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z konieczności aktualizacji polityki przestrzennej gminy, w zakresie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem zmian wytycznych regionalnych, w tym wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz innych ponadlokalnych dokumentach strategicznych, mających wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej w gminie. Zmiana Studium wynika również z konieczności uwzględnienia obecnego stanu społeczno-gospodarczego oraz zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej poszczególnych miejscowości, w celu dostosowania kierunków rozwoju do oczekiwań stawianych przez mieszkańców gminy oraz inwestorów, z zagwarantowaniem możliwości zrównoważonego kształtowania struktur zabudowy poszczególnych wsi.

7. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Synteza ustaleń niniejszego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania zawiera syntetyczny opis głównych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, ustalonych w części III – Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Głównym celem planowania przestrzennego jest kształtowanie środowiska i kierowanie przemianami w nim następującymi w taki sposób, aby osiągnąć ład przestrzenny terytorium gminy. Osiągnięcie ładu przestrzennego jest celem syntetycznym, nie skwalifikowanym i nie związanym z określonym czasem. Aby ten cel mógł zostać w praktyce zrealizowany przez samorząd lokalny musi on zostać uzupełniony poprzez wyznaczenie celów niższego stopnia (celów operacyjnych).

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

(Art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Struktura celów operacyjnych w poszczególnych sferach będzie kształtować politykę przestrzenną gminy Rawa Mazowiecka, dążącą do zapewnienia optymalnego stanu przestrzeni - ładu przestrzennego gminy.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia strukturę funkcjonalno-przestrzenną ustaloną w obowiązujących aktach prawa miejscowego. Docelowe przeznaczenie terenów zostało ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących dla całego obszaru gminy. Polityka przestrzenna ma na celu syntetyczne uwzględnienie ustalonej struktury funkcjonalno-przestrzennej a kierunki zmian dotyczą w szczególności zasad zagospodarowania przestrzennego w granicach zainwestowania jak i w obszarach otwartych.

Kierunki zamian w terenach zainwestowanych są niewielkie natomiast w terenach otwartych kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniają aktualne polityki sektorowe, w szczególności ochrony środowiska oraz ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia zintegrowane podejście do planowania i zagospodarowania przestrzennego, w zakresie celów i kierunków zagospodarowania.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka w celu zapewnienia zintegrowanego, zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego będzie kształtować efektywną i czytelną strukturę przestrzenną gminy, przy optymalnym wykorzystaniu zróżnicowania swojego terytorium. Realizacja ładu przestrzennego, w warunkach zrównoważonego rozwoju, realizowana będzie poprzez osiągnięcie celów ogólnych (założeń programowych struktury funkcjonalno-przestrzennej) oraz celów operacyjnych (kierunków zagospodarowania), określonych w poszczególnych dziedzinach planowania przestrzennego, przy uwzględnieniu obiektów i obszarów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych i zasad ich zagospodarowania, wynikających z konieczność realizacji celów ich ochrony.

Jednocześnie dążyć będzie do rozwoju funkcji towarzyszących, związanych z rozwojem usług i przemysłu oraz w niewielkim stopniu z rozwojem turystyki i rekreacji (głównie krajobrazowej, umożliwiającej zapewnienie dostępności turystycznej gminy Rawa Mazowiecka i promocji jej lokalnych walorów w sieci turystyki regionalnej) przy zachowaniu i wzmocnieniu funkcji środowiskowych. Ustala się główne cele polityki przestrzennej dotyczą kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz jej sieci osadniczej (struktur funkcjonalno-przestrzennych poszczególnych wsi).

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy:

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka ma na celu utrzymanie rolniczej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz tworzenie nowych warunków dla rozwoju zarówno wyspecjalizowanego jak i wielofunkcyjnego rolnictwa - kreowanie współczesnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej z nowoczesnym zapleczem i przestrzenią zamieszkania. Polityka przestrzenna wskazuje

również na dążenie do lokalizowania obiektów produkcyjnych, usługowych, magazynowych (koncentracja terenów wzdłuż drogi ekspresowej S-8, zgodnie z obowiązującymi planami miejscowymi). W odniesieniu do struktury przestrzennej terenów zurbanizowanych działania będą dotyczyć rozwoju i przekształceń zabudowy z poszanowaniem lokalnej specyfiki układów osadniczych - kontynuacja charakteru zabudowy zagrodowej, uzupełnionej zabudową mieszkaniową jednorodzinną, w sposób ograniczający możliwe konflikty przestrzenne.

Cele operacyjne w sferze osadnictwa i zabudowy (obszarów zainwestowania wsi):

- 1) Uporządkowanie zasad zagospodarowania w obszarze przygranicznym z miastem Rawa Mazowiecka – kształtowanie układu funkcjonalno-przestrzennego w sposób gwarantujący wyeliminowanie konfliktów przestrzennych (negatywne sąsiedztwo odmiennych funkcji zabudowy, zapewnienie obsługi komunikacyjnej oraz zaplecza usługowego),
- 2) Czytelne granice zainwestowania wsi, umożliwiające koncentrację inwestycji, w tym celu publicznego, podnoszące jakość pracy i zamieszkania w gminie,
- 3) Ukształtowanie zdrowego, bezpiecznego i estetycznego środowiska zamieszkania poszczególnych miejscowości, w oparciu o ich lokalne walory funkcjonalno-przestrzenne.

Cele operacyjne w sferze systemu obszarów otwartych:

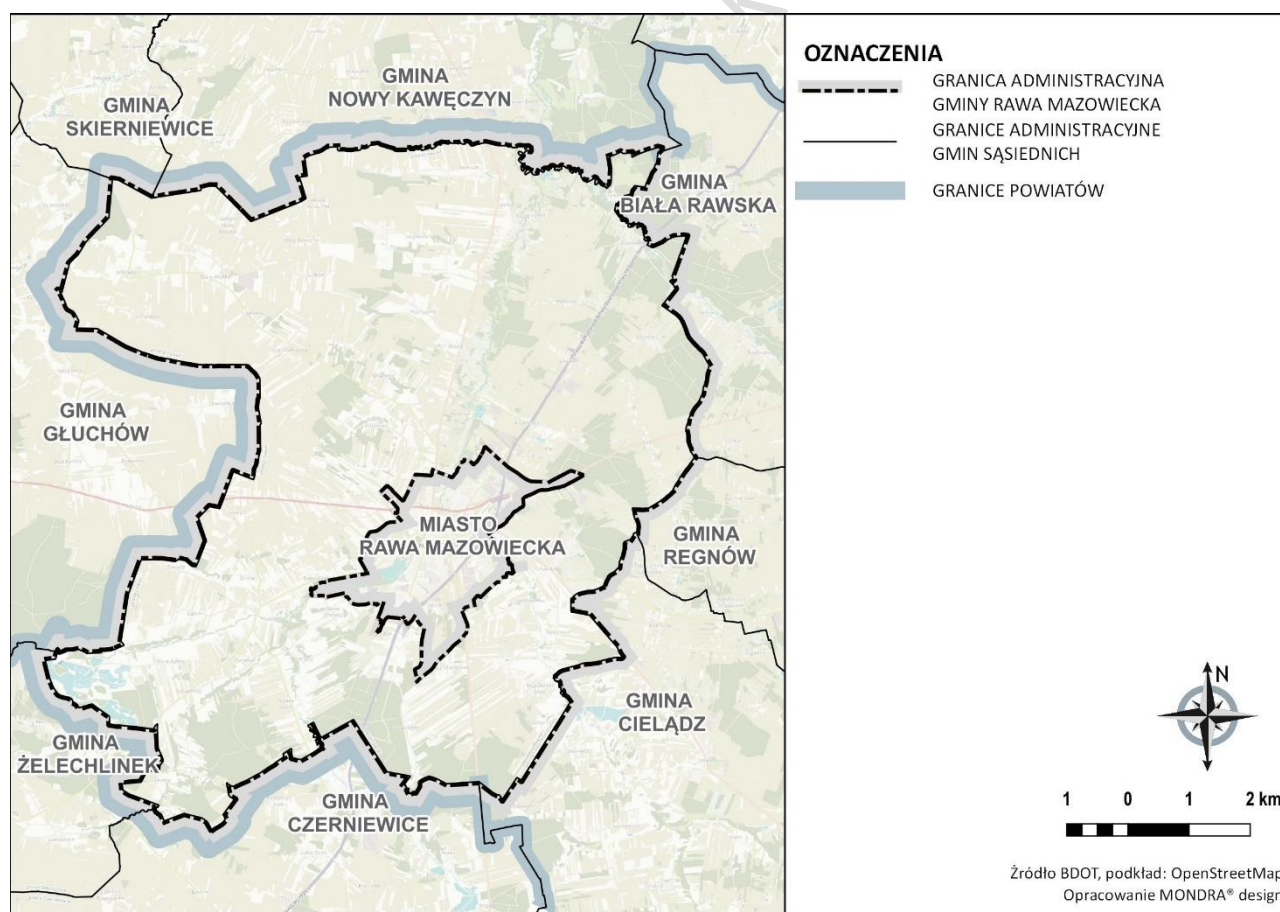
- 1) Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów otwartych (systemu przyrodniczo-krajobrazowego gminy) oraz lokalnych ekosystemów,
- 2) Ochrona zagospodarowania siedlisk rolniczych oraz ich komunikacji z obszarem gminy,
- 3) Ochrona i najbardziej efektywne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

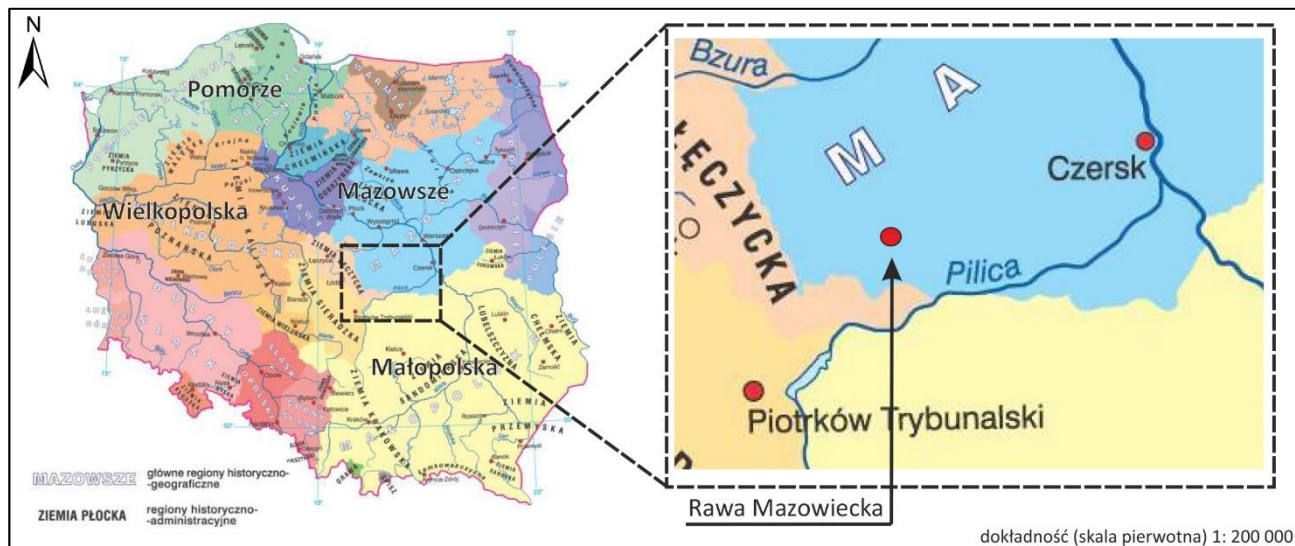
1. POŁOŻENIE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Gmina Rawa Mazowiecka jest położona we wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie rawskim, z siedzibą powiatu w mieście Rawa Mazowiecka. Jest ona jedną z siedmiu gmin powiatu rawskiego (jedną z pięciu gmin wiejskich). Do powiatu rawskiego przynależą dwa miasta: Rawa Mazowiecka (gmina miejska) i Biała Rawska (gmina miejsko-wiejska). Gmina wiejska Rawa Mazowiecka graniczy od północy z gminą Nowy Kawęczyn (powiat skierniewicki), od zachodu z gminą Głuchów (powiat skierniewicki) i Żelechlinek (powiat tomaszowski), od południa z gminą Czerniewice (powiat tomaszowski) oraz od wschodu z gminą Biała Rawska, Regnów i Cielądz (powiat rawski).

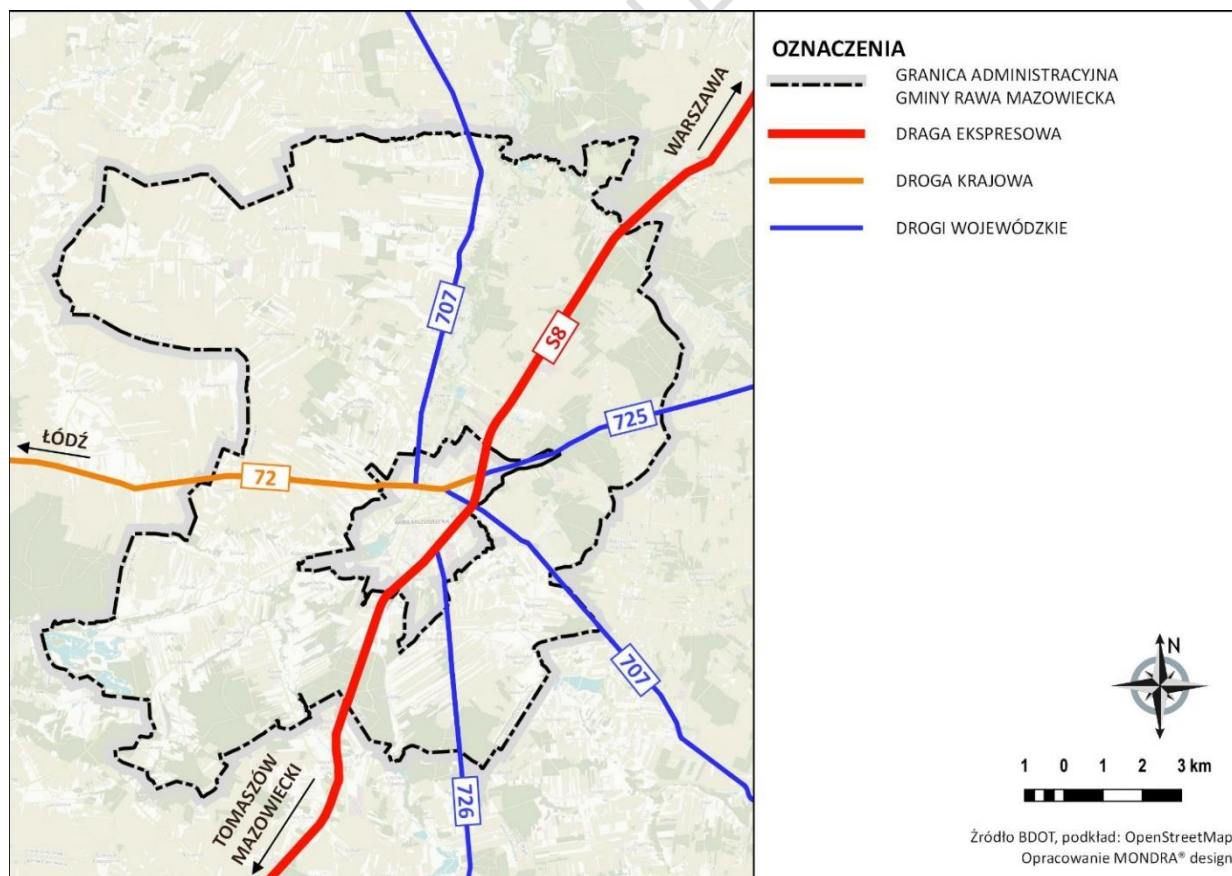
Ryc. 1. Położenie administracyjne
Źródło: opracowanie własne.

Obszar gminy jest położony w obrębie regionu historyczno-geograficznego Mazowsza - jednostki podziału terytorialnego Korony Królestwa Polskiego, w obszarze ziemi rawskiej. **Ziemia rawska** w latach 1247-1526 stanowiła księstwo rawskie. Była pierwszą dzielnicą mazowiecką wcieloną do Korony (1462 r.). W latach 1462-1793 znajdowała się w województwie rawskim. Główne grody to: Rawa, Gostynin, Biała Rawska, Głowno, Kutno, Sochaczew i Skierniewice. Obecnie tereny dawnej ziemi rawskiej znajdują się w województwie mazowieckim i łódzkim.

Ryc. 2. Położenie na tle regionów historyczno-geograficznych Polski

Źródło: opracowanie własne na podkładzie mapy regionów historyczno-geograficznych Polski.

Ryc. 3. Powiązania komunikacyjne - położenie w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich

Źródło: opracowanie własne.

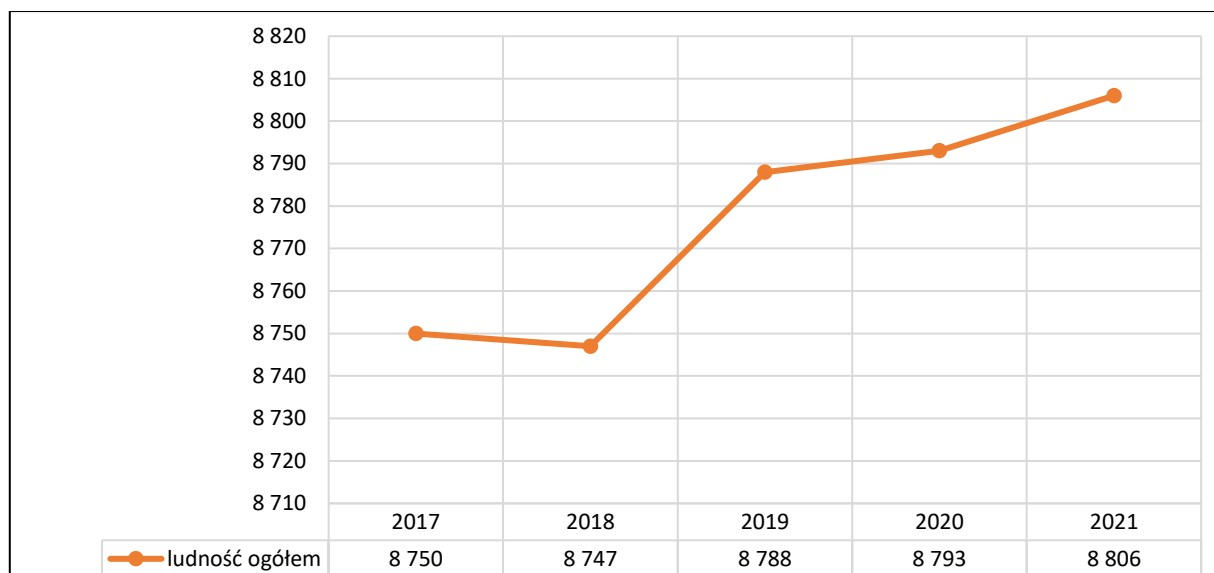

Położenie komunikacyjne gminy Rawa Mazowiecka jest dobre. Przez teren gminy przebiega jedna droga ekspresowa S8 (Warszawa – Wrocław), droga krajowa Nr 72 (relacji Łódź – Rawa Mazowiecka), trzy drogi wojewódzkie: Nr 707 (relacji Skierniewice – Rawa Mazowiecka – Nowe Miasto Nad Pilicą), 725 (relacji Rawa Mazowiecka – Biała Rawska – Bielsk Duży), Nr 726 (relacji Rawa Mazowiecka – Inowłódz – Opoczno - Żarnów) oraz drogi powiatowe i gminne.

2. WARUNKI DEMOGRAFICZNE – STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI

2.1. STAN LUDNOŚCI NA TLE POWIATU RAWSKIEGO

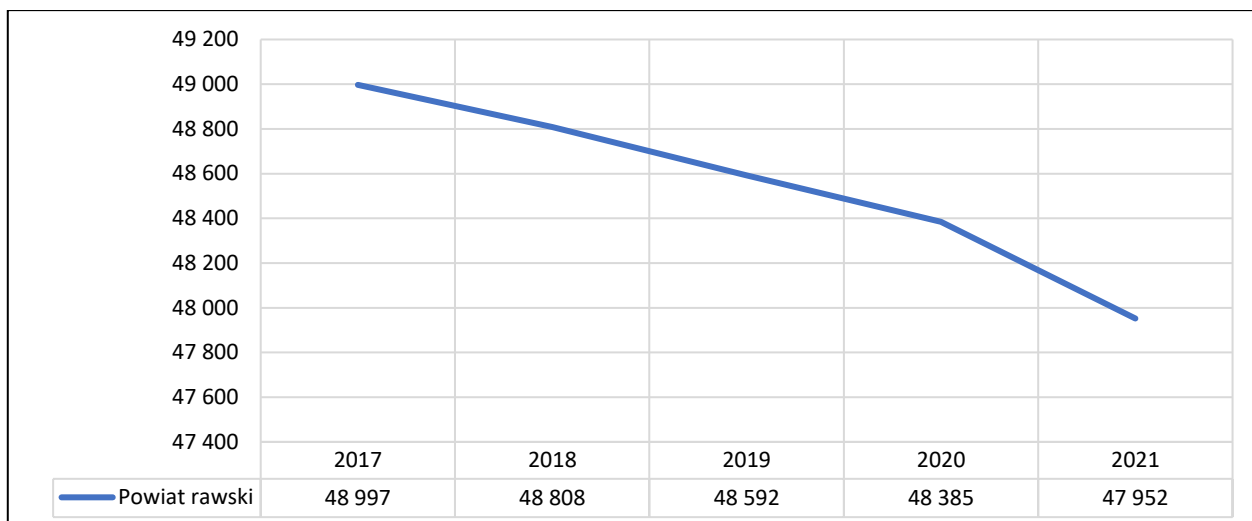
Gmina Rawa Mazowiecka zajmuje powierzchnię 163,3 km², przy stanie ludności wynoszącym 8 806 mieszkańców, z czego 49,9 % (4 395) to mężczyźni a 50,1% (4 411) kobiety (stan na 2021 r.). W gminie wydzielono 52 obręby geodezyjne. Gęstość zaludnienia wynosi 53 osoby na km². Gmina Rawa Mazowiecka jest jedną z 7 gmin powiatu rawskiego a jej ludność stanowi 18,4 % ludności powiatu. Pod względem liczby ludności zajmuje 2 miejsce w powiecie rawskim.

Ryc. 1. Stan ludności ogółem gminy Rawa Mazowiecka w latach 2017-2021

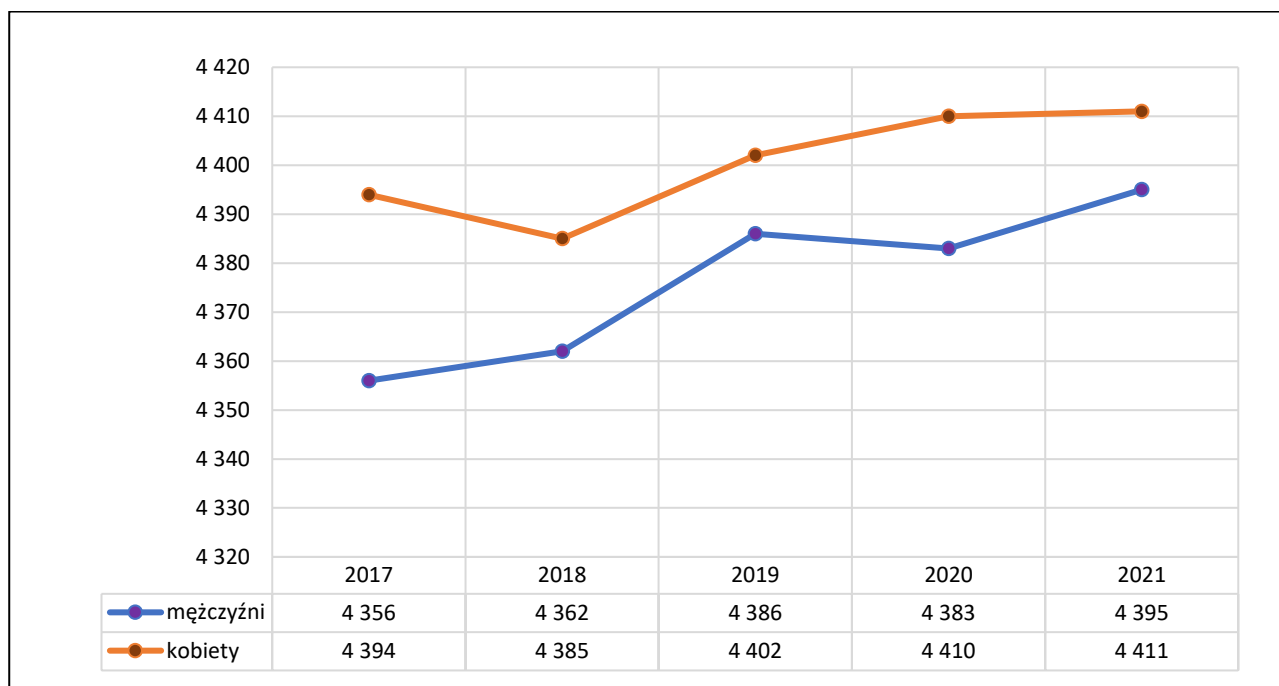
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przedstawione powyżej dane wyraźnie pokazują wzrost populacji gminy Rawa Mazowiecka. W 2017 r. liczba mieszkańców gminy Rawa Mazowiecka wynosiła 8750, obecnie jest to o ok. 56 mieszkańców więcej. W 2018 r. odnotowano spadek o 3 osoby względem 2017 r. Największy wzrost liczby ludności odnotowano w 2019 r. - na poziomie 41 mieszkańców.

Ryc. 1. Stan ludności powiatu rawskiego w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Gmina Rawa Mazowiecka na tle powiatu rawskiego wyróżnia się wzrostem liczby ludności w latach 2017-2021 r. Zarówno trend dla powiatu jak i krajowy wskazuje spadek liczby ludności.

Ryc. 2. Struktura płci ludności gminy Rawa Mazowiecka w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

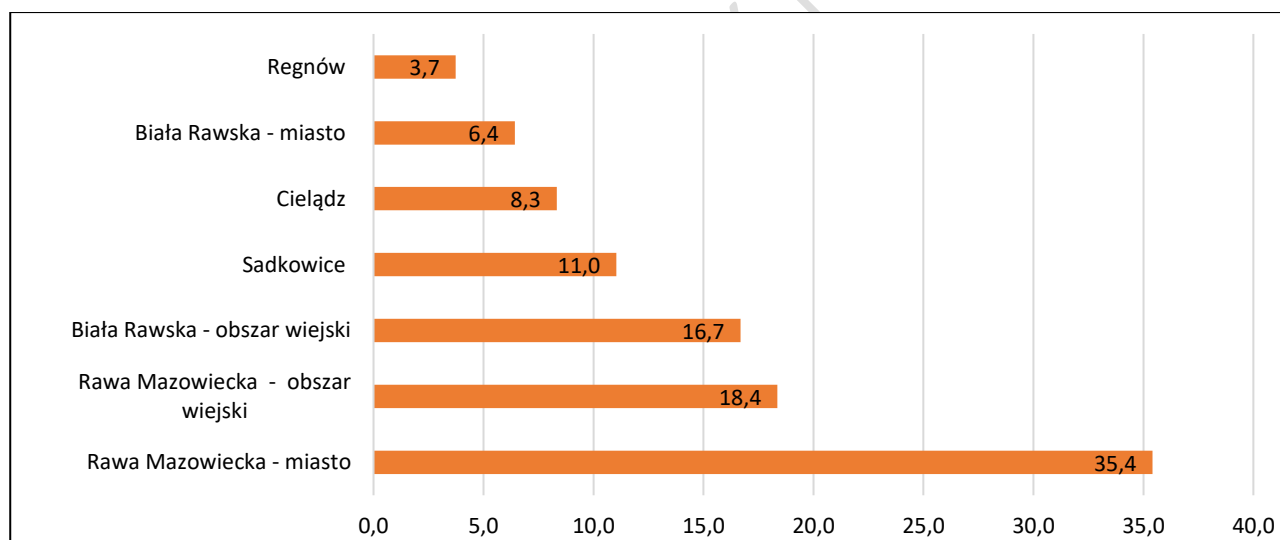
W strukturze płci ludności gminy występuje niewielka przewaga kobiet w stosunku do mężczyzn. W 2021 r. relacja ta kształtowała się na poziomie 51% kobiet i 49 mężczyzn. Trend ten utrzymuje się od 2017 r. Ta niewielka różnica nie wpływa na wysokość wskaźnika feminizacji dla gminy. Wskaźnik ten wynosi 100, co oznacza, że statystycznie na 100 mężczyzn w gminie Rawa Mazowiecka przypada 100 kobiet.

Tab. 1. Gęstość zaludnienia na km² w latach 2017-2021 na tle gmin powiatu oraz województwa

Jednostka podziału terytorialnego/rok	2017	2018	2019	2020	2021
Rawa Mazowiecka - miasto	1 224	1 219	1 211	1 202	1 187
Biała Rawska - miasto	336	335	331	329	323
WOJ. ŁÓDZKIE	136	135	135	134	133
Powiat rawski	76	76	75	75	74
Rawa Mazowiecka	54	54	54	54	54
Sadkowice	46	45	45	45	44
Cielądz	43	43	43	43	43
Biała Rawska - obszar wiejski	41	41	41	41	40
Regnów	39	39	39	39	39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Największym współczynnikiem gęstości zaludnienia (ilość osób/km²) na tle powiatu rawskiego oraz województwa łódzkiego charakteryzuje się miasto Rawa Mazowiecka - wskaźnik wynosi 1 187 os/km², Biała Rawska - 323 os/km². Gmina Rawa Mazowiecka jest najgęściej zaludnioną gminą wiejską powiatu rawskiego (54 os/km²), przy czym najmniejszą gęstością zaludnienia w powiecie charakteryzuje się gmina Regnów (39 os/km²).

Ryc. 3. Udział ludności gmin w ludności powiatu rawskiego (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Największy udział ludności w powiecie rawskim posiada miasto Rawa Mazowiecka – 35,4%. Gmina Rawa Mazowiecka zaś, zajmuje drugie miejsce, z udziałem wynoszącym prawie 18,4%. Najmniejsza gmina w powiecie rawskim z udziałem 3,7 % to gmina Regnów. Równie wysokim udziałem charakteryzują się gmina Biała Rawska z udziałem 16,7 % ludności oraz gmina Sadkowice 11%.

2.2. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE

Gmina Rawa Mazowiecka składa się z 38 sołectw. Najliczniej zamieszkałym sołectwem gminy są Boguszyce, w którym mieszka 611 osób, stanowiące ok. 7% całej ludności gminy. Znaczącą liczbę mieszkańców w skali gminy mają ponadto sołectwa: Pukinin (542), Kurzeszyn (528). Najmniejszymi

sołectwami pod względem liczby ludności są: Kaliszki, które są zamieszkiwane przez 46 osób oraz Lutkówka zamieszkiwana przez 44 osoby.

Tab. 2. Liczba stałych mieszkańców wg sołectw w latach 2017-2021

L.p.	Sołectwo	Liczba mieszkańców latami 2017-2021					Udział % w gminie
		2017	2018	2019	2020	2021	
1.	Bogusławki Małe	215	211	206	202	199	2,27
2.	Boguszyce	627	626	618	617	611	6,96
3.	Byszewice	271	271	273	278	289	3,29
4.	Chrusty	317	345	316	320	340	3,87
5.	Dziurdzioły	319	323	331	325	321	3,65
6.	Garłów	103	102	100	102	102	1,16
7.	Głuchówek	251	253	252	256	260	2,96
8.	Huta Wałowska-Janolin	145	146	147	146	145	1,65
9.	Jakubów	89	85	88	92	98	1,12
10.	Julianów	180	182	184	184	186	2,12
11.	Kaliszki	47	46	49	50	46	0,52
12.	Kaleń	261	272	262	253	257	2,93
13.	Konopnica	391	388	389	377	377	4,29
14.	Kurzeszyn	528	518	514	527	528	6,01
15.	Księża Wola	260	264	267	267	276	3,14
16.	Leopoldów	117	115	117	109	112	1,28
17.	Linków	108	111	109	106	103	1,17
18.	Lutkówka	48	47	45	45	44	0,50
19.	Matyldów	279	287	295	290	284	3,23
20.	Małgorzatów	140	140	149	147	142	1,62
21.	Niwna	478	485	484	473	465	5,29
22.	Nowa Wojska	196	198	197	192	189	2,15
23.	Pasieka Wałowska	135	133	141	143	145	1,65
24.	Podlas	154	151	158	158	155	1,76
25.	Przewodowice	124	123	125	132	128	1,46
26.	Pukinin	546	541	544	538	542	6,17
27.	Rogówiec	377	374	376	376	357	4,06
28.	Rossocha	99	100	96	96	92	1,05
29.	Soszyce	113	115	107	111	112	1,28
30.	Stare Byliny	127	130	137	135	131	1,49
31.	Ścieki	193	190	199	201	205	2,33
32.	Stara Wojska	133	127	124	123	123	1,40
33.	Wałowice	370	380	385	396	385	4,38
34.	Wilkowice	350	347	348	353	340	3,87
35.	Wołucza	271	269	263	264	262	2,98
36.	Zagórze	96	95	96	94	93	1,06
37.	Zawady	163	163	163	162	162	1,84
38.	Żydomice	181	178	177	170	177	2,02
SUMA:		8802	8831	8831	8810	8783	100

Źródło: Dane Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka

2.3. PRZYROST NATURALNY I SALDO MIGRACJI

2.3.1. Przyrost naturalny

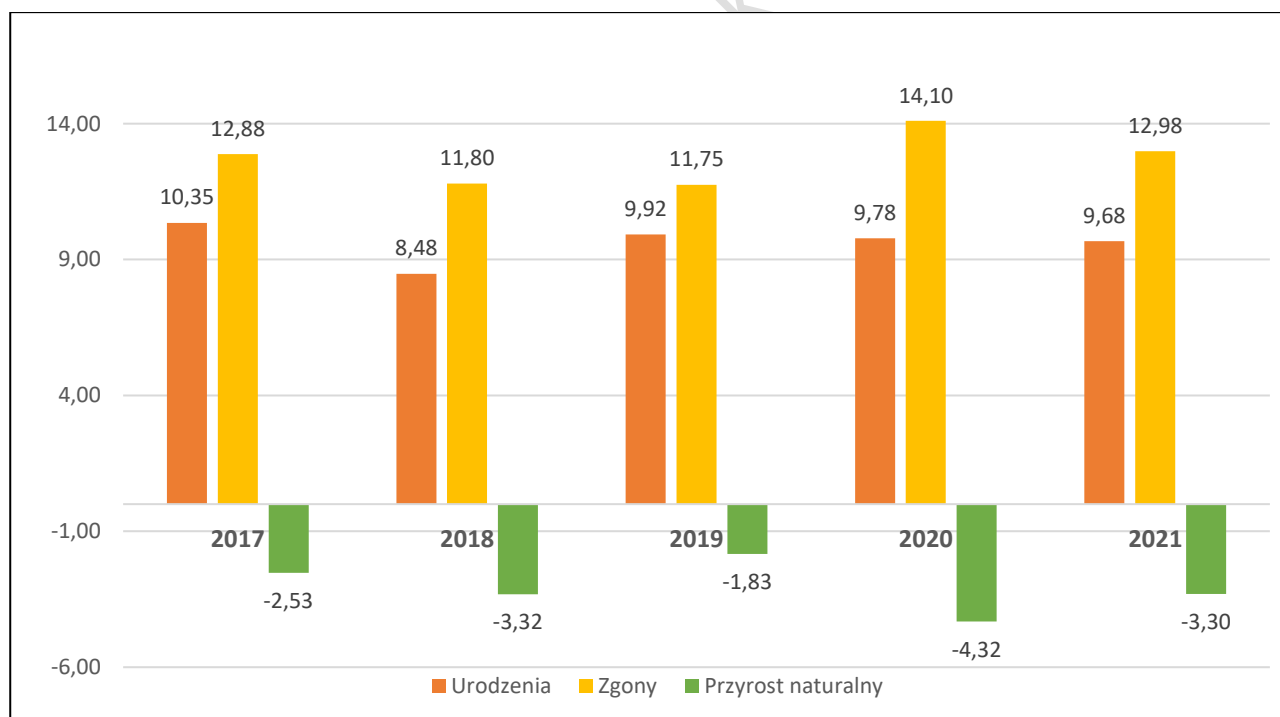
Niekorzystnym zjawiskiem zarówno w skali krajowej jak i lokalnej jest utrzymujący się przez ostatnie lata ujemny przyrost naturalny. Przyczynę tego zjawiska upatruje się w pogarszającej się sytuacji ekonomicznej części społeczeństwa oraz rozwijającym się konsumpcyjnym stylem życia.

Tab. 3. Przyrost naturalny w latach 2017-2021

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2017	90	112	-22
2018	74	103	-29
2019	87	103	-16
2020	86	124	-38
2021	85	114	-29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

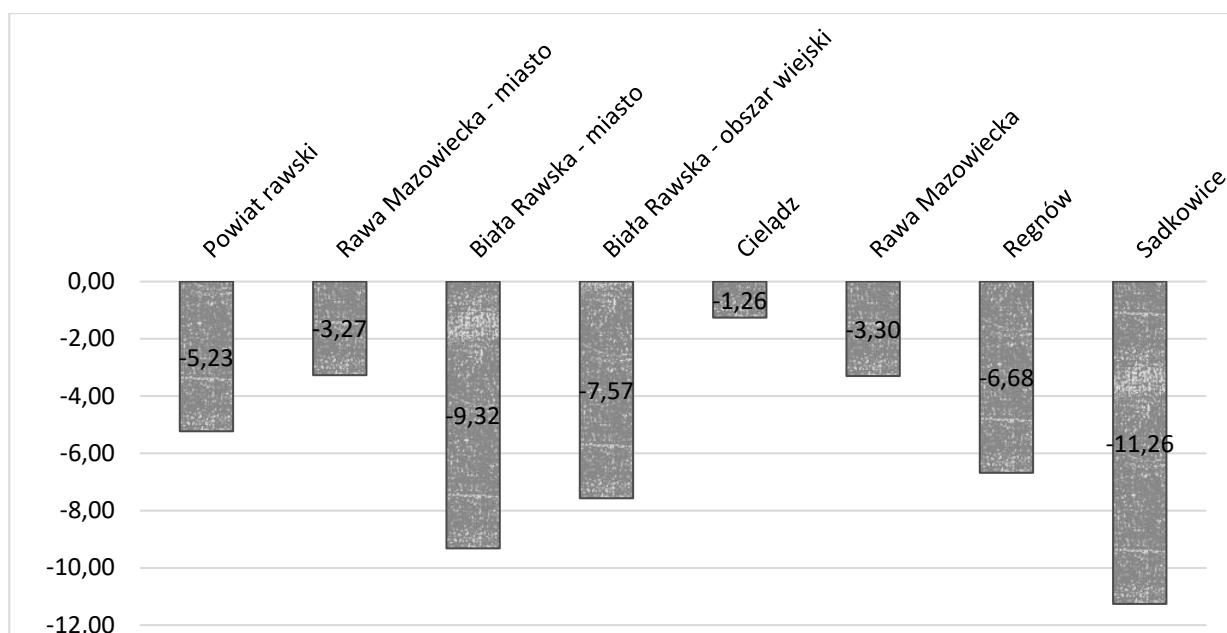
Wskaźnik przyrostu naturalnego dla gminy Rawa Mazowiecka od 2017 r. jest ujemny. Najmniejszy przyrost naturalny na 1000 ludności zanotowano w 2020 r. (-4,32), natomiast największą wartość osiągnął w 2017 r. (-2,53).

Ryc. 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2017 – 2021 w gminie Rawa Mazowiecka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na tle gmin powiatu rawskiego pod względem największego przyrostu naturalnego gmina Rawa Mazowiecka plasuje się na 5 miejscu. Największy ujemny przyrost naturalny ma gmina Sadkowie (-11,26 na 1000 ludności). Najmniejszy ujemny przyrost naturalny ma gmina Cielądz (-1,26 na 1000 ludności).

Ryc. 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminach powiatu rawskiego w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

2.3.2. Saldo migracji

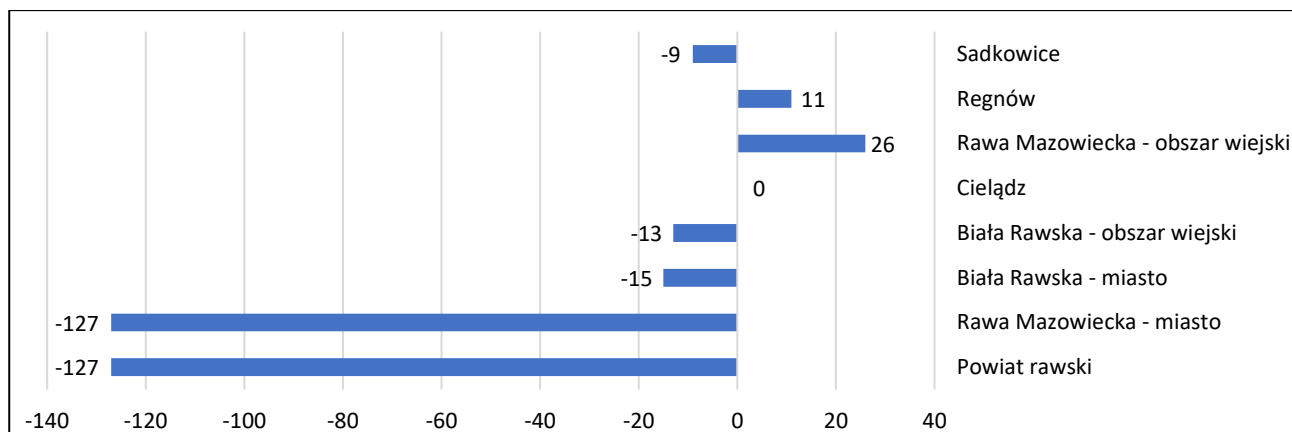
Saldo migracji wewnętrznych w gminie w latach 2012-2021 przyjmowało wartości dodatnie, gdzie największą dodatnią wartość odnotowano w latach: 2013, 2015 i 2019 r. Odnotowano saldo migracji zagranicznych równe 0 na przestrzeni ostatnich 3 lat.

Dodatnie saldo migracji świadczy o istnieniu czynników mogących zatrzymać mieszkańców na terenie gminy, natomiast ujemne saldo o spadku atrakcyjności terenów gminy. Migracje w gminie Rawa Mazowiecka prezentują wartości dodatnie, przedstawione dane ukazują tendencję wzrostową migracji tzn. więcej mieszkańców przybywało do gminy, niż wyjeżdżało. Od 2019 roku w gminie nie zaobserwowano ruchu zagranicznego.

Tab. 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w latach 2012-2021

Kierunek migracji	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo migracji wewnętrznych	6	42	36	43	27	39	22	54	26	31
Saldo migracji zagranicznych	-2	0	-1	0	1	1	1	0	0	0
Saldo migracji ogółem	4	42	35	0	28	40	23	54	26	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

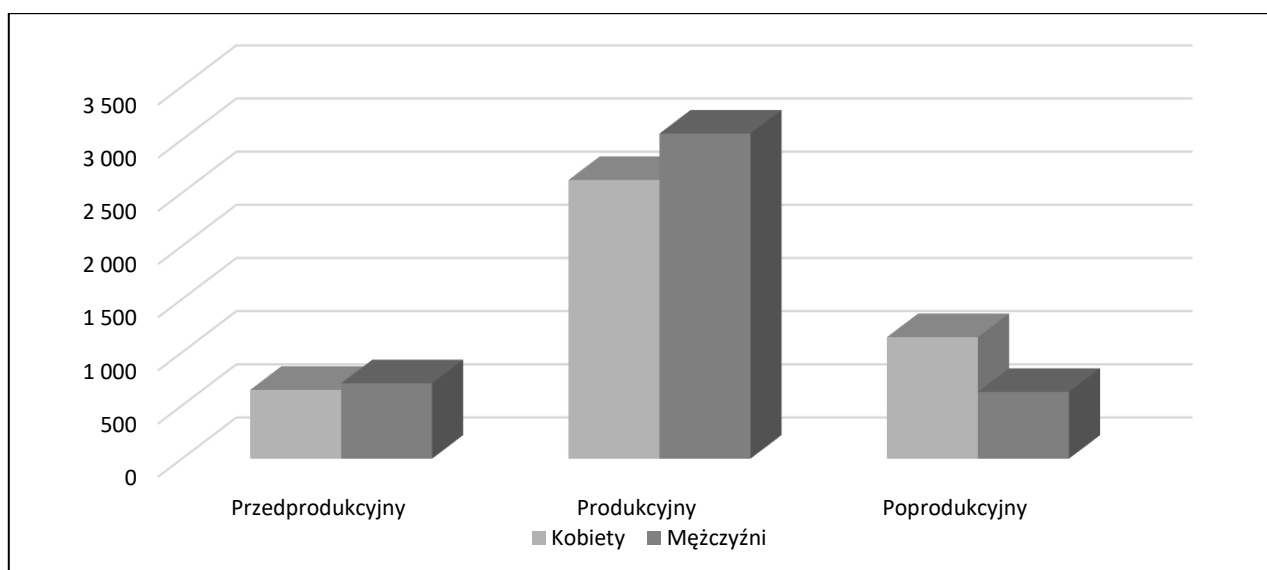
Ryc. 7. Saldo migracji na tle powiatu rawskiego w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tylko w gminie Rawa Mazowiecka i Regnów odnotowano dodatnie saldo migracji (BDL GUS 2020 r.) Dla pozostałych gmin powiatu wskaźnik ten przyjął wartości ujemne, w tym najwyższą wartość ujemną odnotowano w mieście Rawa Mazowiecka.

2.4. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 64,5 % ogółu mieszkańców gminy, natomiast w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym odpowiednio 15,4 % oraz 20,1%. Większy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym świadczy o trendzie starzenia się społeczeństwa. Na przełomie ostatnich 25 lat odnotowano spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym. Demograficzne starzenie się społeczeństwa, wyrażające się większym udziałem osób starszych w strukturze ludności, stanowi istotne wyzwanie dla rozwoju regionu. W przyszłości może to skutkować m. in. rosnącym zapotrzebowaniem na świadczenia zdrowotne dla tej grupy mieszkańców.

Ryc. 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy wg ekonomicznych grup wieku w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tab. 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w 2021 r.(%).

Obszar	Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny
gmina Rawa Mazowiecka	15,4	64,5	20,1
powiat rawski	15,7	61,5	22,8
WOJ. ŁÓDZKIE	14,4	60,7	25
POLSKA	15,3	62,1	22,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wg wyżej przedstawionych danych wynika, że struktura udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku jest zbliżona do danych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Tab. 6. Wskaźnik obciążenia demograficznego, średnia z lat 2017-2021

Wskaźnik/obszar	gmina Rawa Mazowiecka	powiat rawski	WOJ. ŁÓDZKIE
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	62,5	67,92	69,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	103,98	116,76	141,94
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	31,88	36,62	41,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wskaźnik obciążenia demograficznego kształtuje się na umiarkowanym poziomie tj. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają 63 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Jest to drugi najniższy wskaźnik wśród gmin powiatu rawskiego.

Tab. 7. Wskaźnik obciążenia demograficznego dla gmin powiatu rawskiego w 2017-2021 r.

Jednostka administracyjna/Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Rawa Mazowiecka miasto	24,9	27,0	28,9	30,9	32,9
Sadkowie	29,3	29,8	29,9	30,8	31,5
Powiat rawski	25,1	26,2	27,2	28,3	29,3
Biała Rawska - obszar wiejski	26,4	27,2	28,0	28,7	29,1
Biała Rawska - miasto	20,6	22,1	24,0	25,5	27,2
Cielądz	23,7	24,4	25,1	25,8	25,7
Rawa Mazowiecka	23,5	24,0	24,1	24,7	25,0
Regnów	26,2	26,3	25,8	24,7	24,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tab. 8. Szczegółowa struktura wiekowa populacji gminy Rawa Mazowiecka w 2021 r.

Przedział wiekowy	Liczba ludności	Udział w ogóle ludności (%)
0-2	250	2,8
3-6	310	3,5
7-12	589	6,7

Przedział wiekowy	Liczba ludności	Udział w ogólnej ludności (%)
13-15	322	3,7
16-18	294	3,3
19-24	634	7,2
25-34	1 250	14,2
35-44	1 337	15,2
45-54	1 204	13,7
55-64	1 124	12,8
65 i więcej	1 492	16,9
Ogółem	8 806	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Dane dotyczące udziału poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności gminy Rawa Mazowiecka wskazują na występowanie dwóch najliczniejszych grup wiekowych w przedziale 65 i więcej oraz 35-44. Związane jest to z wyższymi demograficznymi latami 50 i 80. W najbliższych latach mieszkańcy gminy urodzeni w czasie powojennego wyżu zakończą swoją aktywność zawodową i poważnie zasilą grupę osób w wieku poprodukcyjnym.

2.5. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

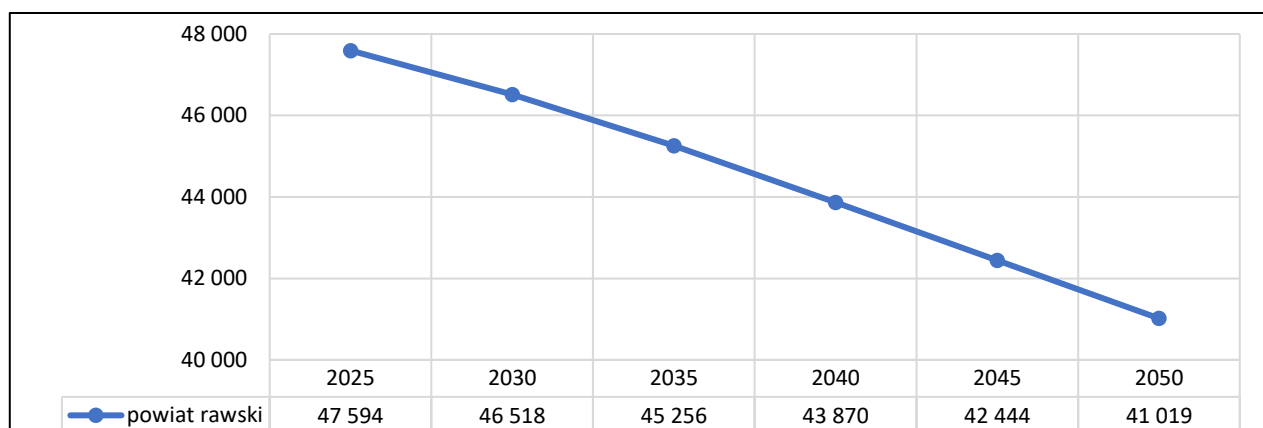
Zgodnie z prognozą dla Polski na lata 2014-2050, opracowaną przez Główny Urząd Statystyczny, liczba ludności Polski będzie sukcesywnie spadać. Prognozowana liczba ludności województwa łódzkiego w 2050 r., stanowić będzie 88,2% stanu ludności odnotowanego w 2013 r.

Tab. 9. Prognoza demograficzna dla województwa łódzkiego do 2050 r.

Ludność/lata analizy	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Ludność - tereny wiejskie	920 491	920 088	916 571	909 062	898 690	887 010	874 491
Ludność - miasto	1 513 587	1 453 609	1 389 807	1 322 580	1 254 320	1 187 910	1 124 640
Ogółem	2 434 078	2 373 697	2 306 378	2 231 642	2 153 010	2 074 920	1 999 131

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Prognoza ludności wiejskiej powiatu rawskiego określa podobną tendencję, jak prognoza dla województwa łódzkiego tj. po 2020 r. szacuje się sukcesywny spadek liczby mieszkańców.

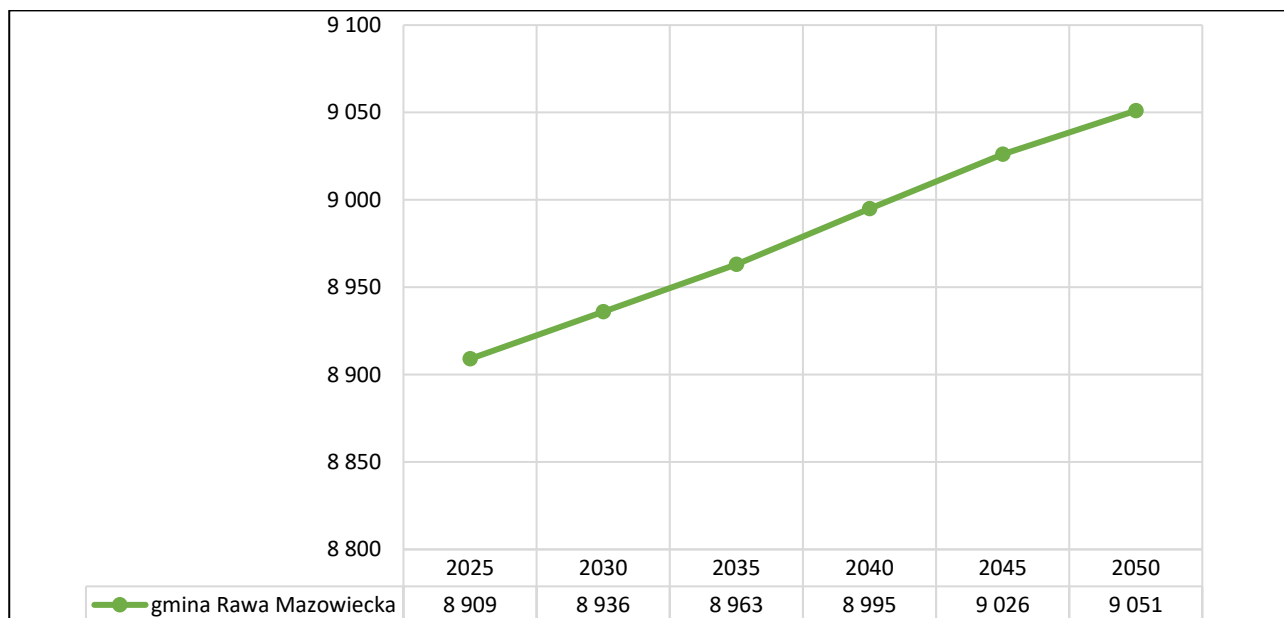
Ryc. 8. Prognoza demograficzna dla ludności powiatu rawskiego do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tab. 10. Prognoza demograficzna dla gminy Rawa Mazowiecka do 2050 r.

Grupa	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Ogółem	8 909	8 936	8 963	8 995	9 026	9 051
przedprodukcyjny	1 738	1 738	1 735	1 749	1 759	1 766
produkcyjny	5 261	5 250	5 243	5 224	5 228	5 229
mobilny	3 140	3 140	3 135	3 099	3 078	3 040
niemobilny	2 121	2 110	2 108	2 125	2 150	2 189
poprodukcyjny	1 910	1 948	1 985	2 022	2 039	2 056
0-14	1 414	1 427	1 440	1 444	1 465	1 501
15-59	5 305	5 293	5 280	5 272	5 270	5 248
60+	2 190	2 216	2 243	2 279	2 291	2 302
15-64	5 854	5 835	5 821	5 804	5 793	5 768
65+	1 641	1 674	1 702	1 747	1 768	1 782
80+	334	348	363	375	395	411

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ryc. 8. Prognoza demograficzna dla gminy Rawa Mazowiecka do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Prognoza ludności gmin do 2050 r. opracowana przez Główny Urząd Statystyczny wskazuje przeciwny trend jak prognoza dla powiatu rawskiego – postępujący wzrost liczby ludności. Dla gminy Rawa Mazowiecka wzrost ten może wynieść 141 mieszkańców do 2050 r.

Zauważyć trzeba, że prognoza demograficzna oparta została o główne współczynniki demograficzne tj. dzietność, umieralność, imigracje i emigracje. Prognoza nie uwzględnia czynników gospodarczo-przestrzennych kształtujących m.in. warunki zamieszkania. Kształtując politykę przestrzenną gmina Rawa Mazowiecka musi wziąć pod uwagę iż stanowi obszar potencjalnego – prognozowanego spadku liczby ludności.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY, DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW

3.1. STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA

3.1.1. Sieć osadnicza

Obszar gminy Rawa Mazowiecka zajmuje powierzchnię 163,3 km². W podziale na jednostki organizacji terytorialnej gmina składa się z 38 sołectw, obejmujących 52 obręby ewidencyjne (podział geodezyjny przestrzeni). Sołectwa gminy Rawa Mazowiecka: Bogustawki Małe, Boguszyce, Byszewice, Chrusty, Dziurdzioły, Garłów, Głuchówek, Huta Wałowska-Janolin, Jakubów, Julianów, Kaliszki, Kaleń, Konopnica, Kurzeszyn, Księża Wola, Leopoldów, Linków, Lutkówka, Matyldów, Małgorzatów, Niwna, Nowa Wojska, Pasieka Wałowska, Podlas, Przewodowice, Pukinin, Rogówiec, Rossocha, Soszyce, Stare Byliny, Ścieki, Stara Wojska, Wałowice, Wołucza, Zagórze, Zawady, Żydomicze.

Tab. 11. Podział terytorialny gminy Rawa Mazowiecka

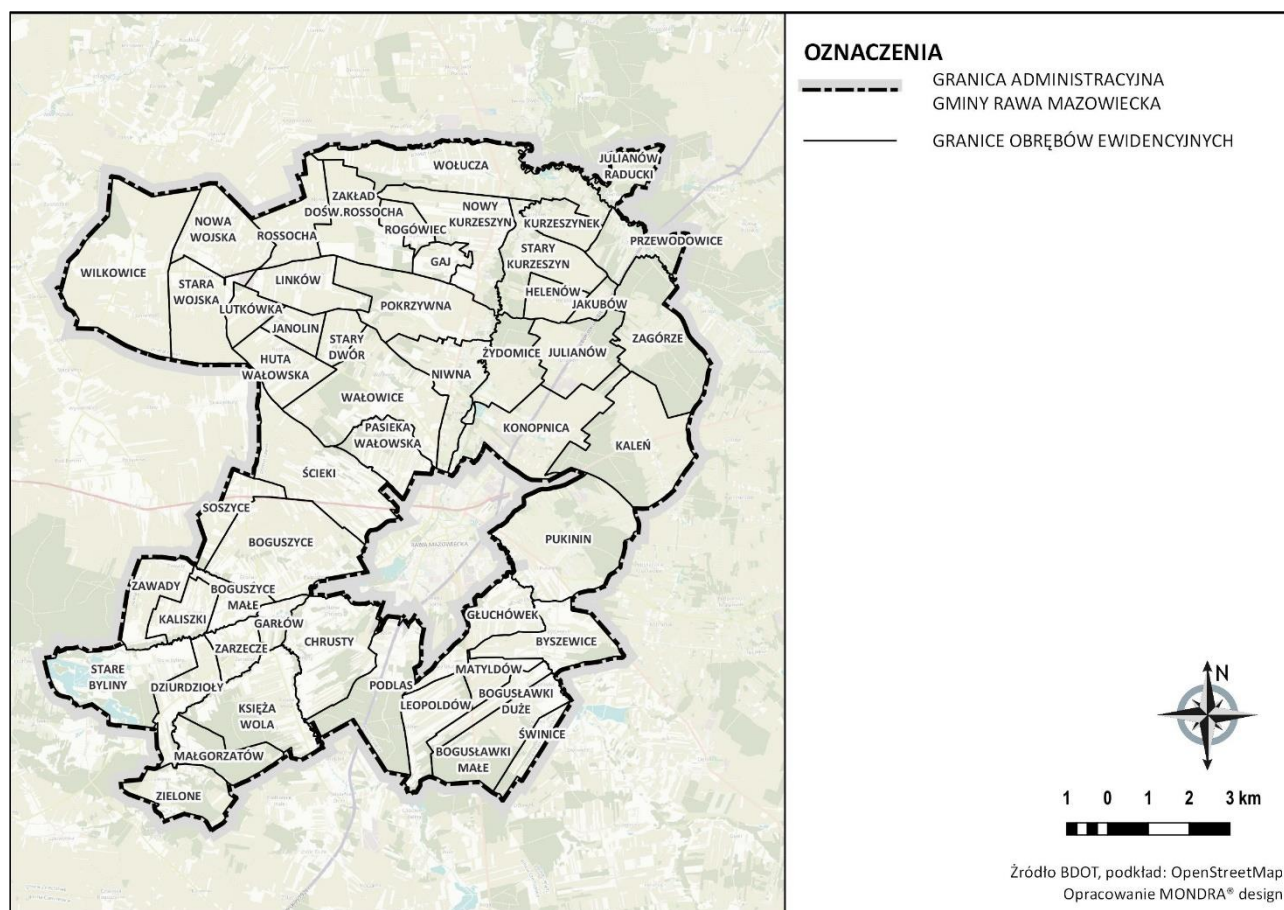
L.p.	Sołectwo	Powierzchnia [ha]	Obręb geodezyjny	Miejscowość	Jednostka osadnicza (wieś, kolonia, osada)
1.	Bogustawki Małe	491,96	Bogustawki Małe	Bogustawki Małe	wieś
			Świnice	Świnice	wieś
2.	Boguszyce	784,54	Boguszyce	Boguszyce	wieś
			Boguszyce Małe	Boguszyce Małe	wieś
3.	Byszewice	323,23	Byszewice	Byszewice	wieś
4.	Chrusty	485,32	Chrusty	Chrusty	wieś
5.	Dziurdzioły	359,49	Dziurdzioły	Dziurdzioły	wieś
			Zarzeczce	Zarzeczce	wieś
6.	Garłów	88,20	Garłów	Garłów	wieś
7.	Głuchówek	267,35	Głuchówek	Głuchówek	wieś
				Nowy Głuchówek	wieś
8.	Huta Wałowska-Janolin	349,45	Huta Wałowska	Huta Wałowska	wieś
			Janolin	Janolin	wieś
9.	Jakubów	189,68	Jakubów	Jakubów	wieś
			Helenów	Helenów	wieś
10.	Julianów	331,34	Julianów	Julianów	wieś
11.	Kaliszki	173,82	Kaliszki	Kaliszki	wieś
12.	Kaleń	621,58	Kaleń	Kaleń	wieś
13.	Konopnica	519,90	Konopnica	Konopnica	wieś
14.	Kurzeszyn	1021,49	Stary Kurzeszyn	Kurzeszyn	wieś
			Gaj	Gaj	wieś
			Kurzeszynek	Kurzeszynek	wieś
			Nowy Kurzeszyn	Nowy Kurzeszyn	wieś

L.p.	Sołectwo	Powierzchnia [ha]	Obręb geodezyjny	Miejscowość	Jednostka osadnicza (wieś, kolonia, osada)
15.	Księża Wola	495,42	Księża Wola	Księża Wola	wieś
16.	Leopoldów	256,12	Leopoldów	Leopoldów	wieś
17.	Linków	263,82	Linków	Linków	wieś
18.	Lutkówka	119,69	Lutówka	Lutkówka	wieś
19.	Matyldów	248,01	Matyldów	Matyldów	wieś
			Bogusławki Duże	Bogusławki Duże	wieś
20.	Małgorzatów	467,14	Małgorzatów	Małgorzatów	wieś
			Zielone	Zielone	wieś
21.	Niwna	821,73	Niwna	Niwna	wieś
			Pokrzywna	Pokrzywna	wieś
22.	Nowa Wojska	339,48	Nowa Wojska	Nowa Wojska	wieś
23.	Pasieka Wałowska	238,05	Pasieka Wałowska	Pasieka Wałowska	wieś
24.	Podlas	454,04	Podlas	Podlas	wieś
25.	Przewodowice	319,92	Przewodowice	Przewodowice	wieś
			Julianów Raducki	Julianów Raducki	wieś
26.	Pukinin	717,96	Pukinin	Pukinin	wieś
27.	Rogówiec	477,98	Rogówiec	Rogówiec	wieś
			Zakład Doświadczalny Rossocha	Rossocha	osada
28.	Rossocha	251,83	Rossocha	Nowa Rossocha	wieś
				Stara Rossocha	wieś
29.	Soszyce	159,19	Soszyce	Soszyce	wieś
30.	Stare Byliny	476,51	Stare Byliny	Stare Byliny	wieś
31.	Ścieki	569,74	Ścieki	Ścieki	wieś
32.	Stara Wojska	367,77	Stara Wojska	Stara Wojska	wieś
33.	Wałowice	739,81	Wałowice	Wałowice	wieś
			Stary Dwór	Stary Dwór	wieś
34.	Wilkowice	851,23	Wilkowice	Wilkowice	wieś
35.	Wołucza	646,90	Wołucza	Wołucza	wieś
36.	Zagórze	538,68	Zagórze	Zagórze	wieś
37.	Zawady	220,13	Zawady	Zawady	wieś
38.	Żydomicze	277,32	Żydomicze	Żydomicze	wieś

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

Ponadto, w obszarze gminy, zgodnie z wykazem urzędowych nazw miejscowości i ich części (2019 r.), znajdują się głównie wsie. W gminie występuje jedna osada – Rossocha, Zakład Doświadczalny, położona w sołectwie Rogówiec, w obrębie geodezyjnym Zakład Doświadczalny Rossocha.

Ryc. 4. Geodezyjny podział terytorialny - obręby ewidencyjne

Źródło: opracowanie własne.

3.1.2. Mieszkalnictwo i usługi

Struktury funkcjonalno-przestrzenne wsi

Funkcje jednostek osadniczych w ramach niniejszego Studium są rozpatrywane z punktu widzenia udziału poszczególnych funkcji w przestrzennej strukturze pojedynczych jednostek osadniczych - udział danej funkcji w całości obszarów zagospodarowania oraz rodzaje urządzeń związanych z pełnieniem pewnych funkcji i wynikające stąd uwarunkowania przestrzenne. W obszarach poszczególnych wsi większość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa, co determinuje znaczący udział zabudowy zagrodowej w formach zabudowy poszczególnych wsi. We wsiach w centralnej części gminy (w sąsiedztwie miasta Rawa Mazowiecka) widoczny jest udział mieszkańców, których głównym źródłem utrzymania jest praca poza rolnictwem i poza gminą (strefa podmiejska charakterystyczna dla gmin wiejskich okalających miasto). W tej części gminy jest widoczny zwiększający się udział zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formach zabudowy wsi. To z kolei wyraża się w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego, które przeznaczają pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wielkopowierzchniowe obszary.

Znaczącą formą zagospodarowania - determinującą strukturę funkcjonalno-przestrzenną poszczególnych miejscowości - są budynki inwentarskie oraz obiekty gospodarcze. Obiekty te są zlokalizowane w zwartej strukturze jednostek osadniczych lub częściowo w obszarach otwartych rolniczej przestrzeni produkcyjnej (RPP).

Na podstawie analizy struktury funkcjonalnej jednostek osadniczych gminy Rawa Mazowiecka należy stwierdzić ogólną różnorodność struktur funkcjonalnych, przy przewadze zagospodarowania rolniczego i jego zróżnicowaniu wewnętrznym (form zagospodarowania rolniczego) oraz różnorodność układów przestrzennych (morfologii jednostek osadniczych). Zagospodarowanie wszystkich jednostek osadniczych, w różnej skali, uzupełnia zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługi oraz tereny zieleni urządzonej (parki, cmentarze oraz tereny sportu i rekreacji). Ponadto w strukturze gminy wyodrębnia się strefę wielkopowierzchniowej zabudowy produkcyjno-usługowej, która jest częściowo zagospodarowana i podlega dalszym przekształceniom – w tym przestrzennym (strefa wzdłuż drogi ekspresowej S8).

Specjalizacja jednostek osadniczych

W gminie Rawa Mazowiecka, ze względu na funkcjonalną strukturę jednostek osadniczych można wyróżnić następujące ich rodzaje:

- **wieś wielofunkcyjna** - wieś Kurzeszyn, w której koncentruje się kilka funkcji, obok rolnictwa we wsi rozwija się mieszkalnictwo jednorodzinne oraz usługi (w szczególności o znaczeniu ogólnogminnym – biblioteka publiczna, placówka oświatowa);
- **wsie rolnicze** - wsie, w których głównym źródłem utrzymania jest rolnictwo, co determinuje formy rolniczego zagospodarowania wsi, z niewielkim udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej;
- **wsie rolniczo - sypialniane** - wsie o przewadze funkcji rolniczych i rozwijających się funkcjach sypialnianych (w których część mieszkańców nie utrzymuje się z rolnictwa, tylko z pracy poza rolnictwem, w tym poza miejscem zamieszkania) - tego typu trend widoczny jest w szczególności w miejscowościach w najbliższym sąsiedztwie miasta Rawa Mazowiecka.

Morfologia jednostek osadniczych i układy przestrzenne

Przestrzenne układy jednostek osadniczych są wynikiem rozwoju struktur funkcjonalno-przestrzennych wsi w warunkach rozwoju społeczno-gospodarczego. Cechuje to szczególnie genetyczną morfologię jednostek. Czynniki wpływającymi na kształtowanie tych struktur były czynniki poza społeczno-gospodarcze, w szczególności warunki topograficzne, ale także obronność czy kształtowanie się funkcji uzupełniających. Rolnictwo wykształciło dwa główne typy układów przestrzennych: układ rozproszony oraz układ liniowy, a ich podstawową cechą było powiązanie zagrody z polem.

Na przestrzenne kształtowanie się wiejskich jednostek osadniczych duży wpływ miały dwory, a także kościoły, które odgrywały znaczącą rolę również w społeczno-gospodarczym życiu wsi. Obiekty te zajmowały zazwyczaj szczególnie eksponowane miejsca w układach przestrzennych. W obszarze gminy brak jest natomiast ww. obiektów, które miały wpływ na obecny układ zabudowy poszczególnych wsi.

Jednostki osadnicze na terenie gminy mają przeważnie charakter ulicówki lub rozproszonej zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Przykładem tzw. „ulicówki” są wsie: Kurzeszyn, Stary Kurzeszyn, Kaleń, Pukinin, Byszewice, Bogusławki, Świnice, Księża Wola, Dziurdziołu, Stare Byliny, Zawady, Stara Wojska, Nowa Wojska, Linków.

Dalszy rozwój układów morfologicznych o funkcjach genetycznie rolniczych był uzależniony od zmian w zakresie pełnienia funkcji, wynikających z postępu w uprawie roli jak i kształtowania się innych funkcji (w szczególności poza rolniczych). Znaczący w skali gminy rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego charakteryzuje, w szczególności miejscowości: Boguszyce, Chrusty, Wałowice.

Obsługa ludności

Lokalizacja, rodzaj oraz obszar oddziaływania usług należy do głównych czynników kształtujących charakter jednostek osadniczych. Usługi w terenach wiejskich mają charakter usług podstawowych oraz lokalnych, a także wyspecjalizowanych (np. z zakresu obsługi rolnictwa). W obszarach wiejskich lokalnym ośrodkiem usługowym jest zazwyczaj miejscowość gminna, w przypadku natomiast gminy Rawa Mazowiecka, takim ośrodkiem jest miasto Rawa Mazowiecka, które skupia na swoim terenie usługi administracji, kultury, zdrowia, opieki społecznej itp. Na terenach wsi gminy Rawa Mazowiecka występują mniejsze zgrupowania usług lub pojedyncze obiekty usługowe, w szczególności w zakresie usług publicznych (szkoły, kościoły) oraz mniejszych usług komercyjnych zlokalizowanych swobodnie w terenach zabudowy.

dalej w Dziale 7. Studium - Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców

3.1.3. Rolnictwo i leśnictwo

W gminie Rawa Mazowiecka przeważa funkcja rolnicza, determinująca formy zagospodarowania przestrzennego. Rolnictwo w gminie dotyczy głównie tradycyjnych form gospodarki polowej, jak i sporadycznie gospodarki szklarniowej i hodowli.

Leśnictwo, ze względu na niewielką lesistość oraz rozdrobnienie kompleksów leśnych, nie odgrywa znaczącej roli w gospodarce gminy i w sposobie zagospodarowania jej terenów.

dalej w Dziale 4.8 i 4.9. Studium - Waloryzacja rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

3.1.4. Potrzeby inwestycyjne - budownictwo nie rolnicze

W obszarze gminy jest widoczna tendencja w zakresie budownictwa jednorodzinnego, które determinuje głównie bliskie sąsiedztwo gminy z Miastem Rawa Mazowiecka. W poszczególnych wsiach powstaje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, która staje się zauważalna w strukturach wsi. Na powyższy wpływ ma również ogólnokrajowy trend przenoszenia się mieszkańców miast na tereny wiejskie. W gminie Rawa Mazowiecka, nie wywołuje to znaczących przekształceń w zagospodarowaniu wsi.

3.1.5. Rekreacja i turystyka

Rekreacja i turystyka należy do działu tzw. funkcji wypoczynkowych, które odgrywają ważną rolę na rzecz jakości zamieszkania w gminie oraz rozwoju gospodarki lokalnej (stanowiąc nową, uzupełniającą gałąź gospodarki na terenach wiejskich). Funkcje te rozwijają się na kanwie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, jego potencjału do realizacji aktywności wypoczynkowych.

W gminie Rawa Mazowiecka ze względu na typowo rolniczy charakter zagospodarowania oraz niewielką lesistość i brak większych zbiorników wodnych, funkcja ta nie odgrywa znaczącej roli w bilansie gospodarczym gminy.

Istotnym elementem zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego w gminie są pojedyncze ośrodki noclegowe zlokalizowane m.in. w miejscowości Niwna (hotel), Podlas (hotel) lub prywatne obiekty stanowiące atrakcję turystyczną – Ranczo Alpak w Garłowie.

Funkcje wypoczynkowe w gminie Rawa Mazowiecka mają zatem wymiar endogeniczny - wewnętrzny, dotyczący zaspokajania potrzeb mieszkańców gminy, oraz egzogeniczny - zewnętrzny, dotyczący zaspokajania potrzeb mieszkańców spoza gminy i województwa.

W poszczególnych miejscowościach zlokalizowane są boiska sportowe, w większości powiązane z istniejącymi obiektami szkolnictwa. W gminie brak jest zagospodarowania typu kempingi czy biwaki. Gmina posiada potencjał w zakresie turystyki krajobrazowej, ze względu na walory krajobrazowe gminy oraz zasób lokalnego dziedzictwa kulturowego jednak nie w wymiarze gospodarczym tylko w wymiarze promocji lokalnej i regionalnej.

Przez obszar gminy przebiegają następujące szlaki turystyczne (dwa samochodowe oraz jeden pieszy):

- Szlak Zamków Regionu Łódzkiego (samochodowy) – na jego trasie znajduje się około 30 zamków. Część z obiektów zachowała się współcześnie (choć po przebudowie): Byki, Łęczyca, Opoczno, Oporów, Piotrków Trybunalski, Uniejów część stanowi ruiny: Bąkowa Góra, Besiekiery, Bolesławiec, Drzewica, Inowódz, Łowicz, Majkowice, Rawa Mazowiecka, Wojślawice),
- Szlak Frontu I Wojny Światowej (samochodowy) – stanowi fragment szlaku Wschodnioeuropejskiego Frontu I Wojny Światowej na Ziemiach Polskich. Szlak ten zaczął być realizowany w 2009 r. i biegnie przez 8 województw: warmińsko-mazurskie, podlaskie, mazowieckie, łódzkie, lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie i małopolskie. Na terenie województwa łódzkiego prowadzi przez miejscowości i miejsca związane z bitwą z listopada-grudnia 1914 r. oraz wzdłuż linii frontu na rzece Rawce, gdzie walki toczyły się do końca 1915 r.
- Szlak Grunwaldzki (rowerowy) – upamiętnia 600. Rocznicę Bitwy pod Grunwaldem, stanowi część ogólnopolskiego szlaku kulturowego, wiodącego historyczną trasą przemarszu wojsk Jagiełły przed bitwą pod Grunwaldem od Krakowa do miejsca bitwy i Malborka. Trasę przemarszu opisał szczegółowo Jan Długosz: Jagiełło szedł na Grunwald z Krakowa przez Kielecczynę, dalej przez Żarnów, Sulejów, Wolbórz, Lubochnię, Wysokienice i Samice do przeprawy przez Wisłę w Czerwińsku. Łódzki odcinek szlaku rozpoczyna się w Żarnowie, dalej biegnie do Paradyża, następnie do Aleksandrowa, obok rezerwatu Saksonek, w Sulejowie, wzdłuż malowniczych terenów doliny Pilicy.

- Szlak Ziemi Rawskiej (rowerowy) - oznakowany został kolorem niebieskim i składa się z dwóch odcinków: Szlaku Ziemi Rawskiej o długości 140 km oraz Rawskiej Ósemki o długości 106 km. Szlak prowadzi przez liczne wsie i miasteczka, łącząc zabytki architektury sakralnej, pałacowej i dworskiej, a także unikalne atrakcje i pomniki przyrody nieożywionej. Urozmaicheniem jest linia Rogowskiej Kolei Wąskotorowej, zbudowana w 1915 r. przez Niemców na potrzeby frontu, który przez pół roku utrzymywał się na rzece Rawce.
- Szlak Grodzisk Piastów Mazowieckich (rowerowy) - szlak ma długość 64 km i łączy dawne grodziska obronne zachowane dość dobrze na terenie Gminy Rawa Mazowiecka i Skierniewice.

3.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I POLITYKI SEKTOROWE

3.2.1. Polityka przestrzenna

Dotychczas obowiązujące w gminie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, zostało przyjęte uchwałą nr XXXII/176/13 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka. Niniejszy dokument zastępuje w całości politykę przestrzenną gminy (w części tekstowej oraz graficznej).

3.2.2. Strategia rozwoju gminy

Gmina Rawa Mazowiecka posiada Strategię Rozwoju Gminy Rawa Mazowiecka na lata 2023 – 2030 przyjętą uchwałą Rady Gminy nr XLVIII.313.22 z dnia 30 grudnia 2022 r. Program jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu lokalnego, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminy. Dokument składa się z części analitycznej odnoszącej się do oceny stanu społecznego, gospodarczego i przestrzennego oraz części zawierającej kierunki działań. W Strategii Rozwoju Gminy Rawa Mazowiecka na lata 2023 - 2030 przedstawiono poniższą misję oraz wizję Gminy Rawa Mazowiecka.

Misja: *„Misją Gminy Rawa Mazowiecka jest zrównoważony rozwój, w tym poprawa jakości życia mieszkańców, budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej oraz stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do zamieszkania, wypoczynku i inwestowania.”*

Wizja: *„Gmina Rawa Mazowiecka jest miejscem przyjaznym inwestorom, atrakcyjnym do zamieszkania z nowoczesną infrastrukturą techniczną. Miejscem, gdzie rozwój gospodarczy i społeczny jest zrównoważony z dbałością o zachowanie środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.”*

W dokumencie określono następujące cele strategiczne oraz priorytety działań:

Cel 1: Konkurencyjna i odporna gospodarka Gminy Rawa Mazowiecka

Cel 2: Gmina Rawa Mazowiecka. Dobre miejsce do życia.

Cel 3: Atrakcyjna i funkcjonalna przestrzeń Gminy Rawa Mazowiecka.

3.2.3. Stan planistyczny – obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Gmina Rawa Mazowiecka posiada pokrycie planami zagospodarowania przestrzennego w 99%. W granicach gminy obowiązują 42 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Część z obowiązujących planów miejscowych została zmieniona (11 uchwał zmieniających dotyczyło wyłącznie części tekstowej uchwał).

Tab. 12. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Nr uchwały	Tytuł planu	Obręb geodezyjny
1.	Nr XLII/252/2002 z dnia 26 września 2002 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka (obszary wsi: Helenów, Julianów Raducki, Kurzeszynek, Linków, Niwna, Pokrzywna, Rogówiec, Stara i Nowa Rossocha, Wołucza, Gaj, Nowy Kurzeszyn, Kurzeszyn oraz Rossocha).	Helenów, Julianów Raducki, Kurzeszynek, Linków, Niwna, Pokrzywna, Rogówiec, Rossocha, Wołucza, Gaj, Nowy Kurzeszyn, Kurzeszynek, Stary Kurzeszyn
	Zmiana-korekta MPZP Nr VII/50/03 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 9 lipca 2003r	Uchwała Nr VII/50/03 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 9 lipca 2003r. w sprawie korekty uchwały Nr XLII/252/2002 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 26 września 2002 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka	-
	Zmiana MPZP Nr XXXVII/201/2014 z dnia 23 kwietnia 2014r.	Zmiana Uchwały Nr XLII/252/2002 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 26 września 2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka (obszary wsi Helenów, Julianów Raducki, Kurzeszynek, Linków, Niwna, Pokrzywna; Rogówiec, Stara i Nowa Rossocha, Wołucza, Gaj, Nowy Kurzeszyn, Kurzeszyn oraz Rossocha)	-
	Zmiany MPZP Nr XLIII.285.18 z dnia 25 czerwca 2018 r.	Zmiana uchwały Nr XLII/252/2002 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 26 września 2002 r.	-
2.	Nr VII/44/03 z dnia 9 lipca 2003 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka. (obszary wsi: Boguszyce, Soszyce i Ścieki)	Boguszyce, Soszyce, Ścieki
	Zmiany MPZP Nr XLIII.277.18 z dnia 25 czerwca 2018 r.	Zmiana uchwały Nr VII/44/03 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 9 lipca 2003 r.	-
3.	Nr VII/45/03 z dnia 9 lipca 2003 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka. (obszary wsi: Bogusławki Duże, Bogusławki Małe, Byszewice, Głuchówek, Nowy Głuchówek, Kaleń, Leopoldów, Matyldów, Pukinin i Świnice)	Bogusławki Duże, Bogusławki Małe, Byszewice, Głuchówek, Kaleń, Leopoldów, Matyldów, Pukinin, Świnice
	Zmiana MPZP Nr XLIII.278.18 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 25 czerwca 2018 r.	Zmiana uchwały Nr VII/45/03 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 9 lipca 2003 r.	-

Lp.	Nr uchwały	Tytuł planu	Obręb geodezyjny
4.	Nr VII/46/03 z dnia 9 lipca 2003r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka. (obszary wsi: Boguszyce Małe, Dziurdzioły, Garłów, Kaliszki, Księża Wola, Małgorzatów, Stare Byliny, Zarzecze, Zawady i Zielone oraz fragment wsi Chrusty)	Boguszyce Małe, Dziurdzioły, Garłów, Kaliszki, Księża Wola, Małgorzatów, Stare Byliny, Zarzecze, Zawady, Zielone, Chrusty
	Zmiana MPZP Nr XLIII.279.18 z dnia 25 czerwca 2018 r.	Zmiana uchwały Nr VII/46/03 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 9 lipca 2003 r.	-
5.	Nr VII/48/03 z dnia 9 lipca 2003r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka. (obszary wsi: Lutkówka, Nowa Wojska, Stara Wojska i Wilkowice)	Lutkówka, Nowa Wojska, Stara Wojska, Wilkowice
	Zmiana MPZP Nr XLIII.281.18 z dnia 25 czerwca 2018 r.	Zmiana uchwały Nr VII/48/03 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 9 lipca 2003 r.	-
6.	Nr VII/47/03 z dnia 9 lipca 2003 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka. (obszary wsi: Jakubów, Konopnica, Przewodowice, Zagórze, Żydymice oraz fragment wsi Julianów)	Jakubów, Konopnica, Przewodowice, Zagórze, Żydymice, Julianów
	Zmiana MPZP Nr XLIII.280.18 z dnia 25 czerwca 2018 r.	Zmiana uchwały Nr VII/47/03 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 9 lipca 2003 r.	-
7.	Nr VII/49/03 z dnia 9 lipca 2003r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka (obszary wsi: Janolin, Huta Wałowska, Pasieka Wałowska, Stary Dwór i Wałowice)	Janolin, Huta Wałowska, Pasieka Wałowska, Stary Dwór, Wałowice
	Zmiana MPZP Nr XLIII.282.18 z dnia 25 czerwca 2018 r.	Zmiana uchwały Nr VII/49/03 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 9 lipca 2003 r.	-
8.	Nr XII/72/03 z dnia 30 grudnia 2003 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka (obszar wsi Podlas)	Podlas
9.	Nr XIX/105/04 z dnia 16 września 2004 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Konopnica.	Konopnica
10.	Nr XXX/156/05 z dnia 26 października 2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Konopnica.	Konopnica
11.	Nr XXX/157/05 z dnia 26 października 2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Niwna.	Niwna
12.	Nr XXX/158/05 z dnia 26 października 2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Nowy Kurzeszyn.	Nowy Kurzeszyn
13.	Nr XXX/159/05 z dnia 26 października 2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Nowy Kurzeszyn.	Nowy Kurzeszyn
	Zmiana MPZP Nr XXX/176/09 z dnia 23 kwietnia 2009 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka (fragment wsi Nowy Kurzeszyn).	-

Lp.	Nr uchwały	Tytuł planu	Obręb geodezyjny
14.	Nr XXXI/165/05 z dnia 25 listopada 2005 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Konopnica.	Konopnica
15.	Nr X/64/07 z dnia 10 października 2007 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Nowa Wojska.	Nowa Wojska
16.	Nr XIII/84/07 z dnia 14 grudnia 2007 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Stare Byliny.	Stare Byliny
17.	Nr XIII/86/07 z dnia 14 grudnia 2007 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Matyldów.	Matyldów
18.	Nr XVII/111/08 z dnia 28 kwietnia 2008 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rawa Mazowiecka, dotyczącego fragmentu wsi Konopnica.	Konopnica
19.	Nr XXXVII/217/09 z dnia 2 grudnia 2009 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi Chrusty.	Chrusty
20.	Nr XL/232/10 z dnia 24 lutego 2010 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmentów wsi: Boguszyce Małe, Boguszyce, Bogusławki Małe, Byszewice, Chrusty, Gaj, Głuchówek, Matyldów, Pasieka Wałowska, Przewodowice, Pukinin, Wałowice, Zarzecze i Zielone.	Boguszyce Małe, Boguszyce, Bogusławki Małe, Byszewice, Chrusty, Gaj, Głuchówek, Matyldów, Pasieka Wałowska, Przewodowice, Pukinin, Wałowice, Zarzecze, Zielone
21.	Nr XL/233/10 z dnia 24 lutego 2010 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi Konopnica.	Konopnica
22.	Nr XLIII/241/10 z dnia 24 czerwca 2010 r.	Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Rawa Mazowiecka.	Gmina Rawa Mazowiecka
23.	Nr V/17/11 z dnia 28 stycznia 2011 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi Kaleń.	Kaleń
24.	Nr V/18/11 z dnia 28 stycznia 2011 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty obszaru wsi Podlas.	Podlas
25.	Nr IX/37/11 z dnia 29 czerwca 2011 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragment obszaru wsi Kaliszki.	Kaliszki
26.	Nr XX/104/12 z dnia 7 września 2012 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragment obszaru wsi Wałowice.	Wałowice

Lp.	Nr uchwały	Tytuł planu	Obręb geodezyjny
27.	Nr XXIII/139/16 z dnia 27 października 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi: Stare Byliny, Chrusty, Gaj, Garłów, Głuchówek, Helenów, Konopnica, Księża Wola, Lutkówka, Niwna, Nowy Kurzeszyn, Pasieka Wałowska, Pokrzywna, Pukinin, Stara Wojska, Stary Kurzeszyn, Ścieki, Wałowice, Wilkowice	Stare Byliny, Chrusty, Gaj, Garłów, Głuchówek, Helenów, Konopnica, Księża Wola, Lutkówka, Niwna, Nowy Kurzeszyn, Pasieka Wałowska, Pokrzywna, Pukinin, Stara Wojska, Stary Kurzeszyn, Ścieki, Wałowice, Wilkowice
28.	Nr XXIII/138/16 z dnia 27 października 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi: Bogusławki Duże, Bogusławki Małe, Boguszyce, Byszewice, Chrusty, Dziurdzioły, Garłów, Głuchówek, Kaliszki, Leopoldów, Linków, Lutkówka, Małgorzatów, Nowa Wojska, Pasieka Wałowska, Pukinin, Stara Wojska, Stary Dwór, Ścieki, Świnice, Wilkowice, Wołucza, Zagórze, Zarzecze, Zielone i Żydomicie	Bogusławki Duże, Bogusławki Małe, Boguszyce, Byszewice, Chrusty, Dziurdzioły, Garłów, Głuchówek, Kaliszki, Leopoldów, Linków, Lutkówka, Małgorzatów, Nowa Wojska, Pasieka Wałowska, Pukinin, Stara Wojska, Stary Dwór, Ścieki, Świnice, Wilkowice, Wołucza, Zagórze, Zarzecze, Zielone i Żydomicie
	Zmiana MPZP Nr XLIII.283.18 z dnia 25 czerwca 2018 r.	Zmiana uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/138/16 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 27 października 2016 r.	-
29.	Nr XXV/148/16 z dnia 28 grudnia 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi: Janolin, Chrusty, Nowy Kurzeszyn i Wałowice	Janolin, Chrusty, Nowy Kurzeszyn i Wałowice
30.	Nr XXV/149/16 z dnia 28 grudnia 2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi: Konopnica i Ścieki	Konopnica i Ścieki
31.	Nr XXV/150/16 z dnia 28 grudnia 2016 r.	Zmiana niektórych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka	Gmina Rawa Mazowiecka
32.	Nr XXVIII/175/17 z dnia 31 marca 2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragment wsi Konopnica	Konopnica
33.	Nr XXVIII/176/17 z dnia 31 marca 2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragment wsi Kaleń	Kaleń
34.	Nr XXVIII/178/17 z dnia 31 marca 2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi: Jakubów i Zagórze, Konopnica, Soszyce i Ścieki	Jakubów, Zagórze, Konopnica, Soszyce, Ścieki
35.	Nr XXVIII/177/17 z dnia 31 marca 2017 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi: Julianów, Podlas i Przewodowice	Julianów, Podlas, Przewodowice

Lp.	Nr uchwały	Tytuł planu	Obręb geodezyjny
36.	Nr XLVI.293.18 z dnia 11 października 2018 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi: Stare Byliny, Chrusty, Gaj, Garłów, Głuchówek, Helenów, Konopnica, Księża Wola, Lutkówka, Niwna, Nowy Kurzeszyn, Pasieka Wałowska, Pokrzywna, Pukinin, Stara Wojska, Stary Kurzeszyn, Ścieki, Wałowice, Wilkowice (na fragmencie wsi Niwna)	Stare Byliny, Chrusty, Gaj, Garłów, Głuchówek, Helenów, Konopnica, Księża Wola, Lutkówka, Niwna, Nowy Kurzeszyn, Pasieka Wałowska, Pokrzywna, Pukinin, Stara Wojska, Stary Kurzeszyn, Ścieki, Wałowice, Wilkowice, Niwna
37.	Nr XLVI.294.18 z dnia 11 października 2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty obszarów wsi Dziurdzioły i Zarzecze	Dziurdzioły, Zarzecze
48.	Nr XLVI.295.18 z dnia 11 października 2018 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, dla fragmentu obszaru położonego w miejscowościach Chrusty i Podlas	Chrusty, Podlas
39.	Nr XVIII.102.20 z dnia 29 stycznia 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragment wsi Konopnica	Konopnica
40.	Nr XXIV.152.20 z dnia 25 września 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty obszarów wsi Rossocha i Soszyce	Rossocha, Soszyce
41.	Nr XXIV.153.20 z dnia 25 września 2020 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka dla fragmentu obszaru położonego w obrębie Chrusty	Chrusty
42.	Nr XLIII.279.22 z dnia 2 sierpnia 2022 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka - fragmenty obrębu Ścieki	Ścieki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

Skróty i oznaczenia użyte w tabeli:

	Plany częściowo nieaktualne, wynikają: a) z uwagi na brak spełnienia w ich treści niektórych wymogów wynikających z przepisów art. 10 ust. 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1 z odrębnych przepisów ; b) z uwzględnieniem zgłoszonych wniosków o treści zgodnie z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
--	--

Ze względu na częściowe zdezaktualizowanie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmina jest w trakcie realizacji zmian planów zgodnie z poniższymi uchwałami Rady Gminy:

1. Uchwała XXI.126.20 z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty obrębów: Nowy Kurzeszyn, Stary Kurzeszyn i Wołucza
2. Uchwała Nr XXXI.204.21 z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty obrębów: Kaleń, Soszyce i Boguszyce,

3. Uchwała Nr XXXV.230.21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka - fragment obrębu Chrusty,
4. Uchwała Nr LI.337.23 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLV.293.22 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 września 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty obrębów – Boguszyce, Konopnica, Lutkówka i Ścieki,
5. Uchwała Nr LI.338.23 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLVII.304.22 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka - fragmenty obrębów: Stara Wojska, Linków, Lutkówka, Niwna i Pokrzywna,
6. Uchwała Nr XLVII.306.22 z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, zatwierdzonego uchwałą Nr XXVIII.177.17 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragmenty wsi: Julianów, Podlas i Przewodowice,
7. Uchwała Nr XLVII.305.22 z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka - fragment obrębu Ścieki,
8. Uchwała Nr LI.339.23 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragment obrębu Niwna,
9. Uchwała NR LI.347.23 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, fragment obrębu Pukinin.

3.3. ANALIZA TRENDÓW ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM - ANALIZA RUCHU BUDOWLANEGO

3.3.1. Analiza ruchu budowlanego

Wskaźnikiem zmian w zagospodarowaniu przestrzennym jest liczba wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane i innych ustaw, pozwolenia na budowę nie wymaga m. in. budowa wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane. Budowa tych budynków wymaga jedynie zgłoszenia budowy.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego przeanalizowano decyzje o pozwoleniu na budowę wydane przez Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2021 r. W gminie Rawa Mazowiecka wydano łącznie 589 decyzji. W 2017 r. łącznie wydano 77 decyzji, w 2018 r. – 111 decyzji, w 2019 r. – 134 decyzji, w 2020 – 149 decyzji, w 2021 r. – 145 decyzji.

Tab. 13. Wydane decyzje o pozwoleniu na budowę w latach 2017-2021 wg rodzaju inwestycji

Podmiot pozwolenia na budowę	2017	2018	2019	2020	2021	Razem 2017-2021	Udział % w grupie	Udział % w całości wydanych decyzji
Budowa domu	32	57	45	63	75	273	75,00	44,25
jednorodzinne								
Budowa budynku gospodarczego lub garażowego lub wiaty	11	11	8	9	11	50	13,74	8,10
Zabudowa inwentarska oraz inne obiekty służące produkcji rolniczej	0	3	3	3	2	11	3,02	1,78
Zabudowa produkcyjna	2	1	4	5	7	19	5,22	3,08
Zabudowa usługowa	3	3	2	2	1	11	3,02	1,78
Budynki rekreacji indywidualnej	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Powstawanie nowej zabudowy	48	75	62	82	96	364	100,00	59,00
Inwestycje OZE	0	0	0	1	0	1	0,58	0,16
Infrastruktura	8	5	12	7	8	40	23,26	6,48
Inne	3	22	42	35	29	131	76,16	21,23
Powstawanie nowych obiektów, urządzeń	11	27	54	43	37	172	100,00	27,88
Rozbudowa, Nadbudowa, Przebudowa	18	9	17	23	12	79	97,53	12,80
Rozbiórka	0	0	1	0	0	1	1,23	0,16
Zmiana sposobu użytkowania	0	0	0	1	0	1	1,23	0,16
Przekształcenia istniejącej zabudowy	18	9	18	24	12	81	100,00	13,13
Przeniesienie decyzji	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Decyzje odmawiające wydania pozwolenia	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Proces administracyjny	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Razem:	77	111	134	149	145	617	-	-

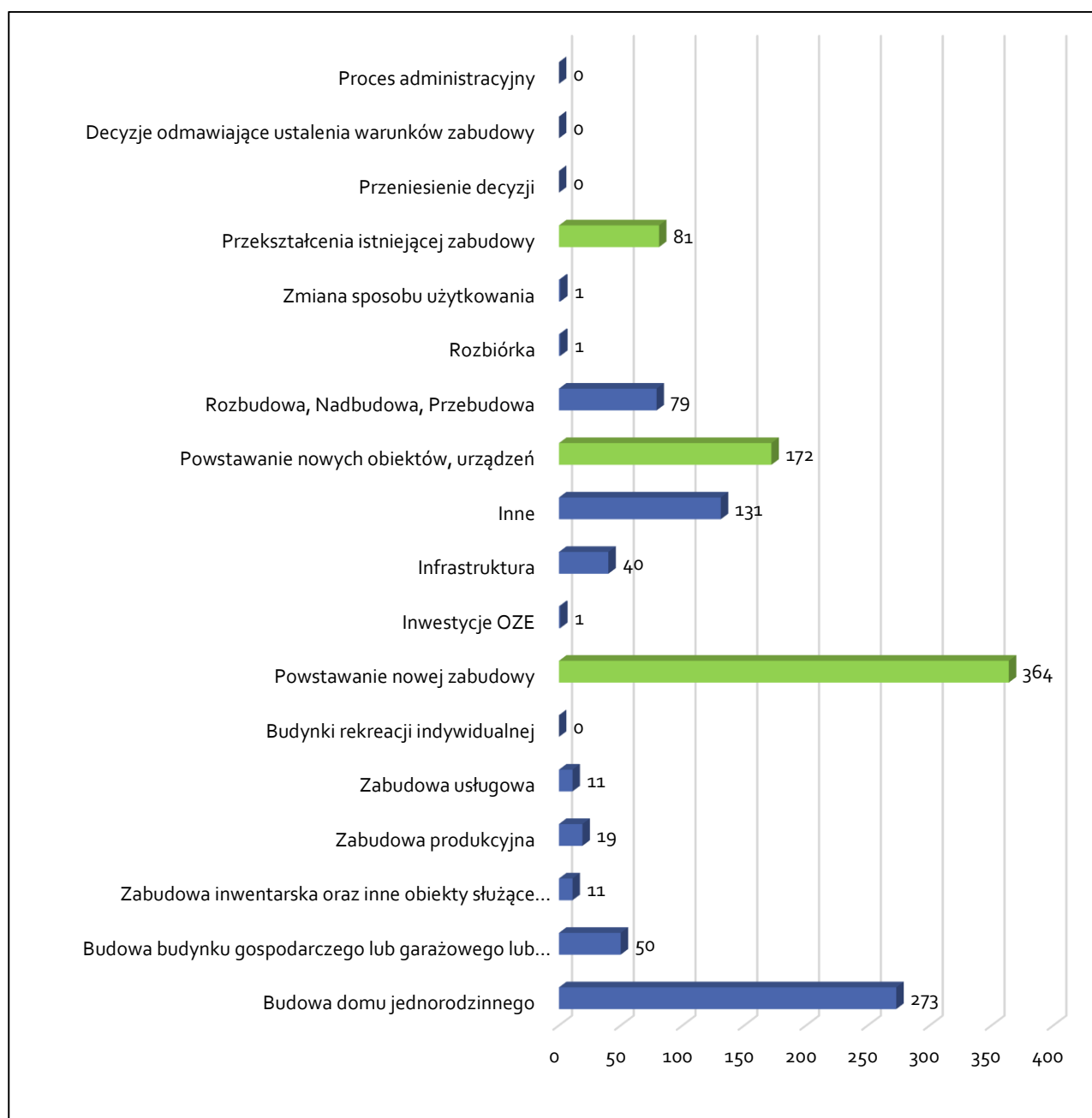
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.

Najwięcej decyzji o pozwoleniu na budowę wydano z zakresu powstawania nowej zabudowy – 59% (364 decyzji). Najwięcej decyzji w tej grupie wydano w 2021 r. – 96 pozwoleń na budowę. Najczęściej występującym przedmiotem inwestycji była budowa domu mieszkalnego jednorodzinne. Pozwolenie na budowę zostało uzyskane także dla 50 budynków gospodarczych, garażowych (w tym wiat w zabudowie mieszkaniowej), 11 zabudowań inwentarskich, 11 zabudowań usługowych oraz 19 zabudowań produkcyjnych.

Kolejną grupą są decyzje związane z powstawaniem nowych obiektów, urządzeń, stanowią one 27,88 % wydanych decyzji. Wśród nich 1 decyzja dotyczyła inwestycji OZE w miejscowości Kaleń,

decyzja dotyczyła budowy elektrowni paneli fotowoltaicznych mocy do 1 MW, kolejne 40 decyzji dotyczyło infrastruktury tj. parkingi, place składowe, składowiska odpadów, pozostałe 131 dotyczyło innych nowo powstałych obiektów urządzeń instalacji elektroenergetycznych, ciepłowniczych, gazowych, wodociągowych, kanalizacyjnych w budynkach i na terenach działek prywatnych.

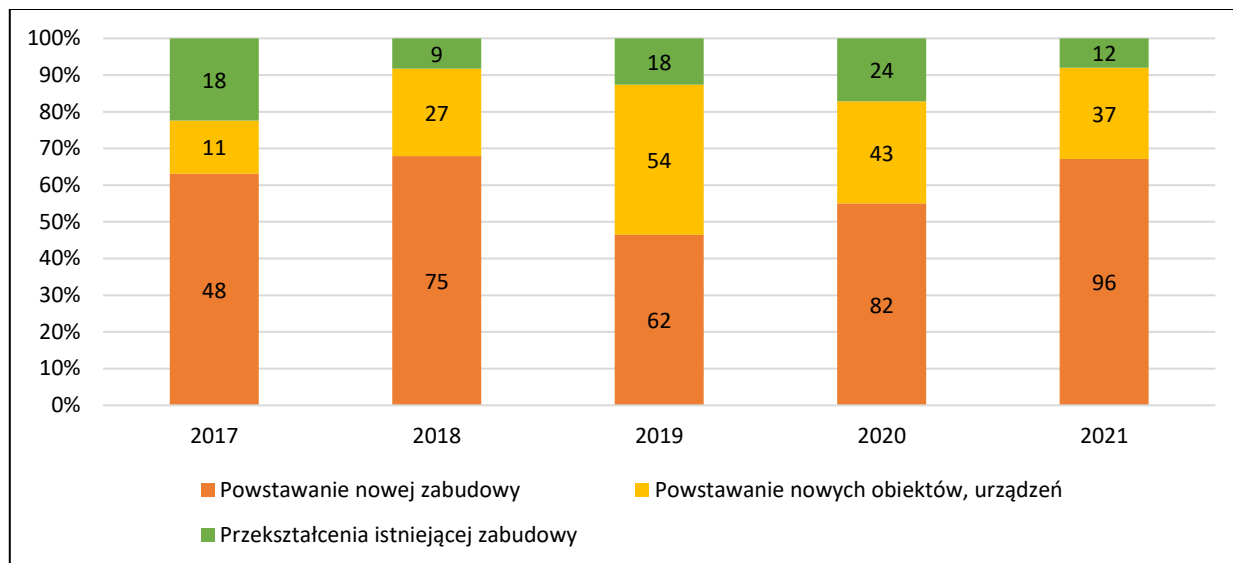

Ryc. 5. Decyzje o pozwoleniu na budowę wg. przedmiotu decyzji ogółem lata 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.

Przekształcenia istniejącej zabudowy stanowiły udział ok. 13%. W tej grupie najwięcej decyzji wydano w 2020 r. Przedmiotem inwestycji najczęściej była przebudowa, rozbudowa, nadbudowa lub modernizacja istniejących obiektów budowlanych. Dla 1 obiektu na terenie gminy wydano pozwolenia na rozbiórkę. Wydano również jedno pozwolenie na zmianę użytkowania istniejącego obiektu. Należy zauważyć, że zmiana sposobu użytkowania towarzyszyła inwestycjom polegającym

na rozbudowie i przebudowie budynków, co nie zostało uwzględnione w bilansie decyzji dotyczących zmiany sposobu użytkowania.

Ryc. 6. Liczba wydanych pozwoleń na budowę z podziałem na grupy w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.

Analiza wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę pod względem lokalizacji inwestycji, wskazuje które obszary gminy cieszą się największym zainteresowaniem inwestorów. Najwięcej decyzji wydano dla terenów położonych w obrębie Boguszyce (57) gdzie decyzje głównie dotyczyły realizacji urządzeń instalacji na działkach prywatnych oraz budowy domów jednorodzinnych. Na tle pozostałych wyróżnia się jeszcze obręb Konopnica, dla którego wydano łącznie 45 decyzji (decyzje głównie dotyczące powstawania urządzeń instalacji na działkach prywatnych oraz decyzje o rozbudowę, nadbudowę, przebudowę istniejących budynków), obręb Pukinin – 42 decyzje oraz obręb Wałowice – 37 decyzji, w tych obrębach głównie występowały decyzje o budowę domu jednorodzinnego. Najmniejszą ilość decyzji wydano natomiast dla obrębów Kurzeszynek (1 decyzja, dotycząca budowy domu jednorodzinnego) oraz obręb Gaj (1 decyzja, dotycząca infrastruktury).

Tab. 14. Wydane decyzje o pozwoleniu na budowę w latach 2017-2021 wg rodzaju inwestycji

Lp.	Obręb	Budowa domu jednorodzinnego	Budowa budynku gospodarczego lub garażu	Zabudowa inwentarska oraz inne obiekty słu-	Zabudowa produkcyjna	Zabudowa usługowa	Budynki rekreacji indywidualnej	Powstawanie nowej zabudowy	Inwestycje OZE	Infrastruktura	Inne	Powstawanie nowych obiektów, urządzeń	Rozbudowa, Nadbudowa, Przebudowa	Rozbiórka	Zmiana sposobu użytkowania	Przekształcenia istniejącej zabudowy	Przeniesienie decyzji	Decyzje odmawiające ustalenia warunków za-	Proces administracyjny	Razem:
1	Bogusławki Duże	4	0	0	0	0	0	4	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	6
2	Bogusławki Małe	3	1	0	0	0	0	4	0	0	2	2	2	0	0	2	0	0	0	8
3	Boguszyce	20	3	0	1	0	0	24	0	1	28	29	4	0	0	4	0	0	0	57
4	Boguszyce Małe	5	0	0	0	0	0	5	0	1	5	6	2	0	0	2	0	0	0	13
5	Byszewice	14	5	1	1	1	0	22	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	24
6	Chrusty	22	2	1	1	0	0	26	0	1	6	7	3	0	0	3	0	0	0	36
7	Dziurdziły	3	2	0	1	0	0	6	0	0	1	1	2	0	0	2	0	0	0	9
8	Gaj	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
9	Garłów	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
10	Głuchówek	13	1	1	3	0	0	18	0	1	1	2	3	0	0	3	0	0	0	23
11	Helenów	3	1	0	0	0	0	4	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	5
12	Huta Wałowska	2	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	4
13	Jakubów	2	0	0	0	0	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3
14	Janolin	2	1	0	0	0	0	3	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	5
15	Julianów	2	2	0	1	1	0	6	0	2	6	8	3	0	0	3	0	0	0	17
16	Julianów Raducki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	1	0	0	0	3
17	Kaleń	7	3	0	0	0	0	10	1	0	4	5	1	0	0	1	0	0	0	16
18	Kaliszki	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
19	Konopnica	10	1	0	2	1	0	14	0	3	20	23	8	0	0	8	0	0	0	45
20	Księża Wola	11	0	0	0	0	0	11	0	1	0	1	2	0	0	2	0	0	0	14
21	Kurzeszynek	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
22	Leopoldów	5	0	1	0	0	0	6	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	7
23	Linków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	2
24	Lutkówka	1	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
25	Małgorzatów	2	0	0	0	0	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3
26	Matyldów	4	1	1	0	1	0	7	0	0	2	2	2	1	0	3	0	0	0	12
27	Niwna	11	2	0	2	0	0	15	0	1	5	6	5	0	0	5	0	0	0	26
28	Nowy Kurzeszyn	3	2	1	1	0	0	7	0	1	2	3	0	0	0	0	0	0	0	10
29	Nowa Wojska	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	3
30	Pasieka Wałowska	7	1	0	0	0	0	8	0	1	2	3	1	0	0	1	0	0	0	12
31	Podlas	8	1	0	2	0	0	11	0	3	5	8	3	0	0	3	0	0	0	22
32	Pokrzywna	2	0	1	0	0	0	3	0	0	2	2	1	0	0	1	0	0	0	6
33	Przewodowice	2	1	0	0	0	0	3	0	0	1	1	1	0	1	2	0	0	0	6

Lp.	Obręb	Budowa domu jednorodzinnego	Budowa budynku gospodarczego lub garażu	Zabudowa inwentarska oraz inne obiekty słu-	Zabudowa produkcyjna	Zabudowa usługowa	Budynki rekreacji indywidualnej	Powstawanie nowej zabudowy	Inwestycje OZE	Infrastruktura	Inne	Powstawanie nowych obiektów, urządzeń	Rozbudowa, Nadbudowa, Przebudowa	Rozbiórka	Zmiana sposobu użytkowania	Przekształcenia istniejącej zabudowy	Przeniesienie decyzji	Decyzje odmawiające ustalenia warunków za-	Proces administracyjny	Razem:
34	Pukinin	22	3	0	0	2	0	27	0	6	4	10	5	0	0	5	0	0	0	42
35	Rogówiec	1	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
36	Rossocha	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	4
37	Soszyce	4	1	1	1	1	0	8	0	5	0	5	2	0	0	2	0	0	0	15
38	Stara Wojska	1	0	0	1	0	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
39	Stare Byliny	7	0	0	0	0	0	7	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	9
40	Stary Dwór	2	0	0	0	1	0	3	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	4
41	Stary Kurzeszyn	3	1	1	0	1	0	6	0	2	1	3	2	0	0	2	0	0	0	11
42	Ścieki	7	3	0	2	0	0	12	0	3	1	4	2	0	0	2	0	0	0	18
43	Świnice	2	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	4
44	Wałowice	19	5	0	0	1	0	25	0	2	7	9	3	0	0	3	0	0	0	37
45	Wilkowice	8	1	0	0	0	0	9	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	10
46	Wołuczka	5	2	1	0	0	0	8	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	10
47	Zagórze	2	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
48	Zakład Dośw.Rossocha	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	3
49	Zarzeczce	3	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	6
50	Zawady	5	0	0	0	0	0	5	0	0	5	5	2	0	0	2	0	0	0	12
51	Zielone	6	0	0	0	0	0	6	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	8
52	Żydowice	2	0	0	0	0	0	2	0	0	9	9	1	0	0	1	0	0	0	12
Razem:		273	50	11	19	11	0	364	1	40	131	172	79	1	1	81	0	0	0	617

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. BUDOWA GEOLOGICZNA I UDOKUMENTOWANE MIEJSCE LOKALIZACJI ŹŁÓŻ KOPALIN

4.1.1. Budowa geologiczna

Teren Gminy Rawa Mazowiecka stanowi wysoczyznę polodowcową, na znacznych obszarach płaską, a w miejscach nagromadzenia form akumulacyjnych, łagodnie pofalowaną. Rozcięty jest dolinami Rawki i jej prawych dopływów -Rawki i Rylki. W obszarze wyróżnić można następujące główne jednostki geomorfologiczne: wysoczyznę morenową (polodowcową), równiny sandrowe oraz doliny. Na terenie gminy Rawa Mazowiecka dominującą rolę w budowie geologicznej odgrywają utwory jurajskie, kredowe i czwartorzędowe.

Opis budowy geologicznej obszaru opracowano na podstawie objaśnień do szczegółowej mapy geologicznej Polski – arkusze: 631 Rawa Mazowiecka, 630 Głuchów 593 Skierniewice, 594 Wola Pękoszewska, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1992.

Tektonika

Gmina Rawa Mazowiecka znajduje się na platformie paleozoicznej, w niewielkiej odległości od strefy Teisseyre'a Tornquista (strefa T–T), czyli „szwu” łączącego ją z platformą wschodnioeuropejską o prekambryjskim podłożu. Podstawową rolę w kształtowaniu budowy geologicznej opisywanego obszaru odegrała tektonika ekstensyjna, w wyniku której od schyłku wczesnego permu do masystrichtu podłoże basenu sedymentacyjnego wzdłuż krawędzi platformy obniżało się, a na pograniczu kredy i paleogenu miały miejsce ruchy wypiętrzające. Równoległe do osi głównych strukturalnych powstawały uskoki i fleksuralne zrzuty synsedymentacyjne powodujące obniżanie się podłoża basenu sedymentacyjnego w kierunku jego osi. Ruchy wypiętrzające w bruzdzie środkowopolskiej doprowadziły do inwersji tektonicznej tj. powstania wału środkowopolskiego i niecek po jego dwóch stronach: po stronie wschodniej: brzeżnej, po stronie zachodniej: szczecińsko-tódzko-miechowskiej. Obszar gminy znajduje się na wale środkowopolskim (kujawsko-pomorskim).

Stratygrafia

Osady czwartorzędowe pokrywają cały obszar gminy, a ich miąższość wykazuje zróżnicowanie regionalne, co ma związek z powierzchnią mezozoiku i tektoniką. Średnio można przyjąć, że wynosi ona 10 – 84 m. Osady czwartorzędowe reprezentowane są przez utwory lodowcowe, wodnolodowcowe, eoliczne, pochodzenia rzeczno- i roślinnego.

Utworami dominującymi z okresu czwartorzędu są piaski, mułki, żwiry, gliny zwałowych (głównie w części północnej). W części południowej (wschodniej i zachodniej) dominują natomiast piaski i żwiry wodnolodowcowe.

Osady holocenyckie reprezentowane są w postaci piasków, namułków i torfów. Piaski rzeczne występują we wszystkich większych dolinach rzecznych. Budują one obecnie tarasy nadzalewowe

rzeki Rawki i Krzemionki czy Rylki oraz tarasy zalewowe pozostałych cieków. Namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych budują różnorodne osady piaszczysto – mułowe, przy czym ich miąższość nie przekracza 2-4 m. Torfy na terenie gminy Rawa Mazowiecka występują lokalnie powyżej Miasta Rawa Mazowiecka.

4.1.2. Udokumentowane miejsca lokalizacji złóż kopalin

Na powierzchni gminy występują udokumentowane liczne złoża kruszywa naturalnego. Kopalinę stanowią czwartorzędowe piaski oraz piaski ze żwirem. Genetycznie udokumentowane utwory stanowiące złoża występują w osadach moreny czołowej. Złoża na terenie gminy koncentrują się w rejonie Wołuczy oraz pomiędzy miejscowością Wojska Stara i Linków, a także w rejonie miejscowości Dziurdzioły.

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie prawnej na podstawie ustawy z 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystywaniu, w tym kopalin towarzyszących. Na terenie gminy Rawa Mazowiecka występują złoża kopalin pospolitych w postaci kruszywa naturalnego reprezentowanego przez piaski oraz piaski ze żwirem. Kierunkiem głównym wykorzystania zasobów jest budownictwo i drogownictwo. Złożami konfliktowymi są złoża Kurzeszyn, Kolonia Wołucza I, Kolonia Wołucza (klasa B), ze względu na położenie na obszarze Bolimowskiego Radziejowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Charakterystykę złóż zawarto w tabeli poniżej. Zasięgi geometryczne złóż ujawnione zostały na załącznikach graficznych do opracowania (zasięgi złóż wprowadzono w oparciu o geoportal prowadzony przez Urząd Marszałkowski [www. geoportal.lodzkie.pl](http://www.geoportal.lodzkie.pl)).

Tab. 15. Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin

1. Dziurdzioły (złożo składa się z dwóch pól: A i B) – złożo rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Dziurdzioły	Dziurdzioły	1,998 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowo	

Grubość nakładu	Miąższość	Głębokość spągu	Poziomy wodonośne (głębokość)
od 0,30 do 0,90 m	od 6,70 do 19,10 m	od 7,00 m do 19,50 m	od 8,500 do 15,000 m

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2008 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia OS.IM.7511-4/09	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	417, 92 tyś. ton

2. Dziurdzioły I (złożo składa się z dwóch pól: A i B) – złożo rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Dziurdzioły I	Dziurdzioły	1,502 ha	obszar gospodarki rolnej

Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji
piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowo

Grubość nakładu	Mięższność	Głębokość spągu	Poziomy wodonośne (głębokość)
od 0,60 do 3,00 m	od 7,50 do 14,10 m	od 9,00 do 15,00 m	od 125,500 do 12,500

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2008r. - wg. decyzji/ zawiadomienia OS.IM.7511-5/09	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	259,68 tyś. ton

3. Kolonia Wołucz – eksplantacja złoża zaniechana

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Kolonia Wołucz	Kolonia Wołucz	0,743 ha	-
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	-	

Grubość nakładu	Mięższność*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
od 0,30 do 1,80 m	5,30 m	-	od 11,600 do 13,200 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2002r. - wg. decyzji/ zawiadomienia DG.Sk.IV.7414-6/03	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	72,624 tyś. ton

4. Kolonia Wołucz I – eksplantacja złoża zaniechana

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Kolonia Wołucz I	Wołucz	6,125 ha	obszar gospodarki rolnej, obszar gospodarki leśnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	-	

Grubość nakładu*	Mięższność*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,30 m	20,80 m	20,80 m	od 19,400 do 24,400 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2010r. - wg. decyzji/ zawiadomienia ROV.7427.53.2011.CF	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	1 431,91 tyś. ton

5. Kurzeszyn – złożo rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Kurzeszyn	Kurzeszyn	2,776 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
Piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowy	

Grubość nakładu*	Miąższość	Głębokość spągu	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,700	od 2,780 do 3,360 m	-	od 16,500 do 16,500 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.10.1983 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia O-I-2-8513-8/85	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	195,40 tyś. ton

6. Linków I – złoża zagospodarowane

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Linków I	Linków	6,671 ha	Obszar gospodarki rolnej, nieużytki, obszar gospodarki leśnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
Piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowo	

Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
1,600 m	19,800 m	21,700 m	-

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2009 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia RO.V-CF-7510-3/10	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	1 807,61 tyś. ton

7. Linków III (złoża składa się z dwóch pól: A i B) – złoża zagospodarowane

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Linków III	Linków	10,675 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
Piasek	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowo	

Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
1,000 m	11,100 m	13,200 m	od 6,000 do 12,000 m

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2009 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia RŚV.7427.2.53.2016.MK
--

bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	1 434,37 tys. ton
---	-------------------

8. Lutówka – złożo rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Lutówka	Lutówka	1,987 ha	Obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
Piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowo	

Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
1,200 m	10,100 m	11,400 m	-

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2009 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia OS.IM.7511-2/10	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	345,25 tys. ton

9. Stara Wojska II – p. A – eksplantacja złoża zaniechana

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Stara Wojska II – p. A	Wojska Stara	0,350 ha	-
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
Piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	-	

Grubość nakładu	Miąższość	Głębokość spągu	Poziomy wodonośne (głębokość)
od 0,800 do 1,600 m	od 1,100 do 7,700 m	od 2,200 do 8,600 m	-

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.07.1993 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia O.II.7513-2-8/93	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	9,19 tys. ton

10. Stara Wojska II – p. B – złożo rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Stara Wojska II – p. B	Wojska Stara	0,470 ha	-
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
Piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowo	

Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
1,600 m	7,700 m	8,600 m	-

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.07.1993 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia O.II.7513-2-9/93	
---	--

bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	35,87 tys. ton
---	----------------

11. Stara Wojska III – złoża zagospodarowane

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Stara Wojska III	Stara Wojska	0,935 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
Piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowo	

Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
1,000 m	6,800 m	7,800 m	od 7,500

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2010 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia OS.6528.7.2011.AM	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C2	80,71 tys. ton

12. Wołuczka – rozpoznane szczegółowo

Nazwa złoża	Miejscowość	Powierzchnia złoża	Sposób użytkowania terenu złoża
Wołuczka	Wołuczka	1,313 ha	obszar gospodarki rolnej
Kopalina główna	Kierunek zastosowania kopaliny	Przewidywany sposób eksploatacji	
Piaski i żwiry	budownictwo, drogownictwo	odkrywkowo	

Grubość nakładu*	Miąższość*	Głębokość spągu*	Poziomy wodonośne (głębokość)
0,430 m	7,350 m	7,750 m	-

* wielkość średnia

Zatwierdzone zasoby geologiczne:

wg stanu na 31.12.2009 r. - wg. decyzji/ zawiadomienia SAB.II.6528.1.2014.AL	
bilansowe (poza filarami ochronnymi) kategorii C1	200,67 tys. ton

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego, Systemu gospodarki i ochrony bogactw mineralnych "MIDAS" – karty informacyjne złoża oraz na podstawie Bilansu zasobów 13. złóż kopalin w Polsce wg. stanu na 31 XII 2022 r. (PIG),

Wszystkie złoża z punktu widzenia ich ochrony zaliczono do klasy 4 – złóż powszechnych, licznie występujących i łatwo dostępnych. Z punktu widzenia ochrony środowiska wyłącznie złoża Kurzeszyn, Kolonia Wołuczka I, Kolonia Wołuczka udokumentowane na obszarze Bolimowskiego Radziejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, uznane zostały za konfliktowe, w których eksploatację można podjąć po spełnieniu określonych wymagań. Pozostałe złoża zaliczono do małokonfliktowych, możliwych do zagospodarowania bez większych ograniczeń.

4.1.3. Perspektywy i prognozy występowania kopalin

Według mapy geośrodowiskowej Polski opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny na terenie gminy Rawa Mazowiecka wyznaczono obszary perspektywiczne i prognostyczne występowania kruszyw naturalnych. Według ww. mapy na terenie gminy mogą występować nieudokumentowane złoża piasku i żwiru, zgodnie z poniższą tabelą. Złoża kopalin użytecznych są związane z szeroko rozprzestrzonymi osadami lodowcowymi, wodnolodowcowymi, eolicznymi i rzecznyymi. Są to przede wszystkim piaski, piaski ze żwirem. Utwory te występują na powierzchni, a więc nadają się do eksploatacji odkrywkowej. Utwory wodnolodowcowe charakteryzują się dużą zmiennością: uziarnienia, miąższości i zasięgu. Występują w nich zarówno piaski drobnoziarniste z domieszką pyłów, jak również piaski średnio i gruboziarniste z domieszką frakcji żwirowej nagromadzonej w postaci wkładek, przewarstwień oraz gniazd i soczewek.

Tab. 16. Charakterystyka perspektywicznych i prognostycznych obszarów występowania kopalin

Lp.	Lokalizacja (obręb)	Rodzaj kopaliny	Orientacyjna powierzchnia obszaru [ha]
1	Wołucza, Nowy Kurzeszyn	piasek i żwir	147,5447
2	Stary Kurzeszyn, Helenów, Jakubów	piasek i żwir	158,7366
3	Zagórze, Kaleń	piasek	91,6820
4	Wilkowice, Nowa Wojska, Rosocha, Linków, Stara Wojska, Lutków, Stary Dwór, Janolin, Huta Wałowska, Wałowice, Pasieka Wałowska, Ścieki	piasek i żwir	239,8238

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy geologicznej Państwowego Instytutu Geologicznego.

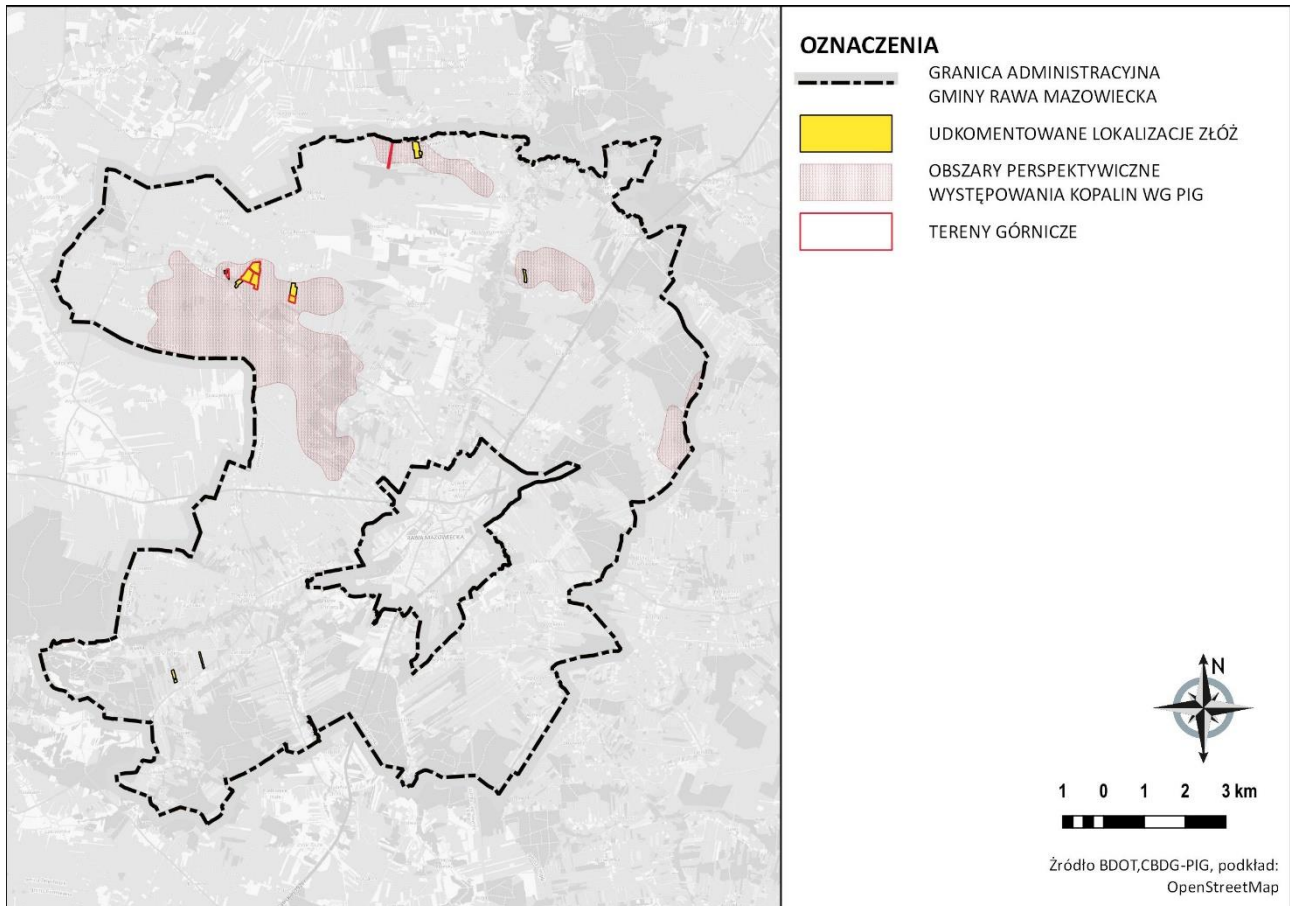
4.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W gminie Rawa Mazowiecka wydobywane są obecnie (na stan sporządzenia niniejszego Studium) kopaliny ze złóż: Linków, Stara Wojska III, Linków III, Wołucza. Złoże Linków II zostało skreślone z bilansu zasobów jednak koncesja nie została do tej pory wygaszona. Działalność górnicza (w tym ograniczona ze względu na wybilansowanie złoża Linków II) związana z wydobywaniem i przetwórstwem kopalin jest prowadzona łącznie w sześciu obszarach górniczych, których charakterystykę przedstawiono zgodnie z poniższą tabelą.

Tab. 17. Charakterystyka obszarów górniczych w gminie Rawa Mazowiecka

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Ważność koncesji	Nr w rejestrze
1.	Linków I	Linków	17.10.2025 r.	10-5/6/487
2.	Linków II	Linków, dz. 176/1; Staraj Wojska dz. 4, 5	31.01.2027 r.	10-5/6/570
3.	Stara Wojska III	Stara Wojska, cz. Dz. 11	07.12.2027 r.	10-5/8/717
4.	Linków III Pole A	Linków, dz. 176/2	31.10.2037 r.	10-5/10/970/a
5.	Linków III Pole B	Linków, dz. 1	31.10.2037 r.	10-5/10/970/b
6.	Wołucza	Wołucza, dz. 33	03.01.2043	10-5/11/1100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowego Instytutu Geologicznego, Systemu gospodarki i ochrony bogactw mineralnych "MIDAS".

Ryc. 7. Udokumentowane złoża, działalność górnicza i perspektywy występowania kopalin

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych centralnej bazy danych geologicznych CBDG, mapy geośrodowiskowej Polski w skali 1: 50 000 Państwowego Instytutu Geologicznego.

4.3. WARUNKI KLIMATYCZNE

4.3.1. Regionalizacja klimatyczna

Gmina Rawa Mazowiecka stanowi gminę wiejską, której gospodarka charakteryzuje się przewagą rolniczej działalności gospodarczej. Mieszkalnictwo nierolnicze oraz obiekty związane z pozarolniczą działalnością gospodarczą stanowią uzupełnienie jej zagospodarowania. W związku z powyższym uwarunkowania klimatyczne odgrywają w jej funkcjonowaniu znaczącą rolę, świadcząc o jej uwarunkowaniach klimatycznych dla rozwoju rolnictwa. Zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną Polski wg R. Gumińskiego (1951) gmina Rawa Mazowiecka jest położona w VII (środkowej) dzielnicy rolniczo-klimatycznej.

Według regionalizacji klimatycznej dokonanej przez A. Wosia teren gminy znajduje się w XVIII regionie klimatycznym (środkowomazowieckim) przy mało wyraźnej granicy z regionem XXI (wschodniomałopolskim).

Region cechuje się stosunkowo największą liczą dni bardzo ciepłych i pochmurnych, szczególnie z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, bez opadu (typ 310). Średnio w roku takich dni jest odpowiednio ponad 62 i 41. Do licznych na tym obszarze należą także dni bardzo ciepłe, bez opadu, których jest prawie 59 w roku, a także dni z pogodą umiarkowanie ciepłą. Nieco mniej niż w innych regionach jest dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną.

Lokalne warunki klimatu można scharakteryzować następująco:

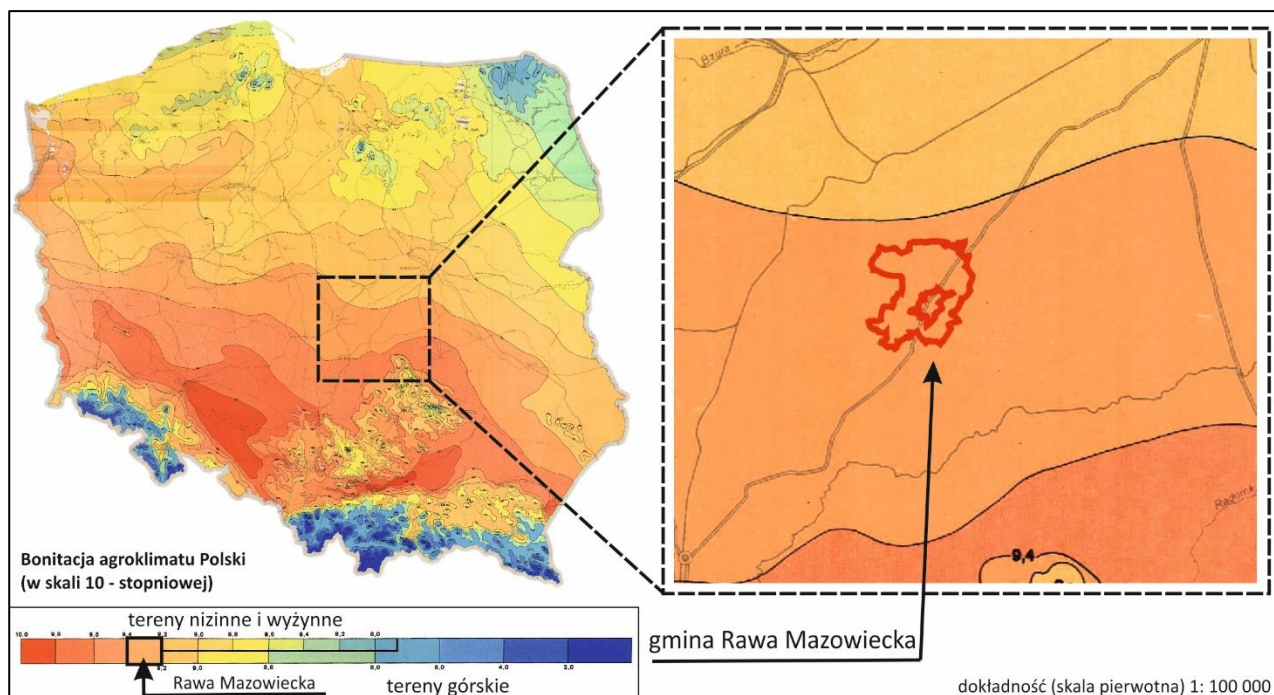
- Doliny rzeki Rawki i jej dopływów: Rylki i Krzemionki posiadają szczególnie niekorzystne warunki klimatyczne (termiczne i wilgotnościowe), w związku z bardzo płytkim zaleganiem wód gruntowych i licznymi podmokłościami. Występuje tu duże prawdopodobieństwo przygruntowych przymrozków i zalegania mgieł, stagnacja chłodnego niewskazane dla zabudowy mieszkaniowej, którym należy pozostawić dotychczasowe formy zagospodarowania (trwałe użytki zielone) i nie lokalizować barier utrudniających bądź uniemożliwiających grawitacyjny spływ chłodnego powietrza.
- Płaskie wysoczyzny morenowe i równiny sandrowe posiadając dobre warunki solarne, wietrzne i wilgotnościowe są predysponowane dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej.
- Kompleksy leśne charakteryzujące się swoistymi warunkami mikroklimatycznymi, niewielkimi wahaniami temperatury, znaczną zacisznością, podwyższoną wilgotnością, wpływającymi dodatnio na klimat terenów przyległych, podnosząc ich walory krajobrazowe i zdrowotne.

4.3.2. Predyspozycje klimatyczne dla rozwoju gospodarki

Warunki dla rozwoju rolnictwa

Potencjał rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest wyznaczony przez specyfikę warunków przyrodniczych. Warunki klimatyczne, obok gleb, są czynnikiem decydującym o wykorzystaniu przestrzeni rolniczej, determinują dobór roślin uprawnych i poziom uzyskiwanych plonów.

Rola czynników klimatycznych w kształtowaniu potencjału produkcyjnego siedlisk glebowych nabiera szczególnego znaczenia, z uwagi na występowanie deficytu opadów oraz pogorszenie się klimatycznych bilansów wodnych w sezonie wegetacyjnym. W bonitacji agroklimatu Polski wyrażonej w skali 100-stopniowej wskaźnik bonitacji klimatu dla gminy Rawa Mazowiecka wynosi 92. Oznacza to, że w gminie panują średnie i dobre (w skali Polski) warunki klimatyczne rozwoju rolnictwa. Warunki te pozwalają uzyskać o 10% mniejsze plony niż w części Polski o najlepszych warunkach klimatycznych (okolice Opola -100 punktów).

Ryc. 8. Położenie na tle bonitacji agroklimatu Polski

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy agroklimatu Polski. Instytut Upraw i Nawożenia w Puławach.

Warunki dla rozwoju energii odnawialnej

Energia wytwarzana ze źródeł odnawialnych stanowi ważny element polityki energetycznej Polski i Unii Europejskiej. Jednym z celów szczegółowych polityki energetycznej jest zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r. Dla Polski udział ten wynosi 23%.

– Energia geotermalna

Wody geotermalne w województwie łódzkim występują w czterech okręgach. Gmina Rawa Mazowiecka jest położona w okręgu szczecińsko-łódzkim. Pomimo dużych zasobów wód termalnych na terenie województwa nieliczne gminy wykorzystują to źródło energii. Prace w kierunku wykorzystania wód geotermalnych są prowadzone w rejonie Łodzi, Poddębic, Skierniewic, Radomska, Kleszczowa, Zduńskiej Woli i Ozorkowa. Wody podziemne są ujmowane w Poddębicach i Uniejowie, gdzie badania fizyko-chemiczne wód geotermalnych określiły wodę geotermalną, jako wodę mineralną 0,8% chlorkowo-sodową, bromkowo-borową, hypertermalną. Powiat rawski, w tym gmina Rawa Mazowiecka, jest położony na terenach zasobnych w wody geotermalne udokumentowane jak i perspektywiczne. Gmina Rawa Mazowiecka posiada potencjalnie dobre uwarunkowania środowiskowe do rozwoju balneologii, rehabilitacji i rekreacji, w oparciu o zasoby wód geotermalnych.

Ryc. 9. Wody geotermalne - możliwości wykorzystania wód geotermalnych w utworach dolnej kredy i dolnej jury w województwie łódzkim

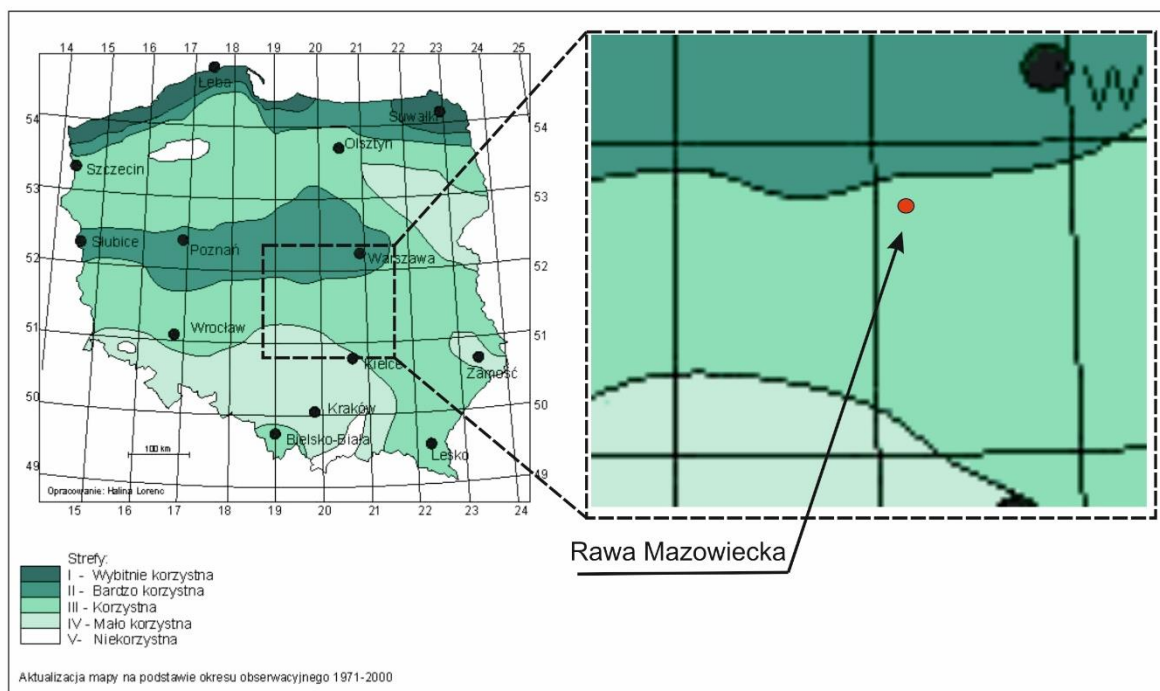
Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego.

– Energia słońca i energia wód powierzchniowych

Najlepsze warunki nasłonecznienia w województwie łódzkim zostały wskazane dla terenów położonych w okolicach: Łodzi, Tomaszowa Mazowieckiego, Opoczna i Rawy Mazowieckiej. Produkcja energii w systemach fotowoltaicznych jest powiązana z warunkami nasłonecznienia, które panują w danym miesiącu. Gmina Rawa Mazowiecka jest położona w obszarze o bardzo dobrych uwarunkowaniach, związanych z nasłonecznieniem. Położona jest w strefie 1100 kWh/m².

– Energia wiatru

Informacja o zasobach energii wiatru dla terenu Polski jest dostępna głównie na poziomie ogólnym. Zgodnie z danymi Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Polska posiada znaczące zasoby energii wiatru. W obszarze Polski wydzielono V stref energetycznych wiatru w Polsce: strefa I – wybitnie korzystna, II – bardzo korzystna, III – korzystna, IV – mało korzystna, V – niekorzystna.

Ryc. 10. Położenie na tle stref energetyki wiatru w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy Stref energetycznych wiatru w Polsce.

Gmina Rawa Mazowiecka ma umiarkowane warunki związane z zasobami energii wiatru. Zlokalizowana jest w III strefie energetycznej wiatru w Polsce tzw. strefie korzystnej.

Potencjalne lokalizacje elektrowni wiatrowych rozważane są także poza terenami, uznanymi za bardzo korzystne i korzystne pod względem zasobów energii wiatru, jednak z reguły wymagają wtedy zastosowania turbin wiatrowych o większej wysokości, aby osiągalna prędkość wiatru wzrosła do wartości opłacalnych ekonomicznie. Od strony technicznej, rozwój energetyki wiatrowej jest uzależniony głównie od powierzchni dostępnej dla posadowienia turbin wiatrowych i ograniczony przez uwarunkowania infrastrukturalne (m.in. możliwość przyłączenia do sieci elektroenergetycznej), środowiskowe (m.in. odległość od obszarów objętych formami ochrony przyrody) oraz ekonomiczne. Najbardziej dogodnymi terenami są tereny rolne, o niskiej szorstkości powietrza i bez obiektów zaburzających przepływ powietrza. Obecne ograniczenia prawne, związane z lokalizacją elektrowni wiatrowych, dotyczą ich lokalizacji w odniesieniu do terenów zabudowy.

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka znajduje się 11 elektrowni wiatrowych w rejonie miejscowości Ścieki. Ponadto elektrownie wiatrowe są zlokalizowane w gminie sąsiedniej Głuchów. Zgrupowanie 12 elektrowni wiatrowych jest zlokalizowane na zachód od gminy Rawa Mazowiecka.

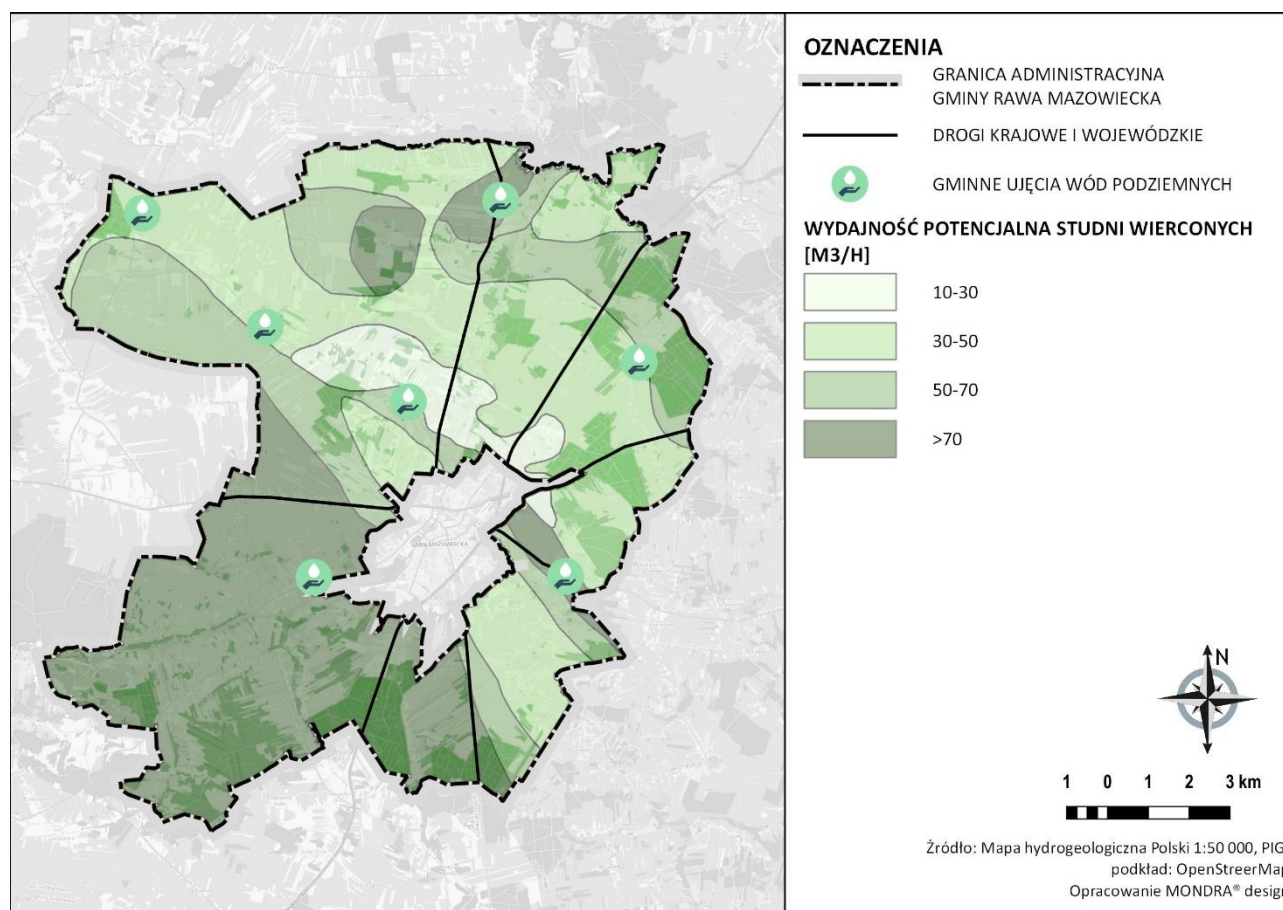
Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka będą wymagać uwzględnienia przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, w zakresie minimalnej odległości, w której mogą być lokalizowane i budowane nowe budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, od elektrowni wiatrowej.

4.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE I UŻYTKOWANIE WÓD PODZIEMNYCH

4.4.1. Użytkowe poziomy wodonośne oraz potencjalna wydajność studni wierconych

Wody podziemne ujmowane za pomocą studni wierconych i kopanych są głównym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności i zakładów rolnych i przemysłowych. Głównym użytkownikiem wód podziemnych jest samorząd lokalny, ujmujący wody w system wodociągowy za pośrednictwem ujęć zlokalizowanych w miejscowościach: Boguszyce, Kurzeszyn, Pukinin, Wałowice, Wilkowice, Zagórze oraz w Hucie Wałowskiej. Wszystkie ujęcia ujmują głębsze (jura górna i kreda górna) poziomy wodonośne, nie będące pierwszym poziomem wodonośnym.

Ludność i podmioty gospodarcze korzystają również z indywidualnych ujęć wody: wierconych i kopanych. Wydajność potencjalna studni wierconych w gminie jest stosunkowo wysoka. Prawie połowa gminy znajduje się w rejonie wydajności potencjalnej na poziomie $>70 \text{ m}^3/\text{h}$. Ponadto na znacznej części gminy występuje wydajność na poziomie $30\text{-}50 \text{ m}^3/\text{h}$ i $50\text{-}70 \text{ m}^3/\text{h}$.

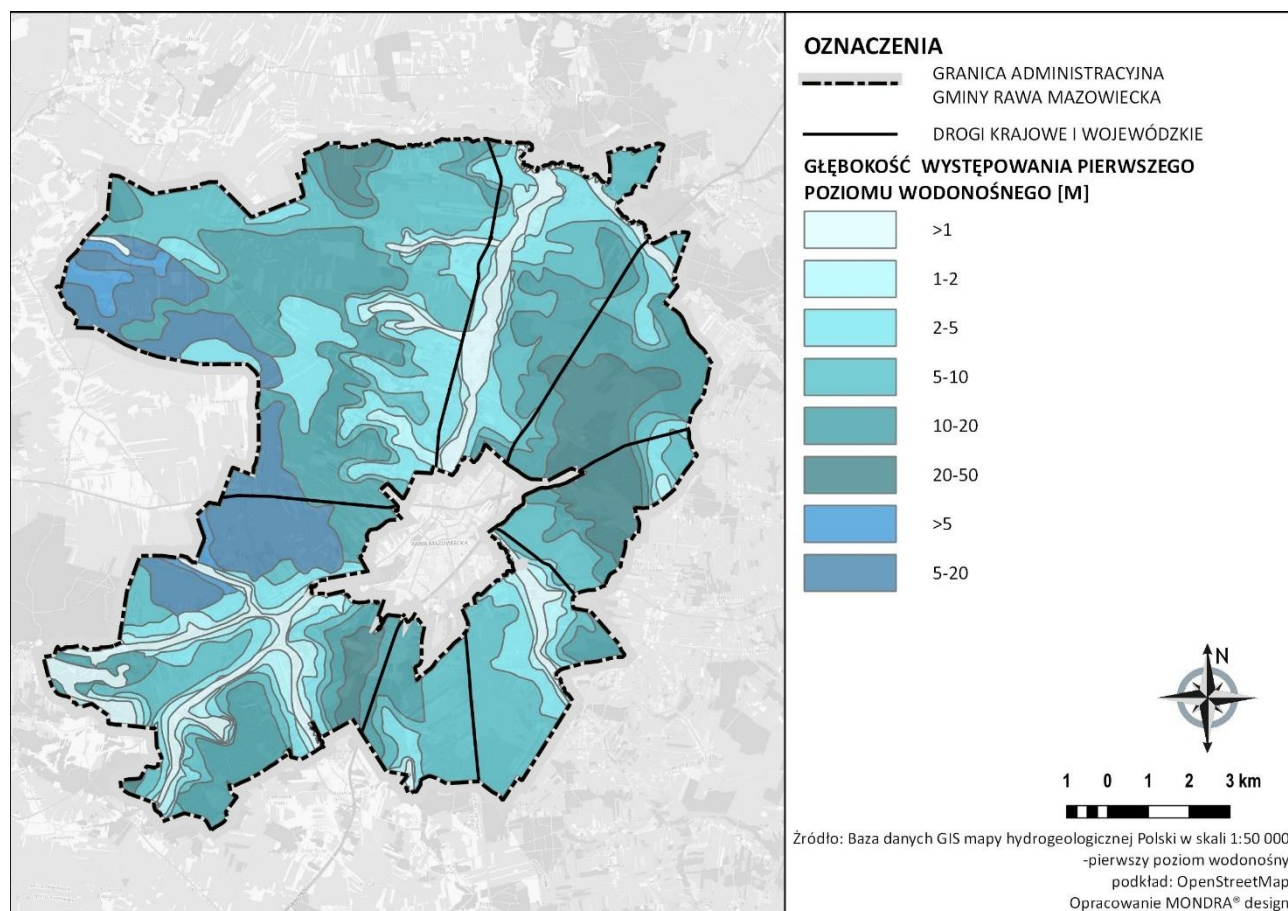

Ryc. 11. Potencjalna wydajność studni wierconych

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy geosrodowiskowej Polski (II), PIG 2015 r.

Zasięg występowania pierwszego poziomu wodonośnego jest podkreślony obecnością wód powierzchniowych (cieki, rowy melioracyjne, stawy i zbiorniki wodne). W obszarze gminy stwierdzono występowanie wód zawieszonych, występujących obszarowo. Pierwszy poziom wodonośny najpłycej występuje w dolinach rzek, na głębokości 1-2 m, lokalnie poniżej 1 m oraz w ich sąsiedztwie

od 2 do 5 m. Na pozostałych terenach gminy pierwszy poziom wodonośny występuje na głębokości 5-10 m oraz 10 – 20 m oraz 20-50, zgodnie z poniższą ryciną.

Ryc. 12. Głębokość występowania pierwszego poziomu wodonośnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych GIS mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000 – pierwszy poziom wodonośny.

Główne ujęcia wód podziemnych ujmują poziomy wodonośne związane z piaskami czwartorzędowymi, osadami kredy górnej i dolnej oraz jury górnej. W granicach gminy poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędu, kredy oraz jury. Czwartorzędowy poziom wodonośny występuje na całym obszarze gminy. Jego zwierciadło wody swobodne lub napięte. Są to wody o średniej jakości. Poziom wodonośny w utworach czwartorzędowych ma na znacznym obszarze charakter dwuwarstwowy (występuje również jednowarstwowy). Utwory wodonośne pierwszego poziomu występują w poziomie piasków i żwirów interglacjału mazowieckiego oraz osadów fluwioglacjalnych zlodowacenia środkowopolskiego, charakteryzujące się najczęściej swobodnym zwierciadłem wody (lokalnie występuje pod przykryciem glin). Drugi poziom występuje pod glinami zlodowacenia południowopolskiego i jest związany z piaskami fluwioglacjalnymi i osadami interglacjału kromerskiego. W rejonach większych rozcięć erozyjnych oba poziomy łączą się tworząc jeden system wodonośny.

W graniach gminy piętro trzeciorzędowe związane jest z piaszczystymi utworami pliocenu i miocenu. Piaszczyste osady miocenu charakteryzują się zmienną miąższością i zróżnicowaną granulacją, a także różnym stopniem zawartości części organicznych. Najkorzystniej piętro trzeciorzędowe wykształcone jest na wschód od Miasta Rawa Mazowiecka. Na pozostałym obszarze mieści się ona

w przedziale od kilku do dwudziestu kilku metrów. Strop utworów wodonośnych występuje na głębokości ok. 40 - 100 m. Wodonośność poziomu mioceńskiego rozpoznana została w strefie płytszego ich występowania (41,0 - 42,0 m).

Piętro kredowe związane jest z występowaniem spękanych węglanowych utworów kredy górnej (piętra od cenomanu po mastrycht) i piaskowcowych bądź piaszczystych osadów kredy dolnej (alb dolny i środkowy). Utwory węglanowe kredy górnej (wapienie i opoki cenomanu) stwierdzone zostały otworami w Zagórz - na głębokości 85 m i w Teodozjowie na głębokości 107 m - gdzie mają miąższość ca 20 m. Wody piętra mają charakter naporowy, ze zwierciadłem stabilizującym się na głębokości 8,4 m.

Poziom górnourajski występuje w spękanych utworach marglisto-wapiennych górnej jury. Wodonośne utwory jury górnej stanowią poziom użytkowy na całej powierzchni gminy, gdzie zalegają pod niewielkim nakładem czwartorzędu (w zachodniej części gminy poziomy czwartorzędowy i górnourajski tworzą wspólny kompleks wodonośny), w południowo-zachodniej części terenu (powyżej wodonośnej jury występują nieciągłe poziomy czwartorzędowy i trzeciorzędowy). Strop poziomu górnourajskiego występuje na głębokości 26-100 m. Wydajność ujęć wynosi od 4,9 do 138 m³/h natomiast wydajność jednostkowa studzien od 0,3 do 21,9 m³/h, a współczynnika filtracji od 1,1 do 22,4 m/24 h.

Do głównych presji antropogenicznych występujących w środowisku wodnym zalicza się: pobór wód do celów przemysłowych, rolniczych oraz gospodarki komunalnej, punktowe źródła zanieczyszczeń w postaci oczyszczalni ścieków i składowisk odpadów, zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia komunalnego i rolniczego, a także zmiany w morfologii wód naturalnych. W gminie Rawa Mazowiecka główną presję stanowi zbiorowe zaopatrzenie w wodę pitną i użytkową, jednak nie stwierdzono tu znaczących antropogenicznych zakłóceń pierwszego poziomu wodonośnego oraz lejów depresji związanych z eksploatacją wód podziemnych.

Na obszarze województwa łódzkiego występuje deficyt wody do celów komunalnych i gospodarczych, szczególnie dla rolnictwa. Deficyt ten jest pogłębiany przez słabą retencję leśną oraz likwidację naturalnych zbiorników retencyjnych tj. mokradła, torfowiska, oczka wodne.

4.4.2. Jednolite Części Wód Podziemnych (JCZWPd)

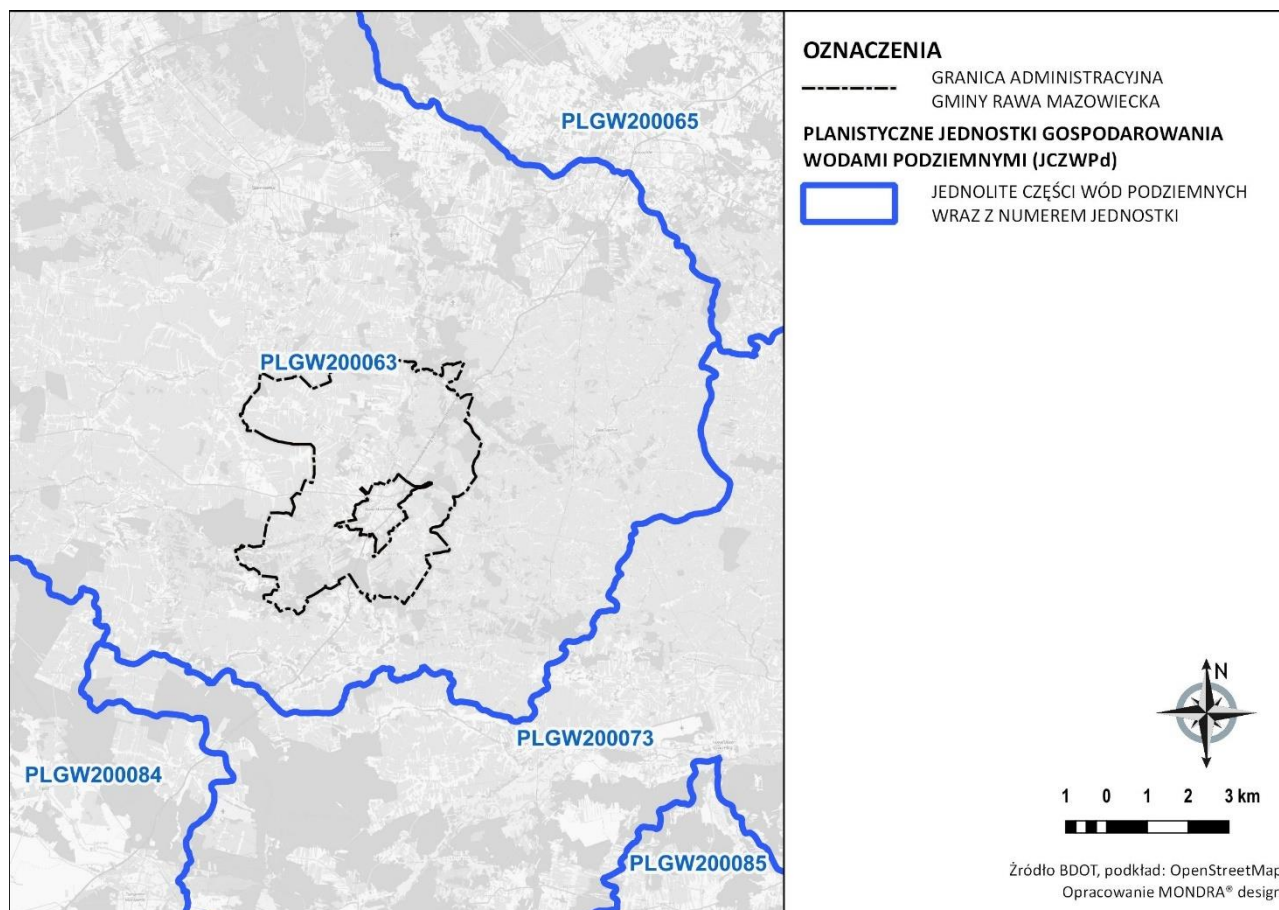
Jednolita Część Wód Podziemnych (JCZWPd) stanowi obszar obejmujący wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych, o porowatości i przepuszczalności.

Według Ramowej Dyrektywy Wodnej obszarami odniesienia w zarządzaniu zasobami wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). W nawiązaniu do tego podziału gmina Rawa Mazowiecka jest zlokalizowana w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 63.

JCWPd nr 63 zajmuje powierzchnię 5 352 km² i stanowi jednostkę gospodarowania wodami podziemnymi w dorzeczu Wisły. W jej obrębie występują piętra wodonośne: czwartorzędowe, paleogeńsko-neogeńskie, kredowe i jurajskie. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 402 330 m³/d.

Struktura JCWPd 63 jest złożona z siedmiu poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami słabo przepuszczalnymi lub lokalnie pozostającymi w więzi hydraulicznej. Cztery poziomy wydzielone w dwupiętrach mezozoicznych wchodzących w skład trzech niezależnych struktur geologicznych (dwa poziomy kredowe występują niezależnie w dwu odrębnych strukturach: niecce mazowieckiej i niecce łódzkiej) nie nakładają się na siebie, w danym punkcie występują co najwyżej dwa poziomy danego piętra mezozoicznego, stąd w pionie w danym punkcie występuje od trzech do pięciu poziomów wodonośnych (2 do 5 kenozoicznych i 1 – 2 mezozoiczne). Każdy z poziomów kenozoicznych charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu, w poziomach mezozoicznych układ ten jest zbliżony. Obszar JCWPd 63 nie stanowi obiektu zamkniętego w sensie hydrogeologicznym. Wody poziomów mezozoicznych dopływają lateralnie spoza obszaru jednostki i odpływają poza jej obszar. Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działaniami wód powierzchniowych, natomiast wody podziemne są drenowane przez wszystkie ciekły powierzchniowe. System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny. Poziom wodonośny Q2 na przeważającej części obszaru jest izolowany od powierzchni terenu pakietem glin zwałowych. Jego zasilanie odbywa się na drodze przesączania się wód z poziomu Q1 lub z powierzchni terenu przez utwory słabo przepuszczalne. Możliwe jest również zasilanie przez okna hydrogeologiczne z poziomu Q1. Lokalnie, w dolinach rzecznych, istnieje bezpośredni kontakt hydrauliczny poziomów Q1 i Q2 co ułatwia zasilanie, a zatem odnawianie zasobów poziomu Q2. Jego bazą drenażową jest przede wszystkim Bzura oraz dolne odcinki jej głównych dopływów: Ochni, Moszczenicy, Słudwi, Mrogi i Rawki. Poziom Q2 jest strefowo w bezpośrednim kontakcie z poziomem mioceńskim (M) lub poziomami mezozoicznymi. Poziom wodonośny mioceński M (sporadycznie mioceńsko-oligoceni) jest izolowany od powierzchni terenu miększą serią utworów czwartorzędowych, w których profilu przeważają gliny zwałowe. Jego zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory słaboprzepuszczalne oraz przez okna hydrogeologiczne z poziomu Q2. Lokalnie ma on bezpośredni kontakt hydrauliczny z poziomem Q2 lub poziomami mezozoicznymi. Poziom ten gdy występuje w dolinie Bzury i dolnych odcinków jej dopływów drenowany jest przez te rzeki pośrednio, przez utwory czwartorzędowe, na przeważającym obszarze zasila jednak niżej leżące poziomy mezozoiczne lub lateralnie, w strefie tranzytu (przejściowej), poziom Q2. Poziomy mezozoiczne (K2, K1, J3, J2) w miejscach swego występowania są całkowicie izolowane od powierzchni terenu. Ich zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory słabo przepuszczalne w utworach czwartorzędowych lub lokalnie mioceńskich, zaś wody podziemne są przypuszczalnie drenowane pośrednio, przez utwory kenozoiczne, przez Bzurę i dolne odcinki jej dopływów. Na granicach jednostki (wododział Bzury) ma zapewne miejsce nieudokumentowany badaniem dopływ i odpływ wód podziemnych do innych jednostek. Poziom J3 jest intensywnie eksploatowany w rejonie Kutna, a poziomy kredowe w rejonie Łodzi. Poziomy mezozoiczne pozostają lokalnie w bezpośrednim kontakcie hydraulicznym z poziomem mioceńskim lub Q2.

Ryc. 13. Położenie na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCZWPd)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego PIIG.

4.4.3. Zagrożenia i jakość wód podziemnych

Stopień zagrożenia jakości wód podziemnych głównych użytkowych poziomów wodonośnych określają warunki hydrogeologiczne i sposób użytkowania terenów.

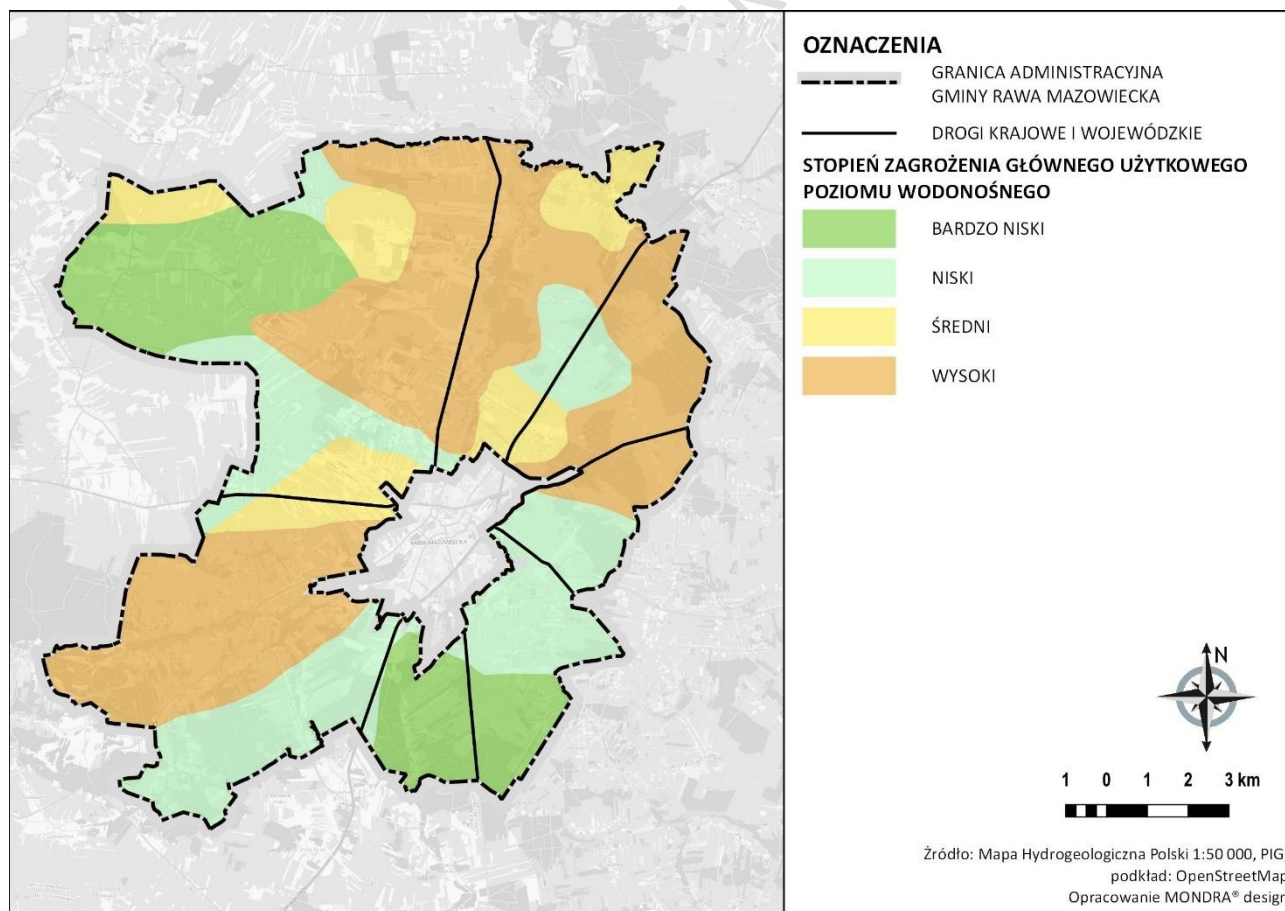
Wody podziemne są w mniejszym stopniu zagrożone zanieczyszczeniami niż wody powierzchniowe¹. Pomimo braku bezpośredniego kontaktu wód podziemnych z czynnikami zewnętrznymi, ich jakość może ulec pogorszeniu w wyniku przenikania zanieczyszczeń antropogenicznych, infiltracji gorszych jakościowo wód podziemnych, a także w wyniku sytuacji awaryjnych. Na jakość wód podziemnych może mieć wpływ rejon wydobycia oraz głębokość ujmowanej warstwy wodonośnej. Jest to spowodowane zarówno warunkami przyrodniczymi, jak i negatywnym wpływem cywilizacji na

¹ Monitoring wód podziemnych pozwala na obserwację zmian chemizmu wód podziemnych oraz sygnalizowanie pojawiających się zagrożeń. Ma to na celu wspomaganie działań, zmierzających do ograniczenia wpływu czynników antropogenicznych na wody podziemne, które ze względu na swą wysoką jakość i potencjalne zasoby stanowią ważne źródło zaopatrzenia w wodę. Wody podziemne są w znacznie mniejszym stopniu narażone na zanieczyszczenie niż wody powierzchniowe. Wynika to z faktu, iż są one chronione przed bezpośrednim wpływem z powierzchni. do istotnych punktowych źródeł presji na jakość wód podziemnych należy zaliczyć składowiska odpadów. W przypadku niewłaściwego uszczelnienia lub eksploatacji wraz z ociekami ze składowisk mogą być wprowadzane do wód m.in. metale ciężkie, związki organiczne, a także w przypadku składowisk odpadów komunalnych, mikroorganizmy chorobotwórcze.

środowisko naturalne, w tym również na wody podziemne. Do potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych należą:

- obszarowe źródła zanieczyszczeń, w tym obszary intensywnego użytkowania rolniczego, obszary objęte zasięgiem zalania powodziowego, obszary zurbanizowane,
- punktowe źródła zanieczyszczeń, np. składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych, nieeksploatowane ujęcia wód podziemnych, działalność górnicza, miejsca zrzutów ścieków komunalnych i przemysłowych.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w 2022 r. przeprowadził badania jakości wód podziemnych w ramach regionalnego monitoringu diagnostycznego w dwóch punktach pomiarowo kontrolnych na terenie powiatu rawskiego (dla JCzWPd 63). Pierwszy punkt pomiarowy zlokalizowany był w mieście Rawa Mazowiecka a drugi w gminie Biała-Rawska w miejscowości Stara Wieś. Na terenie Rawy Mazowieckiej badano wodę z utworów Jury Górnej, a w Starej wsi z utworów czwartorzędowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych została zakwalifikowana do II klasy – tj. wód dobrej jakości (w pkt. pomiarowym w Starej Wsi) oraz do klasy III – tj. wód zadowalającej jakości (w mieście Rawa Mazowiecka). Powyższe potwierdza dobry stan wód podziemnych na terenie gminy Rawa Mazowiecka.

Ryc. 14. Stopień zagrożenia głównego poziomu wodonośnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1: 50 000, Państwowy Instytut Geologiczny PIG.

4.4.4. Stopień udokumentowania wód podziemnych - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z powyższych względów wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej. W województwie łódzkim wyznaczono 20 GZWP. Są to zbiorniki obejmujące wodę zarówno w utworach czwartorzędowych jak i starszych.

Gmina Rawa Mazowiecka jest położona w zasięgu występowania trzech głównych zbiorników wód podziemnych: udokumentowanego GZWP nr 404 „Zbiornik Koluszki-Tomaszów” w utworach jury górnej i środkowej, nieudokumentowanego GZWP nr 276 Subniecka Warszawska oraz GZWP nr 313 Subniecka Warszawska (część centralna).

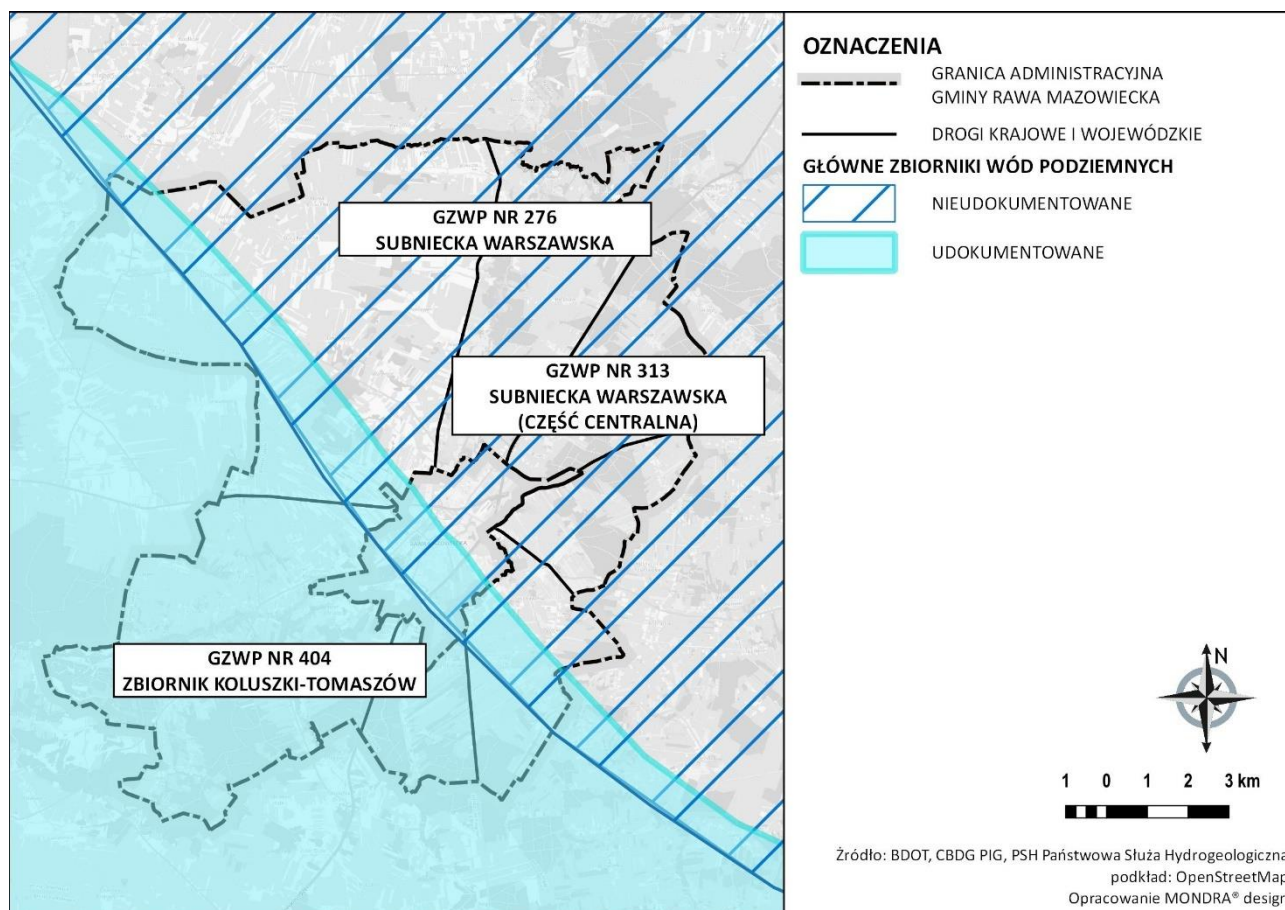
GZWP nr 404 (Zbiornik Koluszki–Tomaszów) - występują tu wody o charakterze szczelinowo-krasowym związane z przeważającymi utworami jury górnej (J3). Powierzchnia zbiornika wynosi 1109 km², a jego zasoby dyspozycyjne szacuje się na poziomie 350 tys. m³/d. Średni moduł zasobów odnawialnych wynosi 360 m³/d·km². Okolice Tomaszowa Mazowieckiego są położone w strefie brzeżnej zbiornika, a głębokości ujęć w tym rejonie wynosi od kilkudziesięciu do 200 m. GZWP został udokumentowany w 2013 r. **Posiada opracowaną dokumentację hydrogeologiczną** określającą warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 404 Koluszki-Tomaszów. Wrażliwość na zanieczyszczenia jurajskiego poziomu wodonośnego na obszarze zbiornika względnie można określić jako niską, ponieważ 80,7% powierzchni zostało zakwalifikowane jako tereny bardzo mało podatne na zanieczyszczenia (czas pionowego przesączenia się substancji do poziomu wodonośnego wynosi powyżej 50 lat), ok. 10% jako średnio i mało podatne (25-50 lat), 6% na podatne (5-25 lat) i 3,6% jako bardzo podatne (poniżej 5 lat). Największa koncentracja stref bardzo podatnych na zanieczyszczenia występuje natomiast na obszarze gminy Rawa Mazowiecka w dolinie rzeki Rawki, w obszarze płytkiego występowania wspólnego czwartorzędowo-jurajskiego poziomu wodonośnego. Ponadto strefy bardzo podatne na zanieczyszczenie znajdują się również poza terenem gminy Rawa Mazowiecka - w dolinie rzeki Pilicy, na odcinku pomiędzy Tomaszowem Mazowieckim a Inowłodzem.

Tab. 18. Główne informacje dotyczące GZWP Nr 404 Zbiornik Koluszki-Tomaszów

Lokalizacja	
województwo:	łódzkie
powiaty:	łódzki wschodni, m. Łódź, łowicki, zgierski, brzeziński, skierniewicki, tomaszowski, rawski, opoczyński, przysuski, grójecki
Numer JCZWPd (wg podziału na 172 części):	63, 72, 73, 84
Jednostka hydrogeologiczna wg Pańczyńskiego, Sadurskiego (2007):	provincja Wisły: ŚŚWN – region środkowej Wisły – subregion nizinny; prowincja Odry: SWN – region Warty – subregion nizinny
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona:	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)
Parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych	

Typ zbiornika:	szczelinowy (lokalnie szczelinowo-krasowy)
Stratygrafia:	jura górna, jura środkowa
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych (m ³ /d x km ²)	91,7
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (m ³ /d):	153 6770,4
Podatność zbiornika na antropopresję:	od bardzo podatnego do średnio i mało podatnego

Źródło: opracowanie na podstawie Informatora Państwowej Służby Hydrogeologicznej – GZWP.

Ryc. 15. Lokalizacja gminy w odniesieniu do granic GZWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

4.4.5. Udokumentowane zasoby ujęć wód podziemnych

Zgodnie z Centralną Bazą Danych GIS prowadzoną przez Państwowy Instytut Geologiczny, w obszarze gminy Rawa Mazowiecka znajdują się 43 otwory hydrogeologiczne służące do poboru wód podziemnych. Wody ujmowane są w większości z poziomu czwartorzędu, jury (wyłącznie dwa ujęcia pobierają wody z poziomu trzeciorzędu – rejon Zakładu Doświadczalnego Rossocha oraz ujęcie w Helenowie). Wykaz ujęć wód podziemnych o udokumentowanych zasobach zawarto w tabeli poniżej.

Tab. 19. Główne informacje dotyczące ujęć wód podziemnych

Lp.	Nazwa (zgodnie z Centralną Bazą Danych Hydrogeologicznych)	Głębokość [m]	Rzędna [m]	Rok	Miejscowość	Stratygrafia
1	5930011-ZAKŁAD DOŚWIADCZALNY 1(3)	91,30	181,4	2004	Rossocha	Trzeciorzęd
2	5940082-OSP 1	48,00	140	1993	Wołucza	Czwartorzęd
3	5940120-GOSPODARSTWO SADOWNICZE ST 1	51,00	135,5	2010	Kurzeszynek	Czwartorzęd
4	6300001-OTWÓR STUDZIENNY	31,00	152	1954	Wałowice	Jura
5	6300015-PAŃSTW,GOSP,RYBACKIE 1	30,00	148,2	1966	Stare Byliny	Jura
6	6300024-GORZELNIA 1	60,00	156,5	1911	Wilkowice	Jura
7	6300032-INSTYTUT ZOOTECHNIKI 1	60,00	169	1956	Rossocha	Czwartorzęd
8	6300035-ZAKŁADY MIESNE I	120,00	148,3	1973	Boguszyce	Jura
9	6300036-ZAKŁADY MIESNE II	200,00	148,6	1974	Boguszyce	Jura
10	6300038-ZAKŁADY-MIĘSNE III	121,00	149,1	1975	Boguszyce	Jura
11	6300042-CEGIELNIA 1	24,70	165,1	1975	Podlas	Czwartorzęd
12	6300056-RSP 1	64,00	149,6	1978	Wilkowice	Jura
13	6300062-STACJA CPN 1	26,70	162,3	1981	Podlas	Czwartorzęd
14	6300063-INSTYTUT ZOOTECHNIKI 2	61,00	165,7	1967	Rossocha	Czwartorzęd
15	6300077-STUDNIA PRYWATNA 1	70,00	184	1986	Linków	Czwartorzęd
16	6300079-PGR 1	44,00	148,6	1960	Pokrzywna	Czwartorzęd
17	6300095-SZKOŁA PODSTAWOWA 1	31,00	172	1990	Nowa Wojska	Czwartorzęd
18	6300097-SZKOŁA PODSTAWOWA 1	30,80	158	1990	Dziurdzioły	Czwartorzęd
19	6300099-STUDNIA PRYWATNA 1	37,00	162,5	1990	Stare Byliny	Jura
20	6300101-UBOJNIA ŻYWCA 1	12,00	158	1992	Stare Byliny	Czwartorzęd
21	6300104-STUDNIA PRYWATNA 1	17,89	146	1992	Zarzecze	Czwartorzęd
22	6300105-STUDNIA PRYWATNA 1	43,70	175	1993	Ścieki	Czwartorzęd
23	6300106-Z-D PRZETWÓRSTWA MIĘSNEGO 1	30,00	151,5	1993	Wałowice	Czwartorzęd
24	6300109-STACJA BENZYNOWA KIK-POL 1	19,50	178,2	1994	Ścieki	Czwartorzęd
25	6300112-STUDNIA PRYWATNA 1	38,00	158,5	1995	Leopoldów	Czwartorzęd
26	6300117-OTWÓR STUDZIENNY	68,30	152		Wilkowice	Jura
27	6310026-BETONIARNIA 1	47,50	161,5	1966	Julianów	Czwartorzęd
28	6310035-BAZA REJ,DRÓG PUBLICZNYCH 1	43,00	145	1971	Konopnica	Czwartorzęd
29	6310038-OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW 1	27,50	138,5	1974	Konopnica	Czwartorzęd
30	6310042-ZAKŁADY MIĘSNE II	135,50	149,7	1974	Rawa Mazowiecka	Jura
31	6310060-PPHU-SOBPOL 1	36,00	153,7	1963	Konopnica	Czwartorzęd
32	6310070-REJON DRÓG PUBLICZNYCH I	53,50	169,3	1987	Matyldów	Jura
33	6310078-SZKOŁA PODSTAWOWA 1	35,00	148	1989	Konopnica	Czwartorzęd
34	6310082-ZAKŁAD MIĘSNY 1	26,50	138,7	1992	Niwna	Czwartorzęd

Lp.	Nazwa (zgodnie z Centralną Bazą Danych Hydrogeologicznych)	Głębokość [m]	Rzędna [m]	Rok	Miejscowość	Stratygrafia
35	6310083-ZAKŁAD MIĘSNY 2	27,00	138	1992	Niwna	Czwartorzęd
36	6310087-STUDNIA PRYWATNA 1	36,00	139,5	1993	Żydomice	Czwartorzęd
37	6310089-STUDNIA PRYWATNA 1	41,00	151	1996	Helenów	Trzeciorzęd
38	6310147-ZAKŁAD PRODUKCJI PRZEFABRYKATÓW BETONOWYCH 1	43,00	150,28	2008	Jakubów	Czwartorzęd
39	6310170-GOSPODARSTWO ROLNE 1	48,00	138,2	2010	Kurzeszyn	Czwartorzęd
40	6310205-ZAKŁAD GOSPODARKI ODPADAMI S1	48,00	177,48		Pukinin	Czwartorzęd
41	6310207-OBIEKTY MAGAZYNOWE 1	59,60	168,01	2013	Julianów	Czwartorzęd
42	6310256-GOSPODARSTWO SADOWNICZE S1	34,00	-	2016	Pukinin	Czwartorzęd
43	6310257-GOSPODARSTWO SADOWNICZE S1	43	-	2016	Pukinin	Czwartorzęd

Źródło: opracowanie na podstawie Centralnej Bazy Danych GIS prowadzoną przez PiG.

Ponadto, na terenie gminy Rawa Mazowiecka znajduje się 17 otworów hydrogeologicznych pełniących funkcje piezometrów, 43 otwory badawcze oraz 9 służących wyłącznie ochronie środowiska. Większość z ww. otworów znajduje się w sąsiedztwie ZGO Pukinin oraz w rejonie drogi ekspresowej S8.

4.5. WARUNKI HYDROGRAFICZNE I ZAGOSPODAROWANIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH

4.5.1. Topograficzne działy wodne oraz ciekі powierzchniowe

Gmina Rawa Mazowiecka leży w całości w regionie wodnym środkowej Wisły, dorzeczu Wisły, w zlewni bilansowej Bzury. Obszar gminy jest odwadniany przez Rawkę, Białkę, Rylkę i Krzemionkę (rzeki przepływają przez teren gminy) oraz Skierniewkę (poza granicami gminy). W dolinach rzecznych miejscami występują obszary podmokłe i zabagnione.

Ze względów funkcjonalnych, dla potrzeb planistycznych, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, na terenie kraju zostały wydzielone obszary jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Teren gminy Rawa Mazowiecka zawiera się w 5 z nich (podział od 2022 r.) i 7 z nich (podział od 2016 do 2021 r.). Obszar gminy do 2021 r. znajdował się na terenie siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych nr: RW2000172725879, RW2000172726199, RW200017272629, RW200017272649, RW200017272669, RW200019272659, RW200019272693. Obecnie jest to tylko 5 jednostek: RW2000102725879 (Łupia-Skierniewka do Dopływu spod Dębowej Góry), RW2000112726999 (Rawka od Krzemionki do ujścia), RW2000102726199 (Rawka do Krzemionki), RW200010272669 (Białka), RW200010272649 (Rylka).

Współczesna sieć hydrograficzna województwa łódzkiego jest konsekwencją plejstocénskich procesów ukształtowania rzeźby terenu, a po części również odzwierciedleniem predyspozycji mezo-

zoicznego podłoża. Charakteryzuje się przewagą rzek małych oraz cieków, z których część jest okresowo sucha. Przez teren gminy Rawa Mazowiecka przepływają rzeki: Rawka, Białka, Rylka i Krzemionka. Ponadto wyróżnia się Dopływ z Wojsk, Dopływ z Soszyc, Czerwonka, Dopływ spod Kalenia

Ponadto na terenie gminy występują mniejsze bezimienne cieki oraz otwarte rowy odwadniające, zlokalizowane głównie w terenach rolniczych (głównie w części północno-zachodnie)

Cieki te stanowią śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną. Sieć rzeczną gminy uzupełniają liczne cieki bez nazwy oraz sieć rowów melioracyjnych.

4.5.2. Zbiorniki wodne

Obszar gminy pozbawiony jest dużych jezior. Wody powierzchniowe stojące to głównie stawy rybne w dolinie Rawki (w Starych Bylinach).

4.5.3. Stan czystości wód powierzchniowych

Jakości wód powierzchniowych zagrażają głównie zanieczyszczenia o pochodzeniu antropogenicznym. Do głównych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych należą:

- źródła punktowe - ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi, nielegalne zrzuty ścieków do rzek, cieków wodnych i rowów melioracyjnych, nieszczelne składowiska odpadów, oraz dzięki składowiska odpadów i nieszczelne szamba, z których zanieczyszczenia mogą infiltrować do gruntu,
- zanieczyszczenia obszarowe - zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych nieposiadających systemów kanalizacyjnych oraz z obszarów rolnych i leśnych (poprzez stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin i wylanie ścieków),
- zanieczyszczenia liniowe - zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane z powierzchni dróg, oraz pochodzące z rurociągów, gazociągów, kanałów ściekowych, osadowych.

Głównym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych w gminie Rawa Mazowiecka jest gospodarka komunalna. Poza źródłami komunalnymi istnieją jeszcze źródła z zakładów przemysłowych, w tym wód chłodniczych niewymagających oczyszczenia.

Zanieczyszczenia powierzchniowe, pochodzące zwłaszcza z terenów rolniczych, są kolejnym znaczącym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do wód. Nawozy sztuczne i pestycydy spłukiwane z pól wraz z wodami opadowymi są jedną z przyczyn eutrofizacji wód. Ogromna produkcja biomasy prowadzi do odkładania się na dnie osadów martwej materii organicznej. Zanieczyszczenia środowiska wodnego nawozami można nie tylko spowodować przez nieracjonalne ich stosowanie,

ale również przez niewłaściwe ich składowanie. Spływy powierzchniowe z tych terenów powodują wymywanie związków azotu i fosforu.

Kolejnym źródłem presji na środowisko wodne jest infrastruktura drogowa. Przez teren gminy przebiegają drogi krajowe, drogi wojewódzkie, powiatowe oraz sieć dróg gminnych. Głównymi zanieczyszczeniami znajdującymi się spływach opadowych z dróg i obiektów towarzyszących są zawiesiny, różnego rodzaju substancje olejowe, w tym węglowodory ropopochodne oraz inne substancje ekstrahujące się eterem naftowym, metale ciężkie, związki organiczne i nieorganiczne oraz węglowodory aromatyczne.

Monitoring jakości wód jest jednym z podsystemów Państwowego Monitoringu Środowiska. Ze względów funkcjonalnych, dla potrzeb planistycznych, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, na terenie kraju zostały wydzielone obszary jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP).

W celu oceny czystości wód stosuje się ocenę życia biologicznego wraz z podstawowymi wskaźnikami fizykochemicznymi. W ocenie bierze się pod uwagę naturalność i typ cieku, stosując porównanie z analogicznymi siedliskami referencyjnymi, niezakłóconymi przez człowieka. Stan życia biologicznego i warunki jego rozwoju określa się jako stan ekologiczny dla naturalnych części wód i jako potencjał ekologiczny dla jednolitych części wód silnie zmienionych i sztucznych.

Tab. 20. Ocena czystości jednolitych części wód powierzchniowych w obszarze gminy Rawa Mazowiecka

Nazwa ocenianej JCWP*	Skierówka od źródła do dopływu Dębowej Góry (JCW naturalna)	Rawka od źródła do Krzemionki bez Krzemionki (JCW naturalna)	Krzemionka (JCW naturalna)	Rylka (JCW naturalna)	Białka (JCW naturalna)	Rawka od Krzemionki do Białki (JCW naturalna)	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki (JCW naturalna)
Kod ocenianej JCWP*	RW200017 2725879	RW200017 2726199	RW200017 272629	RW200017 272649	RW200017 272669	RW200019 272659	RW200019 272693
Kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	PL01S0901_34 59	PL01S0901_14 60	PL01S0901_14 64	PL01S0901_34 60	PL01S0901_14 66	PL01S0901_14 61	PL01S0901_14 62
Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Łupia - Stary Rzędków	Rawka - Boguszyce	Krzemionka - Chrusty	Rylka - Byszevice	Białka - Julianów Raduck	Rawka - Wołuczka	Rawka - Budy Grabskie
Typ abiotyczny	17	17	17	17	17	19	19
Silnie zmieniona lub sztuczna JCWP (T/N)	N	N	N	N	N	N	N

Nazwa ocenianej JCZWP*	Skierniewka od źródła do dopływu spod Dębowej Góry (JCW naturalna)	Rawka od źródła do Krzemionki bez Krzemionki (JCW naturalna)	Krzemionka (JCW naturalna)	Rylka (JCW naturalna)	Białka (JCW naturalna)	Rawka od Krzemionki do Białki (JCW naturalna)	Rawka od Białki do Korabiewki bez Krzemionki (JCW naturalna)
Program monitoringu (MD, MO lub MB)	MO, MD	MO	MO	MO	MD,MO MD/MO	MD,MO MD/MO	MD,MO MD/MO
Klasa elementów biologicznych	3	3	1	3	3	4	4
Klasa elementów hydromorfologicznych	2	2	2	4	2	2	1
Rok prowadzenia pomiarów	2019	2019	2019	2019	2021	2021	
Klasa elementów fizykochemicznych	2	2	2	2	>2	>2	>2
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	SŁABY	UMIARKOWANY	DOBRY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	SŁABY	SŁABY
STAN	ZŁY	ZŁY	BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY	ZŁY	ZŁY	ZŁY	ZŁY

*Jakość wód określona zgodnie z podziałem obowiązującym do 2021 r. ze względu na brak aktualnych badań dla podziału obowiązującego od 2022 r.

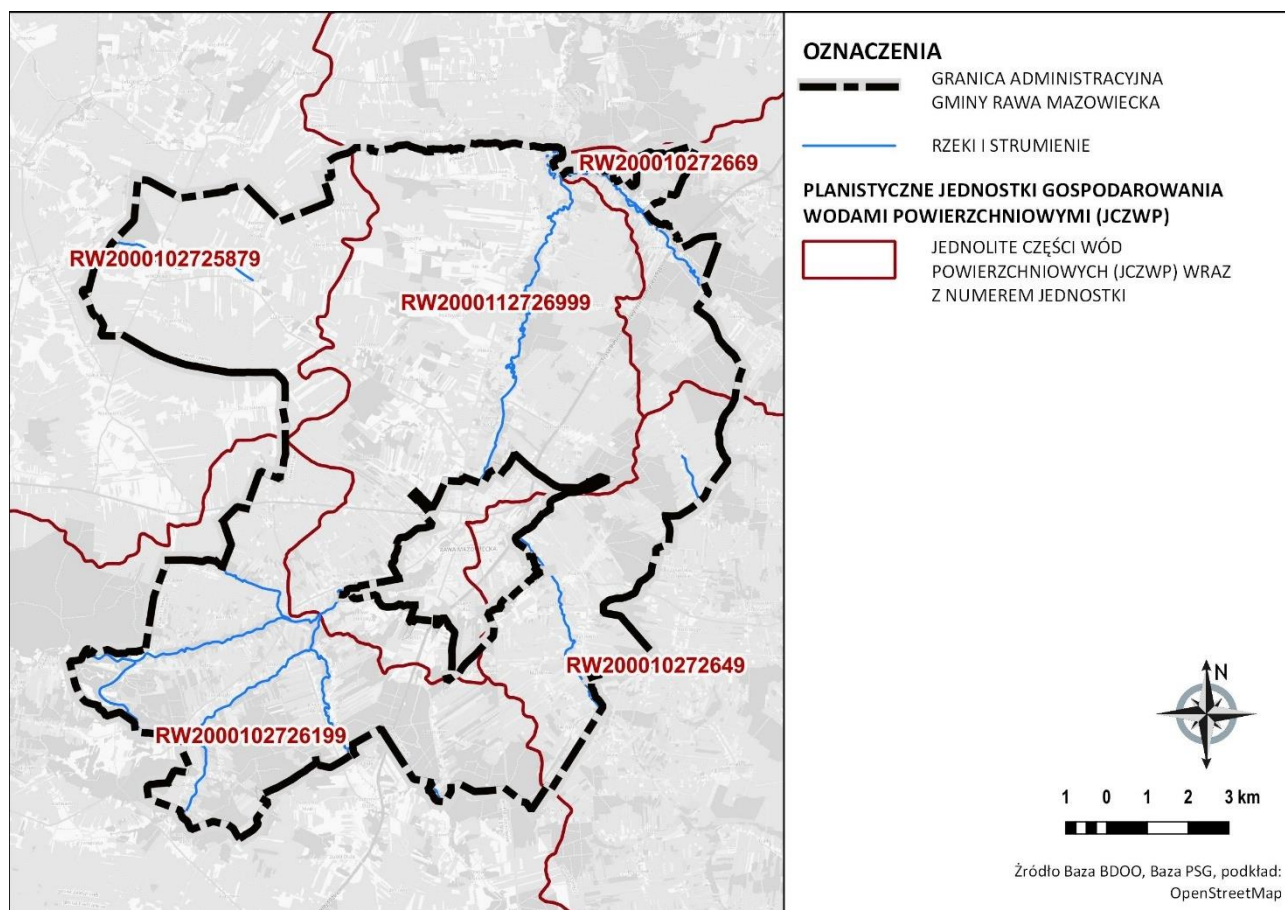
Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny jednolitych części wód wykonanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

4.5.4. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCZWP)

Ze względów funkcjonalnych, dla potrzeb planistycznych, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, na terenie kraju zostały wydzielone obszary jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Obszar gminy do 2021 r. znajdował się na terenie siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych nr: RW2000172725879, RW2000172726199, RW200017272629, RW200017272649, RW200017272669, RW200019272659, RW200019272693. Obecnie jest to tylko 5 jednostek: RW2000102725879 (Łupia-Skierniewka do Dopływu spod Dębowej Góry), RW2000112726999 (Rawka od Krzemionki do ujścia), RW2000102726199 (Rawka do Krzemionki), RW200010272669 (Białka), RW200010272649 (Rylka).

Tab. 21. Ocena czystości jednolitych części wód powierzchniowych w obszarze gminy Rawa Mazowiecka

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Powierzchnia JCWP [km ²]
RW2000102725879	Łupia-Skierniewka do Dopywu spod Dębowej Góry	283,32
RW2000112726999	Rawka od Krzemionki do ujścia	307,62
RW2000102726199	Rawka do Krzemionki	330,21
RW200010272669	Białka	202,61
RW200010272649	Rylka	196,12

Ryc. 16. Jednolite części wód powierzchniowych występujące na obszarze gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

4.5.5. Źródła - wypływy wód podziemnych

Na terenie gminy nie zidentyfikowano naturalnych wypływów wód podziemnych w postaci źródeł o wydajności, dające początek ciekom.

4.5.6. Mała retencja

Na terenie gminy, zgodnie z Wojewódzkim programem małej retencji dla województwa łódzkiego (2005), wraz z Aneksem (2010) nie przewidziano budowy zbiorników małej retencji, w ramach działań na rzecz zwiększania zasobów wodnych i oszczędnego nimi gospodarowania.

W ramach aktualizacji Wojewódzkiego programu małej retencji zgłoszone zostały do realizacji jaz drewniany (1 w miejscowości w Starym Kurzeszynie) jaz żelbetowy (w miejscowości Żydomicze) oraz dwa jazdy betonowe (w miejscowości Wołucza i Przewodowice).

4.6. WARUNKI GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKIE – PRZYDATNOŚĆ GRUNTÓW

Przydatność gruntów dla budownictwa warunkuje rodzaj utworów występujących w podłożu i poziom występowania wód gruntowych. Obszar Polski w 80-90% pokrywają osady czwartorzędowe, one także stanowią podłoże budowlane w gminie Rawa Mazowiecka. O konkretnych warunkach budowlanych podłoża gruntowego decydują lokalne warunki geologiczno-inżynierskie. W obszarze gminy procesy geodynamiczne są mało intensywne i nie wpływają ujemnie na warunki budowlane.

Warunki geotechniczne gruntów rozumiane jako warunki posadowienia i podpiwniczenia planowanej zabudowy określają warunki gruntowe danego obszaru (parametry wytrzymałościowo - odkształceniowe poszczególnych warstw gruntów, ich miąższość i wzajemne położenie) oraz warunki wodne (głębokość, dynamika i sposób występowania zwierciadła wody gruntowej oraz stosunek poszczególnych warstw gruntu do zwierciadła wody gruntowej).

Obszar gminy Rawa Mazowiecka charakteryzuje się dobrymi warunkami geologiczno-inżynierskimi mającymi wpływ na przydatność gruntów do celów np. budowlanych - większość terenów może zostać potencjalnie zabudowana. Wyjątkiem są tereny dolin rzecznych, w szczególności po wschodniej stronie rzeki Rawki. W dolinach rzecznych osadzone zostały mułki, piaski i żwiry rzeczne. Warunki budowlane są tu zmienne, rzadko korzystne i w głównej mierze zależne od zawodnienia. Zwierciadło wód gruntowych na tym obszarze występuje powyżej 2,0 m p.p.t. Tego typu utwory są niekorzystne dla posadowienia budynków, występują wzdłuż dolin rzek i mniejszych bezimiennych cieków. Gruntami nienośnymi są także torfy i namuły, występujące w dolinach rzek czy łąki na glebach pochodzenia organicznego. Podstawowymi ograniczeniami w zagospodarowaniu terenu jest zatem występowanie na części obszarów obniżen terenowych związanych z przepływem wód powierzchniowych i wysokim poziomem wody gruntowej oraz występowanie terenów leśnych.

W obszarze gminy przeważają warunki geologiczno-inżynierskie korzystne dla budownictwa. Stanowią one obszary gruntów spoistych, zwartych, półzwartych i twardoplastycznych, gruntów sypkich średniozagęszczonych i zagęszczonych i skał, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. Obszary takie występują na przeważającej części gminy. Jest to obszar wysoczyzny zbudowany z glin zwałowych i piasków wodnolodowcowych. Grunty te nadają się do bezpośredniego posadowienia fundamentów.

Rejony o warunkach geologiczno-inżynierskich utrudniających budownictwo to obszary gruntów słabonośnych (grunty organiczne, grunty spoiste plastyczne i miękkoplastyczne, grunty sypkie luźne). Obszary te występują głównie w dolinach rzek Piasecznicy i Bieliny oraz mniejszych bezimiennych cieków oraz w zagłębieniach bezodpływowych na wysoczyźnie. Tworzą je torfy i namuły organiczno-mineralne oraz luźne piaski rzeczne i eoliczne. Obszary płytkiego występowania wód gruntowych (0-2 m) są związane z obniżeniami terenu (doliny i zagłębienia bezodpływowe). Niekiedy na tych obszarach (np. w niewielkich zagłębieniach bezodpływowych o niewielkiej miąższości osadów

je wypełniających) obniżenie zwierciadła wody gruntowej pozwala na uzyskanie korzystnych warunków dla budownictwa, o ile w podłożu występują grunty nośne.

4.7. WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

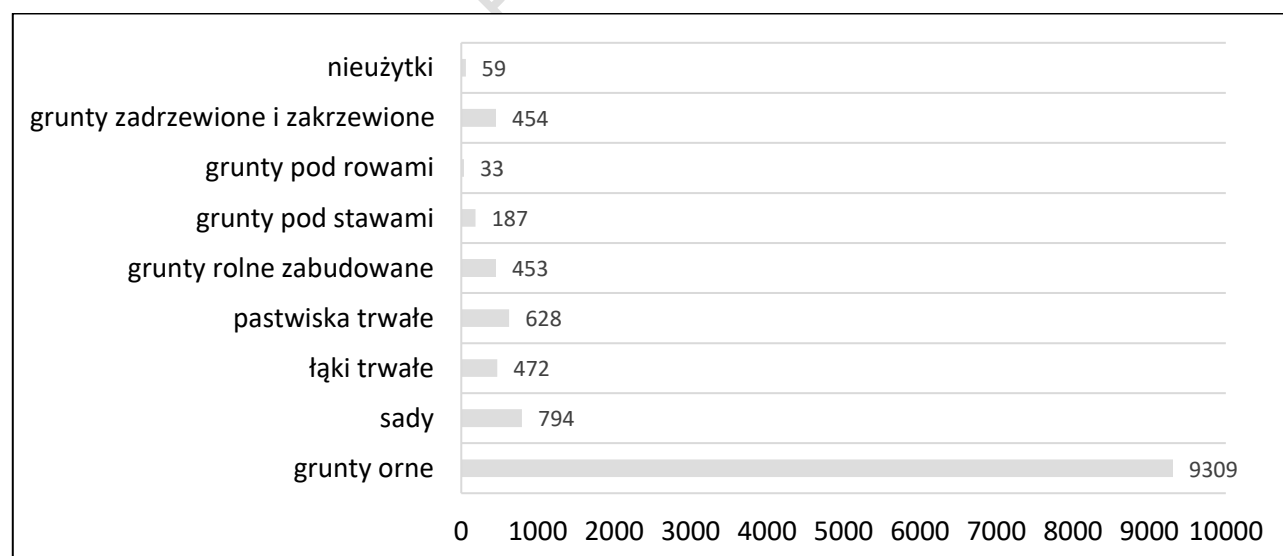
4.7.1. Struktura użytkowania

Gmina charakteryzuje się dużymi zasobami otwartych gruntów rolnych, zajmujących ponad 75% powierzchni całej gminy (tereny lasów stanowią udział prawie 22,7%). Struktura użytkowania gruntów rolnych zdominowana jest przez grunty orne, stanowiące ponad 75% udziału. Na tle pozostałych wyróżnić można również sady (6,41%), pastwiska trwałe (5,06%), grunty zadrzewione i zakrzewione (3,67%) oraz grunty rolne zabudowane (3,66%).

Tab. 22. Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie wg udziału form użytkowania ziemi w 2021 r.

L.p.	Forma użytkowania	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
	Grunty rolne	12389,77	100
1	Grunty orne	9308,73	75,13
2	Sady	793,79	6,41
3	Łąki trwałe	472,44	3,81
4	Pastwiska trwałe	627,64	5,06
5	Grunty rolne zabudowane	453,32	3,66
6	Grunty pod stawami	187,25	1,51
7	Grunty pod rowami	33,34	0,27
8	Grunty zadrzewione i zakrzewione	454,26	3,67
9	Nieużytki	58,97	0,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

Ryc. 17. Udział towarzyszących form użytkowania w strukturze użytkowania gruntów rolnych [ha]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawy Mazowieckiej.

Lasy i grunty leśne stanowią ważny element charakterystyki gospodarstw rolnych w Polsce, zarówno ze względów ekonomicznych (dodatkowe dochody gospodarstw rolnych), jak przede

wszystkim przyrodniczych (poprawa bioróżnorodności ekosystemów). W gminie Rawa Mazowiecka lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują powierzchnię ok. 3702 ha.

4.7.2. Warunki glebowe

Przydatność rolniczą gleb określają klasy bonitacyjne wyróżnione na podstawie następujących kryteriów: budowa profilu glebowego (typ i podtyp gleby, rodzaj, gatunek, miąższość poziomu próchnicznego i zawartość próchnicy, skład chemiczny gleby i jej odczyn, oglejenie, właściwości fizyczne), stosunki wilgotnościowe, uwarunkowane położeniem w terenie, wysokość bezwzględna.

Gmina Rawa Mazowiecka charakteryzuje się niskim udziałem gleb klasy III i IV (łącznie prawie 24%), czyli gleb dobrych, średnio dobrych i średniej jakości. Gleby najlepszych klas bonitacyjnych IIIa i IIIb zajmują powierzchnię ponad 400 ha (niecałe 2,5 % powierzchni gminy). Gleby te są nierównomiernie rozmieszczone na obszarze gminy. Najwięcej gleb klasy III znajduje się w części wschodniej i północno-wschodniej – w rejonach miejscowości Rossocha, Nowa Wojska, Boguszyce, Soszyce.

Na obszarze gminy występują także gleby pochodzenia organicznego. Zlokalizowane są w większości w dolinach denudacyjnych cieków: Rawki, Czerwonki, Ryłki.

Na stan plonów rolniczych ogromny wpływ poza jakością gleby, mają także opady atmosferyczne. Jeśli opady nie pokrywają potrzeb wodnych (głównie rolnictwa i zapotrzebowania przyrody), nie uzupełniają strat wywoływanych parowaniem, w glebie powstaje niedobór wody i susza. Wyraźny niedobór wody w glebie, na skutek wyparowywania i niedostatku opadów atmosferycznych, określany jest jako „susza glebowa”. Występowanie okresów bezopadowych trwających dłużej niż 15 dni w porze letniej znacznie obniża plony u większości roślin uprawnych, szczególnie na glebach lekkich, o małej retencyjności naturalnej profilu glebowego.

4.7.3. Klasy bonitacyjne i kompleksy rolniczej przydatności gleb

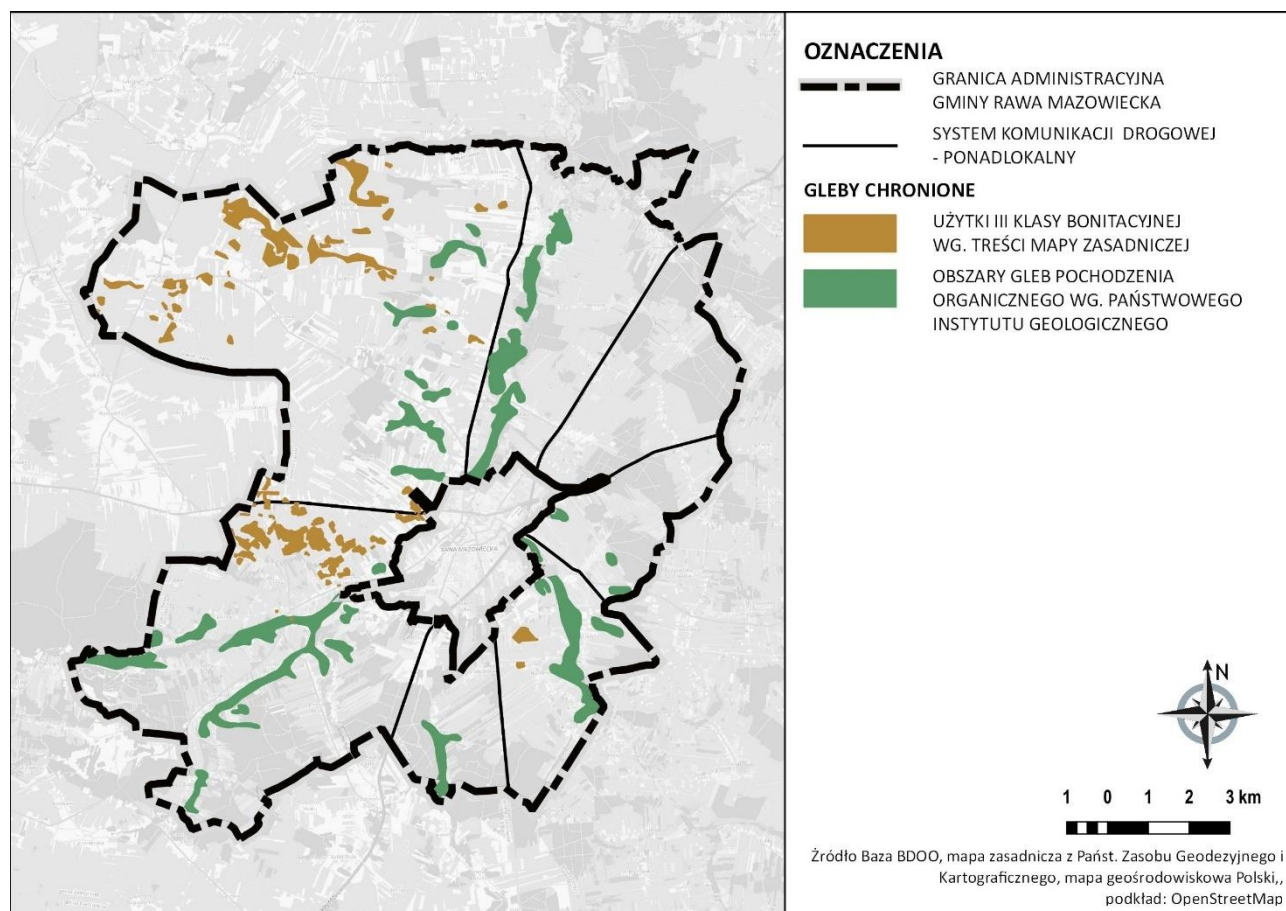
Szacunkową wartość użytkową gleb dla gospodarki rolnej określa bonitacja, czyli podział gleb na klasy przydatności. Grunty orne podzielono na 9 klas bonitacyjnych (od klasy I – gleby orne najlepsze, zasobne w składniki pokarmowe, łatwe do uprawy i umożliwiające osiągnięcie wysokich plonów szlachetnych roślin uprawnych, po klasę VIz – gleby pod zalesienia, bardzo ubogie i nieprzydatne dla rolnictwa). W Polsce grunty orne mają przede wszystkim gleby zaliczane do klas średnich i słabych.

Na obszarze gminy grunty posiadają średnią przydatność rolniczą. Prawie 2,5% gruntów gminy należy do kompleksów rolnych klas bonitacyjnych III. Wraz z gruntami należącymi do IV klasy bonitacyjnej stanowią prawie 23% terenu gminy Rawa Mazowiecka. Wśród gleb chronionych, znajdują się gleby III klasy bonitacyjnej oraz gleby pochodzenia organicznego. Gleby pochodzenia organicznego koncentrują się w dolinach cieków na całym obszarze gminy.

W Instytucie Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach opracowano typy siedliskowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej w postaci kompleksów przydatności rolniczej gleb. Kom-

pleksy te wydzielono na podstawie następujących kryteriów: właściwości i typ gleby, warunki klimatyczne, sytuacja geomorfologiczna gleby i stosunki wilgotnościowe. W przypadku gruntów ornych wyróżniono 14 kompleksów – od kompleksu pszennego bardzo dobrego (najlepsze gleby umożliwiające osiągnięcie wysokich plonów, bogate w składniki pokarmowe, o dobrej strukturze i głębokim poziomie próchnicznym), po gleby orne przeznaczone pod użytki zielone (gleby pod gruntami ornymi, ale nadające się tylko pod użytki zielone). Wyodrębniono także trzy kompleksy użytków zielonych: bardzo dobre i dobre, średnie, oraz słabe i bardzo słabe.

Rozmieszczenie najlepszych kompleksów przydatności rolniczej w dużej mierze pokrywa się z występowaniem gleb klasy IIIa i IIIb. Ich główna koncentracja ma miejsce w rejonie Boguszyca i Soszyc, a także w rejonie Rossochy i miejscowości Nowa Wojska

Ryc. 18. Obszary gleb chronionych klas bonitacyjnych (III) i gleb pochodzenia organicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie map glebowo-rolniczych obszaru gminy.

4.7.4. Uwarunkowania przyrodniczo-ekologiczne rolnictwa

Ze względu na charakter produkcji rolniczej szczególnie ważną determinantą są uwarunkowania przyrodniczo-ekologiczne. W niniejszym opracowaniu w celu określenia uwarunkowań przyrodniczych posłużono się waloryzacją rolniczej przestrzeni produkcyjnej natomiast w celu określenia uwarunkowań ekologicznych - wskazano udział obszarów prawnie chronionych.

Uwarunkowania przyrodnicze - waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Kompleksową metodą oceny warunków przyrodniczych pod kątem ich wpływu na gospodarkę rolną jest opracowana przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej (wskaźnik jrpp), który uwzględnia: jakość gleb, stosunki wodne, agroklimat i rzeźbę terenu. W punktowej ocenie tych czterech elementów środowiska przyrodniczego największe znaczenie mają warunki glebowe. Wysoki wskaźnik charakteryzuje obszary wyżynne na południu kraju (Wyżyna Małopolska i Lubelska), Nizinę Śląską, okolice Przemyśla, wschodnią część Mazowsza, Ziemię Pyrzycką i Żuławy Wiślane. Niski wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest charakterystyczny dla północnych i zachodnich obszarów kraju oraz Gór Świętokrzyskich, Karpat i Sudeatów. Warunki agroekologiczne wywierają najbardziej znaczący wpływ na rozmieszczenie gruntów ornych i użytków zielonych. Udział gruntów ornych w strukturze użytków rolnych wzrasta wraz ze wzrostem wskaźnika jrpp natomiast udział użytków zielonych maleje.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej opisana przez wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej odzwierciedla potencjał przestrzeni produkcyjnej, wynikający z warunków naturalnych. Wskaźnik ten został opracowany w Instytucie Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Stanowi wskaźnik zintegrowany, bazujący na wskaźnikach cząstkowych, uwzględniających czynnik klimatyczny, wilgotnościowy, morfologiczny i jakościowy gleb. Stanowi podstawę oceny środowiska przyrodniczego z punktu widzenia wzrostu produkcyjnego rolnictwa.

Wskaźnik jakości rolniczej przydatności gleb wyniósł średnio dla Polski 66,6 pkt w 100-punktowej klasyfikacji i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem terytorialnym w układzie województw - od 55,0 pkt w podlaskim do 81,6 w opolskim. Dla województwa łódzkiego wynosi 61,9 pkt. W obszarze gminy Rawa Mazowiecka jakość i przydatność rolnicza gleb została określona na poziomie 61,9 pkt.

Wskaźnik dla gminy Rawa Mazowiecka wskazuje na umiarkowane warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa - wskaźnik jest niższy niż średnia dla województwa łódzkiego. Obszar gminy charakteryzują bardzo dobre warunki klimatyczne i agroklimatyczne (rzeźba terenu), umiarkowane stosunki wodne oraz warunki glebowe.

Tab. 23. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Jednostka administracyjna	Wskaźnik bonitacji				Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (WRPP)
	Jakości i przydatności rolniczej gleb	Agroklimatu	Rzeźby terenu	Warunków wodnych	
Polska	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6
województwo łódzkie	43.2	11.5	4.4	2.8	61.9
powiat rawski	45.7	10.6	4.6	2.9	63.8
gmina Rawa Mazowiecka	33.8	10.4	4,5	2	50.7

Źródło: opracowanie własne na podstawie Waloryzacji RPP Polski, IUNG Puławy.

Uwarunkowanie ekologiczno-przyrodnicze

Udział oraz rozmieszczenie terenów chronionych jest istotnym czynnikiem warunkującym ocenę środowiska przyrodniczego dla potrzeb rolnictwa z punktu widzenia realizacji postulatów ekologicznej i zrównoważonej rolnictwa.

Gmina Rawa Mazowiecka jest położona w województwie łódzkim charakteryzującym się na tle kraju dużym (ponadprzeciętnym) udziałem obszarów prawnie chronionych. W gminie Rawa Mazowiecka zostały ustanowione obszarowe formy ochrony przyrody:

- Rezerwat przyrody „Rawka”,
- Obszar Chronionego Krajobrazu – Bolimowsko – Radziejowski z Doliną Środkowej Rawki,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Górnej Rawki,
- Obszar NATURA 2000 (PLH1000015),
- Użytki ekologiczne (szt.3) – „Bagna”.

Przez północno-wschodnie tereny gminy przebiega korytarz ekologiczny KPnC, który obejmuje obręby geodezyjne: Pukinin, Kaleń, Konopnica, Zagórze, Julianów, Jakubów, Helenów, Stary Kurzeszyn, Przewodowice, Kurzeszynek, Wołucza, Julianów Raducki, z kolei w części południowej obejmuje obręby geodezyjne: Zielone, Zarzecze, Małgorzatów, Księża Wola, Chrusty, Garłów, Podlas, Głuchówek, Leopoldów, Bogusławki Małe, Bogusławki Duże, Świnice.

4.7.5. Uwarunkowania ekonomiczne rolnictwa

Struktura agrarna gospodarstw

Strukturę agrarną rolnictwa określa wielkość gospodarstw i formy ich własności. W gminie funkcjonuje 1335 gospodarstw rolnych (dane z Głównego Urzędu Statystycznego), z czego ponad połowa stanowi gospodarstwa o powierzchni od 1 ha do 5 ha. Udział gospodarstw o powierzchni do 10 ha wynosi już natomiast 83,67%. Na terenie gminy funkcjonuje również 218 wielkopowierzchniowych gospodarstw rolnych (pow. 10 ha), wśród nich funkcjonuje 90 gospodarstw o powierzchni ponad 15 ha.

Tab. 24. Struktura agrarna gospodarstw w gminie Rawa Mazowiecka w 2020 r.

Grupa gospodarstw	Razem	
	Ilość	[%]
do 1 ha włącznie	22	1,65
1 - 5 ha	706	52,88
5 - 10 ha	389	29,14
10 – 15 ha	128	9,59
15 ha i więcej	90	6,74
Razem:	1335	100,00

Źródło: opracowano na podstawie danych BDL GUS.

Kierunki produkcji rolniczej

Gmina Rawa Mazowiecka jest gminą typowo rolniczą, ale będącą pod wpływem ośrodka miejskiego jakim jest miasto Rawa Mazowiecka. Tereny produkcji rolniczej stanowią dominującą część

jej obszar. Grunty orne zajmują powierzchnię 9308 ha, co stanowi ok 56% powierzchni gminy. Na terenie gminy dominuje gospodarka indywidualna.

Zgodnie ze strukturą upraw rolniczych w gminie, w produkcji roślinnej największą część zajmują rośliny alimentacyjne oraz uprawy roślin bulwiastych. Podstawowymi roślinami alimentacyjnymi uprawianymi na terenie gminy są zboża, a w tym głównie pszenica ozima i żyto i mieszanki zbożowe. Wśród roślin bulwiastych rzepak i rzepik. Powierzchnie zasiewów w gminie wg PSR GUS w 2020 r. wyniosły: zboża ogółem: 5 138,94 ha, ziemniaki 9036 ha, rzepak i rzepik 284,06 ha, warzywa gruntowe 18,67 ha oraz uprawy przemysłowe 336,66 ha.

Chów zwierząt gospodarskich

W gospodarstwach rolnych w zależności od celu produkcji prowadzi się chów zwierząt gospodarskich takich jak: bydło, trzoda chlewna, owce, konie (coraz rzadziej jako siła pociągowa, coraz częściej w rekreacji), kozy, kury, kaczki i gęsi. W grupie zwierząt gospodarskich, których chów rozwinął się na terenie gminy należy wymienić: bydło, trzodę chlewną oraz drób. Chów bydła i trzody chlewnej należy do najważniejszych działów produkcji w rolnictwie polskim. Prowadzony jest na obszarze całego kraju, jednak z różnym natężeniem, co wynika z uwarunkowań przyrodniczych, agrarnych, urbanizacyjnych itp.

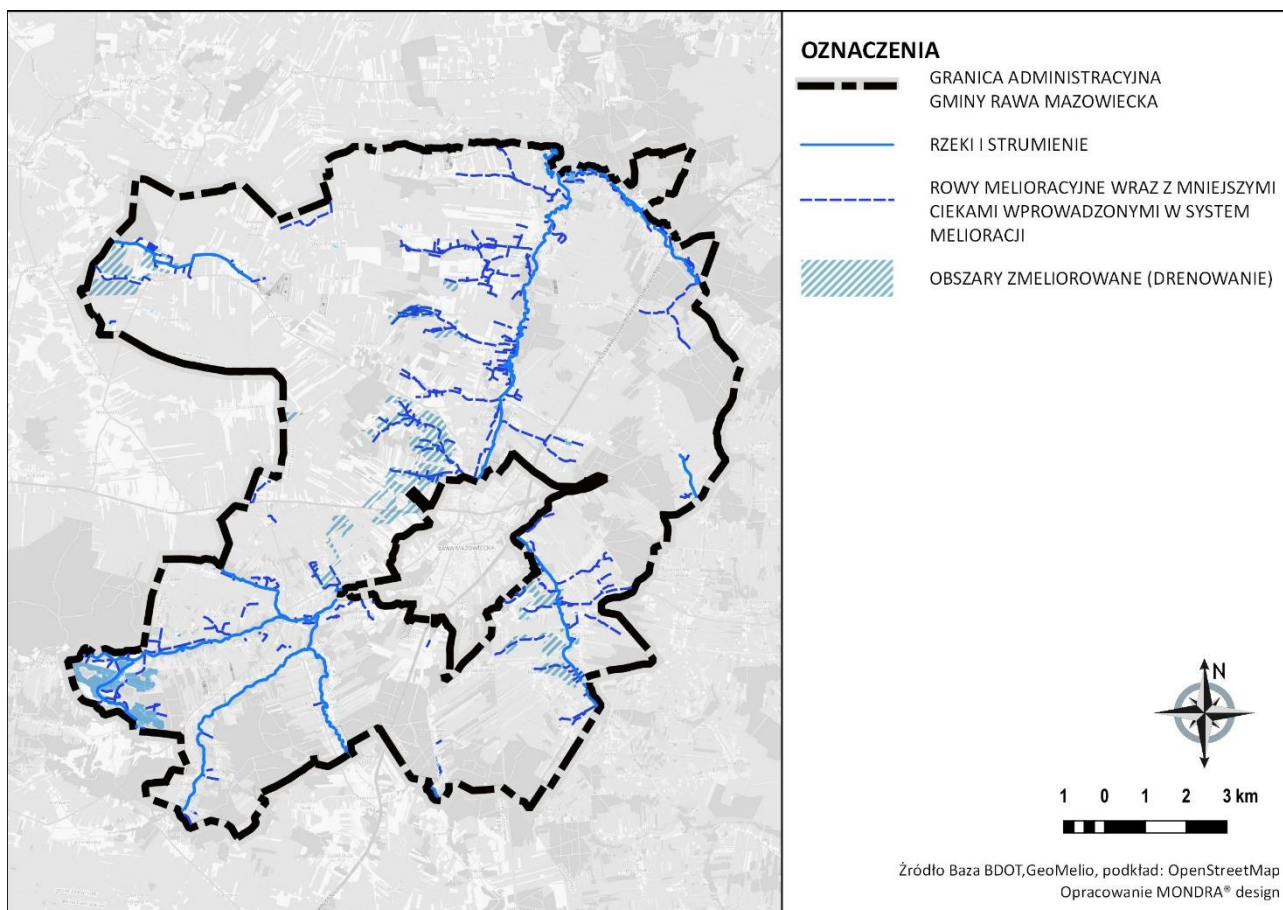
W gminie Rawa Mazowiecka według danych PSR 2020 było 7 764 sztuk trzody chlewnej znajdującej się w 118 gospodarstwach. Chów bydła prowadzony był w 179 gospodarstwach, w tym w 95 hodowane były krowy. W 2020 r. na terenie gminy było 1764 sztuk bydła. Większość gospodarstw utrzymuje krowy w celu produkcji mleka. Na terenie gminy Rawa Mazowiecka hodowlą drobiu zajmuje się 309 gospodarstw (łącznie pogłowie to 522 517 szt.).

Gospodarka wodna w rolnictwie - melioracje

Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Urządzeniami melioracji wodnych są: rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, drenowania, rurociągi, stacje pomp służące wyłącznie do celów rolniczych, ziemne stawy rybne, groble na obszarach nawadnianych, systemy nawodnień grawitacyjnych, systemy nawodnień ciśnieniowych. Natomiast utrzymanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w których jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy - do tej spółki lub tego związku spółek wodnych².

Na terenie gminy znajdują się urządzenia melioracji wodnych terenów rolnych o funkcjach odwadniających, których lokalizację ilustruje rycina zamieszczona poniżej.

² zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne

Ryc. 19. Urządzenia melioracji wodnych wraz z głównymi rzekami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych systemu „GeoMelio” (Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi), mapy topograficznej w skali 1:10 000.

Na terenie gminy znajdują się urządzenia melioracji wodnych terenów rolnych o funkcjach odwadniających. Około 4% obszaru gminy Rawa Mazowiecka jest zmeliorowana urządzeniami szczególnie melioracji wodnych o funkcji odwadniającej. Systemem wód powierzchniowych uzupełniona rozbudowana sieć rowów melioracyjnych.

4.8. WALORYZACJA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

4.8.1. Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Gmina Rawa Mazowiecka jest położona w mezoregionie Równiny Kutnowsko-Błotńskiej, wchodzącym w skład Krainy Mazowiecko-Podlaskiej. Kraina Mazowiecko-Podlaska zajmuje obszar 53,2 tys. km², co stanowi 17 % powierzchni kraju.

W jej granicach znajduje się województwo mazowieckie (bez części południowej), południowo-zachodnia część woj. podlaskiego, północna część lubelskiego, północna część łódzkiego oraz niewielkie obszary warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego.

Zajmuje ona południowo-wschodnią (bez Karpat) część Polski, głównie w granicach województw: łódzkiego (bez części północnej), świętokrzyskiego, mazowieckiego (południowa część), lubelskiego (cz. południowa), śląskiego (bez niektórych rejonów w cz. zachodniej i południowej) oraz

małopolskiego (cz. północna) i podkarpackiego (cz. północna). Na terenie krainy wyróżnia się 34 mezoregiony. Tereny rolne zajmują ponad 70% pow. krainy, a obszary leśne i seminaturalne 23%. Jest to najmniej lesista kraina. Rzeki i jeziora zajmują 0,7% arealów krainy. Klimat jest słabo zróżnicowany. Część zachodnia (w tym obszar gminy Rawa Mazowiecka) to tereny ze średnią roczną temperaturą powietrza 8,0°C i okresem wegetacyjnym trwającym 210 dni. Suma rocznych opadów atmosferycznych kształtuje się w granicach 500–550 mm.

Powierzchnia całkowita mezoregionu wynosi 8207 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 13%. Dominują krajobrazy naturalne peryglacialne równinne i faliste, rzadko pagórkowate. Niewiele jest krajobrazów zalewowych den dolin akumulacyjnych. Mezoregion obejmuje dwie morenowe równiny denudacyjne, znajdujące się na terenie, który był w zasięgu zlodowacenia warty. W zachodniej części (w okolicach Kutna) wyłaniają się wzgórza morenowe, których wysokość dochodzi do 220 m n.p.m. Przechodzi przez nie tzw. tektoniczny wał kujawski z wysadem soli permskiej. Dominującymi utworami geologicznymi są gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego. W okolicach Kutna znajdują się powierzchnie żwirów, piasków, głazów i glin moren czołowych. Piaski i żwiry sandrowe częściej występują we wschodniej części mezoregionu, na Równinie Błońskiej. W okolicach Żyrardowa oraz na zachód od Głowna znajdują się duże powierzchnie piasków i żwirów stożków napływowych. W dolinach rzecznych Bzury i jej dopływów (ważniejsze: Rawka, Słudwia) występują holocenyjskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły oraz, tworzące wyższe tarasy – plejstocenyjskie piaski, żwiry i mułki rzeczne zlodowacenia północnopolskiego. Krajobrazy roślinne są terytorialnie zróżnicowane. Krajobraz dąbrów świetlistych i grądów występuje głównie w części południowej mezoregionu, krajobraz borów mieszanych i grądów w odmianie mazowiecko-podlaskiej – w centrum, natomiast krajobraz grądowy w wariantach typowych, wraz z dużym fragmentem krajobrazu grądowego w wariantach z udziałem świetlistych dąbrów – w północnej części mezoregionu. Lesistość mezoregionu jest bardzo mała i wynosi 12%.

KRAINA MAZOWIECKO-PODLASKA 23 %	MEZOREGION RÓWNINY KUTNOWSKO-BŁOŃSKIEJ 12,0%
	GMINA RAWA MAZOWIECKA 22,7%

Ryc. 20. Lesistość regionów

Źródło: Regionalizacja Przyrodniczo-leśna Polski 2010 r.

4.8.2. Rozmieszczenie i struktura własności

Gmina Rawa Mazowiecka stanowi gminę o lesistości na poziomie 22,7 % i jest zbliżona do lesistości krainy mazowiecko-podlaskiej, do którego obszar gminy został zakwalifikowany. Lesistość gminy jest wyższa od lesistości województwa łódzkiego (21,5%). Tereny leśne zajmują powierzchnię ok. 3 226 ha, w tym lasy własności Skarbu Państwa 1639 ha, lasy własności prywatnej 1586 ha. Lasy państwowe znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Skierniewice. Największe kompleksy leśne występują w południowo-zachodniej i północno-wschodniej części gminy.

4.8.3. Typy siedliskowe i skład gatunkowy

Las stanowi układ ekologiczny (ekosystem), wiążący współzależnościami żywe organizmy leśne (biocenozę) z miejscem ich bytowania – siedliskiem (ekotopem). Najtrwalszym elementem tego systemu jest siedlisko, które określa w głównej mierze przyrodnicze warunki produkcji leśnej. Charakterystyka dominujących siedlisk na terenie gminy Rawa Mazowiecka przedstawia się następująco:

- **bór mieszany świeży (BMśw)** to siedlisko drzewostanów mieszanych z dominującą sosną lub świerkiem, zwykle II bonitacji. Domieszkę tworzy najczęściej dąb szypułkowy, buki i jodły. Towarzyszą im modrzew, brzozy i inne drzewa, zwłaszcza lekko nasienne. Ten typ siedliska powstaje przeważnie na glebach świeżych nieoglejonych. Są to gleby piaszczyste często z wkładkami lub cienkimi warstwami mocniejszych utworów lub z głęboko położonymi glinami. Gleby bielcowe. Runo boru jest w dużej mierze podobne do runa boru świeżego: tworzą się mchy, krzewinki i paprocie. Różnica polega na występowaniu w nim gatunków roślin, które znajdują minimalne warunki do życia w borach mieszanych.
- **bór świeży (Bśw)**, to siedlisko roślin, z którymi występują domieszkowy lub współpanujący świerk o podobnej bonitacji. Towarzyszą im brzozy, głównie brodawkowate. Siedlisko to powstaje na żwirach i piaskach luźnych, świeżych na ogół bez wody i oglejenia w zasięgu profilu glebowego, niekiedy z oznakami słabego oglejenia i z wodą krótkookresową. Siedlisko to tworzy się przede wszystkim z gleb bielcowych. Runo tworzą krzewinki i mchy.
- **Las mieszany bagienny (LMb)** jest dość rzadkim siedliskiem, rośnie na torfach przejściowych, spotykany często w pobliżu małych, zarastających jeziorzek śródleśnych. Zajmuje siedliska średnio żyzne, bagiennie, z bardzo płytką, kwaśną lub słabo kwaśną wodą gruntową. Woda gruntowa znajduje się stosunkowo płytko pod powierzchnią oglejonej gleby. Występuje na glebach typu próchnicy torfu przejściowego, również na glebach murszowatych, murszowo-mineralnych i murszowo-glejowych. W drzewostanie panują: brzoza omszona, świerk, sosna zwyczajna, przy współudziale olszy czarnej. Siedliska o takim wyglądzie nazywa się często „brzezina bagienna”. W północnej części kraju, gdzie z reguły świerk jest w tych warunkach gatunkiem dominującym w drzewostanie, siedlisko to bywa nazywane „świerczyna bagienna”.
- **Las mieszany wilgotny (LMw)** zajmuje siedliska średnio żyzne i wilgotne. Spotyka się go w sąsiedztwie siedlisk lasu mieszanego świeżego. Zajmuje zazwyczaj lokalne obniżenia z płytkim poziomem wód gruntowych lub długotrwale stagnującymi wodami opadowymi, albo strefy przejściowe między siedliskami boru mieszanego wilgotnego i lasu wilgotnego. Występuje na glebach bielcowych właściwych oglejonych, glebach brunatnych wylugowanych oglejonych lub pseudooglejonych, glebach gruntowo-glejowych właściwych, murszowo-glejowych, czarnych ziemiach zdegradowanych, niekiedy na glebach murszowatych z próchnicą typową lub murszowatą. Drzewostan jest podobny do drzewostanu w lesie mieszanym świeżym, ale z dominującym dębem szypułkowym, sosną, świerkiem i jodłą (w granicach zasięgu), jest dużo brzozy, przede wszystkim omszonej i osiki, a w wilgotniejszych partiach również olszy czarnej. W warstwie krzewów, zazwyczaj dość dobrze wykształconej, zaznacza się wyraźna dominacja kruszyny i iwy, gatunków lepiej znoszących dużą wilgotność podłoża. Ponadto znaczna ilość podrostów gatunków występujących w drzewostanie.

- **Las świeży (Lśw)** zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, świeże. Występuje na glebach brunatnych, przeważnie wyługowanych, niekiedy kwaśnych lub właściwych, glebach płowych właściwych. Próchnica mulłowa lub mull typowy. Gleby te wytworzone są z glin zwałowych, piasków akumulacji lodowcowej zalegających na glinach zwałowych, piasków pylastych i pyłów (kraina V), lessów, często z utworami jurajskimi i kredowymi w podłożu (kraina VI). Gatunki panujące w wielowarstwowym i silnie zwartym drzewostanie lasu świeżego to dąb szypułkowy, buk zwyczajny, świerk pospolity i niekiedy jodła pospolita. Natomiast gatunkiem współpanującym w większości naszych lasów zagospodarowanych jest sosna pospolita mimo, że siedlisko to jest nieodpowiednie dla hodowli sosny.
- **Las mieszkany świeży (LMśw)** zajmuje siedliska średnio żyzne, świeże. Występuje na glebach brunatnych wyługowanych lub kwaśnych, glebach płowych właściwych lub bielcowanych, niekiedy glebach bielcowych skrytobielicowych, bielcowych właściwych lub glebach rdzawych, przeważnie z próchnicą typową. Gleby te wytworzone są z piasków i żwirów akumulacji lodowcowej, zalegających niekiedy na glinach zwałowych, z piasków akumulacji wodnolodowcowej, przymorenowych (kraina I, II), z piasków akumulacji wodnolodowcowej z przewagą materiału lokalnego (kraina V) z piasków nieokreślonej genezy oraz lessów (kraina V, VI). Są to piaski luźne do gliniastych, warstwowane wkładkami gliniastymi, niekiedy na podłożu glin, piaski gliniaste, pylaste na utworach pyłowych zwykłych. Charakterystyczną cechą tych gleb jest także występowanie próchnicy nadkładowej typu moder.
- **Las wilgotny (LW)** zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, wilgotne. Występuje na glebach brunatnych właściwych oglejonych lub pseudooglejonych, murszowo-glejowych, murszowatych, gruntowo-glejowych właściwych oglejonych lub stagnoglejowych, czarnych ziemiach zdegradowanych lub murszowatych, z próchnicą murszową. Gatunki główne w drzewostanie: dąb szypułkowy I-II kl. Bon., jesion I-II bonitacji (w II krainie). Gatunki domieszkowe: jesion, wiąz, klon, jawor, lipa, grab, osika. W wariacie silniej uwilgotnionych siedlisk olsza. Gatunki podszytowe: kruszyna, bez czarny i bez koralowy, porzeczka czarna, kalina, czeremcha, dereń. Gatunki różnicujące w runie: czyściec leśny, kostrzewa olbrzymia, niecierpek pospolity, jaskier kosmaty, szczyr trwały, kuklik pospolity, czartwa pospolita, turzyca odległokłosa, podagrycznik pospolity, pokrzywa zwyczajna, kopytnik pospolity, tojeść rozestana, łoczyga pospolita, gwiazdnica gajowa.
- **Ols (OI)** zajmuje siedliska bardzo żyzne występujące najczęściej na obrzeżach jezior, łąk lub pastwisk, w dolinach rzecznych. Zajmuje siedliska bagienne, z bardzo płytką lub płytką wodą gruntową o odczynie słabo kwaśnym do obojętnego. Wysoki poziom wód gruntowych jest przyczyną częstego podtapiania - okresowego bądź stałego. Tam gdzie podtopienie ma charakter w miarę stały, drzewostan rośnie na charakterystycznych kępach tworzących się u podstawy drzew. Kępy są miejscem występowania wielu gatunków roślin leśnych, natomiast zagłębienia pomiędzy kępami to znakomite siedlisko dla roślin bagiennych. Drzewostany olszowe, ze względu na ich niedostępność, są trudne do zagospodarowania, dlatego kwestię ich odnowienia pozostawia się często naturze. W dużej mierze odbywa się to przez odrośla z pniaków.

- Ols jesionowy (OLJ) zajmuje bardzo żyzne siedliska na silnie uwilgotnionych glebach mineralnych (z piasków drobnoziarnistych, iłów, pyłów) z płytkimi warstwami utworów organicznych (mułu, murszu, gytii); okresowo podtapiane i zalewane; w dolinach rzek, na obrzeżach jezior, w obniżeniach z ruchomą wodą. Gleby mineralno-murszowe, gruntowoglejowe murszowe, torfowo-mułowe, mułowo-murszowe, gytioowo-murszowe, murszowate; o odczynie słabo kwaśnym, rzadziej kwaśnym lub obojętnym. Gatunkiem panującym w drzewostanie zazwyczaj jest olsza czarna I-II kl. bonitacji; rzadziej jesion wyniosły; a gatunkami domieszkowymi jesion i świerk, rzadziej dąb szypułkowy, wiąz szypułkowy. W warstwie dolnej drzewostanu rośnie czeremcha zwyczajna. Podszyt silnie rozwinięty buduje czeremcha zwyczajna, leszczyna, porzecza czarna.

4.8.4. Lasy objęte ochroną prawną

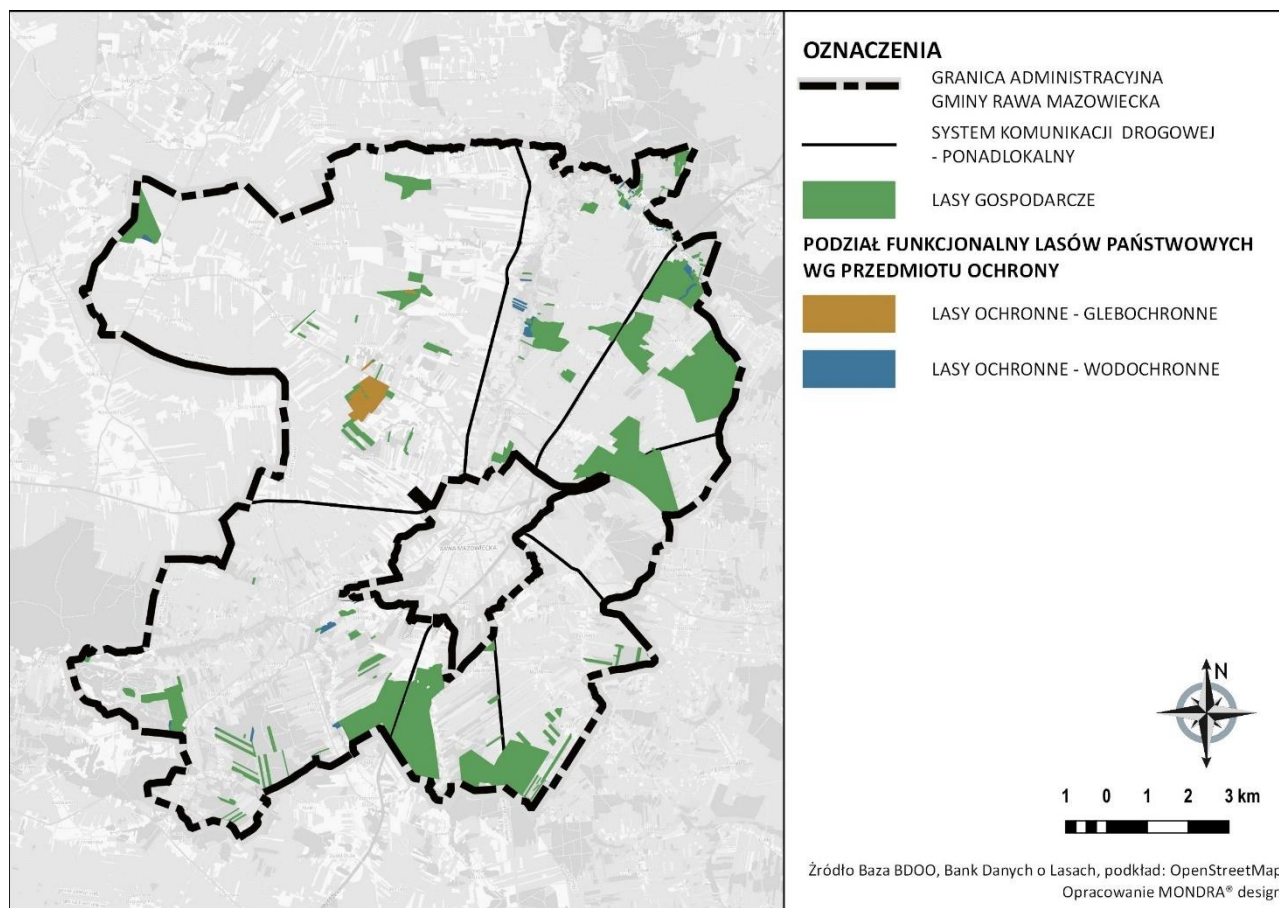
Lasy pod względem ekologicznym mają nieoceniony udział w utrzymaniu równowagi ekosystemów, zachowania różnorodności gatunkowej i genetycznej stwarzając schronienie dla zwierząt. Mają one również duże znaczenie w ochronie bilansu wodnego obszaru gminy, poprawy jakości powietrza oraz ochrony gleb. Lasy ochronne to lasy nie objęte ochroną prawną, uznane za ochronne na terenie obrębu leśnego. Ze względu na cel i zakres pełnionej funkcji wyróżnia się typy ochronne lasów.

Na terenie gminy występują lasy uznane za ochronne:

- lasy chroniące glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin – lasy zlokalizowane w rejonie miejscowości Wałowice,
- lasy chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulujące stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów – fragmenty zbiorowiska leśnych w rejonie doliny rzeki Rawki.

Szczególne sposoby prowadzenia gospodarki w lasach ochronnych polegają na: ograniczeniu pozyskania drewna przede wszystkim do cięć przed rębnych, nakaz wykonywania niezbędnych zabiegów hodowlanych i cięć sanitarnych, budowa infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, ograniczenie udostępniania lasu w okresie silnego zagrożenia pożarowego.

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka występują lasy objęte ochroną prawną (tzw. lasy rezerwatowe, wchodzące w skład parków narodowych oraz leśnych rezerwatów przyrody). Są nimi pojedyncze zbiorowiska leśne znajdującego się w obszarze ustanowionego rezerwatu przyrody „Rawka”.

Ryc. 21. Podział funkcjonalny lasów państwowych wg przedmiotu ochrony

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych o Lasach

(Bank danych o zasobach leśnych i stanie lasów wszystkich form własności), Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych.

4.8.5. Lasy gospodarcze – wielofunkcyjne

Część lasów gminy stanowią lasy gospodarcze, nazywane również wielofunkcyjnymi. Przeznaczeniem tych lasów jest produkcja surowca oraz źródło zaopatrzenia ludności w drewno. Współczesne pojmowanie produkcji surowca drzewnego, oparte jest na pełnym wykorzystaniu możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych, traktowanych jako wielofunkcyjne ekosystemy, których prawidłowe funkcjonowanie jest zapewnione przez racjonalną gospodarkę leśną.

4.8.6. Stan zdrowotny lasów i ich przydatność turystyczna

Stan zdrowotny jak i sanitarny kompleksów leśnych jest zadowalający i nie budzi zastrzeżeń. Kompleksy leśne charakteryzują się słabym stopniem uszkodzeń drzewostanów. Defoliacja jest niska i spowodowana głównie czynnikami antropogenicznymi. Są nimi: rekreacja, zbiór owoców leśnych i grzybów, itp. Możliwe jest również wystąpienie czynników abiotycznych. Zazwyczaj są to szkody powodowane przez silne wiatry (załomy, wykroty), obfite opady śniegu (łamanie gałęzi, drzew) i pożary.

4.8.7. Zalesienia gruntów porolnych

Zalesienia gruntów porolnych są uwarunkowane przyrodniczo, w szczególności jakością gleb. Terenami predysponowanymi do zalesień są tereny słabych klas bonitacyjnych oraz tereny w sąsiedztwie terenów leśnych. Na obszarze gminy gleby VI klasy bonitacyjnej zajmują powierzchnię ok. 2579 ha czyli ok. 15 % powierzchni całej gminy. Znaczne rozczłonkowanie gruntów leśnych w Polsce wymagają działań zmierzających do zmniejszenia dysproporcji przestrzennych, poprzez łączenie małych kompleksów leśnych w większe struktury oraz kształtowanie granicy polno-leśnej. Obszarami szczególnie kwalifikowanymi są obszary gruntów przyległych do rozdrobnionych siedlisk leśnych o niskiej klasie bonitacyjnej.

Dotychczasowe Studium wskazywało obszary przeznaczone do zalesienia, które koncentrowały się głównie w rejonach istniejących kompleksów leśnych. Tereny te wymagają jednak aktualizacji w oparciu o weryfikację stanu zagospodarowania i ich późniejszego doprecyzowania ze szczególnym uwzględnieniem wyważenia interesu indywidualnego i publicznego.

4.9. KRAJOBRAZ NATURALNY I UKSZTAŁTOWANIE TERENU

4.9.1. Regionalizacja fizyczno-geograficzna

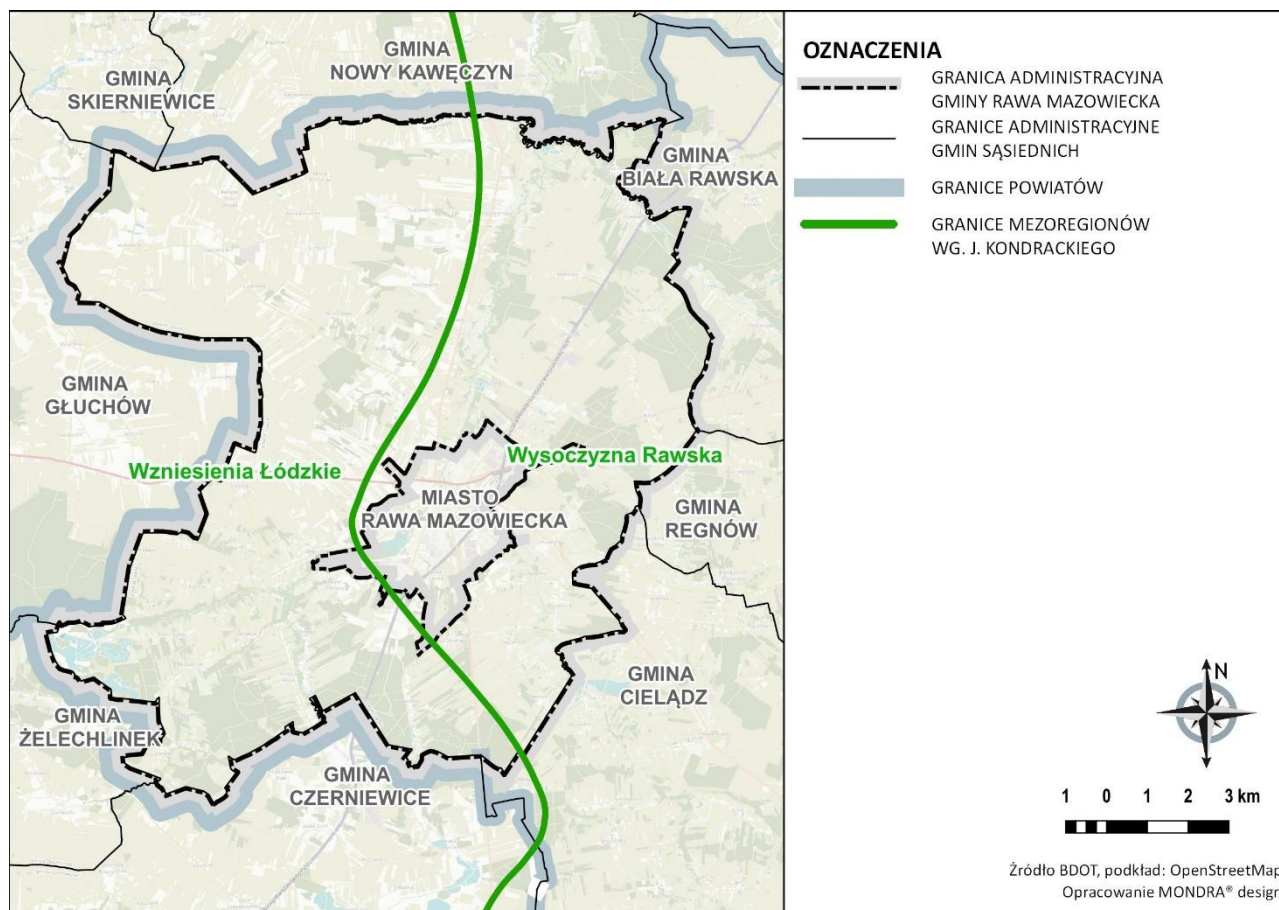
Obszar opracowania, zgodnie ze szczegółowym podziałem fizycznogeograficznym Polski, opracowanym przez J. Kondrackiego, położony jest w granicach dwóch jednostki geomorfologicznych zwanych mezoregionem Wzniesień Łódzkich (318,82) oraz Wysoczyzny Rawskiej (318.83). Mezoregion Wzniesień Łódzkich ma charakter wyżynny, a jej wysokości sięgają do ponad 250,0 m n.p.m. Zbudowana jest z luźnych utworów czwartorzędowych (piasków i glin). Wysoczyznę Rawską charakteryzuje krajobraz równinny urozmaïcony pagórkami morenowymi i dolinami rzecznyymi.

Mezoregiony należą do makroregionu Wzniesień Południowomazowieckich, tym samym do podprovincji Nizin Środkowopolskich i prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego.

Tab. 25. Klasyfikacja fizyczno-geograficzna

L.p.	Jednostka	Nazwa jednostki	Symbol
1	Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	31
2	Podprowincja	Niziny Środkowopolskie	318
3	Makroregion	Wzniesienia Południowomazowieckie	318.8
4	Mezoregion	Wzniesienia Łódzkie	318.82
		Wysoczyzna Rawska	318.83

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, Warszawa, 2009.

Ryc. 22. Położenie gminy w odniesieniu do regionów fizycznogeograficznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego PIG.

4.9.2. Ukształtowanie terenu

Rzeźba terenu w granicach gminy Rawa Mazowiecka ma charakter złożony, równinno-pagórkowaty z wyraźnymi dolinami rzeczny. Została ukształtowana przede wszystkim w wyniku akumulacyjnej działalności lodowców (złodowacenia środkowopolskie), skutkiem czego w terenie dominują: zdenudowana wysoczyzna morenowa oraz moreny czołowe. Ponadto na ukształtowanie terenu wpłynął również materiał związany z akumulacyjną działalnością wód lodowcowych, która doprowadziła do osadzenia się m.in. piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz piasków i żwirów gliniastych tworzących pagórki kemowe. Doliny rzeczne: Rawki, Krzemionki czy też Ryłki tworzą najniższą (wysokościowo) jednostkę morfologiczną.

Deniwelacja dla całego terenu gminy wynosi ok. 70,0 m. Najniżej położone są tereny zlokalizowane w dolinie rzeki Rawki, przy północnej granicy gminy. Najwyższy obszar występuje w na zachód od miejscowości Lutkówka. Na większości obszaru występują spadki terenu do 2%, przy czym najwyższe osiągają do ok. 20% w okolicach dolin rzecznych.

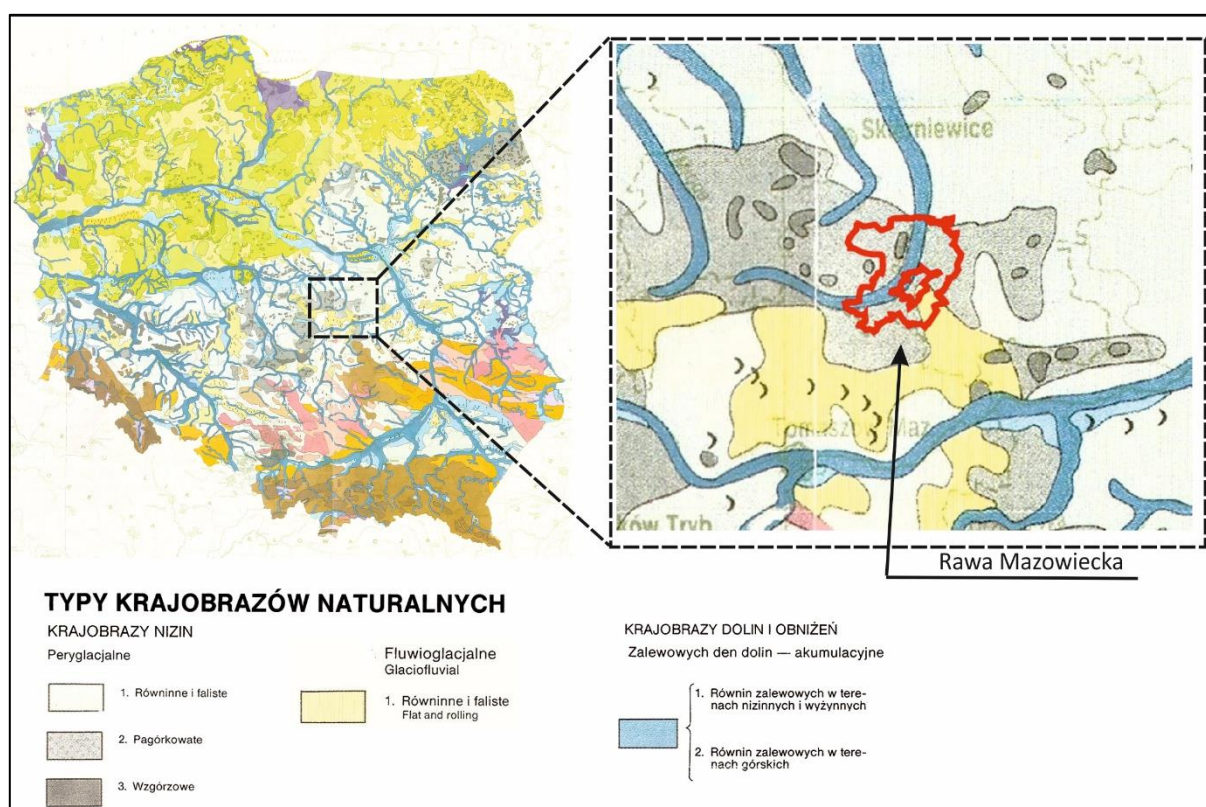
Morfologiczne urozmaicenie terenu ma niebagatelny wpływ zarówno na rolnictwo jak również budownictwo, stąd należy zwrócić uwagę na niestabilność terenów w pobliżu dolin rzecznych, gdzie spadki terenu osiągają najwyższe wartości, ponieważ stoki zbudowane są w tym miejscu z piasków żwirowych. W tym wypadku wyklucza się wykorzystanie rolnicze, ze wskazaniem na użytkowanie

leśne. Wycinka lasu mogłaby przyczynić się do silnej denudacji gleby oraz w konsekwencji doprowadzić do poważnych zmian morfologicznych.

Ogólny stan ukształtowania powierzchni na terenie gminy wskazuje na znaczny udział terenów predysponowanych do rozwoju rolnictwa (spadki nie przekraczające 2%). Obszary najmniej przydatne dla celów rolniczych to przede wszystkim doliny rzeczne oraz ich sąsiedztwo (dość strome stoki).

4.9.3. Typy krajobrazu naturalnego

Zgodnie z mapą krajobrazów naturalnych wg. A. Richlinga gmina Rawa Mazowiecka jest położona w strefie krajobrazów nizinnych. W jej obszarze wyróżnia się dwa typy krajobrazu naturalnego - krajobraz nizin fluwioglacjalny i peryglacjalny oraz krajobraz dolin i obniżeń – równin zalewowych.

Ryc. 23. Położenie na tle krajobrazów naturalnych Polski

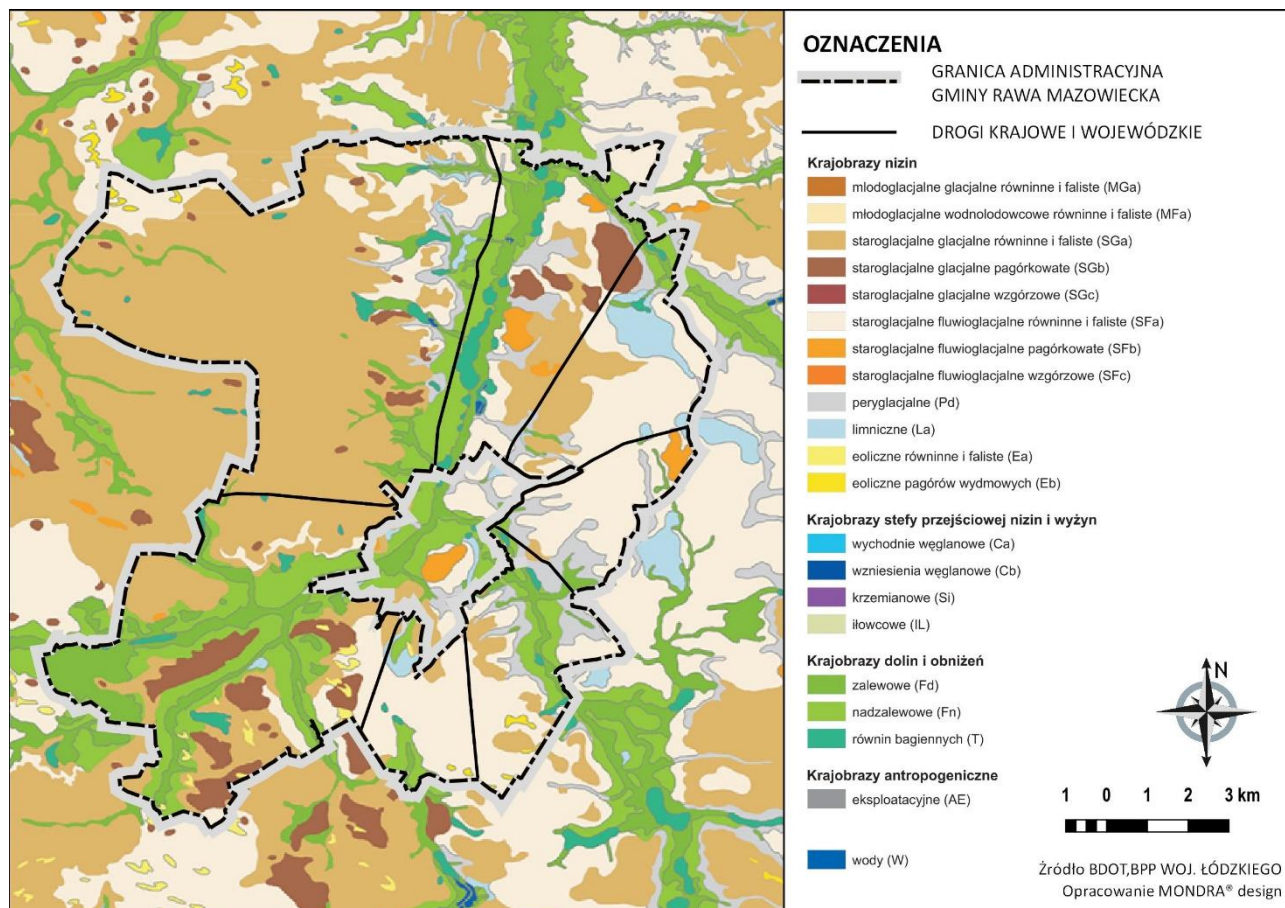
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy krajobrazów naturalnych Polski według A. Richlinga.

Uszczegółowieniem w odniesieniu do mapy krajobrazów naturalnych Polski są opracowania regionalne tj. sporządzone dla obszaru danego województwa. Dla województwa łódzkiego, w ramach prac analitycznych związanych z opracowaniem Audytu krajobrazowego, sporządzono mapę krajobrazów naturalnych na zlecenie Biura Planowania Przestrzennego Województwa łódzkiego. W gminie Rawa Mazowiecka można wyróżnić trzy główne grupy krajobrazów naturalnych:

- Krajobrazy nizin (klasa 1): staroglacjalne glacialne równinne i faliste, staroglacjalne fluwioglacjalne równinne i faliste oraz peryglacjalne, charakterystyczne dla terenów wysoczyzn,

- Krajobrazy nizin (klasa 1): eoliczne pagórków wydmych, eoliczne równinne i faliste, związane z pasem wydmy, zlokalizowanym w północno-zachodniej i południowo-wschodniej części gminy,
- Krajobrazy dolin i obniżeń (klasa 3): zalewowe, nadzalewowe oraz równin bagiennych, związane z dolinami rzek i ich taras nadzalewowych.

Ryc. 24. Położenie na tle krajobrazów naturalnych województwa łódzkiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy krajobrazów naturalnych woj. łódzkiego, BPPWŁ 2018.

Krajobrazy nizin:

Glacialne strefy staroglacjalnej – typ krajobrazu wyróżniono na obszarach akumulacji glacialnej zlodowceń środkowopolskich (Warty, Odry), miejscami także południowopolskiego (Sanu). W granicach tego wydzielenia znalazły się obszary wysoczyznowe, zbudowane z glin zwałowych oraz piasków, żwirów, głazów i mułków, niekiedy powleczone cienkimi seriami peryglacialnych utworów pokrywowych.

Fluwioglacjalne strefy staroglacjalnej – typ krajobrazu wyróżniono na obszarach akumulacji wodnolodowcowej zlodowceń środkowopolskich (Warty i Odry) i południowopolskiego (Sanu). W granicach tego wydzielenia znalazły się obszary zbudowane z piasków i żwirów wodnolodowcowych, tworzących grubsze pokrywy lub przykrywających utwory innej genezy. Położenie w strefie staroglacjalnej sprawia, że w stropie utworów wodnolodowcowych mogą występować peryglacialne serie pokrywowe z domieszką eolicznych pyłów i piasków. Z uwagi na zróżnicowanie hipsometryczne wyodrębniono trzy gatunki krajobrazu.

Peryglacialne – obszar na terenach deluwialnych suchych dolin i stoków, obejmują większe suche doliny zawieszone w stosunku do współczesnych den dolinnych, większe doliny nieckowate i płaskodenne oraz powierzchnie stokowe, gdzie wydzielone zostały piaski i mułki deluwialne.

Eoliczne – typ krajobrazu jest bardzo licznie reprezentowany na terenie województwa łódzkiego, szczególnie w jego części środkowej i południowej. Krajobrazy te są związane z występowaniem piaszków eolicznych reprezentowanych w postaci: równinnych i falistych pokryw tarczowych lub wyrażenie zaznaczających się w rzeźbie pagórków wydmyowych.

Krajobrazy dolin i obniżeń:

Zalewowe – rodzaj krajobrazu obejmuje równiny zalewowe i zagłębienia bezodpływowe. Objęte nim zostały dna dolin rzecznych, zarówno tych z szeroką, wyraźnie ukształtowaną równiną zalewową, jak i dna niewielkich, bezimiennych cieków. Do tego gatunku krajobrazu zakwalifikowano także część zagłębień bezodpływowych okresowo zalewanych podczas wysokich stanów wód gruntowych.

Nadzalewowe – rodzaj krajobrazu obejmuje obszary zbudowane z piasków, żwirów i mułków teras nadzalewowych – akumulacyjnych.

Równin bagiennych – typ krajobrazu jest związany występowaniem siedlisk heterogenicznych, w których występowały warunki sprzyjające akumulacji torfu. Miejscami występowania równin bagiennych są fragmenty den dolinnych, nadmiernie uwilgotnione części teras nadzalewowych, obniżenia w obrębie wysoczyzn gliniastych oraz liczne zagłębienia towarzyszące krajobrazom eolicznym.

4.10. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.10.1. Obszary i obiekty o walorach przyrodniczych prawnie chronione

Na terenie gminy Rawa Mazowiecka występują formy ochrony przyrody zgodnie z przepisami ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, są nimi:

- **Rezerwat przyrody „Rawka”** ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. 1983 r. Nr 39, poz. 230);
- **Obszar Chronionego Krajobrazu – Bolimowsko – Radziejowski z Doliną Środkowej Rawki** utworzony na mocy uchwały nr XIV/93/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Skierniewicach z dnia 26 września 1986 r. w sprawie utworzenia Bolimowskiego Parku Krajobrazowego i obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego z 1986 r. Nr 5 poz. 126);
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Górnej Rawki** utworzony na mocy uchwały nr XIV/93/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Skierniewicach z dnia 26 września 1986 r. w sprawie utworzenia Bolimowskiego Parku Krajobrazowego i obszarów krajobrazu chronionego (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego z 1986 r. Nr 5 poz. 126);
- **Obszar NATURA 2000 (PLH1000015)** ustanowiony decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficznych

(notyfikowana jako dokument nr C(2008)8039)(2009/93/WE) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 43 str. 63);

- **pomniki przyrody:** w miejscowości Boguszyce, Konopnica, Kurzeszyn, Żydomicze;
- **użytki ekologiczne (3 szt.)** „Bagno” znajdujące się w obrębie Lasów Państwowych Nadleśnictwo Skierniewice.

Na terenie gminy za pomniki przyrody zostały uznane następujące drzewa/zespoły drzew, zgodnie z poniższym wykazem.

Tab. 26. Ogólna charakterystyka Pomników przyrody na terenie gminy Rawa Mazowiecka

Lp.	Podstawa prawna	Miejscowość	Ilość drzew	Typ
1.	Zarządzenie Nr 6 Wojewody Skierniewickiego z dnia 03 marca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego, dn. 17.03.1990 r. Nr 3, poz. 65)	Boguszyce	1 (Kasztanowiec zwyczajny)	Jednoobiektowy
2.	Zarządzenie Nr 6 Wojewody Skierniewickiego z dnia 03 marca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego, dn. 17.03.1990 r. Nr 3, poz. 65)	Boguszyce	1 (Kasztanowiec zwyczajny)	Jednoobiektowy
3.	Zarządzenie Nr 6 Wojewody Skierniewickiego z dnia 03 marca 1990 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego, dn. 17.03.1990 r. Nr 3, poz. 65)	Boguszyce	1 (Dąb szypułkowy)	Jednoobiektowy
4.	Decyzja Dyrektor Wydziału OśiGW	Kurzeszyn Stary	1 (Lipa drobnolistna)	Jednoobiektowy
	Uchwała nr VIII.46.19 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie pomników przyrody na cmentarzu parafialnym w miejscowości Kurzeszyn (Dz. Urz. Z 2019 r. poz. 3162)			
5.	Decyzja Dyrektor Wydziału OśiGW	Kurzeszyn Stary	1 (Klon pospolity)	Jednoobiektowy
	Uchwała nr VIII.46.19 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie pomników przyrody na cmentarzu parafialnym w miejscowości Kurzeszyn (Dz. Urz. Z 2019 r. poz. 3162)			
6.	Decyzja Dyrektor Wydziału OśiGW	Kurzeszyn Stary	1 (Lipa drobnolistna)	Jednoobiektowy
	Uchwała nr VIII.46.19 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie pomników przyrody na cmentarzu parafialnym w miejscowości Kurzeszyn (Dz. Urz. Z 2019 r. poz. 3162)			

Lp.	Podstawa prawna	Miejscowość	Ilość drzew	Typ
7.	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Skierniewickiego z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego, dn. 26.05.1998 r. Nr 9, poz. 74)	Julianów	10 (Dąb szypułkowy)	Wieloobiektowy
	Uchwała Nr XXXIX/217/14 Rady Gminy Rawa Mazowiecka z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie uzgodnienia prac na potrzeby ochrony przyrody drzewostanu rosnącego w miejscowości Julianów			
8.	Rozporządzenie Nr 26 Wojewody Skierniewickiego z dnia 17 lipca 1997 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, dn. 18.08.1997 r. Nr 16, poz. 96)	Konopnica	99 (w tym 11 Robinia akacjowa, 2 Kasztanowiec zwyczajny oraz 86 Lipa drobnolistna)	Wieloobiektowy
	UCHWAŁA NR XLII.269.18 RADY GMINY RAWA MAZOWIECKA z dnia 15 czerwca 2018 r. w sprawie pomnika przyrody Alei Lipowej w Konopnicy			
9.	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Skierniewickiego z dnia 17 lipca 1997 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, dn. 18.08.1997 r. Nr 16, poz. 97)	Żydomicze	116 (Lipa drobnolistna)	Wieloobiektowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

Pomnik Przyrody: 9 pomników (3 wieloobiektowe oraz 6 jednoobiektowych) zlokalizowanych w miejscowościach: Boguszyce, Kurzeszyn Stary, Julianów, Konopnica, Żydomicze. Łączna suma drzew objęta pomnikami przyrody wynosi 231 drzew, z czego najwięcej występuje odmiany lipy drobnolistnej, dębu szypułkowego oraz robinii akacjowej. W miejscowości Konopnica oraz Żydomicze występują aleje lipowe rozmieszczone wzdłuż drogi, obie aleje stanowią oddzielne pomniki przyrody.

Użytki ekologiczne tzn. obszary będące pozostałością ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych typów środowisk i ich zasobów genowych: wyodrębniono użytki ekologiczne będące pastwiskami, łąkami oraz bagnami występującymi w północnej części gminy na terenach lasów państwowych. Zestawienie użytków ekologicznych zawiera tabela poniżej.

Tab. 27. Wykaz i ogólna charakterystyka użytków ekologicznych

Po- wierz- nia [ha]	Obręb ewidencyjny	data ustanowienia	podstawa prawna	Rodzaj
0,5	Żydomicie	22.02.1997 r.	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Skierniewickiego z 15.01.1997 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego z 07.02.1997 r. Nr 1, poz. 2)	bagno
0,95	Podlas	22.02.1997 r.	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Skierniewickiego z 15.01.1997 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego z 07.02.1997 r. Nr 1, poz. 2)	bagno
0,79	Żydomicie	22.02.1997 r.	Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Skierniewickiego z 15.01.1997 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Skierniewickiego z 07.02.1997 r. Nr 1, poz. 2)	bagno

Źródło: opracowano na podstawie danych GDOŚ.

Rezerwat przyrody Rawka - rezerwat krajobrazowy, wodny, o łącznej powierzchni ok. 562 ha powierzchni terenów rzek i ich dolin, potoków i źródeł o typie ochronnym biocenotycznym i fizjocenotycznym. Położona w obrębie rezerwatu rzeka Rawka jest największym, prawobrzeżnym dopływem Bzury. Głównym celem ochrony jest zachowanie środowiska w naturalnym stanie typowo nizinnej, średniej rzeki wraz z krajobrazem jej doliny, środowiskiem życia wodnego, chronionymi roślinami i zwierzętami. Rezerwat podzielony jest na 3 części: Rawka Górna, Rawka Środkowa, Rawka Dolna. Rawka zakwalifikowana jest od 2004 r. do III klasy czystości wód.

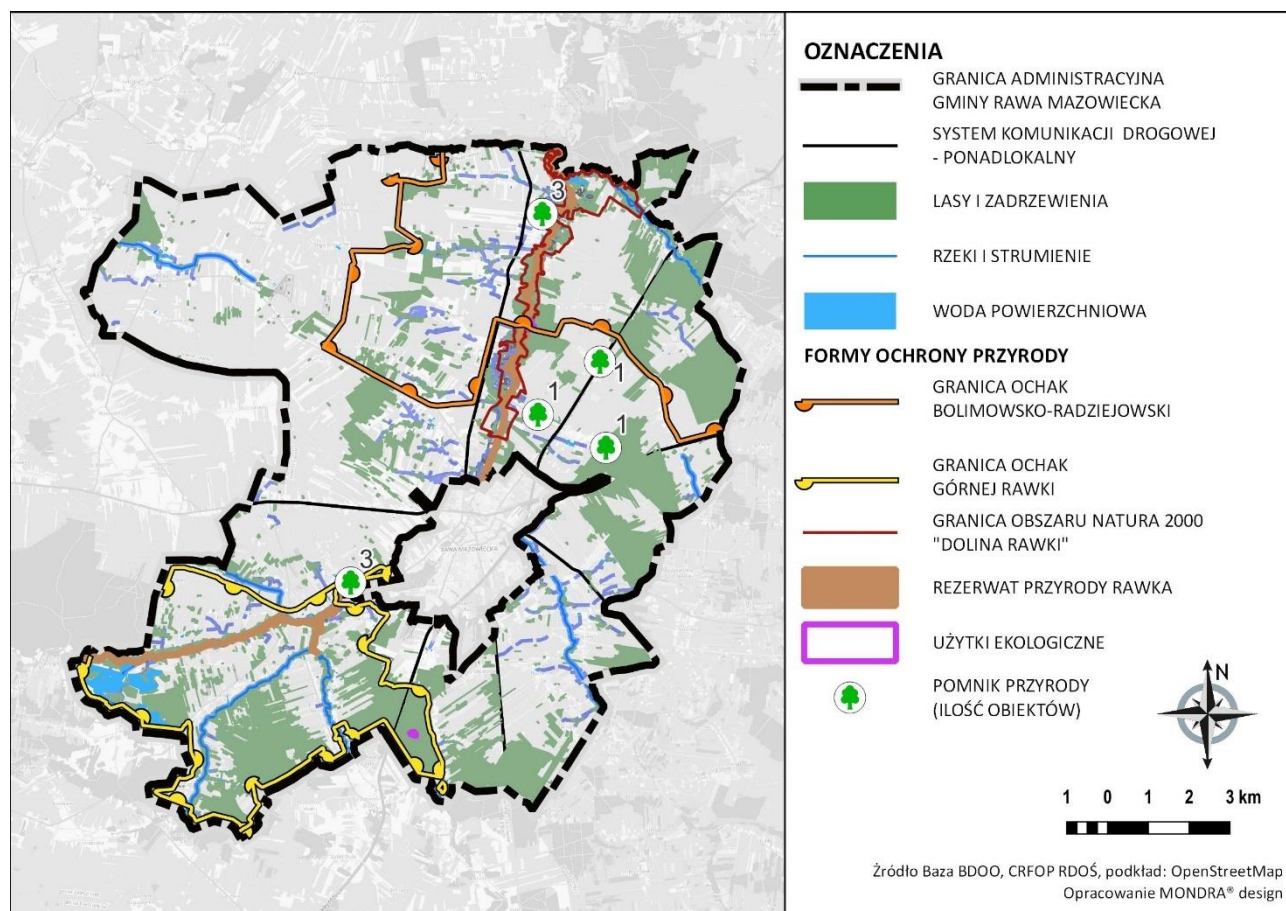
Obszar Chronionego Krajobrazu – Bolimowsko – Radziejowski z Doliną Środkowej Rawki utworzony w 1986 r. o powierzchni ok. 66 500 ha, stanowi w 70 % lasy, obejmujący tereny gmin: Biała Rawska, Bolimów, Jaktorów, Kowiesy, Mszczonów, Nieborów, Nowy Kawęczyn, Puszcza Mariańska, Radziejowice, Rawa Mazowiecka, Wiskitki. Na terenie Obszaru znajdują się liczne szlaki turystyczne. Na polanach parku rosną dość rzadkie rośliny łąkowe, do których można zaliczyć: starodub łąkowy, mieczyk dachówkowaty, goryczkę wąskolistną oraz goździki kosmate pyszne i piskowe.

Obszar Chronionego Krajobrazu Górnej Rawki - położony w całości w dorzeczu Rawki, obejmuje tereny źródłiskowe na granicy Wysoczyzny Skierniewickiej i Wysoczyzny Rawskiej na południe od Rawy Mazowieckiej, o powierzchni ok. 8400 ha, na obszarach gmin: Głuchów Jeżów, Rawa Mazowiecka, Rogów. Obszar leży w mezoregionach: Wzniesienia Łódzkie i Wysoczyzna Rawska. O walorach krajobrazowych świadczą tutaj kompleksy stawów rybnych, kompleksy leśne w okolicach Głuchowa oraz Boguszyca, zróżnicowana rzeźba terenu, korzystna mozaika terenów leśnych, łąk i gruntów rolnych.

Obszar NATURA 2000 (PLH1000015) - obejmują część doliny rzeki Rawki – od Żydomic, została objęta obszarem specjalnej ochrony siedlisk, o powierzchni ok. 2525,38 ha. W dolinie rzeki

Rawki występują gleby bagienne, mułowo-bagienne, torfowe i murszowe. Na siedliska składają się zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska, bory i lasy bagienne, liczne łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Dolina Rawki jest ważnym miejscem lęgu dla wielu ptaków m. in. błotniak, muchołówka, jarząbek, zimorodek, bociana biały i czarny. Gatunki ściśle związane z krajobrazem wodnym rzeki Rawki jest bóbr, wydra, kumak nizinny oraz traszka grzebieniasta.

Przez teren gminy przebiega również korytarz ekologiczny **KPnC – Korytarz Północno-Centralny**, który rozpoczyna się przez lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcę Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia – jedno prowadzi do lasów Włocławskich poprzez Puszcę Kurpiowską i Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, drugi do dochodzi do lasów poprzez Puszcze Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcę Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcę Notecką i Lasy Lubuskie dochodzi do Parku Narodowego Ujście Warty. W północno-wschodniej części gminy Rawa Mazowiecka obejmuje obręby geodezyjne: Pukinin, Kaleń, Konopnica, Zagórze, Julianów, Jakubów, Helenów, Stary Kurzeszyn, Przewodowice, Kurzeszynek, Wołucza, Julianów Raducki, z kolei w części południowej obejmuje obręby geodezyjne: Zielone, Zarzecze, Małgorzatów, Księża Wola, Chrusty, Garłów, Podlas, Głuchówek, Leopoldów, Bogusławki Małe, Bogusławki Duże, Świnice.

Ryc. 25. Formy ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Geoserwisu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (www.geoserwis.gdos.gov.pl).

4.10.2. Zagrożenia stanu środowiska

Zagrożenie zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego

Jakość powietrza w gminie Rawa Mazowiecka, ze względu na jej rolniczy i leśny charakter, niski stopień antropopresji środowiska, brak znaczących źródeł emisji zanieczyszczeń, przy występowaniu źródeł zanieczyszczeń (zarówno w granicach gminy, jak w jej najbliższym sąsiedztwie) oceniana jest jako dobra. Zwiększone stężenia zanieczyszczeń występują głównie w sąsiedztwie dróg o najwyższym natężeniu ruchu komunikacyjnego oraz w obszarach najintensywniej zabudowanych. Gmina charakteryzuje się stosunkowo małym udziałem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, ze względu na znikomy udział znaczących emitorów zanieczyszczeń tj. zakłady produkcyjne. Głównym lokalnym źródłem zanieczyszczeń są domy ogrzewane indywidualnie oraz drogi o znacznym natężeniu ruchu.

Lokalnie na stan jakości powietrza w gminie ma wpływ głównie skala działalności rolniczej. Większe zakłady produkcyjne i hodowlane okresowo stanowią emitery zakłóceń powietrza, związanego z oddziaływaniem akustycznym jak i odorowym.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Rawa Mazowiecka są:

Emisja punktowa oraz powierzchniowa z sektora komunalno-bytowego:

- kotłownie osiedlowe i zakładowe, obiektów użyteczności publicznej,
- indywidualne paleniska domowe, wprowadzające do powietrza zanieczyszczenia (emisje pyłów i gazów) powstałe w wyniku spalania węgla, drewna, olejów i innych substancji służących do ogrzewania pomieszczeń, przyrządzania posiłków lub w procesach technologicznych,
- tereny usługowo-produkcyjne będące miejscem składowania, rozładunku i załadunku substancji sypkich i lotnych (pył zawieszony, spaliny),
- tereny składowiska odpadów.

Emisja liniowa:

- ulice i drogi publiczne (w szczególności drogi wojewódzkie) wzdłuż których odbywa się ruch samochodowy (emisje spalin i produktów ropopochodnych - węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, związki ołowiu, tlenki siarki oraz pył zawieszony z nieutwardzonych jezdni ziemnych).

Emisja z rolnictwa:

- zanieczyszczenia pochodzące z działalności rolniczej, a więc hodowli, upraw, nawożenia, pracy maszyn rolniczych – gazy cieplarniane oraz pył, tlenek azotu, amoniak oraz niemetanowe lotne związki organiczne.

Zagrożenie hałasem – stan klimatu akustycznego

Hałas stanowi jedno ze źródeł zanieczyszczenia środowiska i należy do najbardziej uciążliwych czynników wpływających ujemnie na środowisko. Gmina Rawa Mazowiecka z uwagi na swoje położenie oraz charakter zagospodarowania narażona jest tylko na niektóre rodzaje hałasu. Do najważniejszych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy zaliczyć trzeba przede wszystkim

komunikację drogową oraz w mniejszym stopniu hałas przemysłowy. W gminie największe zagrożenie stwarza hałas komunikacyjny generowany przez ruch pojazdów samochodowych, odbywający się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych o znaczeniu tranzytowym. Niewielkie na ogół zagrożenie spowodowane hałasem przemysłowym ma związek z działalnością gospodarczą prowadzoną na peryferiach miejscowości (w tym przy drodze ekspresowej, krajowej i wojewódzkiej). Źródłem hałasu są urządzenia techniczne typu: szlifierki, frezarki, piły tarczowe, sprężarki powietrzne, systemy wentylacyjne i klimatyzacyjne, pompy elektryczne oraz prace ładunkowo – rozładunkowe. Ponadnormatywny hałas komunalny związany jest między innymi ze stosowaniem w budownictwie oszczędnych materiałów izolacyjnych i konstrukcyjnych, pracą urządzeń gospodarki komunalnej (hydrofornie, wywóz śmieci), obsługą obiektów handlowych.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego

Poprzez pola elektromagnetyczne, zgodnie z ustawą z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, rozumie się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Do podstawowych źródeł emisji pól elektromagnetycznych do środowiska należą stacje bazowe GSM/UMTS/CDMA/LTE, nadajniki RTV, linie i stacje elektroenergetyczne.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w 2021 r. przeprowadził, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311) badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, ale poza terenem gminy wiejskiej Rawa Mazowiecka (punkt pomiarowy zlokalizowano przy ul. Gąsiorowskiego w mieście Rawa Mazowiecka). Powyższy wynik pomiaru monitoringu wskazuje, że wartości natężenia PEM (promieniowania elektroenergetycznego) w środowisku utrzymują się na niskich poziomach; nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnej wartości składowej elektrycznej (maksymalnej i średniej arytmetycznej), wynoszącej 7V/m, a także dopuszczalnej maksymalnej gęstości mocy pola, wynoszącej 0,1W/m².

Gmina Rawa Mazowiecka zaopatrywana jest w energię elektryczną liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia 15 kV, wyprowadzonymi z głównych stacji zasilających 110/15 kV w Mieście Rawa Mazowiecka. Linie te są liniami napowietrznymi i doprowadzają energię do stacji transformatorowo - rozdzielczych 15/0,4 kV w poszczególnych miejscowościach gminy, skąd energia jest dystrybuowana do indywidualnych użytkowników i odbiorców za pomocą lokalnych linii niskiego napięcia 0,4 kV. Przez teren gminy przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć 110 kV: „Koluszki - M. Rawa Mazowiecka” oraz „M. Rawa Mazowiecka - Żurawia”.

Ponadto na terenie gminy są zlokalizowane stacje telefonii komórkowej, w miejscowościach: Jakubów, Lutkówka i Księża Wola.

W celu ochrony przed nadmiernym promieniowaniem, należy prowadzić monitoring natężenia promieniowania elektroenergetycznego i dążyć do utrzymywania poziomów promieniowania poniżej wartości dopuszczalnych. Dla linii energetycznych przebiegających przez teren opracowania należy wyznaczyć pasy technologiczne (strefy bezpieczeństwa), zgodnie z przepisami odrębnymi

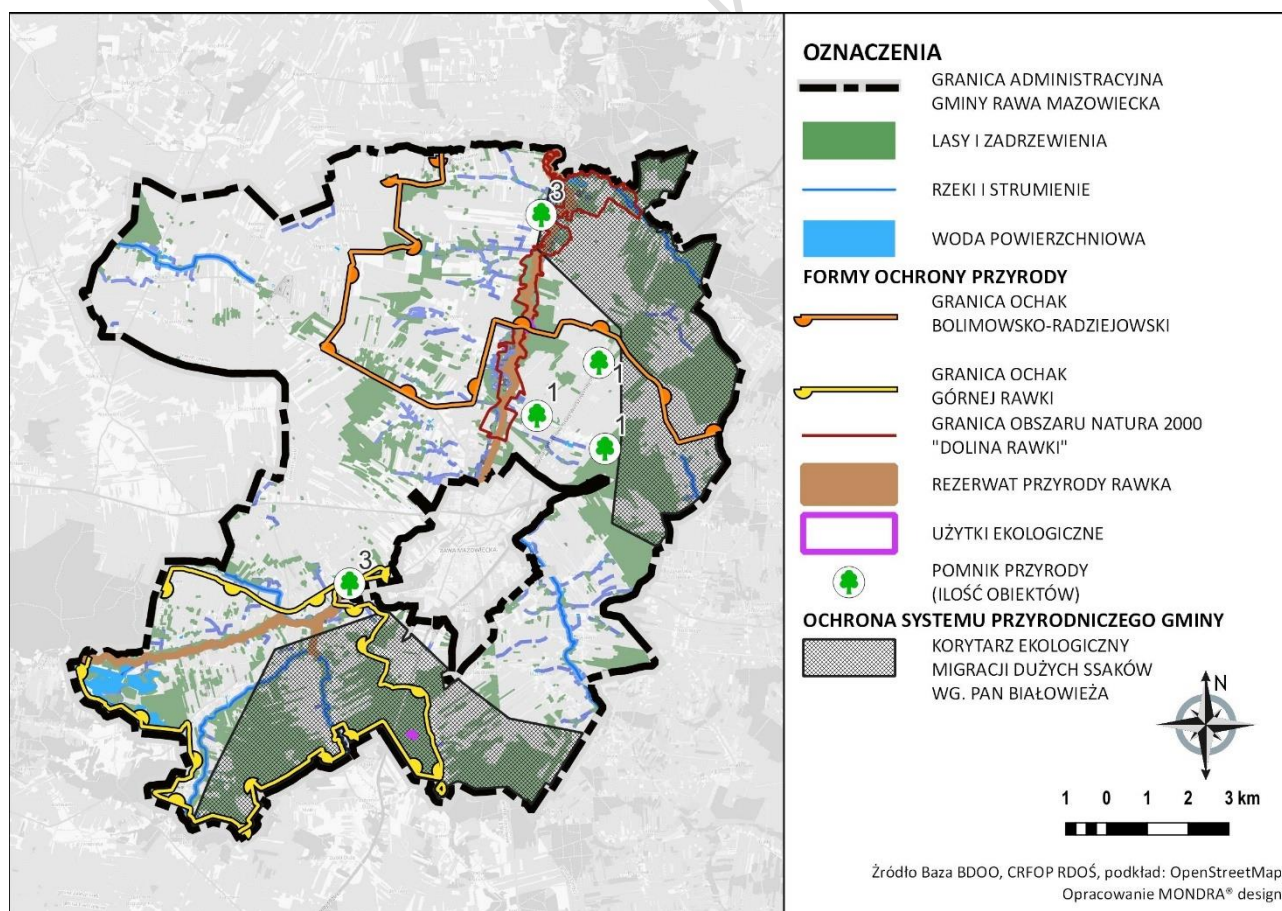

i w uzgodnieniu z właściwym zarządcą sieci, w obrębie którego obowiązują szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w użytkowaniu.

4.10.3. Powiązania przyrodnicze

Gmina Rawa Mazowiecka należy do obszarów, w których występują prawnie chronione walory przyrodnicze. Na terenie gminy są ustanowione formy ochrony przyrody zarówno dotyczące obszarów tj: użytki ekologiczne, obszary natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne oraz punktowych form ochrony przyrody –pomnik przyrody (zespół drzew).

Powiązanie przyrodnicze z otoczeniem następuje poprzez rozwinięty system przyrodniczy, którego głównym elementem jest korytarz ekologiczny, przebiegający w północno-wschodniej części gminy – korytarz Sieci Ekologicznej ECONET-PL. (Ecological Network - Poland) łączący Dolinę Bzury i Dolinę Pilicy. Korytarze ekologiczne są to elementy łącznikowe systemu przyrodniczego, łączące obszary węzłowe i węzły oraz system przyrodniczy w funkcjonalną całość. Istotne dla funkcjonowania obszaru są również mniejsze ciek, a także niewielkie kompleksy leśne, zbiorniki wodne i zbiorowiska roślinności łąkowej. Tak więc poza ww. korytarzem ekologicznym, na terenie gminy Rawa Mazowiecka za korytarz ekologiczny uznać należy tereny doliny rzeki Rawki, Białki, Rylki, Krzemionki a także dopływów mniejszych cieków.

Ryc. 26. Powiązania przyrodnicze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Geoserwisu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (www.geoserwis.gdos.gov.pl).

4.10.4. Grunty zdewastowane lub zdegradowane w wyniku działalności człowieka oraz klęsk żywiołowych

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych przez grunty zdegradowane i zdewastowane należy rozumieć:

- **grunty zdegradowane** - grunty, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała w szczególności w wyniku pogorszenia warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, także wadliwej działalności rolniczej;
- **grunty zdewastowane** - grunty, które utraciły całkowicie wartość użytkową;
- **grunty zanieczyszczone** - gleba lub grunt jeżeli stężenie chociażby jednej substancji przekroczyło wartość dopuszczalną - wartość dopuszczalna zależy od aktualnej lub planowanej funkcji analizowanego terenu.

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie znajdują się obszary zdewastowane lub zdegradowane w wyniku powierzchniowej eksploatacji kopalin, wymagające rekultywacji ani inne grunty zdegradowane lub zdewastowane w wyniku działalności człowieka lub w wyniku klęsk żywiołowych. Po zakończeniu eksploatacji złóż, objętych koncesjami na wydobywanie będzie wymagana ich rekultywacja, zgodnie z ustaleniami wydanych koncesji i przepisami odrębnymi.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

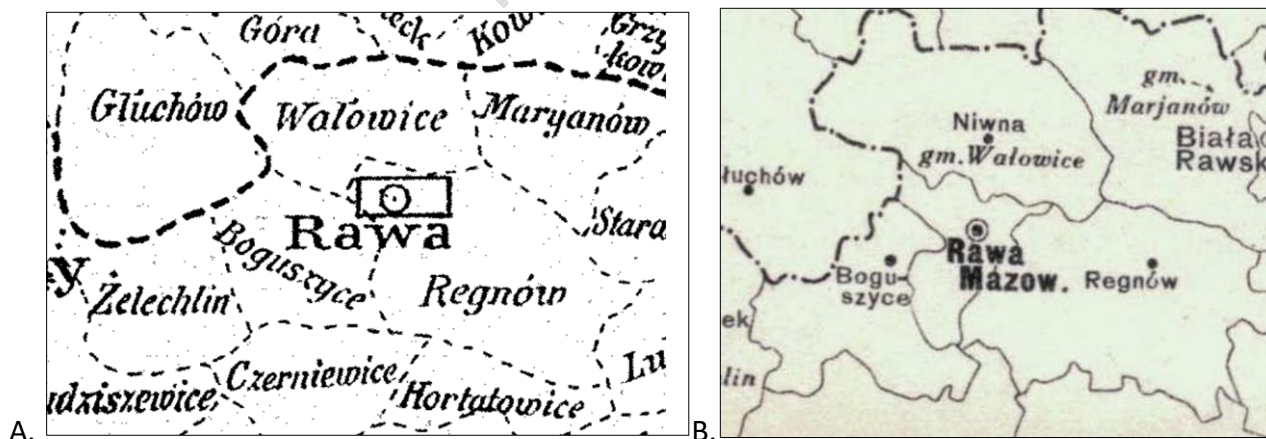
Gmina Rawa Mazowiecka jest położona w regionie historycznym Ziemi Rawskiej, funkcjonującej w latach 1247-1526 jako księstwo rawskie, ziemia rawska. Była pierwszą dzielnicą mazowiecką wcieloną do Korony (1462 r.). W latach 1462-1793 ziemia rawska znajdowała się w województwie rawskim, później w zaborze pruskim. Główne grody krainy to: Rawa, Gostynin, Biała Rawska, Głowno, Kutno, Sochaczew i Skierniewice. Obecnie tereny dawnej ziemi rawskiej znajdują się w województwie mazowieckim i łódzkim³.

Początki samorządu terytorialnego Rawy Mazowieckiej sięgają połowy XIX w. i reform z czasów zaboru rosyjskiego. Jedną z reform władz carskich było powołanie samorządów gmin wiejskich. Ukaz carski z 1864 r. zmienił ustrój gminny polskiej wsi, w ramach którego gmina została oddzielona od władzy właścicieli ziemskich i uzyskała samorządność. W 1867 r. powstał powiat rawski w ramach nowo powołanej guberni piotrkowskiej. Wraz z reformą przeprowadzono nowy podział na gminy wiejskie w ramach guberni i powiatu. W ramach powiatu rawskiego powołano następujące gminy: *Marjanów, Wałowice, Byliny (Boguszyce), Żelechlin, Budziszewice, Stara Wieś, Regnów, Czerniewce, Lubochnia, Rzeczyca, Gartatowice, Lubania i Góra*. Obszar współczesnej gminy wiejskiej Rawa Mazowiecka został podzielony między trzy dawne gminy: Byliny (Boguszyce), Regnów i Wałowice. Otaaczały one miasto Rawa Mazowiecka. W 1915 r. po zajęciu Królestwa Polskiego Niemcy i Austriacy podzielili kraj na dwie strefy okupacyjne. Rawę i okolice włączono do niemieckiej strefy okupacyjnej.

³ Geohistoria. Rzecz o granicach Polskie. Stefan Cisek, Dom wydawniczy Księży Młyn, Łódź 2022

Jesienią 1918 r. ogłoszono powstanie Rządu Ludowego Republiki Polskiej a władze lokalne tworzone w oparciu o dawne powiaty. W 1921 r. przeprowadzono spis powszechny całego kraju, według którego w gminie Boguszyce znajdowało się 598 domów i 29 innych budynków mieszkalnych a w gminie Wałowice było ich 476 i 155 innych budynków mieszkalnych. Gmina Boguszyce miała swoją siedzibę w Boguszycach a gmina Wałowice w Niwnej. W okresie międzywojennym gmina Wałowice nie zmieniła swych granic natomiast gmina Boguszyce w 1929 r. została pomniejszona o miejscowości: Zielonka i Dzielnica (kolonia) włączone do gminy Czerniewice. Od 1939 r. tereny powiatu rawskiego stanowią część województwa łódzkiego (wcześniej województwo warszawskie). Po II wojnie światowej ograniczano rolę samorządu aż do jego zniesienia w 1950 r. Od 1954 r. istniał podział kraju na miasta, osiedla i gromady. W 1973 r. zaczęto powoływać większe obszary gmin, po nieudanej reformie scaleniowej (tzw. podziale na gromady). Zasadą stało się powoływanie jednej dużej gminy wokół miasta. Wówczas została powołana gmina wiejska Rawa Mazowiecka, która funkcjonuje w większości w ustalonych wówczas podziałach. W jej skład weszły sołectwa: Bogusławki Małe, Boguszyce, Byszewice, Chrusty, Dziurdzioły, Garłów, Głuchówek, Helenów, Janolin, Julianów, Julianów Raducki, Kaleń, Kaliszki, Konopnica, Księża Wola, Kurzeszyn, Leopoldów, Linków, Małgorzatów, Matyldów, Niwna, Nowa Wojska, Nowy Kurzeszyn, Pasieka, Rogówiec, Podlas, Pokrzywna, Przewodowice, Pukinin, Rogówiec, Soszyce, Stara Rossocha, Stara Wojska, Stare Byliny, Ścieki, Wałowice, Wilkowice, Wołucza, Zagórze, Zarzecze, Zawady, Zielone i Żydomic. Urząd Gminy Rawa Mazowiecka rozpoczął pracę 1 stycznia 1973 r. na mocy ustawy z dnia 29 listopada 1972 r. o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych. Na mocy reformy z 1975 r. zlikwidowano powiaty a Rawa Mazowiecka została włączona do województwa skierniewickiego. Zmiany zapoczątkowane w 1989 r. doprowadziły do uchwalenia nowej ustawy o samorządzie gminnym. Z końcem 1990 r. zakończyła się działalność rad narodowych a rozpoczęła rad gminnych. Do końca 1998 r. gmina Rawa Mazowiecka wchodziła w skład województwa skierniewickiego, po czym została włączona do województwa łódzkiego, powiatu rawsko-mazowieckiego⁴.

Ryc. 27. A. Fragment mapy Królestwa Polskiego z przełomu XIX i XX w.;

B. Fragment mapy administracyjnej z 1933 r.

Źródło: Historia administracji ..., 2013 r.

⁴ Historia administracji w gminie Rawa Mazowiecka, Leszek Zugaj, Lublin 2013 r.

5.2. DZIEDZICTWO ARCHEOLOGICZNE

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: zabytkiem archeologicznym jest *zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nim wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem*.

Dziedzictwo archeologiczne jest świadectwem zmian, jakie zachodziły w obrębie gminy we wszystkich dawnych dziedzinach życia ludności - formach osadnictwa, sposobie budowy domów, zdobywania pożywienia i surowców, z których wytwarzano przedmioty codziennego użytku, broń, ozdoby czy części stroju, a także systemie wierzeń i innych przejawach kultury duchowej. Głównym źródłem przekazu są zachowane zabytki archeologiczne.

Na terenie gminy znajduje się łącznie **357 stanowisk archeologicznych wpisanych do ewidencji zabytków województwa łódzkiego**, w tym **grodzisko w Kurzeszynie z okresu średniowiecza, wpisane do rejestru zabytków pod Nr 759 A z dnia 30.07.1984 r.** Zabytki datowane są na okres epoki brązu, epoki kamienia, epoki żelaza (okres prehistoryczny) do czasów średniowiecza i nowożytności. Najczęściej występującym typem zabytku na terenie gminy Rawa Mazowiecka są ślady osadnicze oraz osady. Dominującą epoką jest nowożytność następnie epoka brązu oraz epoka kamienia. Wykaz wraz z charakterystyką zidentyfikowanych stanowisk archeologicznych został zawarty w Aneksie do niniejszego Studium.

5.3. ZABYTKI OBJĘTE PRAWNĄ FORMĄ OCHRONY

W gminie Rawa Mazowiecka ochroną poprzez wpis do Rejestru zabytków województwa łódzkiego objęto **16 obiektów i obszarów zabytkowych**, zgodnie z poniższą tabelą. Lokalizacja obiektów i obszarów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków zgodnie z częścią graficzną Studium.

Tab. 28. Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr Rejestru	Data decyzji
1.	Kościół drewniany parafialny rzymsko-katolicki pw. Św. Stanisława Biskupa	Boguszyce	258/195	27.12.1967 r.
2.	Dzwonnica drewniana przy kościele pw. Św. Stanisława Biskupa	Boguszyce	762/226	27.12.1967 r.
3.	Cmentarz przykościelny	Boguszyce	991	01.03.1995 r.
4.	4 kaplice w narożach ogrodzenia	Boguszyce		
5.	Dwór drewniany	Stare Byliny	514	08.11.1978 r.
6.	Park dworski/ strefa ekologiczna oraz strefa ochrony widokowej	Konopnica	479	10.09.1978 r.
7.	Aleja Lipowa	Konopnica	559	20.06.1981 r.

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr Rejestru	Data decyzji
8.	Aleja Lipowa - Konopnica - Żydymice	Konopnica	539	05.05.1980 r.
9.	Kościół parafialny rzymsko-katolicki pw. NMP Królowej Polski	Kurzeszyn	512	08.11.1978 r.
10.	Cmentarz rzymsko-katolicki - zachodnia część	Kurzeszyn	880	10.04.1992 r.
11.	Plebania	Kurzeszyn	512	08.11.1978 r.
12.	Kapliczka drewniana przydrożna	Podlas	554	25.03.1981 r.
13.	Pałac	Rossocha	466	11.10.1977 r.
14.	Park	Rossocha	480	16.09.1978 r.
15.	Dwór	Wilkowice	594	28.07.1983 r.
16.	Park dworski	Wilkowice	481	16.09.1978 r.
17.	Rogowska kolejka wąskotorowa	Obejmuje obręb geodezyjne: Pukinin, Konopnica, Boguszyce, Bogusławki Małe, Zawady	1000	31.12.1996 r.

	obiekty zieleni komponowanej, obszary zieleni urządzonej
	architektura drewniana
	obiekty techniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z WUOZ w Łodzi.

Do najcenniejszych zabytków gminy Rawa Mazowiecka należy obiekt kultu religijnego **Kościół drewniany parafialny rzymsko-katolicki pw. Św. Stanisława Biskupa w Boguszycach**. Pierwszy obiekt kościelny powstał tu w 1550-1553 r. Współcześnie zachowany obiekt był remontowany na przełomie XX wieku, dzięki środkom publicznym oraz wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W zespole kościoła znajduje się drewniana dzwonnica z XVIII w. oraz cmentarz przykościelny z początku XV w.

Na północ od miasta Rawa Mazowiecka znajduje się **Kościół parafialny rzymsko-katolicki pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Kurzeszynie**, wpisany do rejestru zabytków. Kościół początkowo powstał w na początku XV w. był pod wezwaniem Św. Katarzyny. W 1914 r. podczas działań wojennych kościół spłonął. W okresie 1922-1924 r. zbudowano murowany kościół któremu nadano tytuł pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski.

Wśród reprezentacyjnych obiektów dziedzictwa materialnego gminy Rawa Mazowiecka, objętych ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków, znajduje się jeden **dwór drewniany w Starych Bylinach, pałac w Rossosze, dwór w Wilkowicach**.

Drewniany dwór w Starych Bylinach zbudowany w 2 połowie XIX w., o konstrukcji zrębowej, tynkowany. Założony na planie prostokąta z trzema ryzalitami od frontu i jednym ryzalitem od ogrodu.

Dwór w Wilkowicach zbudowany ok. 1870 r. w stylu neoklasycznym na życzenie Leonarda Wilskiego, położony w sąsiedztwie parku. W 2006 r. przejęty przez osobę prywatną, gdzie powstała

winnica. Budynek założony na planie prostokąta z ryzalitami na osi. Wewnątrz dworu znajdują się dwie kolumny tokańskie, parkiety ozdobne układane w kwadraty z rozetkami w środku.

Na terenie gminy występują również wpisane do rejestru zabytków **3 parki dworskie** oraz charakterystyczna **aleja lipowa**. Park dworski w Konopnicy zajmuje 1,5 ha powierzchni, w jego bliskim sąsiedztwie znajduje się aleja lipowa. Długość alei wynosi ok. 1060 m, z czego długość zwartego zadrzewia wynosi 550 m, aleja złożona głównie z lipy drobnolistnej, lipy szerokolistnej oraz topoli czarnej.

Zespół dworsko-parkowy w Rossosze

Pałac w Rossosze Czarnkowskich, powstał z kolei w 1928 r. w stylu neoklasycyźnym, murowany z cegły, założony na planie prostokąta z portykiem od frontu, ryzalitem trójbocznym i tarasem od ogrodu oraz ryzalitem bocznym.

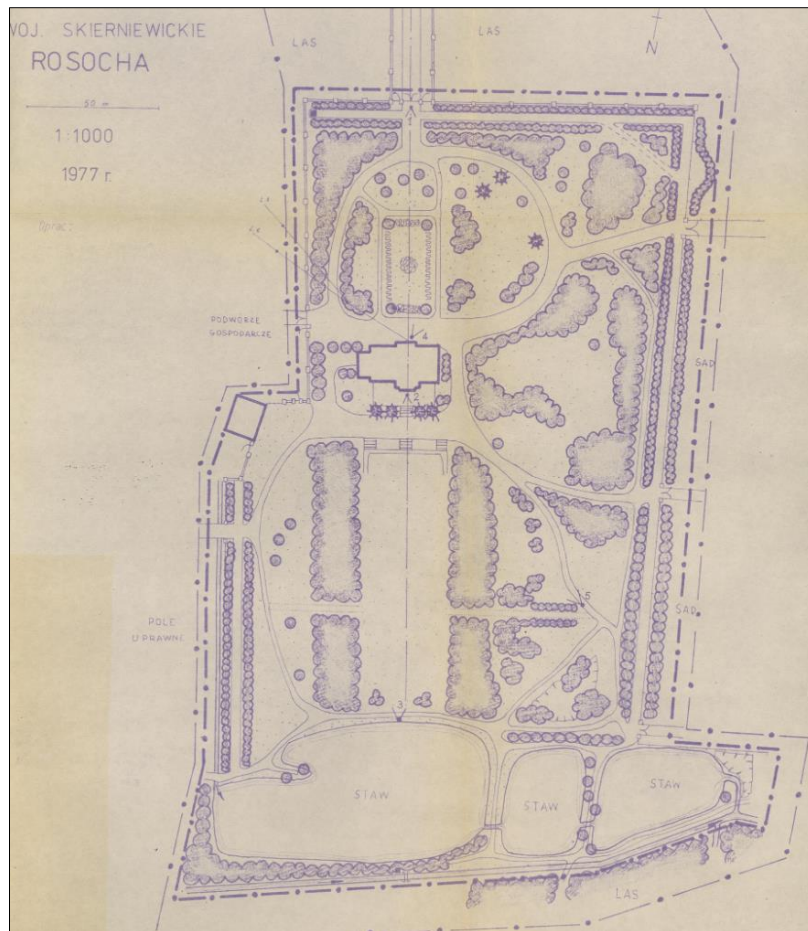

Fot. 1. Oś widokowa i elewacja pałacu w Rossosze od strony ogrodu (stan na 1977 r.)

Źródło: Ewidencja Zabytkowej Zieleni, 1977 r.

Park w zespole pałacowo-parkowym w Rossosze zajmuje ok. 4,5 ha, powstał wraz z folwarkiem w II połowie XIX w. W II poł. XIX w. folwark przeszedł na własność rodziny Sokołowskich. Wskutek działań wojennych majątek został poważnie zniszczony a ok. 1920 r. kupił go Jan Czarnkowski (ostatni prywatny właściciel Rosochy do 1945 r.). Jan Czarnkowski powiększył majątek. Obecnie park i dworek stanowi własność Instytutu Zootechniki w Krakowie. W budynku dawnego pałacu znajdują się biura, część mieszkalna. Projekt parku w Rossosze został opracowany i wykonany przez Stefana Celichowskiego w 1912 r. Jest to park o charakterze modernistycznym. Wśród elementów roślinnych występują formy masywów i dużych skupin na obrzeżu ogrodu, a także grupy oraz pojedyncze drzewa i krzewy, zaplanowane jako kulisy widoków. Powierzchnia parku wynosi 4,5 ha. Ogród dworski ma kształt prostokąta. Składa się z części reprezentacyjnej na północnym zachodzie i części krajobrazowej na wschodzie i południu. Oś główną założenia stanowi droga wiodąca od bram parku. Za bramą droga przechodzi w dwie aleje, zakończone szerokim podjazdem pod dwór. Park posiada bardzo bogaty skład gatunkowy drzew i krzewów. Różnorodność i bogactwo w doborze gatunkowym

były cechami charakteryzującymi projekty S. Celichowskiego. W części leśnej ze stawami drzewostan jest bardziej zróżnicowany wiekowo (duży udział samosiejek)⁵.

Fot. 2. Plan parku w Rososze wg projektu Stefana Celichowskiego

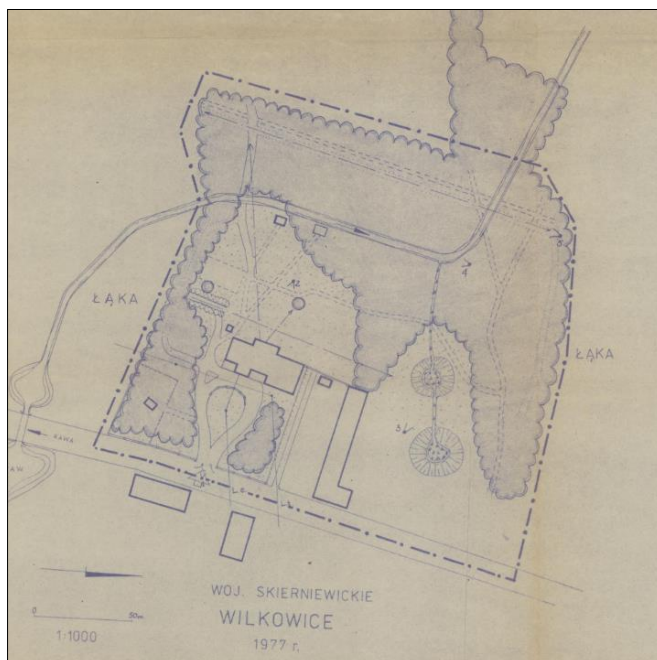
Źródło: Ewidencja Zabytkowej Zieleni, 1977 r.

Zespół dworsko-parkowy w Wilkowicach

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z początku XVI w. W II połowie XIX w. miejscowość przeszła na własność rodziny Wilskich. Ostatnim prywatnym właścicielem folwarku był Tytus Wilski (do 1945 r.). W skład posiadłości w okresie międzywojennym wchodziła także Wielka Wola. Dwór w Wilkowicach został zbudowany ok. 1870 r. w stylu neoklasycyzmu na życzenie Leonarda Wilskiego. W 2006 r. przejęty został przez osobę prywatną. Została założona tu winnica. Budynek założony na planie prostokąta z ryzalitami na osi. Wewnątrz dworu znajdują się dwie kolumny toskańskie, parkiety ozdobne układane w kwadraty z rozetkami w środku. Park został założony w połowie XIX w. Zajmuje powierzchnię ok. 4,0 ha. Najstarsze drzewa mają tutaj ponad 100 lat. W 1910 r. park został rozbudowany wg projektu S. Celichowskiego. Park po 1945 r. nie był konserwowany, co uwidoczniło się w jego niekompletnych i zniekształconym stanie zachowania. Park był użytkowany przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną oraz Szkołę, która funkcjonowała w budynku dawnego dworu. Szkoła dostosowała park do swojej działalności. Wybudowano tu m.in. boisko sportowe, plac

⁵ Ewidencja Zabytkowej Zieleni, Zespół Naukowo-Badawczy Ochrony Środowiska w Uniwersytecie Łódzkim, 1977 r., Archiwum - Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Nr inw. 1892.

zabaw dla dzieci a część parku zamieniono w ogródek z pasieką. Park w zachodniej części przecina strumień płynący w pogłębionym korycie. Woda ze strumienia okresowo zalewa część parku. Strumień powiązany jest z rowem melioracyjnym odprowadzającym wodę do niewielkich stawów. Dwór stoi na osi wejścia do parku. Przed dworem zachował się owalny gazon obwiedziony niskim żywopłotem⁶.

Fot. 3. Dwór (zdjęcie archiwalne) oraz plan parku w Wilkowicach wg projektu Stefana Celichowskiego
Źródło: Ewidencja Zabytkowej Zieleni, 1977 r.

Zespół dworsko-parkowy w Starych Bylinach

Zespół obejmuje dwór, otoczony pozostałościami parku o układzie regularnym. W założeniu parkowym zachowały się aleje grabowe. Dwór jest drewniany o konstrukcji zrębowej, tynkowany, zbudowany w 2 poł. XIX w. Dwór założony na planie prostokąta z trzema ryzalitami od frontu i jednym ryzalitem od strony ogrodu. Budynek jest parterowy z użytkowym poddaszem. Na frontowej elewacji - portyk murowany trzyarkadowy z balkonem. Dach jest dwuspadowy i kryty blachą.

5.4. WOJEWÓDZKA EWIDENCJA ZABYTKÓW

W wykazie wojewódzkiej ewidencji zabytków znajduje się 8 obiektów i obszarów zabytkowych z obszaru gminy Rawa Mazowiecka. Należą do nich obiekty zespołu kościoła pw. św. Stanisława Biskupa, park dworski w Bylinach Starych, park w Pokrzywce oraz cmentarza przykościelny w Kurzeszynie, zgodnie z poniższym wykazem.

Tab. 29. Wykaz obiektów i obszarów ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Datowanie
1.	Cmentarz rzymsko-katolicki	Boguszyce	II poł. XIX w.

⁶ Ewidencja Zabytkowej Zieleni, Zespół Naukowo-Badawczy Ochrony Środowiska w Uniwersytecie Łódzkim, 1977 r., Archiwum - Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Nr inw. 1895.

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Datowanie
2.	Ogrodzenie murowane kościoła pw. Św. Stanisława Biskupa	Boguszyce	pocz. XX w. - 1900 r.
3.	Spichlerz murowany	Boguszyce	I poł. XX w.
4.	Plebania murowana pw. Św. Stanisława Biskupa	Boguszyce	pocz. XX w.
5.	Kaplica przydrożna	Boguszyce	XVIII w.
6.	Park przydworowy	Byliny Stare	koniec XIX w.
7.	Cmentarz przykościelny	Kurzeszyn	pocz. XVI w.
8.	Park	Pokrzywna	XIX w.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z WKZ w Łodzi.

5.5. GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW

Ochrona zabytków, które znajdują się na terenie gminy należy do jej zadań własnych. Jednym z obowiązków samorządu terytorialnego wynikającym z art. 4 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jest prowadzenie gminnej ewidencji zabytków, stanowiącej narzędzie uwzględniania zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska. GEZ obejmuje: zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. **Gmina Rawa Mazowiecka nie ma sporządzonej gminnej ewidencji zabytków.** Projekt GEZ nigdy nie został przyjęty zarządzeniem Wójta Gminy Rawa Mazowieckiego, zatwierdzającym zbiór kart adresowych. Samorząd gminny jest na etapie jej opracowania wraz z Gminnym programem opieki nad zabytkami (stan na wrzesień 2023 r.).

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

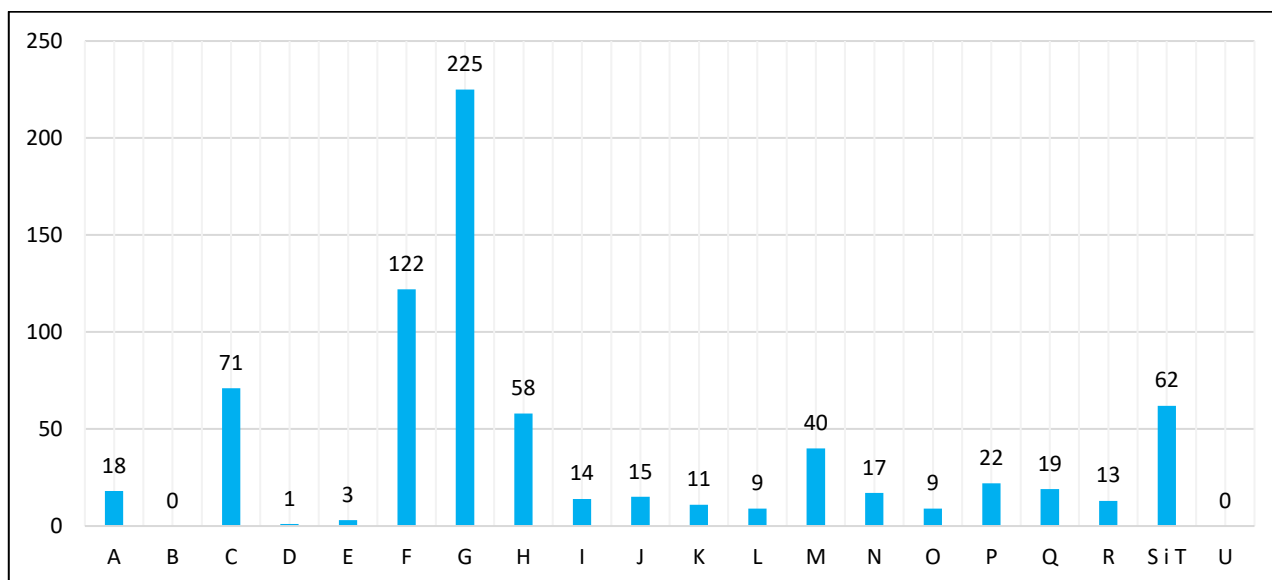
Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu Sejmiki poszczególnych województw uchwalały audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy tj. od 11 września 2015 r. Do dnia sporządzenia niniejszego Studium województwo łódzkie nie opracowało Audytu krajobrazowego, w tym granic krajobrazów priorytetowych.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

7.1. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

7.1.1. Przedsiębiorczość

Na koniec 2021 r. (dane BDL GUS) w gminie było zarejestrowanych 755 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 8 z sektora publicznego i 747 z sektora prywatnego. Najwięcej podmiotów prowadziło działalność z zakresu handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych i motocykli (225 firmy – udział ok. 30,9 % we wszystkich podmiotach). Na tle pozostałych wyróżnia się grupa F – budownictwo (16,7 % - 122 podmiotów), C – przetwórstwo przemysłowe (9,7 % - 71 podmiotów) oraz H – transport i gospodarka magazynowa (8,0% - 58 podmiotów) i M – działalność profesjonalna, naukowa, i techniczna (5,5 % - 40 podmiotów). Szczegółowe dane dotyczące pozostałych podmiotów przedstawia wykres poniżej.

Ryc. 28. Ilość podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD (stan na 2021 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B – górnictwo i wydobywanie

Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F – budownictwo

Sekcja G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych

Sekcja H – transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J – informacja i komunikacja

Sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P – edukacja

Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna

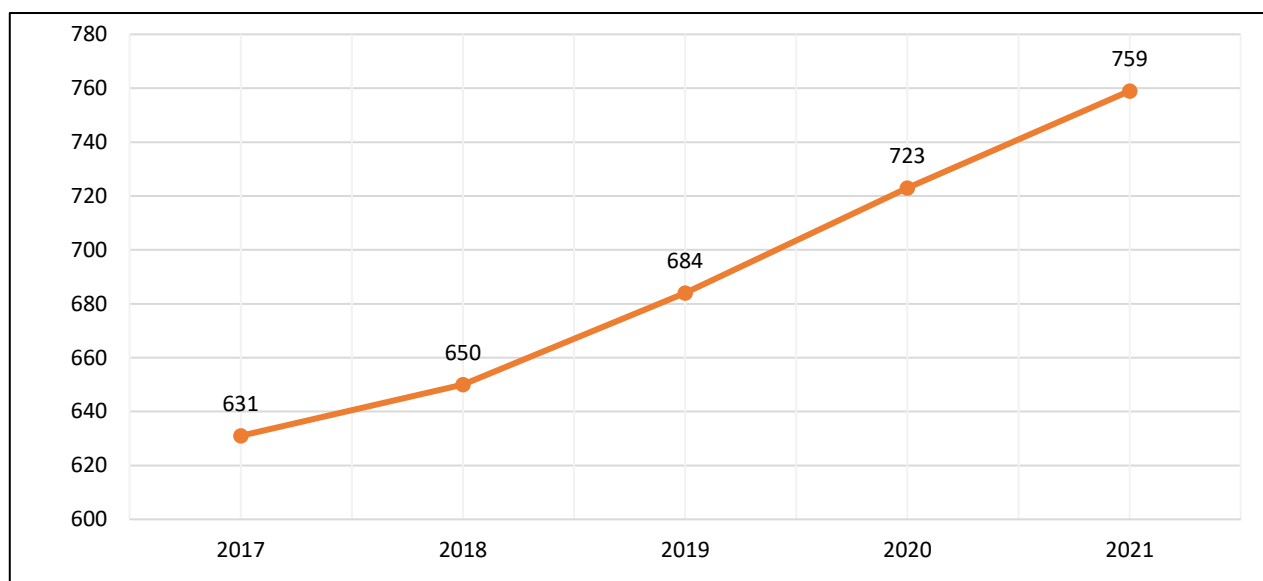
Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S – pozostała działalność usługowa

Sekcja T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Sekcja U – organizacje i zespoły eksterytorialne

W 2021 r. na terenie gminy działalność gospodarczą prowadziło 759 podmiotów gospodarczych. W porównaniu z 2017 r. liczba ta wzrosła o 128 podmiotów. W okresie ostatnich lat ilość podmiotów gospodarczych stale wzrasta, co świadczy o rozwoju przedsiębiorczości w gminie.

Ryc. 29. Ilość podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Porównując liczbę podmiotów gospodarczych w 2017 r. i 2021 r. można zauważyć, że na terenie gminy pojawia się coraz więcej przedsiębiorstw, których działalność jest związana budownictwem (wzrost o 33), z gospodarstwami domowymi zatrudniającymi pracowników, gospodarstwami domowymi produkującymi wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby oraz pozostała działalność usługowa (wzrost o 26), transportem i gospodarką magazynową (wzrost o 16), działalnością profesjonalną, naukową i techniczną. Największy spadek liczby przedsiębiorstw (-15) nastąpił w obszarze działalności związanej z handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów.

Tab. 30. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg sekcji PKD w 2017 i 2021 r.

Sekcja	2017	2021	Zmiana w latach 2017-2021
A	19	18	-1
B	1	0	-1
C	58	71	13
D	1	1	0

E	2	3	1
F	89	122	33
G	240	225	-15
H	42	58	16
I	14	14	0
J	6	15	9
K	9	11	2
L	10	9	-1
M	27	40	13
N	14	17	3
O	9	9	0
P	25	22	-3
Q	14	19	5
R	15	13	-2
S i T	36	62	26
U	0	0	0
Ogółem	631	759	98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Większość podmiotów gospodarczych działających w gminie to małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (739), 17 firmy zatrudnia od 10 do 49 pracowników, natomiast 3 firmy zatrudniają od 50-249 pracowników. Zgodnie z podziałem podmiotów gospodarczych wg klas prowadzenia działalności tylko jedna firma skupia się na działalności związanej z wytwarzaniem, zaopatrywaniem w energię elektryczną gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzowanych. Pozostałe firmy prowadzą działalność w innych sektorach gospodarki.

Tab. 31. Liczba funkcjonujących na terenie gminy podmiotów gospodarczych wg formy prawnej w 2021 r.

Forma prawna podmiotu gospodarczego	Ilość
sektor publiczny ogółem	8
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	5
przedsiębiorstwa państwowe	0
spółki handlowe	1
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0
sektor prywatny ogółem	747
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	646
spółki handlowe	25
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1
spółdzielnie	1
fundacje	2
stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	28
Suma podmiotów ogółem:	755

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Dane przedstawione w tabeli odnoszą się do podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Głównymi podmiotami gospodarczymi w gminie Rawa Mazowiecka są podmioty z sektora prywat-

nego, stanowią ok. 98% wszystkich podmiotów, w tym 646 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 20 spółek handlowych, 2 spółki z udziałem kapitału zagranicznego, 3 spółdzielnie, 1 fundacja oraz 21 stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych.

Największe przedsiębiorstwa działające na terenie gminy:

- Elwiatr Pruszyński Sp. z o. o. – sektor energetyczny,
- Bioenergy Project Sp. z o. o. – sektor energetyczny,
- BIOZEC Sp. z o. o. – sektor energetyczny,
- Arcelormittal Construction Polska Sp. z o. o. – sektor budownictwa,
- ZGO Aquarium Sp. z o. o. – przetwarzanie odpadów i odzysk surowców,
- Metalbud Sp. z o. o. – produkcja maszyn i urządzeń,
- RAW POL Stefański Spółka komandytowo-akcyjna – handel hurtowy,
- Reis Group Sp. z o. o. – handel hurtowy.

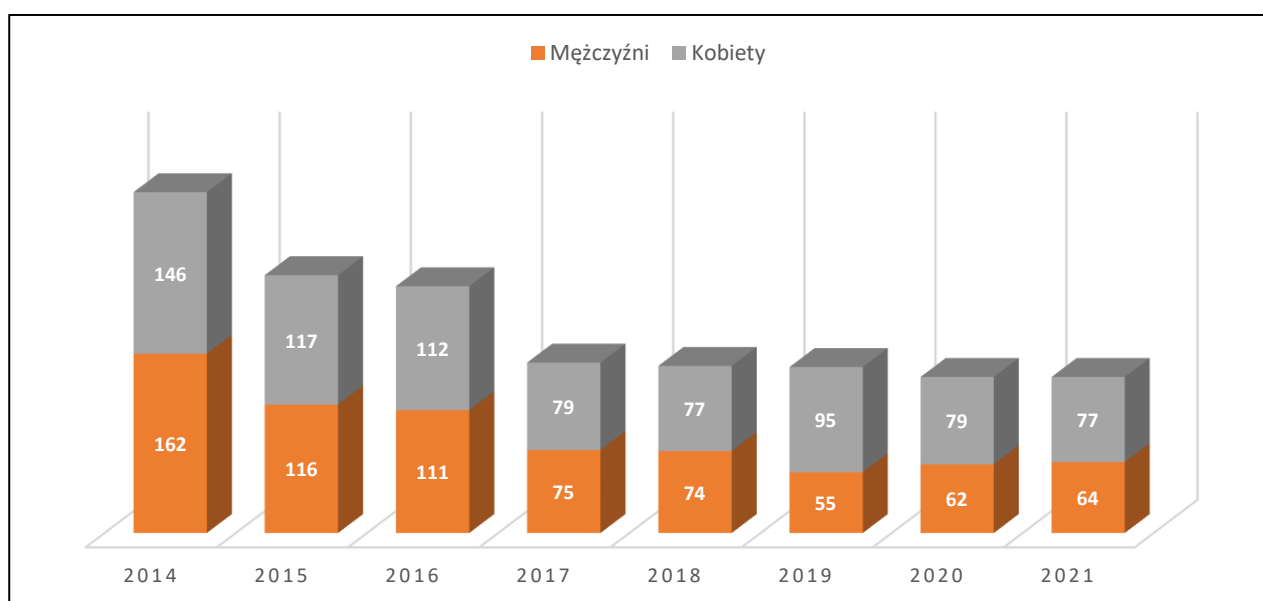
7.2. GRUPY RYZYKA ZAWODOWEGO – BEZROBOCIE

Bezrobotni w gminie stanowią 21,4 % bezrobotnych powiatu rawskiego. Na koniec 2021 r. w gminie było zarejestrowanych 141 osób bezrobotnych, z czego 77 stanowiły kobiety a 64 mężczyźni. Największe bezrobocie odnotowano w 2014 r. – na terenie gminy było 568 zarejestrowanych bezrobotnych. W porównaniu z 2021 r. liczba bezrobotnych zmalała o 167.

Tab. 32. Bezrobotni zarejestrowani na terenie gminy wg płci w latach 2014-2021

Ludność wg płci/ Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mężczyźni	162	116	111	75	74	55	62	64
Kobiety	146	117	112	79	77	95	79	77
Ogółem	308	233	223	154	151	150	141	141

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Ryc. 30. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie w latach 2014-2021 wg płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Poziom bezrobocie w gminie sukcesywnie spada począwszy od 2014 r., co może świadczyć o zmniejszającym się problemie bezrobocia w gminie. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie bezrobotnych był niewielki i wynosił w 2021 r. 2,1% . W porównaniu z 2014 r. bezrobocie spadło o 3,3 %.

Tab. 33. Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2014-2021

Ludność wg płci/ Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mężczyźni	5,4	4,4	3,9	3,0	2,2	1,9	2,6	1,7
Kobiety	5,3	4,7	4,5	3,6	3,5	2,8	2,9	2,6
Ogółem	5,4	4,5	4,2	3,3	2,8	2,3	2,8	2,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

7.3. WARUNKI MIESZKANIOWE

Na terenie gminy występuje głównie zabudowa zagrodowa i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Według danych GUS w 2021 r. na terenie gminy było 2 822 mieszkania⁷, na które składało się 11 883 izby o łącznej powierzchni użytkowej 261 210m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 92,6m². W latach 2017-2021 oddano do użytku 165 nowych lokali.

Tab. 34. Zasoby mieszkaniowe w gminie Rawa Mazowiecka w latach 2017 – 2021

Wskaźnik	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań	2 727	2 749	2 774	2799	2822
całkowita powierzchnia użytkowa [m2]	240 341	243 875	248 115	257 327	261 210
średnia powierzchnia mieszkania [m2]	88,1	88,7	89,4	91,9	92,6
liczba osób na 1 mieszkanie [os.]	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1
średnia powierzchnia mieszkania przypadająca na 1 osobę [m2]	27,5	27,9	28,2	29,8	30,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tab. 35. Liczba nowych budynków oddanych do użytku w gminie w latach 2017-2021

Liczba / Rok	2017	2018	2019	2020	2021	Razem:
Ogółem	32	29	34	38	32	165

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w województwie łódzkim wynosi 71,6 m² zaś dla powiatu rawskiego 80,09 m² . Gmina Rawa Mazowiecka przekracza wskaźniki dla województwa i powiatu.

⁷ Informacja zawiera liczbę mieszkań, a także izb i powierzchnię użytkową, w mieszkaniach znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych (BDL GUS Gospodarka mieszkaniowa i komunalna - Zasoby mieszkaniowe).

Standard mieszkania określa się wg stopnia wyposażenia w podstawowe instalacje. W gminie Rawa Mazowiecka w 2020 r. 89,5% mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 72,9% w łazienkę a 63,7% w centralne ogrzewanie.

Standard mieszkań na terenie gminy z roku na rok osiąga wyższy poziom. Coraz więcej mieszkań jest wyposażonych w podstawowe urządzenia techniczno-sanitarne. W 2020 r. już ponad 61% mieszkań było wyposażonych we wszystkie podstawowe instalacje.

Tab. 36. Udział mieszkań wyposażonych w instalacje w liczbie mieszkań ogółem w gminach powiatu rawskiego oraz na tle województwa łódzkiego w 2020 r.

Jednostka terytorialna/Instalacja	Wodociąg	Ustęp spłukiwany	Łazienka	Centralne ogrzewanie	Gaz sieciowy
woj. łódzkie	94,9	89,9	86,0	78,0	45,3
powiat rawski	89,8	84,6	82,0	71,9	30,1
Rawa Mazowiecka	97,4	97,2	95,4	89,2	76,0
Biała Rawska - miasto	94,7	92,0	88,2	81,9	0,0
Biała Rawska – obszar wiejski	80,7	76,4	74,1	59,1	1,2
Cielądz	86,6	73,9	70,9	56,2	0,0
Rawa Mazowiecka - obszar wiejski	89,5	76,0	72,9	63,7	3,2
Regnów	75,1	69,2	66,2	50,7	0,0
Sadkowice	80,7	72,4	68,4	52,8	0,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W gminie Rawa Mazowiecka średnia ilość mieszkań wyposażonych w instalacje wodociagową, ustęp spłukiwany, łazienkę, centralne ogrzewanie i gaz sieciowy, jest niższa od średniej dla powiatu i województwa.

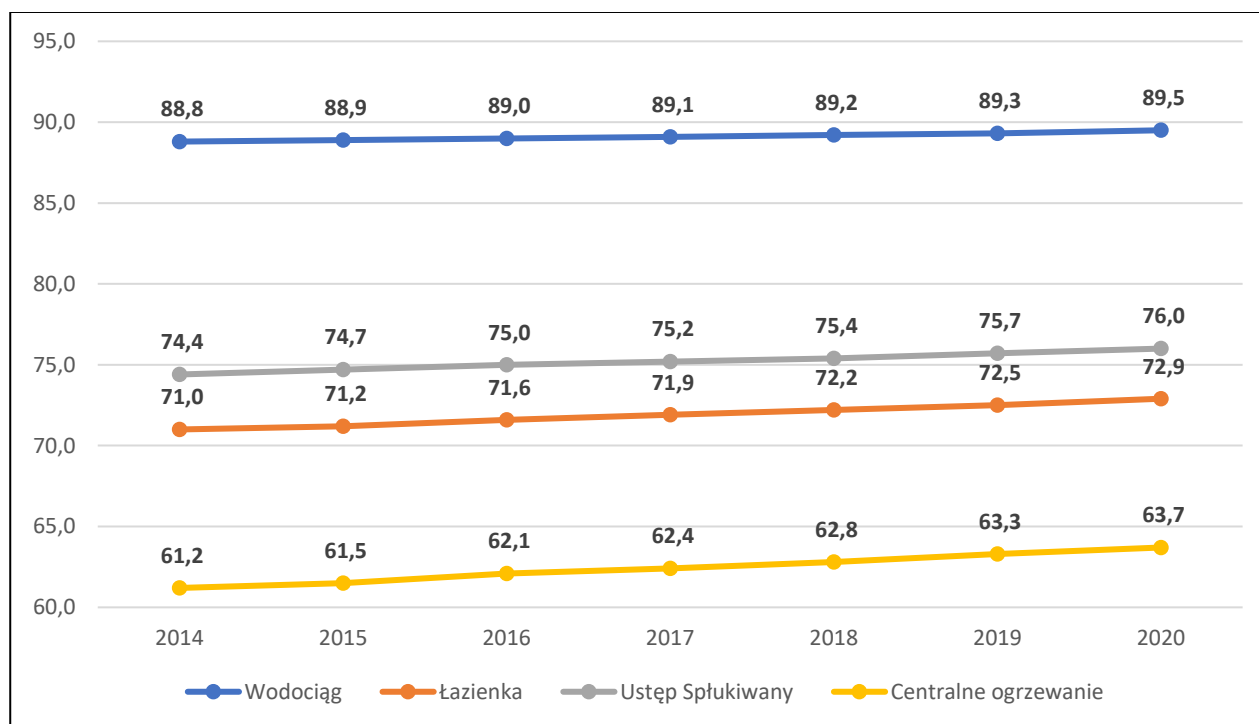
W porównaniu z innymi gminami powiatu rawskiego oraz województwa łódzkiego, gmina Rawa Mazowiecka jest 3 gminą z najniższym wskaźnikiem wyposażenia mieszkań w sieć wodociagową. Mniejszy wskaźnik posiadają tylko gminy: Sadkowice i Regnów. Odmienna sytuacja dotyczy wskaźnika wyrażającego udział mieszkań wyposażonych w pozostałe instalacje – gmina Rawa Mazowiecka znajduje się na 5 miejscu wśród gmin powiatu rawskiego oraz województwa łódzkiego.

Tab. 37. Udział osób korzystających z instalacji w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2012-2020

Rodzaje instalacji/Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
wodociąg	88,5	88,6	88,8	88,9	89,0	89,1	89,2	89,3	89,5
ustęp spłukiwany	73,9	74,1	74,4	74,7	75,0	75,2	75,4	75,7	76,0
łazienka	70,4	70,7	71,0	71,2	71,6	71,9	72,2	72,5	72,9
centralne ogrzewanie	60,4	60,8	61,2	61,5	62,1	62,4	62,8	63,3	63,7
gaz sieciowy	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,9	2,6	3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Jednym ze wskaźników określających standard życia mieszkańców jest dostęp mieszkań do poszczególnych instalacji. Z wodociągu w gminie korzysta ok. 89,5% mieszkańców, w porównaniu z 2012 r. nastąpił wzrost o 17,08%. Z ustępu śplukiwanego korzysta ok. 76% mieszkańców. W porównaniu z 2012 r. nastąpił wzrost o niecałe 2,1%. Instalacja gazowa stanowi natomiast marginalny udział w obszarze gminy. Gmina Rawa Mazowiecka ma niski udział osób korzystających z gazu sieciowego (3,2%). Od 2012 r. udział ten wzrósł o 1,5%.

Ryc. 31. Udział osób korzystających z instalacji w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2014 – 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

7.4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna (system infrastruktury społecznej) to zespół instytucji i usług, zaspakajających w zorganizowany sposób ludzkie potrzeby w dziedzinie prawa, bezpieczeństwa, kształcenia, oświaty, kultury, opieki społecznej, służby zdrowia i budownictwa mieszkaniowego.

7.4.1. Administracja

Obsługę administracyjną gminy zapewnia Urząd Gminy Rawa Mazowiecka oraz instytucje powiatowe w mieście Rawa Mazowiecka i instytucje wojewódzkie w Łodzi.

7.4.2. Wychowanie i edukacja

Obecnie w gminie funkcjonuje 5 gminnych placówek oświatowych, realizujące zadania w zakresie wychowania i edukacji:

1. Szkoła Podstawowa i oddziały przedszkolne w Boguszycach.
2. Szkoła Podstawowa i oddziały przedszkolne w Pukininie.
3. Szkoła Podstawowa i oddziały przedszkolne w Kurzeszynie.
4. Szkoła Podstawowa i oddziały przedszkolne w Starej Wojskiej.
5. Szkoła Podstawowa i oddziały przedszkolne w Konopnicy.

Tab. 38. Ogólna charakterystyka jednostek szkolnych w 2021 r.

Szkolnictwo	Jednostki ogółem	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Podstawowe	5	42	565

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Na terenie gminy zlokalizowane są również świetlice wiejskie:

- Świetlica wiejska w Dziurdziołach,
- Świetlica wiejska przy OSP w Konopnicy,
- Centrum Aktywności Kulturalnej w Boguszycach,
- Izba Tradycji Ludowej w Wilkowicach,
- Świetlica w Matyldowie,
- Świetlica w Przewodowicach,
- Świetlica w Niwnej.

7.4.3. Upowszechnianie kultury, stowarzyszenia i organizacje społeczne

W zakresie lokalnych placówek z dziedziny kultury w gminie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury w Matyldowie oraz Gminna Biblioteka Publiczna w miejscowości Kurzeszyn wraz z filiami: w Boguszycach, i w Hucie Wałowskiej.

W ramach organizacji pozarządowych w gminie funkcjonuje również wiele stowarzyszeń, fundacji oraz kółek rolniczych:

- Fundacja Dwór Wilkowice,
- Fundacja – Schronisko Imienia Bożeny Wahl,
- Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Mały Obywatel”,
- Stowarzyszenie Bądźmy Razem,
- Stowarzyszenie „INFANS”,
- Stowarzyszenie LGD „Kraina Rawki”,
- Stowarzyszenie Rozwoju Pukinina i Okolic,
- Stowarzyszenie Przyjaciele Pięknej Ziemi,
- Stowarzyszenie Oświatowo-Edukacyjno- Wychowawcze „Sowa”,
- Stowarzyszenie Cztery Dęby,
- Kółko Rolnicze w Pokrzywnej,
- Kółko Rolnicze w Kaleniu.

Gmina Rawa Mazowiecka jest bogata w kulturę ludową, na jej terenie istnieje 14 Kół Gospodyń Wiejskich w miejscowościach: Boguszyce, Garłów, Huta Wałowska – Janolin, Julianów, Kurzeszyn, Konopnica, Matyldów, Rossocha, Pukinin, Stara Wojska, Pasieka Wałowska, Wołucza, Podlas. Wsie położone na terenie gminy charakteryzują się również pod względem muzycznym, funkcjonuje 6 zespołów ludowych:

- Szkolny Zespół Ludowy Podchlebnicki ze Starej Wojskiej,
- Zespół Śpiewaczy z Boguszyce (wcześniej Dzieciaki z Boguszyce),
- Ludowy Zespół Obrzędowy Wilkowianie z Wilkowic,
- Zespół Pod Różą z Wilkowic,
- Zespół Linkowiacy z Linkowa,
- Zespół Ludowy Wspomnienie ze Starych Bylin.

7.4.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

W zakresie ochrony zdrowia na terenie gminy Rawa Mazowiecka nie występuje żadne z placówek medycznych. W zakresie leczenia specjalistycznego mieszkańcy gminy mogą korzystać z usług medycznych Powiatowego Szpitala w Rawie Mazowieckiej oraz placówek położonych w obrębie miasta Rawa Mazowiecka. Usługi świadczy: 5 przychodni opieki zdrowotnej, z zakresu usług stomatologicznych - 5 gabinetów oraz 7 aptek.

Opiekę społeczną zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej jako gminna jednostka organizacyjna, utworzona do realizacji zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie w zakresie pomocy społecznej.

7.4.5. Bezpieczeństwo

Porządkiem i bezpieczeństwem mieszkańców gminy Rawa Mazowiecka zajmują się jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w: Konopnicy, Niwnej, Wilkowicach, Kaleniu, Kurzeszynie, Linkowie, Starej Wojskiej, Przewodowicach, Wołuczy oraz jednostki Komendy Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej.

7.4.6. Kultura fizyczna

Na terenie gminy funkcjonuje 5 klubów związanych ze sportem tj. LUKS Boguszyce, LKS Sobpol Konopnica, GKS Korona Stary Dwór, LKS Start Pukinin, GLKS Wołucza. W ramach Kultury fizycznej gmina wyposażona jest w obiekty sportowe i rekreacyjne w tym boiska sportowe w: Wołuczy, Konopnicy oraz przy wszystkich szkołach podstawowych.

7.5. ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE

Struktura rodzajowa gminnej bazy noclegowej oparta jest o trzy obiekty bazy noclegowej, stanowiących: Hotel Sevilla w miejscowości Niwna 48c, Hotel Hetmański w miejscowości Podlas 46 oraz Hotel Arkada w miejscowości Niwna 48.

Z kolei na bazę gastronomiczną składają się: Restauracja „Pod Żurawiem” w miejscowości Ścieki 25 oraz Siedlisko 28 w miejscowości Bogusławki Małe 28A.

Na terenie gminy znajduje się również trasa kolei wąskotorowej Rogów- Rawa- Biała. W Boguszycach i Zawadach znajdują się przystanki tej kolei.

7.5.1. Szlaki turystyczne

Przez obszar gminy przebiegają cztery szlaki turystyczne:

- **Szlak Grodzisk Piastów Mazowieckich** o długości 64 km łączący dawne grodziska występujące na terenie Gminy Rawa Mazowiecka i Skierniewice.
- **Szlak Ziemi Rawskiej (niebieski, rowerowy)** złożony z dwóch szlaków: Szlak Ziemi Rawskiej o długości 140 km oraz szlak Rawskiej Ósemki o długości 106 km. Do najważniejszych miejsc znajdujących się na szlaku należą: największy w województwie cmentarz wojenny z 1914 r., „Żywy Skansen” w Nagawkach, gotycki zamek z końca XIV w. w Rawie Mazowieckiej, linia Rogowskiej Kolei Wąskotorowej zbudowana 1915 r.
- **Szlak Rawska Ósemka (niebieski, rowerowy)** o długości 106 km, biegnący przez liczne wsie i miasteczka bogaty w zasoby historyczne, środowiskowe, kulturowe. Trasa na planie cyfry „8” umożliwia poznanie licznej architektury sakralnej, pałacowej i dworskiej. Na trasie występują również obszary działań Lokalnej Grupy Działania „Kraina Rawka”.
- **Szlak Grunwaldzki (czerwony, samochodowy)** – powstał dla upamiętnienia 600 rocznicy Bitwy pod Grunwaldem, stanowi część ogólnopolskiego szlaku kulturowego, biegnącego historyczną trasą przemarszu wojsk Władysława Jagiełły udających się w kierunku Grunwaldu. Szlak długości 180 km oznakowany jest kolorem czerwonym. Trasa powstała w oparciu o zapiski Jana Długosza, który w Kronikach dokładnie opisał trasę przemarszu wojsk z Krakowa przez Kielecczynę, Żarnów, Sulejów, Wolbórz, Lubochnię, Wysokienice i Samice.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

8.1. ZAGROŻENIA NATURALNE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Do najczęściej występujących zagrożeń powodowanych siłami natury w obszarze kraju należą zagrożenia związane z długotrwałymi oraz intensywnymi opadami deszczu, suszą, mrozami i śnieżycami, silnym wiatrem, ruchami masowymi ziemi, masowymi zagrożeniami biologicznymi, wyładowaniami atmosferycznymi i gradobiciami.

8.1.1. Zagrożenie powodzią oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Zagrożenie powodzią

W gminie Rawa Mazowiecka obszarami szczególnie narażonymi na zagrożenie powodzią są tereny położone w sąsiedztwie rzeki Rawki, w mniejszym stopniu w sąsiedztwie mniejszych cieków przepływających przez jej tereny.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wyznaczone na mapie zagrożenia powodziowego (MZP) i mapie ryzyka powodziowego (MRP), opracowanych w ramach projektu „Informatyczny System osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK).

Ponadto w obszarze gminy w ramach projektu „Informatyczny System osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) wyznaczono inne obszary zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

W obszarze gminy wyznaczono:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz inne obszary zagrożenia powodzią, w rozumieniu przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, są zlokalizowane w dolinie rzeki Rawki i w rejonie jej dopływów. Obszary te wskazano na części graficznej Studium.

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się tereny w większości użytkowane rolniczo, w formie użytków ornych i użytków zielonych. Nie mniej jednak wskazuje się, że obowiązujące plany miejscowe na terenie gminy Rawa Mazowiecka dopuszczają obecne realizacje zabudowy na terenach szczególnego zagrożenia powodzią (w pojedynczych miejscach rejonu rzeki Rawki).

8.1.2. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Do naturalnych zagrożeń geologicznych, mogących spowodować katastrofę naturalną, zagrażającą bezpieczeństwu ludności jak i jej mieniu, należą osuwiska - polegające w szczególności na zsuwaniu się mas skalnych pod wpływem ich ciężkości. Zgodnie z danymi z Państwowego Instytutu Geologicznego oraz danymi Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej na obszarze gminy nie występują osuwiska oraz tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Należy jednak uwzględnić, że wszystkie większe zbocza oraz skarpy należy traktować jako obszary predysponowane do rozwoju ruchów masowych i pamiętać, że radykalna zmiana warunków środowiskowych (długotrwałe opady, nagłe podniesienie poziomu wód w dolinach rzek) w połączeniu z niewłaściwym zagospodarowaniem tych zboczy (wylesianie, podcinanie, nadmierne obciążanie, zmiana warunków hydrograficznych) mogą być bezpośrednią przyczyną powstania nowych form osuwiskowych. Analiza stanu istniejącego zagospodarowania gminy nie wykazała obszarów, na których istniałoby realne zagrożenie osuwania się mas ziemnych, zagrażające bezpieczeństwu ludności i jej mieniu.

8.1.3. Inne zagrożenia związane z warunkami naturalnymi

Szczególne skutki silnych mrozów mogą mieć wpływ na użytki rolne położone w deniwelacjach terenu. Obfite i długotrwałe opady śniegu w połączeniu z innymi zjawiskami atmosferycznymi mogą spowodować duże utrudnienia komunikacyjne. Strefa klimatu umiarkowanego, w której leży województwo łódzkie, jest narażona na występowanie wichur, czasem gwałtownych, związanych z ogólną cyrkulacją atmosfery w danej strefie szerokości geograficznej, a także na powstawanie silnych wiatrów lokalnych i tworzenie się szczególnie niebezpiecznych trąb powietrznych. Wichury występują najczęściej w okresie od listopada do marca, natomiast trąby powietrzne najczęściej od czerwca do sierpnia, czasem w maju.

8.2. ANTROPOGENICZNE ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

8.2.1. Zagrożenia wynikające z funkcjonowania systemów infrastruktury technicznej

W obszarze gminy znajdują się systemy infrastruktury technicznej: system komunikacji publicznej oraz system elektroenergetyczny, gazowy oraz wodno-kanalizacyjny. Zagrożenia związane z funkcjonowaniem tych systemów dotyczą możliwych awarii samej infrastruktury, jak i awarii, które mogą nastąpić na ciągach komunikacyjnych. Awarie tych systemów mogą skutkować zakażeniem chemicznym, co w szczególności dotyczy tras komunikacyjnych. Katastrofa podczas transportu niebezpiecznych substancji chemicznych może być spowodowana błędem ludzkim, nieprzestrzeganiem przepisów, występowaniem niekorzystnych warunków meteorologicznych, wypadkiem, złym stanem dróg nawierzchni, wysokim stopniem zużycia technicznego pojazdów lub taboru kolejowego.

W gminie Rawa Mazowiecka terenami najbardziej narażonymi na zagrożenie związane z katastrofą podczas transportu substancji niebezpiecznych są tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie dróg krajowych i wojewódzkich o największym natężeniu ruchu tranzytowego. Ponadto na skażenie wynikające z awarii infrastruktury technicznej są narażone tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie przebiegu liniowej infrastruktury technicznej – potencjalne zagrożenie stwarzają gazo-ciągi dalekosiężne (przesyłowe).

8.2.2. Zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej to zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) lub zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR).

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie jest zlokalizowany żaden zakład przemysłowy, który został zaliczony do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

8.3. SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO

W zakresie bezpieczeństwa publicznego ochroną ludności i jej mienia na terenie gminy zajmuje się posterunek policji w mieście Rawa Mazowiecka.

Wśród służb ratownictwa i ochrony ludności kraju znaczącą rolę pełni Państwowa Straż Pożarna (PSP), będąca zawodową formacją powołaną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Mieście Rawa Mazowiecka współpracuje z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi (OSP) o lokalnym zasięgu działania. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje dziewięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, których siedziby są zlokalizowane w miejscowościach: Kurzeszyn, Kaleń, Konopnica, Niwna, Stara Wojska, Wilkowice, Wołucza, Przewodowice, Linków. Ochotnicze straże pożarne, w ramach systemu ratowniczo-gaśniczego, realizują zadania zapobiegania i gaszenia pożarów, coraz powszechniej uczestnicząc również w ratownictwie technicznym lub zdarzeniach na drogach. Zadania w zakresie zarządzania kryzysowego w gminie są realizowane przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego wraz z Szefem Obrony Cywilnej Gminy - Wójtem Gminy Rawa Mazowiecka, działający w oparciu Plan zarządzania kryzysowego gminy Rawa Mazowiecka, opracowany wg wytycznych ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

W warunkach wystąpienia sytuacji kryzysowej lub zagrożenia wystąpieniem, na polecenie przewodniczącego zespołu, a w przypadku jego nieobecności zastępcy przewodniczącego, wskazani kierownicy referatów Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka są odpowiedzialni za realizację zadań określonych w Gminnym Planie Zarządzania Kryzysowego.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH, UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

9.1. TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie gminy nie ustanowiono terenów zamkniętych ze względu na bezpieczeństwo i obronność państwa, zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne, związane z terenami kolejowymi.

9.2. POZOSTAŁE OBIEKTY I TERENY CHRONIONE

Podsumowując powyższe uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego - polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka wymaga uwzględnienia następujących obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych:

1. Obszary prawnie chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych:

- grunty rolne klas I, II, III;
- grunty rolne pochodzenia organicznego wszystkich klas bonitacyjnych, zlokalizowane w dolinach denudacyjnych cieków oraz zagłębieniach bezodpływowych;
- tereny leśne (zadrzewione i niezadrzewione).

2. Obiekty i obszary prawnie chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne:

- urządzenia melioracji wodnych;
- zasoby wód podziemnych - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, ujęcia wód podziemnych, zaopatrujące w wodę pitną mieszkańców gminy,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

3. Obiekty i obszary prawnie chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- formy ochrony przyrody:
 - Rezerwat przyrody „Rawka”,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu – Bolimowsko – Radziejowicki z Doliną Środkowej Rawki,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Górnej Rawki,
 - Obszar NATURA 2000 (PLH1000015),
 - użytki ekologiczne – „Bagna”,
 - pomnik przyrody: w miejscowości Boguszyce, Konopnica, Kurzeszyn, Żydomice.
- 4. Obiekty i obszary prawnie chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:**

- obiekty objęte ochroną prawną poprzez wpis do Rejestru zabytków województwa łódzkiego.

9.3. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, WÓD PODZIEMNYCH, PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka wymaga uwzględnienia następujących udokumentowanych złóż:

1. Udokumentowane złoża kopalin: dwanaście złóż:

Linków I, Linków III, Dziurdzioły, Dziurdzioły I, Kolonia Wołucza, Kolonia Wołucza I
Kurzeszyn, Lutkówka, Stara Wojska II – p. A, Stara Wojska II – p. B, Stara Wojska III, Wołucza.
Szczegółowa analiza – pkt 4.1.2. Udokumentowane miejsca lokalizacji złóż kopalin

2. Udokumentowane złoża wód podziemnych: GZWP nr 404 (Zbiornik Koluszki–Tomaszów)

Szczegółowa analiza – pkt 4.5.4. Stopień udokumentowania wód podziemnych – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

3. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla: nie występują.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

10.1. SYSTEM KOMUNIKACJI

10.1.1. Układ drogowy

Główny układ komunikacyjny gminy tworzą następujące drogi publiczne:

- **droga ekspresowa nr 8 (S8)** – droga o relacji Warszawa – Wrocław, Stanowi część drogi E67 – trasa europejska pośrednia północ – południe, łącząca Europę Środkową z Finlandią. O ograniczonej dostępności ruchu z terenu gminy Rawa Mazowiecka do węzła Julianów na przecięciu z drogą gminną (113107E), oraz przejazdami w Konopnicy, Jakubowie i Przewodowicach,
- **droga krajowa nr 72 (DK72)** – droga o relacji Łódź – Rawa Mazowiecka (docelowa klasa drogi GP),
- **droga wojewódzka nr 707 (DW707)** – droga o relacji Skierniewice – Rawa Mazowiecka - Nowe Miasto Nad Pilicą,
- **droga wojewódzka nr 725 (DW725)** – droga o relacji Rawa Mazowiecka – Biała Rawska- Bielsk Duży,
- **droga wojewódzka nr 726 (DW726)** – droga o relacji Rawa Mazowiecka – Inowódz – Opoczno – Żarnów,
- oraz **drogi powiatowe i gminne**.

Przez obszar gminy przebiegają odcinki 13 dróg powiatowych. Łączna długość dróg powiatowych na obszarze gminy wynosi ok. 64,61km. Układ dróg publicznych uzupełnia lokalna sieć dróg wewnętrznych (o różnych parametrach) w formie dróg ogólnodostępnych, pełniących funkcje dróg dojazdowych do terenów zabudowanych oraz gruntów rolnych i leśnych.

Tab. 39. Wykaz dróg wojewódzkich

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa drogi
1	707	Skierniewice – Rawa Mazowiecka - Nowe Miasto Nad Pilicą	G
2	725	Rawa Mazowiecka – Biała Rawska- Bielsk Duży	G
3	726	Rawa Mazowiecka – Inowódz – Opoczno – Żarnów	G

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

Tab. 40. Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Nr drogi	Relacja	Nawierzchnia drogi*	Długość na obszarze gminy [km]
1.	4105E	Rossocha - Przewodowice - Ryłsk D. - Zuski	B	11,5
2.	4108E	Wałowice - Wilkowice	A	9,237
3.	4109E	Kurzeszyn - Janolin	A	7,441
4.	4110E	Rawa Mazowiecka - Dziurdzioły - gr. P	A	8,921
5.	4111E	Wałowice - Konopnica	A	2,172

Lp.	Nr drogi	Relacja	Nawierzchnia drogi*	Długość na obszarze gminy [km]
6.	4112E	Konopnica - Rawa Mazowiecka	A	0,71
7.	4116E	Głuchówek - Sanogoszcz	B	3,839
8.	4117E	Ossowice - Kaleń	A	1,485
9.	4118E	Pukinin - Mogielnica	A	1,15
10.	4153E	Soszyce - Podkonice	A	6,216
11.	4331E	Łochów - Zarzecze	A	4,765
12.	1315E	Wysokienice - Rawa Mazowiecka	A	4,064
13.	1316E	Pod Borem - Raducz	A	3,105
Razem [km]:				64,605

*Nawierzchnia drogi: A – bitumiczna, B – bitumiczno – tłuczniowo – gruntowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej.

Tab. 41. Wykaz dróg gminnych

Lp.	Nr drogi	Relacja	Nawierzchnia drogi	Długość na obszarze gminy [km]
1.	113053 E	granica gminy (gr gm.) Cielądz (Ossowice) - Byszewice - Pukinin	A	2,319
2.	113101 E	Wołuczka - gr. Gm. czyn (Nowy Dwór)	A	0,826
3.	113102 E	Kurzeszyn - Przewodowice	B	3,404
4.	113103 E	Kolonia Wołuczka - gr. gm. Nowy Kawęczyn (Kazimierzów)	E	0,983
5.	113104 E	Rossocha Stara - gr. Gm. Nowy Kawęczyn (Zglinna Duża)	A	1,61
6.	113105 E	Wojska Stara - gr. Gm. Głuchów (Skoczyłody)	C	2,222
7.	113106 E	Soszyce - gr. Gm. Głuchów (Witoldów)	A	0,57
8.	113107 E	Kurzeszyn - Helenów - Jakubów - Zagórzycze - Kaleń	A	6,751
9.	113108 E	Pukinin - Kaleń	A	2,552
10.	1131009 E	Byszewice - Głuchówek - Rawa Mazowiecka	C	2,678
11.	113110 E	Kol. Głuchówek - Leopoldów - gr. Gm. Czerniewice (Podkonice)	B	4,834
12.	113111 E	Księża Wola - Chrusty - Rawa Mazowiecka	A	2,269
13.	113112 E	Boguszyce - Zawady - gr. Gm. Głuchów (Złota)	B	3,265
14.	113113 E	Konopnica - Kaleń	B	1,986
15.	113114 E	Niwna - Pokrzywna - Rossocha	D	3,801
16.	116102 E	gr. Gm. Czerniewice (Podkonice Duże) - Zielone - Dziurdzioły	B	3,027
17.	113115 E	Wałowice - Pasieka Wałowska - Rawa Mazowiecka	A	2,434
18.	113116 E	Chrusty - gr. Gm. Czerniewice (Podkonice)	A	2,125

Lp.	Nr drogi	Relacja	Nawierzchnia drogi	Długość na obszarze gminy [km]
19.	113117 E	Byszewice - Matyldów	A	1,611
20.	113118 E	Bogusławki Duże - Bogusławki Małe	B	3,151
21.	113374 E	Kurzeszyn (od drogi gminnej nr 113102 E)	D	0,39
22.	113120 E	Kurzeszyn - Kurzeszynek	A	1,071
23.	113121 E	Konopnica - Konopnica (Kolonja)	C	2,634
24.	113122 E	Zarzecze - Garłów	D	1,2
25.	113123 E	Chrusty (Nowe) do dr. gm. nr 113358 E	C	2,29
26.	113124 E	Nowy Kurzeszyn do dr. woj. nr 707	D	0,411
27.	113125 E	Pukinin od dr. woj. nr 707	C	2,455
28.	113126 E	Pukinin od dr. woj. nr 707 do dr. gm. nr 113108 E	B	1,639
29.	113127 E	Niwna, od drogi woj. nr 707 do dr. pow. nr 4111 E	B	1,696
30.	113128 E	Podlas (droga przez wieś)	A	2,133
31.	113129 E	Przewodowice	A	0,163
32.	113130 E	Wałowice, od dr. pow. nr 4108 E	C	3,057
33.	113131 E	Byszewice, od dr. Gm. Nr 113053 E do gr. Gm. Cieładz	A	0,315
34.	113311 E	(Rawa Maz., ul. Żydomiczka) - Konopnica - Żydomicze	D	1,517
35.	113358 E	(Rawa Maz., ul. Dolna) - Chrusty	F	2,142
36.	113132 E	gr. m. Rawa Mazowiecka - dr. Powiatowa nr 4111 E	A	1,064
37.	113133 E	DW 707 - Kurzeszyn - DW 707	A	2,704
38.	-	Nowy Kurzeszyn	A	0,26
Razem:				79,559

*Nawierzchnia drogi: A – bitumiczna, B – bitumiczna - tłuczniowa, C – bitumiczna – tłuczniowa – gruntowa, D – bitumiczna – gruntowa, E – gruntowa, tłuczniowa - gruntowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

Gmina Rawa Mazowiecka w latach 2017-2023 podejmowała wiele inwestycji związanych z infrastrukturą drogową. Łącznie odnotowano 36 inwestycji, a planowanych jest kolejne 9. Inwestycje dotyczyły głównie wyrównania istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego oraz wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego.

Tab. 42. Wykaz inwestycji drogowych gminy Rawa Mazowiecka w latach 2017-2022

INWESTYCJE DROGOWE W LATACH:			
Lp.	2017		
	Zadanie	Szczegóły zadania	Długość remontowanej trasy [km]

1.	Remont drogi gminnej Nr 113109 E i drogi dojazdowej Głuchówek - Byszewice.	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	2,212
2.	Remont drogi dojazdowej we wsi Stara Wojska k/OSP	wyrównanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	0,147
3.	Remont drogi dojazdowej we wsi Boguszyce	wyrównanie istniejącej podbudowy tłuczniowej i trzykrotne powierzchniowe utwardzenie emulsją asfaltową i grysami kamiennymi	0,395
4.	Remont drogi dojazdowej we wsi Chrusty	wyrównanie istniejącej podbudowy tłuczniowej i trzykrotne powierzchniowe utwardzenie emulsją asfaltową i grysami kamiennymi	0,312
5.	Remont drogi gminnej Nr 113130 E Stary Dwór - Wałowice	wyrównanie istniejącej podbudowy tłuczniowej i trzykrotne powierzchniowe utwardzenie emulsją asfaltową i grysami kamiennymi	0,934
RAZEM:			4
Lp.	2018		
1.	Przebudowa drogi dojazdowej Wilkowice – Michowice	wyrównanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	1,35
RAZEM:			1,35
Lp.	2019		
1.	Przebudowa drogi dojazdowej Stara Wojska - Nowa Wojska	wyrównanie podbudowy z kruszywa łamanego oraz trzykrotne powierzchniowe utwardzenie emulsją asfaltową i grysami kamiennymi	0,543
2.	Remont drogi gminnej Nr 113107 E Kurzeszyn - Helenów - Jakubów	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	3,32
3.	Remont drogi gminnej Nr 116102 E we wsi Dziurdzioły	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	1,33
4.	Remont drogi gminnej Nr 113107 E Julianów - Zagórze	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	1,33
RAZEM:			6,523
Lp.	2020		

1.	Przebudowa drogi dojazdowej Małgorzatów - Zielone	Wyrównanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	1,33
2.	Remont drogi gminnej Nr 113115 E Wałowice - Pasieka Wałowska	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	2,45
3.	Remont drogi gminnej Nr 113116 E Chrusty - Podkonice	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	2,00
4.	Remont drogi gminnej Nr 113117 E Byszewice - Matyldów	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	1,56
RAZEM:			7,34
Lp.	2021		
1.	Remont drogi gminnej Nr 113127 E w miejscowości Niwna	wyrównanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	1,48
2.	Remont drogi wewnętrznej Dziurdzioły – Zarzecze	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	2,22
3.	Remont drogi wewnętrznej we wsi Nowa Rossocha	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	1,36
4.	Remont drogi wewnętrznej we wsi Julianów	wyrównanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	0,15
5.	Remont drogi wewnętrznej we wsi Kurzeszynek	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	1,18
6.	Remont drogi wewnętrznej we wsi Wołucza	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	1,99
7.	Remont drogi wewnętrznej Boguszyce Małe - Garłów	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	0,27
RAZEM:			8,65
Lp.	2022		
1.	Remont drogi wewnętrznej Przewodowice – Julianów Raducki	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	0,73

2.	Remont dróg gminnych: Nr 113108 E i Nr 113125 E w miejscowości Pukinin	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	1,71
3.	Remont drogi gminnej Nr 113118 E Bogusławki Małe - Bogusławki Duże	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	1,24
4.	Remont drogi gminnej Nr 113102 E Kurzeszyn - Przewodowice	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	2,58
5.	Remont dróg wewnętrznych w miejscowości Ścieki	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	1,04
6.	Remont drogi wewnętrznej Dziurdzioły - Stare Byliny	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	1,35
7.	Remont drogi gminnej Nr 113110 Kol. Głuchówek - Leopoldów	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	0,95
8.	Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Helenów	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	0,55
9.	Remont drogi gminnej Nr 113128 E w miejscowości Podlas	wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego i wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego	1,93
10.	Remont drogi gminnej Nr 113114 E i drogi dojazdowej Pokrzywna - Linków	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	4,12
RAZEM:			16,2
Lp.	2023		
1.	Remont drogi gminnej Nr 113109 E w miejscowości Głuchówek	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	1,00
2.	Remont dróg wewnętrznych w miejscowościach Stara Wojska, Nowa Wojska, Kolonia Nowa Wojska	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	4,97
3.	Remont drogi Janolin - Stary Dwór - Wałowice	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	3,55
2023 (W TRAKCIE REALIZACJI)			
4.	Remont drogi gminnej Nr 113113 E w miejscowości Konopnica	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	0,68

5.	Remont drogi gminnej Nr 113121 E w miejscowości Konopnica	wyrównanie istniejącej nawierzchni bitumicznej i wykonanie nowej nawierzchni z betonu asfaltowego	0,93
RAZEM:			11,13
Łączna długość wyremontowanych i remontowanych dróg w latach 2017-2023:			55,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

Tab. 43. Wykaz planowanych inwestycji drogowych w gminie Rawa Mazowiecka

Planowane inwestycje drogowe na przyszłe lata		
Lp.	Zadanie	Szacowana długość remontowanej drogi [km]
1.	Remont drogi gminnej Nr 113107 E Zagórze - Kaleń	2,796
2.	Remont drogi Wołucza - Nowy Kurzeszyn	2,43
3.	Remont drogi gminnej nr 113311 E w miejscowości Konopnica	0,48
4.	Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Konopnica	0,35
5.	Przebudowa drogi gminnej nr 113132 E w miejscowości Konopnica	0,99
6.	Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Boguszyce	0,21
7.	Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Boguszyce	0,32
8.	Remont drogi gminnej nr 113123 E w miejscowości Chrusty	1,42
9.	Remont drogi gminnej nr 113106 E Soszyce - gr. gm. Głuchów (Witoldów)	0,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

10.1.2. Transport publiczny

Obsługę transportu publicznego na terenie gminy zapewniają prywatni przewoźnicy (połączenia z Rawą Mazowiecką, Łodzią, Białą Rawską, Skierniewice, Tomaszowem Mazowieckim, Warszawą, Wrocławiem oraz innymi ośrodkami miejskimi w regionie i kraju). Na terenie gminy występuje 79 przystanków autobusowych, z czego 32 to przystanki szkolne, które są czasowe. Miejscowości przez jakie kursują autobusy to m.in. Bogusławki Małe, Boguszyce Małe, Cielądz, Kaleń, Koluszki, Matyldów, Podlas, Przewodowice, Rossocha, Wałowice, Wołucza.

Gmina Rawa Mazowiecka posiada jedynie trasę linii kolejowej wąskotorowej, która jest obsługiwana jedynie we wskazane dni w roku, najczęściej latem w ramach „Dni Rawy Mazowieckiej” czy akcji „Pociąg do zabytków”.

10.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Racjonalne gospodarowanie zasobami wód ujmowanych na potrzeby zaopatrzenia ludności oraz dla rozwoju gospodarczego powinno zapewnić równowagę poboru i odtwarzania zasobów, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu oczyszczania wód zużytych.

10.2.1. Źródła zaopatrzenia w wodę oraz sieć wodociągową

Na terenie gminy Rawa Mazowiecka zlokalizowanych jest łącznie siedem ujęć wód podziemnych wyposażonych w hydrofornie. Ujęcia znajdują się w miejscowościach: Zagórze, Wałowice, Boguszyce, Pukinin, Wilkowice, Huta Wałowska i Kurzeszyn. Ich wydajność maksymalna wynosi kolejno 543 m³/d, 1260 m³/d oraz 833 m³/d. Ponadto ludność i podmioty gospodarcze korzystają z indywidualnych ujęć wody, wierconych i kopanych.

10.2.2. Strefy ochronne ujęć wód podziemnych

Wokół ujęć komunalnych zostały wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych, które swym zasięgiem obejmują bezpośrednio grunty, na których jest usytuowane ujęcie oraz obiekty budowlane i urządzenia związane bezpośrednio z poborem wody, a także część terenu przylegająca do tych obiektów – 10 m pas gruntu licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody.

Zgodnie z analizą ryzyka dla ujęcia wód podziemnych utworów czwartorzędowych na dz. nr 113/2 w miejscowości Kurzeszyn (zlecenie przez tut. Organ – wykonawca Biuro Geologii i Sozologii Geotechnika, luty 2023 r.) wskazuje się na potrzebę ustanowienia, w trybie art. 135 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na dz. nr 113/2 w Kurzeszynie, gmina Rawa Mazowiecka, w trybie art. 135 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne obejmującej teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej.

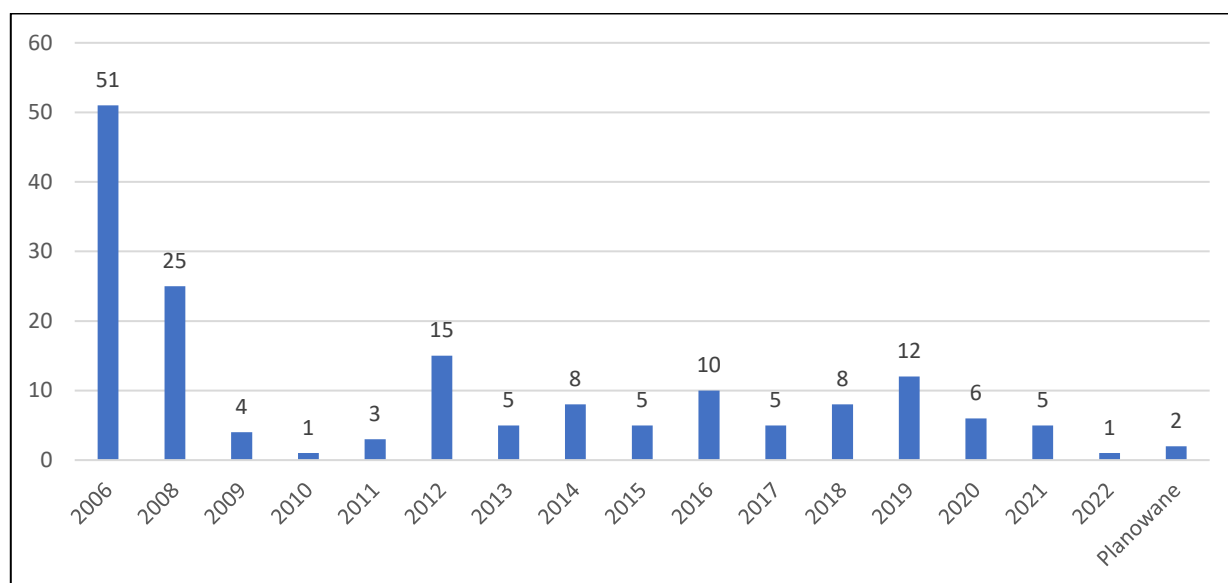
10.2.3. Sieć kanalizacji sanitarnej

Gmina Rawa Mazowiecka jest częściowo uzbrojona siecią kanalizacji sanitarnej o długości za ledwie 15 km odprowadzającą ścieki do biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków w Kurzeszynie, (działka ewidencyjna nr 530/3). Oczyszczalnia o powierzchni 1520 m², w której skład wchodzi: studzienka z kratą kosзовą gęstą, podziemny zbiornik retencyjny ścieków surowych, budynek oczyszczalni o powierzchni zabudowy 95 m² wraz z urządzeniami, armaturą i osprzętem, sieci technologicznych wewnątrz obiektowych oraz zewnętrznych. Oczyszczalnia norweskiej firmy BIOVAC typu SBR-0810-2 o nominalnej przepustowości QN= 120 m³/d, została wybudowana 1993 r. Oczyszczalnia Kurzeszyn jest wskazana w gminnych planach inwestycyjnych do rozbudowy do 1000 RM. Obecnie (na czas sporządzenia analiz) trwają prace projektowe.

Na terenie gminy działa również oczyszczalnia ścieków w Żydomicach obsługująca miasto Rawa Mazowiecka.

Z sieci kanalizacji korzysta ok. 765 mieszkańców gminy (8,7 % ludności, stan na 2021 r.). Na pozostałym obszarze ścieki kierowane są do przydomowych oczyszczalni ścieków lub szamb, a następnie wywożone taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego. Taki stan systemu kanalizacyjnego gminy może stwarzać zagrożenie dla stanu jakości wód podziemnych i powierzchniowych (stan indywidualnych systemów kanalizacyjnych nie jest objęty monitoringiem, co może powodować np. nieszczelności systemu lub zły stan przydomowych oczyszczalni ścieków, które docelowo nie spełniają swojej roli).

Miasto Rawa Mazowiecka ma wyznaczoną aglomerację, określoną uchwałą nr XXIII/201/20 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Rawa Mazowiecka. Aglomeracja obejmuje miejscowości gminy Rawa Mazowiecka – Konopnica i Żydomicze, z oczyszczalnią ścieków w Żydomicach.

Ryc. 1. Wybudowane oczyszczalnie przydomowe w ramach dotacji w latach 2006-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

W ramach dotacji na terenie gminy Rawa Mazowiecka wybudowano 166 oczyszczalni przydomowych. Największe zainteresowanie budową oczyszczalni odnotowano w 2006 r. – wybudowano 51 oczyszczalni. Większe zainteresowanie wśród mieszkańców również odnotowano w 2008 r. (25 oczyszczalni) oraz w 2012 r. (15 oczyszczalni). Gmina sukcesywnie prowadzi rejestr dotyczący ilości oczyszczalni oraz planowanych oczyszczalni.

Tab. 44. Ilość wybudowanych oczyszczalni przydomowych w ramach dotacji obszarze gminy Rawa Mazowiecka

Rok	Ilość
2006	51
2008	25
2009	4
2010	1
2011	3
2012	15
2013	5

2014	8
2015	5
2016	10
2017	5
2018	8
2019	12
2020	6
2021	5
2022	1
Planowane	2
Razem	166

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

10.3. GOSPODARKA W ZAKRESIE USUWANIA I UTYLIZACJI ODPADÓW

10.3.1. Rodzaje odpadów

Powstające w obszarze gminy odpady stanowią w większości odpady komunalne. Odpady przemysłowe stanowią niewielki udział w odpadach ogółem, występują głównie przy prowadzonych działalnościach gospodarczych.

Tab. 45. Średnia ilość odpadów wygenerowana przez 1 mieszkańca w okresie lat 2019 - 2021

Rok	2019	2020	2021
Średnia ilość odpadów wygenerowana przez 1 mieszkańca [kg/1 mieszk.]	180	198	237

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS, BDL.

10.3.2. Polityka usuwania i utylizacji odpadów

Odpady komunalne są odbierane przez gminę z nieruchomości zamieszkałych przez przedsiębiorstwa posiadające stosowne zezwolenia i które podpisały z gminą stosowne umowy na ww. usługę. Przedsiębiorcy wytwarzający odpady indywidualnie zawierają umowy na ich odbiór z uprawnionymi do tego przedsiębiorstwami. Od stycznia 2012 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa gmina jest zobowiązana prowadzić rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zgodnie z wykazem przedsiębiorców wpisanych do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Rawa Mazowiecka odpady odbierane są przez kilku przedsiębiorców. Każdy właściciel nieruchomości, z której odbierane są odpady komunalne zobowiązany jest do uiszczenia w gminie stosownej opłaty. Naliczanie opłaty zależne jest od liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość według stawek obowiązujących w gminie.

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka (obwód Pukinin) jest zlokalizowany zakład Gospodarki Odpadami Pukinin, zajmujący się odbiorem, zbieraniem, przetwarzaniem i składowaniem odpadów komunalnych i przemysłowych, w granicach wydzielonego obszaru.

Zakład ZGO Pukinin jest instalacją komunalną (od 2013 r.) do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych lub pozostałości z przetwarzania tych odpadów, oraz w zakresie składowania odpadów. Instalacja zapewnia mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów oraz składowanie odpadów powstałych w procesie ich mechaniczno-biologicznego przetwarzania oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Ponadto prowadzona jest tu także działalność unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz wyrobów azbestowych na podstawie decyzji Marszałka Województwa Łódzkiego. W obszarze składowiska jest zlokalizowane:

- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne;
- instalacja MBP (mechaniczno-biologicznego przetwarzania) - Sortowania (o wydajności 70 000 Mg/rok);
- Kompostownia odpadów biodegradowalnych i ulegających biodegradacji;
- Składowisko azbestu;
- PSZOK tj. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (w ramach współpracy międzygminnej: Miasto Rawa Mazowiecka, Gmina Rawa Mazowiecka, Gmina Regnów, Gmina Kowiesy).

Źródło: <https://zgoaquarium.pl/skladowisko/o-nas>.

10.3.3. Odpady niebezpieczne

Gmina posiada aktualny Program usuwania azbestu z terenu Gminy Rawa Mazowiecka zawierający inwentaryzację ilości i stanu wyrobów zawierających azbest wg miejscowości w gminie. Usuwanie niebezpiecznego azbestu z całego kraju ma miejsce od 2009 r. w celu oczyszczenia wszystkich terenów w Polsce z wyrobów azbestowych. Według elektronicznego systemu informacji przestrzennej do monitorowania realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” na terenie gminy Rawa Mazowiecka zostało zinwentaryzowane 9 828,836 Mg azbestu u ok. 47,5 % mieszkańców gminy (4182 osób fizycznych). Z końcem 2022 r. usunięto dopiero 708,905 Mg.

Celem nadrzędnym Programu jest oczyszczenie terenu gminy z azbestu, poprzez stosowanie stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest zgodnie z określonym stopniem pilności usunięcia. Efektem tych działań będzie wyeliminowanie negatywnego oddziaływania azbestu na zdrowie jej mieszkańców oraz na stan środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi.

10.4. SYSTEM INFRASTRUKTURY ENERGETYCZNEJ

10.4.1. Podsystem elektroenergetyczny - zasilanie w energię elektryczną

Gmina Rawa Mazowiecka zaopatrywana jest w energię elektryczną liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia 15 kV, wyprowadzonymi z głównych stacji zasilających 110/15 kV w Mieście Rawa Mazowiecka (GPZ Rawa Mazowiecka). Linie te są liniami napowietrznymi i doprowadzają energię do stacji transformatorowo - rozdzielczych 15/0,4 kV w poszczególnych miejscowościach gminy, skąd energia jest dystrybuowana do indywidualnych użytkowników i odbiorców za pomocą lokalnych linii niskiego napięcia 0,4 kV. Przez teren gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczne wysokich napięć 110 kV relacji: Koluszki - M. Rawa Mazowiecka” oraz „M. Rawa Mazowiecka - Żurawia”. Istniejący system zasilania gminy w energię elektryczną zaspokaja zapotrzebowanie odbiorców, a wyposażenie gminy w sieć linii średnich napięć jest wystarczające.

10.4.2. Energia odnawialna

Odnawialne źródła energii są to źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania energię występującą w rozmaitych postaciach, w szczególności promieniowania słonecznego, energii wiatru, wody, a także biomasy i ciepła wnętrza Ziemi itp. Przy obecnym poziomie cywilizacji za odnawialne źródło energii można również uznać część odpadów komunalnych i przemysłowych, które nadają się do energetycznego przetworzenia. Są to zwłaszcza tworzywa sztuczne, ścieki czy śmieci.

Na terenie gminy Rawa Mazowiecka w obrębie geodezyjnym Ścieki, zlokalizowanych jest 11 turbin wiatrowych o wysokości 150 m, zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W sąsiedztwie gminy Rawa Mazowiecka zlokalizowany jest zespół elektrowni wiatrowych w gminie Głuchów, obręb geodezyjny Skoczydół, składająca się z 12 turbin wiatrowych o wysokości 175 m. W zakresie elektrowni wiatrowych obowiązują przepisy ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, określające m.in. minimalną odległość budynków o

funkcji mieszkaniowej albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa od elektrowni wiatrowych.

W ostatnich latach jedynie jedna inwestycja o charakterze odnawialnych źródeł energii wpłynęła do gminy Rawa Mazowiecka, zlokalizowana w miejscowości Kaleń, dotycząca farmy paneli fotowoltaicznej.

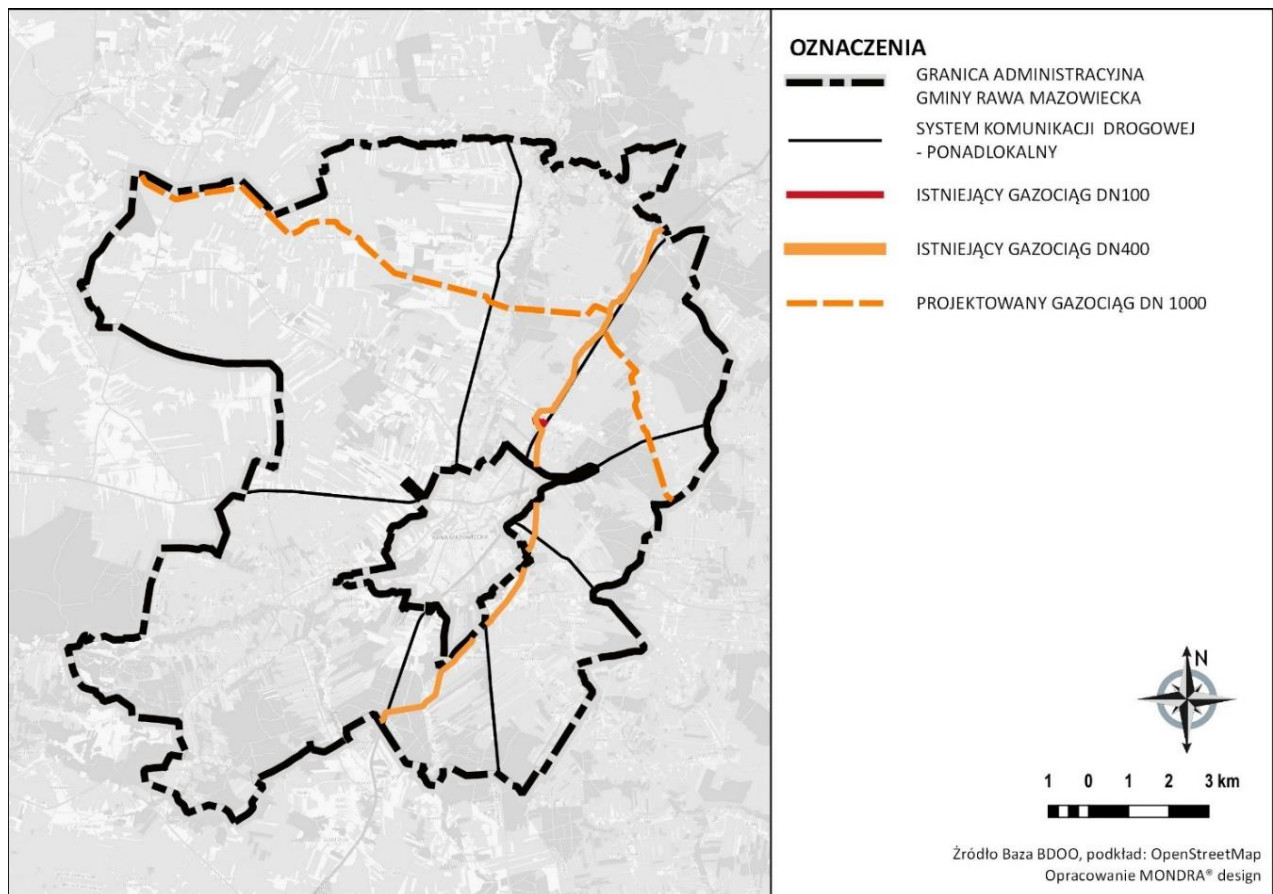
10.4.3. Podsystem zaopatrzenia w ciepło

Na terenie gminy nie funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Dominująca na terenie gminy zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa nie sprzyja funkcjonowaniu zorganizowanej gospodarki ciepłej, przez co obiekty w większości ogrzewane są indywidualnie. Zaspokojenie potrzeb ciepłych odbywa się w oparciu o lokalne źródła ciepła:

- lokalne kotłownie opalane węglem, gazem płynnym, olejem opałowym, zasilające obiekty użyteczności publicznej i produkcyjne;
- indywidualne źródła w domach mieszkalnych oraz obiektach usługowych na gaz płynny, paliwa stałe (głównie węgiel, drewno i jego odpady), dostarczające energię ciepłą na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowywania ciepłej wody użytkowej.

10.4.4. Podsystem zaopatrzenia w gaz

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia DN400 relacji Mory – Piotrków Trybunalski, gazociąg wysokiego ciśnienia DN100 zasilający stację gazową Konopnica, o przepustowości 3000 m³/h, której strefa zagrożenia wybuchem nie wykracza poza jej ogrodzenie. Projektowana sieć gazowa DN1000 relacji Gustorzyn – Wronów, ma przebiegać od zachodniej strony gminy Rawa Mazowiecka, przez obręby geodezyjne: Nowa Wojska, Stara Rossocha, Zakład Doś. Rossocha, Pokrzywna, Stary Kurzeszyn, Helenów, Jakubów, Julianów, Konopnica oraz Kaleń.

Ryc. 32. Infrastruktura gazowa - schemat przebiegu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

Stan eksploatowanej na terenie gminy infrastruktury gazowej jest dobry i prorozwojowy, ze względu na dobre warunki lokalizacyjne regionu, co sprzyja dalszej jego gazyfikacji. Jednak jest to proces bardzo powolny i wszechobecne zjawisko w kraju.

10.4.1. Podsystem zaopatrzenia w ropę naftową

Przez teren gminy ani w jej bliskim sąsiedztwie nie przebiegają rurociągi ropy naftowej.

10.5. SYSTEM INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ

Mieszkańcy gminy mają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. Bezpośrednie zapotrzebowanie w łączy telefoniczne abonentów realizowane jest poprzez telefoniczne linie napowietrzne. Gmina objęta jest zasięgiem operatorów sieci komórkowej. Wieże telekomunikacji na terenie gminy Rawa Mazowiecka rozlokowane są w miejscowościach: Janolin, Przewodowice, Księża Wola. Ponadto występują w mieście Rawa Mazowiecka oraz miejscowościach sąsiednich gminach: Złota, Głuchów, Zubki Małe, Cielądz, Babsk.

11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Dla obszaru gminy Rawa Mazowiecka zostały wyznaczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej,

Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością - uwzględnione w obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, przyjętym Uchwałą nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. tj.:

- Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 726 na odcinku Rawa Mazowiecka – Inowłódz – Bukowiec Opoczyński oraz Opoczno – Żarnów,
- Budowa obwodnicy miejscowości Kurzeszyn w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 707,
- Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia Leśniewice – Rawa Mazowiecka – Wronów,
- Dostosowanie systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach: Łódź, Piotrków Trybunalski, Kutno, Tomaszów Mazowiecki, Łowicz, Radomsko, Bełchatów, Sie radz, Zduńska Wola, Głuchów, Skierniewice, Zgierz, Wieluń, Łask, Opoczno, Ozorków, Aleksan drów Łódzki, Brzeziny, Poddębice, Wola Krzysztoporska, Łęczyca, Andrespol, Warta, Rawa Ma zowiecka, Miasto Głowno, Krośniewice, Błaszki, Żelów, Działoszyn, Wieruszów, Koluszki, Ży chlin, Moszczenica, Sulejów, Drzewica, Tuszyn, Wartkowice, Gorzkowice, Stryków, Wolbórz- Południe, Przedbórz, Rzgów, Pajęczno, Czarnocin, Lubochnia, Szczerców, Gidle, Rzeczyca, Lgota Wielka, Łubnice, Biała Rawska, Osjaków, Wierzchlas, Inowłódz, Bolesławiec, Lipce Rey- montowskie, Mokrsko, Gomunice, Paradyż, Białaczów, Rokiciny, Wolbórz-Północ, Gmina Opoczno, Uniejów, Biała, Żarnów,
- Rozbudowa/modernizacja regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarza- nia zmieszanych odpadów komunalnych: Krzyżanówek (gm. Krzyżanów), Dylów A (gm. Pa- jęczno), Łódź (ul. Swojska 4), Ruda (gm. Wieluń), Ruszczyn (gm. Kamieńsk), Pukinin (gm. Rawa Mazowiecka), Płoszów (gm. Radomsko), Różanna (gm. Opoczno),
- Rozbudowa/modernizacja składowisk o statusie regionalnych instalacji do przetwarzania od- padów komunalnych: Krzyżanówek (gm. Krzyżanów), Franki (gm. Krośniewice), Ruszczyn (gm. Kamieńsk), Teklinów (gm. Wieruszów), Dylów A (gm. Pajęczno), Julków (gm. Skierniewice), Pu- kinin (gm. Rawa Mazowiecka), Płoszów (gm. Radomsko)
- Rozbudowa składowisk azbestu: Pukinin (gm. Rawa Mazowiecka), Płoszów (gm. Radomsko).

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

12.1. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Podstawą wyznaczenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznacze- niu terenów oraz kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania tere- nów, w tym terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów wyłączonych z zabudowy jest bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę obej- muje pięć głównych etapów:

1. Określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę - na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwo- ści finansowych gminy (wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funk- cje zabudowy).

2. Oszacowanie chłonności, położonych na terenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy).
3. Oszacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.
4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.
5. Określenie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy wraz z porównaniem potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z realizacją zadań dotyczących lokalizacji nowej zabudowy.

12.1.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Podstawą określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę stanowi prognoza demograficzna oraz analizy opracowane w procedurze sporządzania projektu zmiany Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka w ramach identyfikacji uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę uwzględniono perspektywę nie dłuższą niż 30 lat oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30% (art. 10 ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Wytyczne prognozy demograficznej

Na możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego i zagospodarowania przestrzennego danego obszaru istotny wpływ wywiera sytuacja ludnościowa panująca na tym obszarze. Przeprowadzone analizy na latach 2017-2021 wskazują na ogólnie niską dynamikę przemian ludnościowych na obszarze gminy w ostatnich latach. W tym okresie jest widoczny powolny spadek ogólnej liczby ludności gminy, co wpływa na zmniejszenie się jej gęstości zaludnienia.

Demografia regionu wskazuje na spadek liczby mieszkańców skutkujący zmniejszeniem zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe. Ubytek liczby ludności jest natomiast niewielki i nie wskazuje na tendencje depopulacji, związany jest z panującym w regionie jak i kraju procesie spowolnienia tempa wzrostu demograficznego. Negatywne trendy demograficzne stanowią potencjalne zagrożenie dla przyszłego rozwoju społeczno-ekonomicznego i wymagają prowadzenia aktywnej oraz racjonalnej polityki przestrzennej, skupiającej potencjał ludnościowy i gospodarczy. Nie mniej jednak za-

uważyć należy, że gmina Rawa Mazowiecka cechuje się dodatnim saldem migracji oraz bardzo niewielkim spadkiem liczby stałych mieszkańców ze względu na lokalizację Miasta Rawa w bezpośrednim sąsiedztwie gminy.

Wytyczne wynikające z analiz środowiskowych

Stan środowiska na terenie gminy Rawa Mazowiecka określony został jako dobry. W obszarze gminy nie zidentyfikowano obszarów zabudowy wymagających działań z zakresu przekształceń stanu środowiska (zagrożonych środowiskowo). W gminie nie ma potrzeby wyznaczenia nowych terenów, stanowiących obszary relokacji zasobów budowlanych, związanej ze złym stanem środowiska naturalnego. W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie występują szczególne zagrożenia wynikające z warunków naturalnych: nie wykazano obszarów zagrożonych ruchami masowymi i osuwisk. W obszarze gminy Rawa Mazowiecka występują natomiast obszary szczególnego zagrożenia powodzią mogące zagrozić, w skali lokalnej - miejscowo, projektowanemu kompleksowi budowlanemu gminy (zgodnie z ustaleniami planów miejscowych). Obszar szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono wzdłuż rzeki Rawki. Mając na uwadze lokalny charakter występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na terenach budowlanych, a także względnie mały obszar zagrożony powodzią, w stosunku do istniejącego zespołu zabudowy gminy Rawa Mazowiecka, uznać należy, iż powyższe zagrożenie nie determinuje konieczności wyznaczenia dodatkowych terenów rezerw budowlanych.

Wytyczne wynikające z analiz ekonomicznych i społecznych

Analizy ekonomiczne i społeczne stanowią przedmiot uwarunkowań wynikających z warunków i jakości życia mieszkańców. Możliwe zapotrzebowanie na nową zabudowę może generować potrzeby gminy (zbiorowości lokalnej) lub potrzeby indywidualne (poszczególnych mieszkańców, inwestorów). Wnioski w sprawie zmian w polityce przestrzennej powinny być składane w trybie sporządzania zmiany studium i/lub planów miejscowych i rozpatrywane zgodnie z ustawowym trybem w procedurze sporządzania tych dokumentów. Do Wójta Gminy Rawa Mazowiecka, w ustalonym terminie na składanie wniosków wpłynęły 120 wnioski. Większość ze złożonych wniosków dotyczyła pojedynczych działek/nieruchomości, dla których obecnie brak jest możliwości zabudowy (w oparciu o ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego). Wnioski dotyczyły w większości zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej lub po prostu budowlanej bez doprecyzowania rodzaju zabudowy. Część z wniosków odnosiła się do obowiązujących planów miejscowych i ich ustaleń dotyczących m.in. linii zabudowy czy też formy zabudowy – wniosek o dopuszczenie zabudowy szeregowej. Wśród złożonych wniosków 2 z nich dotyczyły obszarów przeznaczonych na chów zwierząt gospodarskich. Ponadto również dwa wnioski dotyczyły możliwości realizacji farm fotowoltaicznych. W ramach procedury złożono również wniosek dotyczący rozbudowy składowiska odpadów oraz terenów, na których miałyby dochodzić do ich przetwarzania (tereny produkcyjno-usługowe). Tym samym dwa wnioski dotyczyły ograniczenia rozwoju zabudowy produkcyjno-usługowej w obszarze Konopnicy i Żydomic wskazując na wykluczenie funkcji uciążliwych w tym w szczególności ze skłonnością do generowania odoru. Wśród złożonych wniosków jeden z nich obejmował zakres dotyczący rozwoju istniejącego zakładu RAF-POL w tym m.in. w zakresie umożliwienia realizacji lotniska.

Wytyczne wynikające z analizy jakości życia w zakresie dostępności infrastruktury

W gminie Rawa Mazowiecka dostępność do infrastruktury technicznej jest dobra, o czym świadczy wysoki wskaźnik zwodociągowania gminy oraz dobrze rozwinięta sieć elektroenergetyczna, telekomunikacyjna i drogowa. Istniejące sieci infrastruktury mogą wymagać głównie remontu lub modernizacji, z wyjątkiem sieci kanalizacyjnej oraz drogowej – ich realizacja nie stanowi natomiast czynnika determinującego konieczność relokacji zabudowy oraz w konsekwencji wyznaczenia dodatkowych terenów pod realizację zabudowy.

Dostępność do infrastruktury społecznej (ochrona zdrowia, edukacja, nauka, usługi administracyjne, komunikacja) oraz jej jakość na terenie gminy są dobre (jako jednostki wiejskiej). Zatem mając na uwadze powyższe uznać należy, że dalszy rozwój funkcji usługowej - infrastruktury społecznej, nie determinuje konieczności wyznaczania dodatkowych rezerw budowlanych, poza istniejącymi strukturami zabudowy.

Wytyczne wynikające z ruchu inwestycyjnego i budowlanego

Po przeprowadzeniu analizy ruchu inwestycyjnego na obszarze gminy, opracowanej na podstawie wydanych pozwoleń na budowę w latach 2017-2021 (zgodnie z działem 3.3 niniejszego Studium) stwierdza się, że na terenie gminy Rawa Mazowiecka wydano rocznie średnio ok. 53 decyzji o pozwoleniu na budowę w wyniku których powstała nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (budynek mieszkalny), prawie 2 decyzje na zabudowę usługową oraz niecałe 2 decyzje na zabudowę produkcyjną. W omawianym okresie czasu wydawano rocznie 15 decyzji dotyczących rozbudowy, nadbudowy istniejących budynków i decyzji zmieniających sposób użytkowania budynków. Zauważyć jednocześnie należy, iż w 2020 r. wydano 1 pozwolenie na budowę inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii.

Wg. Danych GUS średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w gminie Rawa Mazowiecka wzrasta rocznie o ok. 0,6 m², osiągając w 2021 r. wartość 92,6m².

Tab. 46. Analiza średniej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w gminie

Lata:	2017	2018	2019	2020	2021
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	88,1	88,7	89,4	91,9	92,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Zgodnie z danymi GUS średnia powierzchnia nowego mieszkania (oddano do użytku w analizowanym okresie oddawano wyłącznie budynki mieszkalne jednorodzinne) kształtowała się od 145,9m² w roku 2019 do 159,5m² w roku 2020. Średnia powierzchnia nowego mieszkania w analizowanym okresie wynosi prawie 154 m².

Tab. 47. Analiza średniej powierzchni użytkowej nowego 1 mieszkania w gminie

Lata:	2017	2018	2019	2020	2021
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 nowego mieszkania [m ²]	153,4	155,3	145,9	159,5	155,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Dla potrzeb związanych z oszacowaniem zapotrzebowania na powierzchnie użytkową zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przyjmuje się, że średnio rocznie powstaje 55 budynków mieszkalnych jednorodzinnych (przyjęto 2 więcej niż wynika to ze średniej liczby decyzji o pozwoleniu na budowę ww. zabudowy, ze względu na fakt, że niektórzy inwestorzy wybierają drogę administracyjną w postaci zgłoszenia – zgodnie z obowiązującym prawem budowlanym) o powierzchni użytkowej jednego budynku 154m².

Przy uwzględnieniu powyższych założeń zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wynosić może 8 470 m² rocznie (średnia powierzchnia użytkowa nowego mieszkania 154m² pomnożona przez przyjętą ilość nowych budynków mieszkaniowych – 55 szt.). Szacując potrzeby mieszkaniowe, w oparciu o podaną wielkość, zapotrzebowanie na nową zabudowę w perspektywie długoterminowej (do 2052 r.) wyliczono z podziałem na okresy 5-cio letnie (zgodnie z tabelą poniżej). Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie, analizowane w oparciu o ruch inwestycyjny wynosić może 304 920 m² powierzchni użytkowej zabudowy (wartość doszacowana o wskaźnik wyrażający zwiększony ruch inwestycyjny – przyjęto wzrost na poziomie do 20%, co wynika z trendu wzrostu liczby wydanych pozwoleń na budowę dla budynków mieszkalnych w analizowanym okresie).

Tab. 48. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy mieszkaniowej

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 20%	(-) 20%
1	5 lat – do 2027 r.	42350	50820	33880
2	10 lat – 2032 r.	84700	101640	67760
3	15 lat – 2037 r.	127050	152460	101640
4	20 lat – 2042 r.	169400	203280	135520
5	25 lat – 2047 r.	211750	254100	169400
6	30 lat – 2052 r.	254100	304920	203280

Źródło: obliczenia własne.

Powyższa analiza jest analizą szacunkową, opartą wyłącznie o 1 wskaźnik (średnia powierzchnia nowej zabudowy). Celem jej jest określenie wielkości trendu, związanego z zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową, w perspektywie długoterminowej. Obejmuje ona zarówno tereny już zurbanizowane (dogęszczenie istniejącej zabudowy, wymiana istniejącej zabudowy) jak i tereny nieprzekształcone, na których wystąpiła w ostatnich latach chęć inwestycyjna w zakresie budownictwa.

Mając na uwadze, że na terenie gminy wydano, w analizowanym okresie, średnio 2 decyzje o pozwoleniu na budowę dla obiektów usługowych, na potrzeby bilansu przyjmuje się, że zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową wynosić może w perspektywie 5 lat 8263 m². Powyższe wynika wprost z powierzchni użytkowej nowej zabudowy usługowej oddanej do użytkowania w okresie 2017-2021 (dane z Banku Danych Lokalnych GUS). Zgodnie z danymi tam zawartymi powierzchnia

użytkowa nowej zabudowy budynków niemieszkalnych (z wyłączeniem budynków produkcyjnych i gospodarstw rolnych) w okresie 2017-2021 wynosiła łącznie 8263 m² (budynki: biurowe 1144 m², handlowo-usługowe 1443 m² oraz zbiorniki, silosy i budynki magazynowe 3910 m², ogólnodostępne obiekty kulturalne 210 m², budynki szkół i instytucji badawczych 1556 m²). Powyższą bazową powierzchnię zdecydowano się jednak doszacować o 20% ze względu na niepewność procesów rozwojowych. Powyższy wskaźnik wynika również, z konieczności umożliwienia realizacji wielofunkcyjnego rozwoju gminy, który wynika z przyjętej strategii rozwoju oraz ogólnokrajowego trendu zwiększania się udziału funkcji usługowej w strukturze funkcjonalnej gmin wiejskich. Przyjęcie wyższego wskaźnika byłoby nieuzasadnione, ponieważ większość istniejącej funkcji usługowej na terenie gminy zlokalizowana jest jako funkcja uzupełniająca w budynkach mieszkalnych.

Tab. 49. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy usługowej

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 20%	(-) 20%
1	5 lat – do 2027 r.	8263	9916	6610
2	10 lat – 2032 r.	16526	19831	13221
3	15 lat – 2037 r.	24789	29747	19831
4	20 lat – 2042 r.	33052	39662	26442
5	25 lat – 2047 r.	41315	49578	33052
6	30 lat – 2052 r.	49578	59494	39662

Źródło: obliczenia własne.

W przypadku oszacowania zapotrzebowania na tereny budowlane o funkcji produkcyjnej, zdecydowano się na wprowadzenie podziału ww. funkcji na: drobną funkcję produkcyjną i rzemieślniczą wraz z produkcyjną w gospodarstwach rolnych oraz wielkoobszarowe tereny produkcyjne, składów i magazynów związanych z działaniem dużych zakładów/centr logistyczno-magazynowych.

Ze względu na wciąż dominujący wiejski charakter gminy, przyjmuje się, że w przyszłości zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy produkcyjnej (drobna produkcja, rzemiosło, produkcja w gospodarstwach rolnych) stanowić może 10% zapotrzebowania określonego dla kompleksu mieszkaniowego, ponieważ pomimo zmian w strukturze funkcjonalnej gminy, funkcja rolnicza i powiązana z nią funkcja produkcyjna będzie w dalszym ciągu stanowić wiodący udział. Przyjęcie takiej wielkości wskaźnika nie wpłynie negatywnie na możliwości inwestycyjne na terenie gminy oraz w konsekwencji nie przyczyni się do zahamowania procesu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Wskazuje się jednocześnie, że zgodnie z danymi GUS w omawianym okresie powstały budynki przemysłowe o powierzchni 143 m² oraz budynki gospodarstw rolnych o powierzchni użytkowej 8465 m². Nie mniej jednak zaważyć należy, że klasa budynków gospodarstw rolnych zgodnie z Polską Klasyfikacją Obiektów Budowlanych (PKOB 1271) obejmuje np. obory, stajnie, budynki inwentarskie dla trzody chlewnej, owczarnie, stadniny koni, przemysłowe ферmy drobiu, stodoły, pomieszczenia do przechowywania sprzętu, szopy rolnicze, spiżarnie, piwnice do przechowywania wina, ka-

dzie na wino, szklarnie, silosy rolnicze, itp. Wobec powyższego wśród wskazanej powierzchni znajdują się również mniejsze budynki gospodarcze, czy też pełniące funkcje garaży w ramach zabudowy zagrodowej, które nie dotyczą weryfikowanej funkcji zabudowy.

Tab. 50. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy produkcyjnej (drobna produkcja, rzemiosło, produkcja w gospodarstwach rolnych)

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 20%	(-) 20%
1	5 lat – do 2027 r.	4235	5082	3388
2	10 lat – 2032 r.	8470	10164	6776
3	15 lat – 2037 r.	12705	15246	10164
4	20 lat – 2042 r.	16940	20328	13552
5	25 lat – 2047 r.	21175	25410	16940
6	30 lat – 2052 r.	25410	30492	20328

Źródło: obliczenia własne.

W celu oszacowania możliwego zapotrzebowania na tereny zabudowy wielkopowierzchniowej produkcji (wraz ze składami i magazynami), dokonano analizy tej zabudowy w obszarze gminy oraz sąsiednim, ze względu na specyfikę rozpatrywanego przeznaczenia terenu. Tym samym zauważyć należy, że w przypadku dużych zakładów produkcyjnych/centr logistycznych przy wyborze ich lokalizacji dużą rolę odgrywa ich lokalizacja, ale w odniesieniu do lokalizacji względem granic kraju/rynku zbytu. Zatem objęcie analizą obszarów poza granicami gminy znajduje uzasadnienie – pozwoli na weryfikację parametrów i charakteru zabudowy znajdującej się w regionie. Po weryfikacji struktury zabudowy stwierdzono występowanie na terenie gminy oraz w sąsiedztwie kilka dużych wielkopowierzchniowych zakładów. Największymi z nich są firmy: Partners Sp. z o.o. znajdująca się częściowo w mieście i gminie Rawa Mazowiecka (zajmuje teren o powierzchni ok. 24 ha, z czego ok. 6,5 ha jest zabudowane), PEPCO – Centrum Dystrybucji w mieście Rawa Mazowiecka (zajmuje teren o powierzchni ok. 12ha, z czego ok. 5,2 ha jest zabudowane), RAW-POL w gminie Rawa Mazowiecka (zajmuje teren o powierzchni ok. 9 ha, z czego ok. 2,5 ha jest zabudowane). Z powyższego wynika, że powierzchnia zajęta pod ww. obiekty kształtuje się od 9 ha do ok. 24 ha, przy czym ich wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni nieruchomości wynosi od ok. 27% (firma RAW-POL) do 43% (firma PEPCO).

Oszacowanie ewentualnego zapotrzebowania na ww. tereny określone w powierzchni zabudowy użytkowej jest wyjątkowo trudne, ze względu na małą częstotliwość lokalizacji podobnych obiektów, na co wpływ ma nie tylko polityka lokalnych władz, ale często i międzynarodowa (poza stałe warunki lokalizacyjne jak np. ekonomiczne często również zależą od sytuacji w kraju i na świecie). Mając na uwadze panujący trend jakim jest lokalizacja wielkopowierzchniowych zakładów produkcyjnych/logistycznych na terenie kraju (głównie w centralnej części), a także istnienie takiego zakładu na terenie gminy, przyjąć można na potrzeby niniejszej analizy, że w okresie 5 lat może wystąpić zapotrzebowanie na jeden obiekt o powierzchni 15 ha (średnia powierzchnia analizowanych zakładów/centr logistycznych) i powierzchni użytkowej 4,2 ha (wskaźnik powierzchni zabudowy

przyjęto na poziomie 35%, z czego za powierzchnię użytkową uznano 80% powierzchni zabudowy). W perspektywie 30 lat da to ok. 45 ha na których można będzie zrealizować 277 200 m² (wartość doszacowana o 10% wynikająca z niepewności procesów rozwojowych).

Tab. 51. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy produkcyjnej - wielkopowierzchniowej (w tym składów i magazynów)

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 10%	(-) 10%
1	5 lat – do 2027 r.	42000	46200	37800
2	10 lat – 2032 r.	84000	92400	75600
3	15 lat – 2037 r.	126000	138600	113400
4	20 lat – 2042 r.	168000	184800	151200
5	25 lat – 2047 r.	210000	231000	189000
6	30 lat – 2052 r.	252000	277200	226800

Źródło: obliczenia własne.

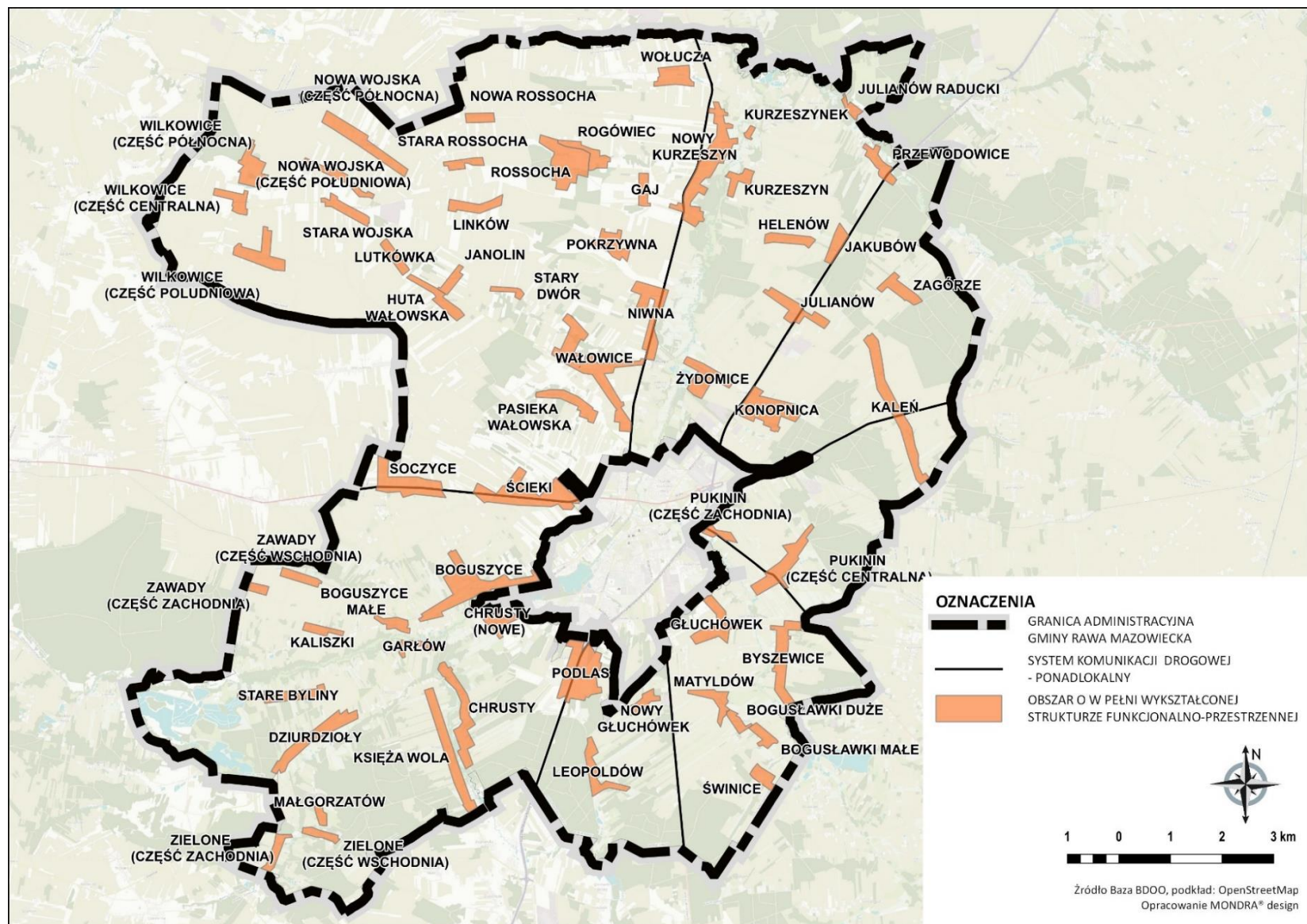
12.1.2. Chłonność obszarów o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na potrzeby oszacowania chłonności inwestycyjnej terenów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w pierwszym etapie analizy przystąpiono do weryfikacji struktury zagospodarowania gminy Rawa Mazowiecka. W wyniku weryfikacji wyodrębniono 53 obszary o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Ze względu na występującą nieregularną i rozproszoną strukturę dla wsi nie wyznaczono obszaru zwartej zabudowy dla miejscowości Zarzecze. Kilka z wsi wymagało jednak wyznaczenia więcej niż jednego obszaru o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Są nimi wsie: Chrusty, Nowa Wojska, Pukinin, Wilkowice, Zawady i Zielone. Powyższe podyktowane jest występowaniem niejednolitej struktury zabudowy i jej rozwoju determinowane zarówno kwestiami historycznymi (np. dawne przysiółki rozwinęły się kształtując obszar zwartej zabudowy wzdłuż drogi), czy też ekonomicznymi (wystąpienie rozwoju nowej struktury zabudowy przy granicy z terenami miejskimi). W procesie określania granic struktur konieczne było również uwzględnienie podziałów geodezyjnych, w przypadku gdy dwie struktury rozwoju wsi połączyły się jak w przypadku np. wsi Soszyce.

W niektórych przypadkach (np. w miejscowości Żydymice, Świnice) granice obszarów o w pełni zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, obejmują grunty obrębów sąsiednich, ze względu na rozwój jednostek osadniczych w sposób wkraczający na te tereny.

PROJEKT

Ryc. 33. Obszary o w pełni wykształczonej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: opracowanie własne.

W kolejnym etapie analizy przystąpiono do wyodrębnienia obszarów wolnych od zabudowy znajdujących się w granicach zwartych struktur zabudowy miejscowości. W tym celu wykorzystano dane pozyskane z Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w postaci banku danych obiektów topograficznych zawierający informację o sposobie wykorzystywania terenu oraz inwentaryzacji urbanistycznej, która zawierała informację o aktualnym sposobie zainwestowania obszaru.

Następnie wytypowane obszary wolne od zabudowy zostały zweryfikowane pod względem parcelacji struktury własnościowej – usunięto obszary, których zainwestowanie mogłoby okazać się wyjątkowo trudne lub niemożliwe ze względu np. na: brak dostępu do drogi publicznej, niekorzystny kształt działki lub jej części, niekorzystne warunki hipsometryczne oraz ograniczenia wynikające z występowania lasów ujętych w ewidencji gruntów i budynków. W weryfikacji nie uwzględniono stref technicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia, ze względu na możliwość przebudowy linii i poprowadzenie ich pod ziemią. Wyniki delimitacji obszarów będących rezerwami budowlanymi zawartymi w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Mając również na względzie fakt, że wytypowane obszary stanowią fragmenty działek, które są częściowo zabudowane (np. rezerwy w tzw. drugiej linii zabudowy) oraz ewentualna niechęć zbycia nieruchomości przez obecnych właścicieli, oszacowane powierzchnie terenów wolnych od zabudowy zdecydowano się pomniejszyć o współczynnik korygujący na poziomie 15%.

Tab. 52. Rezerwy zabudowy w obszarach o w pełni wykształconej strukturze przestrzennej

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]	Powierzchnia rezerw budowlanych z uwzględnieniem współczynnika korygującego* [ha]
1	Bogusławki Duże	3,0354	2,5801
2	Bogusławki Małe	6,8643	5,8347
3	Boguszyce	36,0732	30,6622
4	Boguszyce Małe	3,3443	2,8427
5	Byszewice	2,8681	2,4379
6	Chrusty	15,7907	13,4221
	Chrusty (Nowe)	7,1575	6,0839
7	Dziurdzioły	21,2925	18,0986
8	Gaj	8,1509	6,9283
9	Garłów	2,5781	2,1914
10	Głuchówek	16,8838	14,3512
11	Helenów	10,2628	8,7234
12	Huta Wałowska	7,3477	6,2455
13	Jakubów	5,1846	4,4069
14	Janolin	4,2380	3,6023
15	Julianów	9,0897	7,7262
16	Julianów Raducki	2,3067	1,9607
17	Kaleń	27,3717	23,2659
18	Kaliszki	3,7450	3,1833

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]	Powierzchnia rezerw budowlanych z uwzględnieniem współczynnika korygującego* [ha]
19	Konopnica	15,6962	13,3418
20	Księża Wola	16,5236	14,0451
21	Kurzeszyn	3,5142	2,9871
22	Kurzeszynek	0,4697	0,3992
23	Leopoldów	8,2445	7,0078
24	Linków	5,0425	4,2861
25	Lutkówka	6,9933	5,9443
26	Małgorzatów	5,1382	4,3675
27	Matyldów	3,4955	2,9712
28	Niwna	16,3364	13,8859
29	Nowa Rossocha	4,8080	4,0868
30	Nowa Wojska (część południowa)	4,7630	4,0486
	Nowa Wojska (część północna)	33,4142	28,4021
31	Nowy Głuchówek	5,2836	4,4911
32	Nowy Kurzeszyn	18,1601	15,4361
33	Pasieka Wałowska	9,2258	7,8419
34	Podlas	35,0617	29,8024
35	Pokrzywna	13,5614	11,5272
36	Przewodowice	3,2329	2,7480
37	Pukinin (część centralna)	10,5143	8,9372
	Pukinin (część zachodnia)	1,3898	1,1813
38	Rogówiec	4,6283	3,9341
39	Rossocha	1,1148	0,9476
40	Soszyce	25,6819	21,8296
41	Stara Rossocha	4,0034	3,4029
42	Stara Wojska	5,3539	4,5508
43	Stare Byliny	10,4127	8,8508
44	Stary Dwór	3,3169	2,8194
45	Ścieki	37,3365	31,7360
46	Świnice	2,7182	2,3105
47	Wałowice	27,6465	23,4995
48	Wilkowice (część centralna)	5,1863	4,4084
	Wilkowice (część południowa)	20,9506	17,8080
	Wilkowice (część północna)	2,3653	2,0105
49	Wołuczka	9,1004	7,7353
50	Zagórze	7,4655	6,3457
51	Zawady (część wschodnia)	4,0309	3,4263

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]	Powierzchnia rezerw budowlanych z uwzględnieniem współczynnika korygującego* [ha]
	Zawady (część zachodnia)	2,2770	1,9355
52	Zielone (część wschodnia)	7,0491	5,9917
	Zielone (część zachodnia)	10,5912	9,0025
53	Żydymice	7,8169	6,6444
Razem:		613,5002	521,4752

* Współczynnik korygujący na poziomie -15% wyraża możliwą niepewność inwestycyjną związaną m.in. z niechęcią zbycia nieruchomości przez obecnych właścicieli.

Źródło: obliczenia własne.

W tym miejscu wskazuje się, że gmina Rawa Mazowiecka posiada pełne pokrycie planami miejscowymi, wobec czego, wytypowane rezerwy zostały zakwalifikowane do głównych grup przeznaczenia terenu wg. planów miejscowych. Wskazać należy, że na terenie gminy obowiązują plany miejscowe które zostały uchwalane od 2003 r. i ich oznaczenia, czy też przeznaczenie terenu jest rozbieżne, w tym często dopuszczające na jednym terenie samodzielną zabudowę zagrodową, jednorodzinną czy też usługi lub lokalną produkcję. Wobec powyższego zdecydowano się na agregację głównych przeznaczeń terenów, ze względu na funkcję zabudowy jaką pozwalają zrealizować. Wobec powyższego wydzielono grupę terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz lokalnych usług i produkcji, samodzielnej zabudowy usługowej, samodzielnej zabudowy usług z zakresu turystyki i rekreacji, produkcyjno-usługową, ogrodów działkowych, tereny zabudowy letniskowej oraz tereny parków z funkcjami towarzyszącymi.

Wobec przeznaczenia terenów w planie miejscowym zarówno pod zabudowę zagrodową, jednorodzinną, usługową i lokalną produkcję, dla przedmiotowych terenów przyjęto, iż stanowią one rezerwę dla zabudowy mieszkaniowej – 80% terenów, usługowej – 10%, i produkcyjnej – 10%. Przyjęcie takich wskaźników wynika ze znaczącego udziału funkcji mieszkaniowej w zagospodarowaniu przedmiotowych terenów.

Tab. 53. Podział rezerw terenów o wielofunkcyjnym przeznaczeniu terenu wg planów miejscowych w wyznaczonych strukturach

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia terenów wielofunkcyjnych: RM,MN,U,P [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy usługowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy produkcyjnej [ha]
1	Bogusławki Duże	2,5801	2,0641	0,2580	0,2580
2	Bogusławki Małe	5,8347	4,6677	0,5835	0,5835
3	Boguszyce	29,8705	23,8964	2,9871	2,9871
4	Boguszyce Małe	2,8427	2,2741	0,2843	0,2843
5	Byszewice	2,4379	1,9503	0,2438	0,2438
6	Chrusty	13,4221	10,7377	1,3422	1,3422
	Chrusty (Nowe)	6,0839	4,8671	0,6084	0,6084
7	Dziurdzioły	18,0986	14,4789	1,8099	1,8099

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia terenów wielofunkcyjnych: RM,MN,U,P [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy usługowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy produkcyjnej [ha]
8	Gaj	6,9283	5,5426	0,6928	0,6928
9	Garłów	2,1914	1,7531	0,2191	0,2191
10	Głuchówek	14,3512	11,4810	1,4351	1,4351
11	Helenów	8,7234	6,9787	0,8723	0,8723
12	Huta Wałowska	6,2455	4,9964	0,6246	0,6246
13	Jakubów	4,4069	3,5255	0,4407	0,4407
14	Janolin	3,6023	2,8818	0,3602	0,3602
15	Julianów	4,3444	3,4755	0,4344	0,4344
16	Julianów Raducki	1,9607	1,5686	0,1961	0,1961
17	Kaleń	22,5471	18,0377	2,2547	2,2547
18	Kaliszki	3,1833	2,5466	0,3183	0,3183
19	Konopnica	9,3573	7,4858	0,9357	0,9357
20	Księża Wola	14,0451	11,2360	1,4045	1,4045
21	Kurzeszyn	2,9871	2,3897	0,2987	0,2987
22	Kurzeszynek	0,3992	0,3194	0,0399	0,0399
23	Leopoldów	7,0078	5,6063	0,7008	0,7008
24	Linków	4,2861	3,4289	0,4286	0,4286
25	Lutkówka	5,9443	4,7554	0,5944	0,5944
26	Małgorzatów	4,3675	3,4940	0,4367	0,4367
27	Matyldów	2,9712	2,3769	0,2971	0,2971
28	Niwna	13,8859	11,1088	1,3886	1,3886
29	Nowa Rossocha	4,0868	3,2694	0,4087	0,4087
30	Nowa Wojska (część południowa)	4,0486	3,2388	0,4049	0,4049
	Nowa Wojska (część północna)	-	28,4021*	-	-
31	Nowy Głuchówek	4,4911	3,5928	0,4491	0,4491
32	Nowy Kurzeszyn	11,9192	9,5354	1,1919	1,1919
33	Pasieka Wałowska	7,8419	6,2735	0,7842	0,7842
34	Podlas	20,0034	16,0027	2,0003	2,0003
35	Pokrzywna	7,9864	6,3891	0,7986	0,7986
36	Przewodowice	2,7480	2,1984	0,2748	0,2748
37	Pukinin (część centralna)	8,9372	7,1497	0,8937	0,8937
	Pukinin (część zachodnia)	0,8922	0,7137	0,0892	0,0892
38	Rogówiec	3,9341	3,1472	0,3934	0,3934
39	Rossocha	0,2729	0,2183	0,0273	0,0273
40	Soszyce	21,8296	17,4637	2,1830	2,1830
41	Stara Rossocha	3,4029	2,7223	0,3403	0,3403
42	Stara Wojska	4,5508	3,6407	0,4551	0,4551
43	Stare Byliny	8,8508	7,0806	0,8851	0,8851

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia terenów wielofunkcyjnych: RM,MN,U,P [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy usługowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy produkcyjnej [ha]
44	Stary Dwór	2,8194	2,2555	0,2819	0,2819
45	Ścieki	28,2821	22,6256	2,8282	2,8282
46	Świnice	2,3105	1,8484	0,2310	0,2310
47	Wałowice	21,3551	17,0840	2,1355	2,1355
48	Wilkowice (część centralna)	4,4084	3,5267	0,4408	0,4408
	Wilkowice (część południowa)	17,8080	14,2464	1,7808	1,7808
	Wilkowice (część północna)	1,0985	0,8788	0,1099	0,1099
49	Wołucza	7,7353	6,1883	0,7735	0,7735
50	Zagórze	6,3457	5,0765	0,6346	0,6346
51	Zawady (część wschodnia)	3,4263	2,7410	0,3426	0,3426
	Zawady (część zachodnia)	1,9355	1,5484	0,1935	0,1935
52	Zielone (część wschodnia)	5,9917	4,7934	0,5992	0,5992
	Zielone (część zachodnia)	9,0025	7,2020	0,9003	0,9003
53	Żydomicze	6,6444	5,3155	0,6644	0,6644
Razem:		459,8653	396,2943	45,9865	45,9865

*tereny wyłącznie przeznaczone na zabudowę zagrodową.

Źródło: obliczenia własne.

Tab. 54. Rezerwy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w wyznaczonych obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Rezerwy zabudowy mieszkaniowej [ha]
1	Bogusławki Duże	2,0641
2	Bogusławki Małe	4,6677
3	Boguszyce	23,8964
4	Boguszyce Małe	2,2741
5	Byszewice	1,9503
6	Chrusty	10,7377
	Chrusty (Nowe)	4,8671
7	Dziurdziły	14,4789
8	Gaj	5,5426
9	Garłów	1,7531
10	Głuchówek	11,4810
11	Helenów	6,9787
12	Huta Wałowska	4,9964
13	Jakubów	3,5255
14	Janolin	2,8818
15	Julianów	3,4755
16	Julianów Raducki	1,5686
17	Kaleń	18,0377

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Rezerwy zabudowy mieszkaniowej [ha]
18	Kaliszki	2,5466
19	Konopnica	7,4858
20	Księża Wola	11,2360
21	Kurzeszyn	2,3897
22	Kurzeszynek	0,3194
23	Leopoldów	5,6063
24	Linków	3,4289
25	Lutkówka	4,7554
26	Małgorzatów	3,4940
27	Matyldów	2,3769
28	Niwna	11,1088
29	Nowa Rossocha	3,2694
30	Nowa Wojska (część południowa)	3,2388
	Nowa Wojska (część północna)	28,4021*
31	Nowy Głuchówek	3,5928
32	Nowy Kurzeszyn	9,5354
33	Pasieka Wałowska	6,2735
34	Podlas	16,0027
35	Pokrzywna	6,3891
36	Przewodowice	2,1984
37	Pukinin (część centralna)	7,1497
	Pukinin (część zachodnia)	0,7137
38	Rogówiec	3,1472
39	Rossocha	0,2183
40	Soszyce	17,4637
41	Stara Rossocha	2,7223
42	Stara Wojska	3,6407
43	Stare Byliny	7,0806
44	Stary Dwór	2,2555
45	Ścieki	22,6256
46	Świnice	1,8484
47	Wałowice	17,0840
48	Wilkowice (część centralna)	3,5267
	Wilkowice (część południowa)	14,2464
	Wilkowice (część północna)	0,8788
49	Wołucza	6,1883
50	Zagórze	5,0765
51	Zawady (część wschodnia)	2,7410
	Zawady (część zachodnia)	1,5484
52	Zielone (część wschodnia)	4,7934
	Zielone (część zachodnia)	7,2020
53	Żydomicze	5,3155
Razem:		396,2943

Źródło: obliczenia własne.

Tab. 55. Rezerwy zabudowy usługowej i produkcyjnej w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Zabudowa usługowa				Zabudowa produkcyjna		
		Powierzchnia zabudowy usługowej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów U [ha]	Rezerwy terenów UT [ha]	Suma:	Powierzchnia zabudowy produkcyjnej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów PU [ha]	Suma:
1	Bogusławki Duże	0,2580	0,0000	0,0000	0,2580	0,2580	0,0000	0,2580
2	Bogusławki Małe	0,5835	0,0000	0,0000	0,5835	0,5835	0,0000	0,5835
3	Boguszyce	2,9871	0,0000	0,1702	3,1572	2,9871	0,6215	3,6086
4	Boguszyce Małe	0,2843	0,0000	0,0000	0,2843	0,2843	0,0000	0,2843
5	Byszewice	0,2438	0,0000	0,0000	0,2438	0,2438	0,0000	0,2438
6	Chrusty	1,3422	0,0000	0,0000	1,3422	1,3422	0,0000	1,3422
	Chrusty (Nowe)	0,6084	0,0000	0,0000	0,6084	0,6084	0,0000	0,6084
7	Dziurdzioty	1,8099	0,0000	0,0000	1,8099	1,8099	0,0000	1,8099
8	Gaj	0,6928	0,0000	0,0000	0,6928	0,6928	0,0000	0,6928
9	Garłów	0,2191	0,0000	0,0000	0,2191	0,2191	0,0000	0,2191
10	Głuchówek	1,4351	0,0000	0,0000	1,4351	1,4351	0,0000	1,4351
11	Helenów	0,8723	0,0000	0,0000	0,8723	0,8723	0,0000	0,8723
12	Huta Wałowska	0,6246	0,0000	0,0000	0,6246	0,6246	0,0000	0,6246
13	Jakubów	0,4407	0,0000	0,0000	0,4407	0,4407	0,0000	0,4407
14	Janolin	0,3602	0,0000	0,0000	0,3602	0,3602	0,0000	0,3602
15	Julianów	0,4344	0,0000	0,0000	0,4344	0,4344	3,3819	3,8163
16	Julianów Raducki	0,1961	0,0000	0,0000	0,1961	0,1961	0,0000	0,1961
17	Kaleń	2,2547	0,0000	0,0000	2,2547	2,2547	0,7188	2,9736
18	Kaliszki	0,3183	0,0000	0,0000	0,3183	0,3183	0,0000	0,3183
19	Konopnica	0,9357	0,0000	0,0000	0,9357	0,9357	3,9845	4,9202
20	Księża Wola	1,4045	0,0000	0,0000	1,4045	1,4045	0,0000	1,4045
21	Kurzeszyn	0,2987	0,0000	0,0000	0,2987	0,2987	0,0000	0,2987
22	Kurzeszynek	0,0399	0,0000	0,0000	0,0399	0,0399	0,0000	0,0399
23	Leopoldów	0,7008	0,0000	0,0000	0,7008	0,7008	0,0000	0,7008
24	Linków	0,4286	0,0000	0,0000	0,4286	0,4286	0,0000	0,4286
25	Lutkówka	0,5944	0,0000	0,0000	0,5944	0,5944	0,0000	0,5944
26	Małgorzatów	0,4367	0,0000	0,0000	0,4367	0,4367	0,0000	0,4367
27	Matyldów	0,2971	0,0000	0,0000	0,2971	0,2971	0,0000	0,2971
28	Niwna	1,3886	0,0000	0,0000	1,3886	1,3886	0,0000	1,3886
29	Nowa Rossocha	0,4087	0,0000	0,0000	0,4087	0,4087	0,0000	0,4087
30	Nowa Wojska (część południowa)	0,4049	0,0000	0,0000	0,4049	0,4049	0,0000	0,4049
	Nowa Wojska (część północna)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	2,8402	0,0000	0,0000

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Zabudowa usługowa				Zabudowa produkcyjna		
		Powierzchnia zabudowy usługowej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów U [ha]	Rezerwy terenów UT [ha]	Suma:	Powierzchnia zabudowy produkcyjnej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów PU [ha]	Suma:
31	Nowy Głuchówek	0,4491	0,0000	0,0000	0,4491	0,4491	0,0000	0,4491
32	Nowy Kurzeszyn	1,1919	0,0000	0,0000	1,1919	1,1919	3,5169	4,7088
33	Pasieka Wałowska	0,7842	0,0000	0,0000	0,7842	0,7842	0,0000	0,7842
34	Podlas	2,0003	0,8555	0,0000	2,8559	2,0003	8,9435	10,9439
35	Pokrzywna	0,7986	0,0000	0,0000	0,7986	0,7986	3,5408	4,3394
36	Przewodowice	0,2748	0,0000	0,0000	0,2748	0,2748	0,0000	0,2748
37	Pukinin (część centralna)	0,8937	0,0000	0,0000	0,8937	0,8937	0,0000	0,8937
	Pukinin (część zachodnia)	0,0892	0,0000	0,0000	0,0892	0,0892	0,2892	0,3784
38	Rogówiec	0,3934	0,0000	0,0000	0,3934	0,3934	0,0000	0,3934
39	Rossocha	0,0273	0,6746	0,0000	0,7019	0,0273	0,0000	0,0273
40	Soszyce	2,1830	0,0000	0,0000	2,1830	2,1830	0,0000	2,1830
41	Stara Rossocha	0,3403	0,0000	0,0000	0,3403	0,3403	0,0000	0,3403
42	Stara Wojska	0,4551	0,0000	0,0000	0,4551	0,4551	0,0000	0,4551
43	Stare Byliny	0,8851	0,0000	0,0000	0,8851	0,8851	0,0000	0,8851
44	Stary Dwór	0,2819	0,0000	0,0000	0,2819	0,2819	0,0000	0,2819
45	Ścieki	2,8282	0,3618	0,0000	3,1901	2,8282	3,0921	5,9203
46	Świnice	0,2310	0,0000	0,0000	0,2310	0,2310	0,0000	0,2310
47	Wałowice	2,1355	0,0000	0,0000	2,1355	2,1355	2,1445	4,2800
48	Wilkowice (część centralna)	0,4408	0,0000	0,0000	0,4408	0,4408	0,0000	0,4408
	Wilkowice (część południowa)	1,7808	0,0000	0,0000	1,7808	1,7808	0,0000	1,7808
	Wilkowice (część północna)	0,1099	0,0000	0,0000	0,1099	0,1099	0,9120	1,0218
49	Wołucza	0,7735	0,0000	0,0000	0,7735	0,7735	0,0000	0,7735
50	Zagórze	0,6346	0,0000	0,0000	0,6346	0,6346	0,0000	0,6346
51	Zawady (część wschodnia)	0,3426	0,0000	0,0000	0,3426	0,3426	0,0000	0,3426
	Zawady (część zachodnia)	0,1935	0,0000	0,0000	0,1935	0,1935	0,0000	0,1935
52	Zielone (część wschodnia)	0,5992	0,0000	0,0000	0,5992	0,5992	0,0000	0,5992
	Zielone (część zachodnia)	0,9003	0,0000	0,0000	0,9003	0,9003	0,0000	0,9003
53	Żydowice	0,6644	0,0000	0,0000	0,6644	0,6644	0,0000	0,6644
Razem:		45,9865	1,8920	0,1702	48,0487	45,9865	31,1456	77,1312

Źródło: obliczenia własne.

Tab. 56. Rezerwy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i produkcyjnej w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Zabudowa mieszkaniowa [ha]	Zabudowa usługowa [ha]	Zabudowa produkcyjna [ha]
1	Bogusławki Duże	2,0641	0,2580	0,2580
2	Bogusławki Małe	4,6677	0,5835	0,5835
3	Boguszyce	23,8964	3,1572	3,6086
4	Boguszyce Małe	2,2741	0,2843	0,2843
5	Byszewice	1,9503	0,2438	0,2438
6	Chrusty	10,7377	1,3422	1,3422
	Chrusty (Nowe)	4,8671	0,6084	0,6084
7	Dziurdzioły	14,4789	1,8099	1,8099
8	Gaj	5,5426	0,6928	0,6928
9	Garłów	1,7531	0,2191	0,2191
10	Głuchówek	11,4810	1,4351	1,4351
11	Helenów	6,9787	0,8723	0,8723
12	Huta Wałowska	4,9964	0,6246	0,6246
13	Jakubów	3,5255	0,4407	0,4407
14	Janolin	2,8818	0,3602	0,3602
15	Julianów	3,4755	0,4344	3,8163
16	Julianów Raducki	1,5686	0,1961	0,1961
17	Kaleń	18,0377	2,2547	2,9736
18	Kaliszki	2,5466	0,3183	0,3183
19	Konopnica	7,4858	0,9357	4,9202
20	Księża Wola	11,2360	1,4045	1,4045
21	Kurzeszyn	2,3897	0,2987	0,2987
22	Kurzeszynek	0,3194	0,0399	0,0399
23	Leopoldów	5,6063	0,7008	0,7008
24	Linków	3,4289	0,4286	0,4286
25	Lutówka	4,7554	0,5944	0,5944
26	Małgorzatów	3,4940	0,4367	0,4367
27	Matyldów	2,3769	0,2971	0,2971
28	Niwna	11,1088	1,3886	1,3886
29	Nowa Rossocha	3,2694	0,4087	0,4087
30	Nowa Wojska (część południowa)	3,2388	0,4049	0,4049
	Nowa Wojska (część północna)	0	28,4021	0
31	Nowy Głuchówek	3,5928	0,4491	0,4491
32	Nowy Kurzeszyn	9,5354	1,1919	4,7088
33	Pasieka Wałowska	6,2735	0,7842	0,7842

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Zabudowa mieszkaniowa [ha]	Zabudowa usługowa [ha]	Zabudowa produkcyjna [ha]
34	Podlas	16,0027	2,8559	10,9439
35	Pokrzywna	6,3891	0,7986	4,3394
36	Przewodowice	2,1984	0,2748	0,2748
37	Pukinin (część centralna)	7,1497	0,8937	0,8937
	Pukinin (część zachodnia)	0,7137	0,0892	0,3784
38	Rogówiec	3,1472	0,3934	0,3934
39	Rossocha	0,2183	0,7019	0,0273
40	Soszyce	17,4637	2,1830	2,1830
41	Stara Rossocha	2,7223	0,3403	0,3403
42	Stara Wojska	3,6407	0,4551	0,4551
43	Stare Byliny	7,0806	0,8851	0,8851
44	Stary Dwór	2,2555	0,2819	0,2819
45	Ścieki	22,6256	3,1901	5,9203
46	Świnice	1,8484	0,2310	0,2310
47	Wałowice	17,0840	2,1355	4,2800
48	Wilkowice (część centralna)	3,5267	0,4408	0,4408
	Wilkowice (część południowa)	14,2464	1,7808	1,7808
	Wilkowice (część północna)	0,8788	0,1099	1,0218
49	Wołucza	6,1883	0,7735	0,7735
50	Zagórze	5,0765	0,6346	0,6346
51	Zawady (część wschodnia)	2,7410	0,3426	0,3426
	Zawady (część zachodnia)	1,5484	0,1935	0,1935
52	Zielone (część wschodnia)	4,7934	0,5992	0,5992
	Zielone (część zachodnia)	7,2020	0,9003	0,9003
53	Żydowice	5,3155	0,6644	0,6644
Razem:		396,2943	48,0487	77,1321

Źródło: obliczenia własne.

Wśród terenów wolnych od zainwestowania w obszarze o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej pod względem udziału w ich całkowitej powierzchni dominują tereny zabudowy mieszkaniowej stanowiące udział ok. 75% (ok. 396 ha). Tereny, na obszarach których możliwa jest realizacja zabudowy usługowej stanowią udział niecałych 10% (ok. 48 ha) w ogólnej powierzchni rezerw budowlanych, a funkcja produkcyjna posiada rezerwy na poziomie ok. 15% (tj. ok. 77 ha). Łączne rezerwy terenowe po uwzględnieniu współczynnika korygującego wynoszą niecałe 522 ha.

W celu określenia szacunkowych zasobów budowlanych wyrażonych w m² powierzchni użytkowej posłużono się danymi z Bazy Obiektów Topograficznych pozyskanej z Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, na podstawie, której oszacowano średnią powierzchnię działki zabudowanej budynkiem mieszkalnym zgodnie z poniższą tabelą.

Tab. 57. Określenie średniej powierzchni działki zabudowanej budynkiem mieszkalnym na terenie gminy Rawa Mazowiecka

Obszar zabudowy	Ilość	Całkowita powierzchnia [ha]	Średnia powierzchnia działki budowlanej [ha]
	2846	487,2660	0,1712

Źródło: obliczenia własne.

Określona średnia powierzchnia terenu zainwestowanego w ramach pojedynczej zabudowy mieszkaniowej (w tym mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej) dla terenu gminy wynosi 0,1712 ha, co wynika z wiejskiego charakteru gminy. Mając jednak na uwadze, że w ostatnich latach trendem jest realizacja zabudowy mieszkaniowej na mniejszych obszarach, na potrzeby niniejszego bilansu przyjmuje się, że na działce o powierzchni 0,1700 ha może powstać budynek o powierzchni użytkowej 154 m² (wg analizy w okresie 2017-2021 oddano do użytkowania średnio rocznie 53 budynki mieszkalne jednorodzinne o średniej powierzchni użytkowej budynku ok. 154 m²). Przyjęcie wskaźnika większego niż wynikający z ww. średniej (powierzchni użytkowej nowego budynku mieszkalnego oddanego do użytkowania) wynika z panujących trendów w budownictwie.

Przyjęte wartości oznaczają, że wskaźnik powierzchni zabudowy do działki budowlanej, nawet przyjmując, że nowy budynek będzie jednokondygnacyjny, nie przekroczy 13% (przyjmuje się, że powierzchnia użytkowa zabudowy wynosi 75% powierzchni całkowitej zabudowy). Mając na uwadze, że obowiązujące plany miejscowe ustalają wyższe wskaźniki, przyjęcie powyższych wartości znajduje uzasadnienie.

W celu oszacowania nowej powierzchni użytkowej zabudowy usługowej po przeanalizowaniu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przyjmuje się, że średni wskaźnik powierzchni zabudowy wynosi ok. 30%. W związku z tym przyjmuje się, że na działce o powierzchni 1000 m² można zrealizować 240 m² nowej powierzchni użytkowej. Przyjęte wartości oznaczają, że wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej, nawet przyjmując, że nowy budynek będzie jednokondygnacyjny, wyniesie do 30% (przyjmuje się, że powierzchnia użytkowa zabudowy wynosi 80% powierzchni całkowitej zabudowy – wskaźnik jest większy niż ustalony dla funkcji mieszkalnej, ze względu na inny rodzaj zabudowy).

Dla funkcji produkcyjnej przyjmuje się natomiast, że na działce o powierzchni 2000 m² powstać może 640 m² nowej powierzchni użytkowej. Przyjęte wartości pozwalają zatem na realizację wskaźnika powierzchni zabudowy do powierzchni terenu inwestycji na poziomie do 40% (przyjmuje się, że powierzchnia użytkowa zabudowy wynosi 80% powierzchni całkowitej zabudowy). Ponadto ustalenia obowiązujących planów miejscowych pozwalają na przyjęcie ww. wskaźników.

Tab. 58. Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy z podziałem na funkcje zabudowy w wyznaczonych obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Możliwa do uzyskania nowa powierzchnia użytkowa zabudowy (m ²)		
		Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjna
1	Bogusławki Duże	1857	619	826
2	Bogusławki Małe	4199	1400	1867
3	Boguszyce	21496	7577	11547
4	Boguszyce Małe	2046	682	910
5	Byszewice	1754	585	780
6	Chrusty	9659	3221	4295
	Chrusty (Nowe)	4378	1460	1947
7	Dziurdzioły	13024	4344	5792
8	Gaj	4986	1663	2217
9	Garłów	1577	526	701
10	Głuchówek	10328	3444	4592
11	Helenów	6278	2094	2791
12	Huta Wałowska	4494	1499	1999
13	Jakubów	3171	1058	1410
14	Janolin	2592	865	1153
15	Julianów	3126	1043	12212
16	Julianów Raducki	1411	471	627
17	Kaleń	16225	5411	9515
18	Kaliszki	2291	764	1019
19	Konopnica	6734	2246	15745
20	Księża Wola	10107	3371	4494
21	Kurzeszyn	2150	717	956
22	Kurzeszynek	287	96	128
23	Leopoldów	5043	1682	2243
24	Linków	3084	1029	1372
25	Lutkówka	4278	1427	1902
26	Małgorzatów	3143	1048	1398
27	Matyldów	2138	713	951
28	Niwna	9993	3333	4444
29	Nowa Rossocha	2941	981	1308
30	Nowa Wojska (część południowa)	2913	972	1296
	Nowa Wojska (część północna)	0		0
31	Nowy Głuchówek	3232	1078	1437
32	Nowy Kurzeszyn	8577	2861	15068
33	Pasieka Wałowska	5643	1882	2509
34	Podlas	14395	6854	35020
35	Pokrzywna	5747	1917	13886
36	Przewodowice	1978	660	879

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Możliwa do uzyskania nowa powierzchnia użytkowa zabudowy (m ²)		
		Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjna
37	Pukinin (część centralna)	6431	2145	2860
	Pukinin (część zachodnia)	642	214	1211
38	Rogówiec	2831	944	1259
39	Rossocha	196	1685	87
40	Soszyce	15709	5239	6985
41	Stara Rossocha	2449	817	1089
42	Stara Wojska	3275	1092	1456
43	Stare Byliny	6369	2124	2832
44	Stary Dwór	2029	677	902
45	Ścieki	20353	7656	18945
46	Świnice	1663	555	739
47	Wałowice	15368	5125	13696
48	Wilkowice (część centralna)	3172	1058	1411
	Wilkowice (część południowa)	12815	4274	5699
	Wilkowice (część północna)	791	264	3270
49	Wołucza	5567	1856	2475
50	Zagórze	4567	1523	2031
51	Zawady (część wschodnia)	2466	822	1096
	Zawady (część zachodnia)	1393	465	619
52	Zielone (część wschodnia)	4312	1438	1917
	Zielone (część zachodnia)	6478	2161	2881
53	Żydymice	4781	1595	2126
Razem:		356480	115317	246823

Źródło: obliczenia własne.

W granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej znajduje się ponad 521 ha rezerw budowlanych, pozwalających na realizację ok. 356 480 m² nowej powierzchni użytkowej w zabudowie mieszkaniowej, ok. 115 317 m² w zabudowie usługowej oraz ok. 246 823 m² w zabudowie produkcyjnej.

12.1.3. Chłonność obszarów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę poza obszarami o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Kolejnym etapem niniejszego bilansu było oszacowanie możliwej do uzyskania nowej powierzchni użytkowej zabudowy z podziałem na funkcję poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i przeznaczonych na ten cel w obowiązujących planach miejscowych. Dokonano tego w tożsamy sposób, co w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej – przyjęto jednakowy schemat czynności (poza współczynnikiem korekcyjnym), odnosząc się jednak do obszarów znajdujących się poza wyznaczonymi

obszarami zwartej zabudowy. Współczynnik korygujący określono na -20% - czyli o 5% większy niż dla obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, ze względu na charakter terenów (obszary niezabudowane lub z ekstensywną zabudową).

Tab. 59. Rezerwy terenów poza granicami obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]	Powierzchnia rezerw budowlanych z uwzględnieniem współczynnika korygującego* [ha]
1	Bogusławki Duże	4,2517	3,4014
2	Bogusławki Małe	12,2935	9,8348
3	Boguszyce	70,1816	56,1453
4	Boguszyce Małe	17,7337	14,1870
5	Byszewice	23,4686	18,7749
6	Chrusty	6,2010	4,9608
	Chrusty (Nowe)	27,1120	21,6896
7	Dziurdziły	11,1469	8,9175
8	Gaj	1,2338	0,9870
9	Garłów	12,3204	9,8563
10	Głuchówek	21,0680	16,8544
11	Helenów	7,8757	6,3006
12	Huta Wałowska	1,8113	1,4490
13	Jakubów	5,8043	4,6434
14	Janolin	0,0000	0,0000
15	Julianów	40,3910	32,3128
16	Julianów Raducki	0,0000	0,0000
17	Kaleń	5,5254	4,4203
18	Kaliszki	9,2767	7,4214
19	Konopnica	84,8579	67,8863
20	Księża Wola	5,4886	4,3909
21	Kurzeszyn	5,1776	4,1421
22	Kurzeszynek	8,9022	7,1218
23	Leopoldów	4,8287	3,8630
24	Linków	3,6124	2,8899
25	Lutkówka	3,9668	3,1734
26	Małgorzatów	10,9253	8,7402
27	Matyldów	2,9603	2,3682
28	Niwna	49,1256	39,3005
29	Nowa Rossocha	3,9640	3,1712
30	Nowa Wojska (część południowa)	11,7292	9,3834
	Nowa Wojska (część północna)	22,1503	17,7202
31	Nowy Głuchówek	9,4385	7,5508
32	Nowy Kurzeszyn	18,2579	14,6063
33	Pasieka Wałowska	9,5937	7,6750
34	Podlas	55,6117	44,4894

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]	Powierzchnia rezerw budowlanych z uwzględnieniem współczynnika korygującego* [ha]
35	Pokrzywna	27,1284	21,7027
36	Przewodowice	15,1020	12,0816
37	Pukinin (część centralna)	25,3529	20,2823
	Pukinin (część zachodnia)	15,9534	12,7627
38	Rogówiec	1,8389	1,4711
39	Rossocha	0,8092	0,6474
40	Soszyce	28,3520	22,6816
41	Stara Rossocha	29,4659	23,5727
42	Stara Wojska	11,1863	8,9490
43	Stare Byliny	20,3901	16,3121
44	Stary Dwór	6,8331	5,4665
45	Ścieki	30,8231	24,6585
46	Świnice	1,8191	1,4553
47	Wałowice	38,9997	31,1998
48	Wilkowice (część centralna)	16,9397	13,5518
	Wilkowice (część południowa)	10,4428	8,3542
	Wilkowice (część północna)	15,0583	12,0466
49	Wołucza	68,5689	54,8551
50	Zagórze	10,4657	8,3726
51	Zawady (część wschodnia)	2,8047	2,2438
	Zawady (część zachodnia)	2,7456	2,1965
52	Zielone (część wschodnia)	0,5858	0,4686
	Zielone (część zachodnia)	1,1957	0,9566
53	Żydymice	7,3547	5,8838
54	Zarzecze	29,7471	23,7977
Razem:		1008,2494	806,5995

Źródło: obliczenia własne.

Tab. 60. Podział rezerw terenów o wielofunkcyjnym przeznaczeniu terenu wg planów miejscowych w poza wyznaczonymi strukturami

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia terenów wielofunkcyjnych: RM, MN,U,P [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy usługowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy produkcyjnej [ha]
1	Bogusławki Duże	3,4014	2,7211	0,3401	0,3401
2	Bogusławki Małe	9,8348	7,8678	0,9835	0,9835
3	Boguszyce	53,2624	42,6099	5,3262	5,3262
4	Boguszyce Małe	12,8028	10,2422	1,2803	1,2803
5	Byszewice	18,7749	15,0199	1,8775	1,8775
6	Chrusty	4,9608	3,9686	0,4961	0,4961
	Chrusty (Nowe)	20,5383	16,4307	2,0538	2,0538
7	Dziurdzioły	8,9175	7,1340	0,8918	0,8918
8	Gaj	0,9870	0,7896	0,0987	0,0987
9	Garłów	8,3679	6,6943	0,8368	0,8368
10	Głuchówek	16,8544	13,4835	1,6854	1,6854
11	Helenów	6,3006	5,0404	0,6301	0,6301
12	Huta Wałowska	1,4490	1,1592	0,1449	0,1449
13	Jakubów	2,3837	1,9069	0,2384	0,2384
14	Janolin	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
15	Julianów	1,5647	1,2518	0,1565	0,1565
16	Julianów Raducki	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
17	Kaleń	1,9470	1,5576	0,1947	0,1947
18	Kaliszki	5,2606	4,2085	0,5261	0,5261
19	Konopnica	18,1066	14,4852	1,8107	1,8107
20	Księża Wola	4,3909	3,5127	0,4391	0,4391
21	Kurzeszyn	4,1421	3,3137	0,4142	0,4142
22	Kurzeszynek	7,1218	5,6974	0,7122	0,7122
23	Leopoldów	3,8630	3,0904	0,3863	0,3863
24	Linków	2,8899	2,3119	0,2890	0,2890
25	Lutkówka	3,1734	2,5388	0,3173	0,3173
26	Małgorzatów	8,7402	6,9922	0,8740	0,8740
27	Matyldów	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
28	Niwna	25,4298	20,3438	2,5430	2,5430
29	Nowa Rossocha	3,1712	2,5370	0,3171	0,3171
30	Nowa Wojska (część południowa)	9,3834	7,5067	0,9383	0,9383
	Nowa Wojska (część północna)	0	17,7202*	0	0
31	Nowy Głuchówek	5,1104	4,0883	0,5110	0,5110
32	Nowy Kurzeszyn	6,2860	5,0288	0,6286	0,6286
33	Pasieka Wałowska	7,6750	6,1400	0,7675	0,7675

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Powierzchnia terenów wielofunkcyjnych: RM, MN,U,P [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy usługowej [ha]	Powierzchnia terenów zabudowy produkcyjnej [ha]
34	Podlas	5,9461	4,7569	0,5946	0,5946
35	Pokrzywna	6,6243	5,2995	0,6624	0,6624
36	Przewodowice	5,6556	4,5245	0,5656	0,5656
37	Pukinin (część centralna)	20,2823	16,2259	2,0282	2,0282
	Pukinin (część zachodnia)	12,6507	10,1206	1,2651	1,2651
38	Rogówiec	1,4711	1,1769	0,1471	0,1471
39	Rossocha	0,6474	0,5179	0,0647	0,0647
40	Soszyce	22,6816	18,1453	2,2682	2,2682
41	Stara Rossocha	23,5727	18,8582	2,3573	2,3573
42	Stara Wojska	8,9490	7,1592	0,8949	0,8949
43	Stare Byliny	4,0483	3,2387	0,4048	0,4048
44	Stary Dwór	5,4665	4,3732	0,5466	0,5466
45	Ścieki	15,6120	12,4896	1,5612	1,5612
46	Świnice	1,4553	1,1642	0,1455	0,1455
47	Wałowice	27,9702	22,3762	2,7970	2,7970
48	Wilkowice (część centralna)	13,5518	10,8414	1,3552	1,3552
	Wilkowice (część południowa)	8,3542	6,6834	0,8354	0,8354
	Wilkowice (część północna)	7,5277	6,0221	0,7528	0,7528
49	Wołucza	49,2375	39,3900	4,9238	4,9238
50	Zagórze	5,6786	4,5428	0,5679	0,5679
51	Zawady (część wschodnia)	2,2438	1,7950	0,2244	0,2244
	Zawady (część zachodnia)	2,1965	1,7572	0,2196	0,2196
52	Zielone (część wschodnia)	0,4686	0,3749	0,0469	0,0469
	Zielone (część zachodnia)	0,9566	0,7652	0,0957	0,0957
53	Żydowice	5,8838	4,7070	0,5884	0,5884
54	Zarzeczce	13,8806	11,1045	1,3881	1,3881
Razem:		560,1042	448,0833	56,0104	56,0104

**rezerwy wyłącznie dla terenów zabudowy zagrodowej*

Źródło: obliczenia własne.

Tab. 61. Rezerwy terenów pod zabudowę usługową, produkcyjną oraz zabudowę produkcyjną – wielko-obszarową

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Zabudowa usługowa				Zabudowa produkcyjna			Zabudowa produkcyjna - wielkopowierzchniowa
		Powierzchnia zabudowy usługowej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów U	Rezerwy terenów UT	Suma:	Powierzchnia zabudowy produkcyjnej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów PU	Suma:	
1	Bogusławki Duże	0,3401	0,0000	0,0000	0,3401	0,3401	0,0000	0,3401	0,0000
2	Bogusławki Małe	0,9835	0,0000	0,0000	0,9835	0,9835	0,0000	0,9835	0,0000
3	Boguszyce	5,3262	0,0000	2,5151	7,8414	5,3262	0,3678	5,6940	0,0000
4	Boguszyce Małe	1,2803	0,7171	0,0000	1,9974	1,2803	0,6670	1,9473	0,0000
5	Byszewice	1,8775	0,0000	0,0000	1,8775	1,8775	0,0000	1,8775	0,0000
6	Chrusty	0,4961	0,0000	0,0000	0,4961	0,4961	0,0000	0,4961	0,0000
	Chrusty (Nowe)	2,0538	1,1513	0,0000	3,2051	2,0538	0,0000	2,0538	0,0000
7	Dziurdzioły	0,8918	0,0000	0,0000	0,8918	0,8918	0,0000	0,8918	0,0000
8	Gaj	0,0987	0,0000	0,0000	0,0987	0,0987	0,0000	0,0987	0,0000
9	Garłów	0,8368	1,4884	0,0000	2,3252	0,8368	0,0000	0,8368	0,0000
10	Głuchówek	1,6854	0,0000	0,0000	1,6854	1,6854	0,0000	1,6854	0,0000
11	Helenów	0,6301	0,0000	0,0000	0,6301	0,6301	0,0000	0,6301	0,0000
12	Huta Wałowska	0,1449	0,0000	0,0000	0,1449	0,1449	0,0000	0,1449	0,0000
13	Jakubów	0,2384	0,0000	0,0000	0,2384	0,2384	2,2598	2,4981	0,0000
14	Janolin	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
15	Julianów	0,1565	0,0000	0,0000	0,1565	0,1565	8,7419	8,8984	22,0062
16	Julianów Raducki	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
17	Kaleń	0,1947	0,0000	0,0000	0,1947	0,1947	2,4734	2,6681	0,0000
18	Kaliszki	0,5261	0,0000	0,0000	0,5261	0,5261	2,1607	2,6868	0,0000
19	Konopnica	1,8107	0,0000	0,0000	1,8107	1,8107	5,3134	7,1241	44,4663
20	Księża Wola	0,4391	0,0000	0,0000	0,4391	0,4391	0,0000	0,4391	0,0000
21	Kurzeszyn	0,4142	0,0000	0,0000	0,4142	0,4142	0,0000	0,4142	0,0000
22	Kurzeszynek	0,7122	0,0000	0,0000	0,7122	0,7122	0,0000	0,7122	0,0000
23	Leopoldów	0,3863	0,0000	0,0000	0,3863	0,3863	0,0000	0,3863	0,0000
24	Linków	0,2890	0,0000	0,0000	0,2890	0,2890	0,0000	0,2890	0,0000
25	Lutkówka	0,3173	0,0000	0,0000	0,3173	0,3173	0,0000	0,3173	0,0000
26	Małgorzatów	0,8740	0,0000	0,0000	0,8740	0,8740	0,0000	0,8740	0,0000
27	Matyldów	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	2,3682	2,3682	0,0000
28	Niwna	2,5430	0,0000	2,3756	4,9186	2,5430	4,2639	6,8069	7,2312
29	Nowa Rossocha	0,3171	0,0000	0,0000	0,3171	0,3171	0,0000	0,3171	0,0000

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Zabudowa usługowa				Zabudowa produkcyjna			Zabudowa produkcyjna - wielkopowierzchniowa
		Powierzchnia zabudowy usługowej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów U	Rezerwy terenów UT	Suma:	Powierzchnia zabudowy produkcyjnej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów PU	Suma:	
30	Nowa Wojska (część południowa)	0,9383	0,0000	0,0000	0,9383	0,9383	0,0000	0,9383	0,0000
	Nowa Wojska (część północna)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
31	Nowy Głuchówek	0,5110	0,0000	0,0000	0,5110	0,5110	2,4404	2,9514	0,0000
32	Nowy Kurzeszyn	0,6286	0,0000	0,0000	0,6286	0,6286	1,8480	2,4766	6,4723
33	Pasieka Wałowska	0,7675	0,0000	0,0000	0,7675	0,7675	0,0000	0,7675	0,0000
34	Podlas	0,5946	0,0000	0,0000	0,5946	0,5946	0,0000	0,5946	38,5433
35	Pokrzywna	0,6624	0,0000	0,0000	0,6624	0,6624	7,3914	8,0539	7,6870
36	Przewodowice	0,5656	0,0000	0,0000	0,5656	0,5656	6,4260	6,9916	0,0000
37	Pukinin (część centralna)	2,0282	0,0000	0,0000	2,0282	2,0282	0,0000	2,0282	0,0000
	Pukinin (część zachodnia)	1,2651	0,0000	0,0000	1,2651	1,2651	0,1120	1,3771	0,0000
38	Rogówiec	0,1471	0,0000	0,0000	0,1471	0,1471	0,0000	0,1471	0,0000
39	Rossocha	0,0647	0,0000	0,0000	0,0647	0,0647	0,0000	0,0647	0,0000
40	Soszyce	2,2682	0,0000	0,0000	2,2682	2,2682	0,0000	2,2682	0,0000
41	Stara Rossocha	2,3573	0,0000	0,0000	2,3573	2,3573	0,0000	2,3573	0,0000
42	Stara Wojska	0,8949	0,0000	0,0000	0,8949	0,8949	0,0000	0,8949	0,0000
43	Stare Byliny	0,4048	12,2638	0,0000	12,6686	0,4048	0,0000	0,4048	0,0000
44	Stary Dwór	0,5466	0,0000	0,0000	0,5466	0,5466	0,0000	0,5466	0,0000
45	Ścieki	1,5612	9,0465	0,0000	10,6077	1,5612	0,0000	1,5612	0,0000
46	Świnice	0,1455	0,0000	0,0000	0,1455	0,1455	0,0000	0,1455	0,0000
47	Wałowice	2,7970	0,0000	0,0000	2,7970	2,7970	3,2295	6,0265	0,0000
48	Wilkowice (część centralna)	1,3552	0,0000	0,0000	1,3552	1,3552	0,0000	1,3552	0,0000
	Wilkowice (część południowa)	0,8354	0,0000	0,0000	0,8354	0,8354	0,0000	0,8354	0,0000
	Wilkowice (część północna)	0,7528	0,0000	0,0000	0,7528	0,7528	4,5190	5,2717	0,0000
49	Wołuczka	4,9238	2,6170	0,0000	7,5407	4,9238	3,0006	7,9244	0,0000

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Zabudowa usługowa				Zabudowa produkcyjna			Zabudowa produkcyjna - wielkopowierzchniowa
		Powierzchnia zabudowy usługowej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów U	Rezerwy terenów UT	Suma:	Powierzchnia zabudowy produkcyjnej z terenów wielofunkcyjnych[ha]	Rezerwy terenów PU	Suma:	
50	Zagórze	0,5679	0,0000	0,0000	0,5679	0,5679	2,6940	3,2619	0,0000
51	Zawady (część wschodnia)	0,2244	0,0000	0,0000	0,2244	0,2244	0,0000	0,2244	0,0000
	Zawady (część zachodnia)	0,2196	0,0000	0,0000	0,2196	0,2196	0,0000	0,2196	0,0000
52	Zielone (część wschodnia)	0,0469	0,0000	0,0000	0,0469	0,0469	0,0000	0,0469	0,0000
	Zielone (część zachodnia)	0,0957	0,0000	0,0000	0,0957	0,0957	0,0000	0,0957	0,0000
53	Żydymice	0,5884	0,0000	0,0000	0,5884	0,5884	0,0000	0,5884	0,0000
54	Zarzecze	1,3881	0,0000	0,0000	1,3881	1,3881	0,9554	2,3434	8,9617
Razem:		56,0104	27,2840	4,8907	88,1851	56,0104	61,2325	117,2429	135,3679

Źródło: obliczenia własne.

Tab. 62. Możliwa do uzyskania przybliżona powierzchnia użytkowa nowej zabudowy z podziałem na funkcje zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Możliwa do uzyskania nowa powierzchnia użytkowa zabudowy (m ²)			
		Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjna	Zabudowa produkcyjna wielkopowierzchniowa
1	Bogusławki Duże	2465	816	1295	0
2	Bogusławki Małe	7127	2360	1749	0
3	Boguszyce	38600	18819	4996	0
4	Boguszyce Małe	9278	4794	466	0
5	Byszewice	13606	4506	19285	0
6	Chrusty	3595	1191	4337	0
	Chrusty (Nowe)	14884	7692	2673	0
7	Dziurdzioły	6463	2140	16870	0
8	Gaj	715	237	25358	0
9	Garłów	6064	5580	10438	0
10	Głuchówek	12214	4045	718	0
11	Helenów	4566	1512	703	0
12	Huta Wałowska	1050	348	150	0
13	Jakubów	1727	572	306	0
14	Janolin	0	0	1883	0

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Możliwa do uzyskania nowa powierzchnia użytkowa zabudowy (m ²)			
		Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjna	Zabudowa produkcyjna wielkopowierzchniowa
15	Julianów	1134	376	7499	6162
16	Julianów Raducki	0	0	380848	0
17	Kaleń	1411	467	0	0
18	Kaliszki	3812	1263	0	0
19	Konopnica	13122	4346	0	12451
20	Księża Wola	3182	1054	0	0
21	Kurzeszyn	3002	994	0	0
22	Kurzeszynek	5161	1709	0	0
23	Leopoldów	2800	927	0	0
24	Linków	2094	694	0	0
25	Lutkówka	2300	762	0	0
26	Małgorzatów	6334	2098	0	0
27	Matyldów	0	0	0	0
28	Niwna	18429	11805	0	2025
29	Nowa Rossocha	2298	761	0	0
30	Nowa Wojska (część południowa)	6800	2252	0	0
	Nowa Wojska (część północna)	16052	0	0	0
31	Nowy Głuchówek	3704	1226	0	0
32	Nowy Kurzeszyn	4556	1509	0	1812
33	Pasieka Wałowska	5562	1842	0	0
34	Podlas	4309	1427	0	10792
35	Pokrzywna	4801	1590	0	2152
36	Przewodowice	4099	1357	0	0
37	Pukinin (część centralna)	14699	4868	0	0
	Pukinin (część zachodnia)	9168	3036	0	0
38	Rogówiec	1066	353	0	0
39	Rossocha	469	155	0	0
40	Soszyce	16437	5444	0	0
41	Stara Rossocha	17083	5657	0	0
42	Stara Wojska	6485	2148	0	0
43	Stare Byliny	2934	30405	0	0
44	Stary Dwór	3962	1312	0	0
45	Ścieki	11314	25458	0	0
46	Świnice	1055	349	0	0
47	Wałowice	20270	6713	0	0
48	Wilkowice (część centralna)	9821	3252	0	0

Lp.	Nazwa obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (zgodnie z częścią graficzną bilansu)	Możliwa do uzyskania nowa powierzchnia użytkowa zabudowy (m ²)			
		Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjna	Zabudowa produkcyjna wielkopowierzchniowa
	Wilkowice (część południowa)	6054	2005	0	0
	Wilkowice (część północna)	5455	1807	0	0
49	Wołucza	35683	18098	0	0
50	Zagórze	4115	1363	0	0
51	Zawady (część wschodnia)	1626	539	0	0
	Zawady (część zachodnia)	1592	527	0	0
52	Zielone (część wschodnia)	340	112	0	0
	Zielone (część zachodnia)	693	230	0	0
53	Żydowice	4264	1412	0	0
54	Zarzecze	10059	3331	0	2509
Razem:		421963	211644	473903	379030

Źródło: obliczenia własne.

12.1.4. Podsumowanie bilansu

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz terenów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych – Art. 10 ust 5 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy wyznaczonej w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej i planach miejscowych dla funkcji: mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej (drobna produkcja, rzemiosło, produkcja w gospodarstwach rolnych, lokalne zakłady przemysłowo-usługowe) oraz zabudowy produkcyjnej wielkopowierzchniowej (w tym składy i magazyny).

Uwarunkowania demograficzne nie potwierdzają potrzeby wyznaczania dodatkowych obszarów. Z prognozy demograficznej dla gminy wynika, że liczba jej mieszkańców będzie stale spadać, co znajdzie swoje odzwierciedlenie w wahaniach zapotrzebowania mieszkańców na tereny przeznaczone do zabudowy. Polityka samorządu terytorialnego zmierza do zatrzymania mieszkańców na terenie gminy oraz zachęcenia nowych do osiedlania się w jej granicach. Przyciągnięcie nowych mieszkańców związane jest z ofertą zamieszkania w gminie, walorami zarówno samego budownictwa jak i otoczenia, w jakim jest zlokalizowane. Samorząd gminy dążyć będzie do uzupełnień w istniejącej strukturze funkcjonalno-przestrzennej miejscowości i ich uporządkowania m.in. w zakresie

dostosowania sąsiadujących funkcji, wyposażania w usługi podstawowe i przestrzenie publiczne, których dostępność warunkuje zapewnienie wysokiej jakości zamieszkania, poprzez rozwój bazy usług publicznych (w tym np. obiektów sportowo-rekreacyjnych, świetlic). Polityka przestrzenna samorządu dotyczy również terenów działalności gospodarczych, których wyznaczenie oraz promocja stanowi część polityki gminy. Ze względu na całkowite pokrycie terenu gminy planami miejscowymi, lokalizacja nowych działalności z sektorów gospodarczych jest możliwa wyłącznie w ramach terenów określonych przez plan miejscowy. Podobna sytuacja dotyczy rodzaju działalności, które plan dopuszcza. Powyższe stanowi celowe działanie gminy, która uchwalając plan miejscowy dla całego swojego terytorium wykluczyła przypadkową lokalizację działalności gospodarczych, których lokalizacja była by niepożądana ze względu na lokalne uwarunkowania (środowiskowe czy społeczne). Nie mniej jednak, ze względu na zmiany zachodzące w gospodarce, wyrażające się w trendach rozwoju, należy dopuścić zmianę rodzajów działalności w ramach wyznaczonych terenów (np. produkcyjnych) w planach miejscowych, w tym możliwość rozwoju np. elektrowni fotowoltaicznych.

Przeprowadzona analiza pomimo wykazania braku zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne nie może zamykać możliwości realizacji działań mających na celu uporządkowanie istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz umożliwienie rozwoju istniejącym zakładom produkcyjnym czy też usługowym – jako kontynuacja rozwoju istniejącego elementu struktury przestrzennej.

Tab. 63. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania w gminie Rawa Mazowiecka na nową zabudowę w podziale na funkcję zabudowy w stosunku do rezerw inwestycyjnych

Funkcja zabudowy	Prognostowane zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego [m ²]*	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [m ²]	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy
Mieszkaniowa jednorodzinna	304 920	421 963	356 480	778 443
Usługowa	59 494	211 644	115 317	326 961
Produkcyjna (drobna produkcja, rzemiosło, produkcja w gospodarstwach rolnych, zakłady przemysłowo-usługowe)	30 492	473 903	246 823	720 726
Produkcyjna - wielkopowierzchniowa (w tym składy i magazyny)	145 200	379 030	-	379 030

* z wyłączeniem terenów zakwalifikowanych do obszarów o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Źródło: obliczenia własne.

Podsumowując maksymalne zapotrzebowanie w gminie na nową zabudowę może wynikać z istniejącego trendu demograficznego, zamierzeń i działań inwestycyjnych jak i przyjętej przez samorząd strategii rozwoju. Gmina Rawa Mazowiecka powinna stwarzać warunki zamieszkania, odpowiednie dla zatrzymania mieszkańców w gminie jak i zaoferowania obszaru gminy nowym mieszkańcom oraz inwestorom, przy zapewnieniu odpowiednich standardów zagospodarowania.

12.1.5. Określenie możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy wraz z porównaniem potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z realizacją zadań dotyczących lokalizacji nowej zabudowy

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy zostały określone w pkt. 12.2 Studium.

Nowa zabudowa w gminie Rawa Mazowiecka realizowana będzie w ramach wypełnienia istniejącej już struktury zabudowy (dogęszczenie zabudowy, uzupełnienie luk w zabudowie, przekształcenia istniejących obiektów itp.), co oznacza, że koszty gminy będą minimalizowane ze względu na obsługę nowych inwestycji przez istniejącą infrastrukturę techniczną, drogową czy społeczną. W niektórych fragmentach gminy koszty mogą być większe, ze względu na konieczność wprowadzenia nowej infrastruktury (np. kanalizacyjnej), wymiany infrastruktury lub jej konserwacji, ale jest to sytuacja typowa i nie ma znaczącego związku z realizacją nowej zabudowy.

Kondycja finansowa gminy Rawa Mazowiecka znajduje się na poprawnym poziomie co wynika z analiz ekonomicznych zawartych we wcześniejszej części studium. Mając na względzie powyższe oraz fakt, że gmina posiada prawie pełne (99%) pokrycie planami miejscowymi, dla których wykonano prognozy skutków finansowych, w których stwierdzono posiadania przez gminę możliwości finansowania infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury technicznej oraz społecznej.

12.2. MOŻLIWOŚCI FINASOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCEJ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH

Podstawę realizacji zadań publicznych stanowią finanse samorządu lokalnego, a poziom i struktura dochodów mają decydujący wpływ na tempo rozwoju społeczno-gospodarczego oraz możliwości inwestycyjne gminy. Inwestycje komunalne stanowią jeden z najważniejszych czynników rozwoju lokalnego, ponieważ tworzą warunki dla wzrostu konkurencyjności jednostki terytorialnej (gminy) oraz poprawy jakości realizowanych usług komunalnych oraz społecznych, co bezpośrednio przekłada się na jakość życia mieszkańców. O rozwoju gminy świadczy wzrost majątku komunalnego, poziom świadczonych usług, tworzenie warunków dla lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych

i zamieszkania nowych mieszkańców. Wśród inwestycji gminnych szczególnie ważne są inwestycje infrastrukturalne (zarówno w odniesieniu do infrastruktury technicznej jak i społecznej), gdyż to one decydują o poziomie rozwoju gospodarczego. Ich niedobór stanowi poważną barierę rozwojową wpływającą na zmniejszanie się potencjału dochodowego gminy.

Finanse publiczne obejmują zasoby pieniężne gminy, zarówno dochody, jak i wydatki określone w budżecie. Kondycja finansowa gminy Rawa Mazowiecka, podobnie jak innych jednostek samorządu terytorialnego, zależy m.in. od wysokości dochodów własnych, dotacji celowych (zarówno z budżetu państwa, jak pozyskiwanych ze środków europejskich) i subwencji ogólnych z budżetu państwa. Na całkowitą wartość dochodów własnych gminy wpływ ma w szczególności stan ludności gminy oraz liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Podstawowym dochodem własnym gmin jest bowiem podatek od nieruchomości oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dzieli dochody gminy na grupy. Pierwszą z nich są wpływy z ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw podatków. Zaliczamy do niej następujące podatki: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, opodatkowanie w formie karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn oraz podatek od czynności cywilnoprawnych. Drugą grupą dochodów własnych gminy stanowią wpływy z opłat. Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego szereguje wpływy z opłat jako wpływy z opłat: skarbowej, targowej, miejscowej, uzdrowskiej i od posiadania psów, reklamowej, eksploatacyjnej (w części określonej w ustawie z dnia 16 października 2017 r. – Prawo geologiczne i górnicze) oraz z innych opłat stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Wydatki gminy Rawa Mazowiecka ukierunkowane są na rozwój społeczno-ekonomiczny gminy i zaspakajanie potrzeb mieszkającej na ich terenie ludności. Dzieli się na majątkowe, w tym inwestycyjne oraz bieżące, do których zalicza się m.in. świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na wynagrodzenia, a także wydatki na obsługę długu.

Tab. 64. Dochody i wydatki z budżetu gminy Rawa Mazowiecka z podziałem na działy klasyfikacji budżetowej w 2021 r.

Dział klasyfikacji budżetowej	Dochody	% w całości dochodów	Wydatki	% w całości wydatków
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	635 674,45	1,21	3 037 589,20	5,77
Dział 020 - Leśnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	28 451,40	0,05	0,00	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00	260 000,00	0,49
Dział 500 - Handel	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	440 493,00	0,84	4 055 395,30	7,70

Dział klasyfikacji budżetowej	Dochody	% w całości dochodów	Wydatki	% w całości wydatków
Dział 630 - Turystyka	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	1 152 952,20	2,20	3 013 649,57	5,72
Dział 710 - Działalność usługowa	0,00	0,00	8 643,86	0,02
Dział 720 - Informatyka	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	327 107,28	0,62	4 970 997,21	9,44
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 746,00	0,00	1 746,00	0,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	15 555,00	0,03	253 358,92	0,48
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	16 710 470,50	31,86	0,00	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00	0,00	31 890,36	0,06
Dział 758 - Różne rozliczenia	14 734 380,15	28,09	0,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	727 130,48	1,39	17 046 753,08	32,38
Dział 851 - Ochrona zdrowia	136 332,31	0,26	321 170,82	0,61
Dział 852 - Pomoc społeczna	669 518,93	1,28	2 320 979,86	4,41
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	645 828,75	1,23	670 028,75	1,27
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	4 000,00	0,01	5 546,00	0,01
Dział 855 - Rodzina	13 010 098,54	24,80	13 170 164,32	25,02
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 124 897,25	5,96	2 598 338,92	4,94
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20 000,00	0,04	654 329,34	1,24
Dział 925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna	66 912,00	0,13	221 178,52	0,42
Razem:	52 451 548,24	100,00	52 641 760,03	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Suma dochodów do budżetu gminy Rawa Mazowiecka wynosiła w 2021 r. wynosiła 52,45 mln złotych, co daje około 5,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Największą część dochodów wygenerował dział nr 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (31,86,18%), dział 855 - Rodzina (24,80%) oraz 758 Różne rozliczenia (28,09%). Wyżej wymienione działy łącznie stanowią ponad 84% wszystkich dochodów.

Suma wydatków z budżetu gminy Rawa Mazowiecka wyniosła w 2021 r. ok. 52,64 mln złotych, co daje ok. 5,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Największa część budżetu gminy Rawa Mazowiecka (32,38%) została przeznaczona na działy: 801 - Oświata i wychowanie, 855 – Rodzina (25,02%). Duży udział w wydatkach gminy stanowi również dział 750 - Administracja publiczna (9,44%).

Wydatki gminy Rawa Mazowiecka w 2021 r. były większe od dochodów o ok. 190,2 tys. zł. Przy realizacji zadań z zakresu infrastruktury gmina korzystała i korzysta nadal z dofinansowań z funduszy unijnych, a także innych źródeł pomocowych.

PROJEKT

PROJEKT

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RAWA MAZOWIECKA

	Gmina Rawa Mazowiecka Aleja Konstytucji 3 Maja 32 96-200 Rawa Mazowiecka
CZĘŚĆ III	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z PONADLOKALNEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1.1. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU (KPZK 2030)

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZP 2030) została przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. i uchylona na skutek ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Obecnie zapisy dokumentu nie są prawnie wiążące jednak wyznaczyły ramy dla większości obowiązujących dokumentów strategicznych z zakresu planowania przestrzennego, w tym planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Zgodnie z ww. dokumentem wizja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 opiera się na pięciu pożądanym cechach polskiej przestrzeni:

- konkurencyjności i innowacyjności,
- spójności wewnętrznej,
- bogactwie i różnorodności biologicznej,
- bezpieczeństwie oraz
- ładzie przestrzennym.

Celem strategicznym KPZK 2030 jest:

Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Zgodnie z wizją zagospodarowania przestrzennego Polski istotne przemiany na poziomie lokalnym w ramach osadnictwa wiejskiego dotyczyć będą funkcji pełnionych przez te jednostki w systemie osadniczym, co wiąże się ze zmianami ich struktur. Jedną z przyczyn stanowiąc będzie proces zerwania bezpośrednich związków między miejscem zamieszkania a miejscem zatrudnienia, kształtującym urbanizację obszarów wiejskich. Urbanizacja wsi powinna podlegać regulacjom prawno-ekonomicznym wspomagającym osiągnięcie ładu przestrzennego, zachowanie dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych, co sprzyjać będzie zróżnicowaniu układów i form osadnictwa wiejskiego.

Wyrównanie poziomu życia powinno następować w procesie powiększania możliwości zatrudnienia na obszarach wiejskich poza rolnictwem lub w pobliżu tych obszarów w wyniku zwiększania mobilności przestrzennej i zawodowej, powstanie pozarolniczych miejsc pracy na lokalnych rynkach pracy oraz zwiększenie jakości zasobów ludzkich. Obszary wiejskie w procesie odnowy wsi powinny wykorzystywać własny potencjał rozwojowy, zachowując zróżnicowania funkcjonalne wynikające

z położenia w stosunku do centrów rozwoju, dziedzictwo kulturowe i walory środowiska przyrodniczego. Wykorzystywanie unikalnych zasobów krajobrazu kulturowego i budowanie specjalizacji terytorialnej będzie sprzyjać rozwojowi lokalnych rynków pracy. Rolnictwo powinno opierać się na innowacyjności, modernizacji i zmianach strukturalnych w celu wzrostu konkurencyjności. Rozwojowi obszarów wiejskich sprzyjać będzie wzrastający rozwój dostępności komunikacyjnej.

Zasady polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju – oznacza taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Zasady planowania publicznego:

1. **zasada racjonalności ekonomicznej** – oznacza, że w ramach polityki przestrzennej uwzględniana jest ocena korzyści społecznych, gospodarczych i przestrzennych w długim okresie;
2. **zasada preferencji regeneracji (odnowy)** nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę – oznacza intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję zabudowy na nowe tereny. W praktyce zasada ta przeciwdziała rozpraszaniu zadań inwestycyjnych, przyczynia się do efektywnego wykorzystania przestrzeni zurbanizowanej, chroniąc jednocześnie przestrzeń wewnątrz ośrodków osadniczych przed dewastowaniem (zasada odnosi się do recyklingu przestrzeni, użytkowania zasobu);
3. **zasada przezorności ekologicznej** – oznacza, że rozwiązywanie pojawiających się problemów powinno następować we właściwym czasie, tj. odpowiednie działania powinny być podejmowane już wtedy, gdy pojawia się uzasadnione przypuszczenie, że problem wymaga rozwiązania, a nie dopiero wtedy, gdy istnieje pełne tego naukowe potwierdzenie; pozwoli to uniknąć zaniechań wynikających z czasochłonnych badań, braku środków lub zachowawczego działania odpowiednich osób lub instytucji;
4. **zasada kompensacji ekologicznej** – polega na takim zarządzaniu przestrzenią, planowaniu i realizacji działań polityki rozwojowej, w tym przestrzennej, aby zachować równowagę przyrodniczą i wyrównać szkody w środowisku wynikające z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej przyrodniczo.

Zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu rozwoju:

1. **zasada hierarchiczności celów** zapewniająca koordynację działalności wszystkich podmiotów podejmujących decyzje z poszanowaniem subsydiarności organizacji władz samorządowych – nadanie pierwszeństwa realizacji inwestycji celu publicznego;
2. **zasada dynamicznego strefowania i wyznaczania obszarów planistycznych** – podstawa do planowania funkcjonalnego w celu wykorzystania lokalnych i regionalnych potencjałów oraz minimalizacji sytuacji konfliktowych (obszary funkcjonalne KPZK 2030);
3. **zasada partycypacji społecznej (szerokiej i aktywnej)** – gwarant praworządności i transparentności gospodarowania przestrzenią i procedur planistycznych.

Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

1.2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2030

Strategia rozwoju województwa łódzkiego została przyjęta uchwałą nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa łódzkiego 2030. Dokument strategiczny województwa określa wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia.

Wizja rozwoju województwa do 2030 r., zgodnie z ww. dokumentem, odzwierciedla pożądaný stan województwa w perspektywie do 2030 r., w trzech strategicznych wymiarach rozwoju, tj. gospodarczym, społecznym i przestrzennym, który jest odpowiedzią na sformułowane wyzwania rozwojowe. Uwzględnia zachodzące w świecie zmiany i globalne megatrendy, które będą w najbliższych latach kształtować społeczeństwa i gospodarki. W bardzo skondensowanej formie zawiera główne idee zawarte w Strategii – pełni rolę swoistego motta tegoż dokumentu, jest syntetyczną deklaracją czemu mają służyć i do czego mają doprowadzić działania zaproponowane w Strategii. Przyjęto następującą wizję rozwoju województwa:

HARMONIJNIE ROZWIJAJĄCE SIĘ WOJEWÓDZTWO W CENTRUM POLSKI, PRZYJAZNE RODZINOM, MIESZKAŃCOM MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH. REGION, W KTÓRYM NOWOCZESNA GOSPODARKA IDZIE W PARZE Z OCHRONĄ WALORÓW KULTUROWYCH I PRZYRODNICZYCH.

Część strategiczną dokumentu tworzy hierarchiczny i spójny układ zamierzeń rozwojowych województwa, na który składają się: cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działań pozwalające na osiągnięcie założonej wizji rozwoju. W Strategii wskazano trzy cele strategiczne w ramach trzech sfer: gospodarczej, społecznej i przestrzennej:

- Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka,
- Obywatelskie społeczeństwo równych szans,
- Atrakcyjna i dostępna przestrzeń.

Dodatkowo wskazano jeden cel horyzontalny: Efektywnie i odpowiedzialnie zarządzany region. Skuteczne działania podejmowane w sferze zarządczej ma pozytywnie oddziaływać na realizację wskazanych powyżej celów strategicznych oraz pozwoli na skuteczną realizację Strategii i optymalizację procesów rozwojowych.

W ramach realizacji celów strategicznych określono cele operacyjne, którym przypisano strategiczne kierunki działań:

1. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA

1.1. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU BADAWCZEGO I INNOWACYJNEGO

- 1.1.1. Rozwój sfery B+R, szczególnie na rzecz inteligentnych specjalizacji
- 1.1.2. Intensyfikacja współpracy między sferą B+R a przedsiębiorcami
- 1.1.3. Rozwój regionalnych inteligentnych specjalizacji
- 1.1.4. Wykorzystanie istniejących i kształtujących się potencjałów stymulujących rozwój gospodarczy

1.2. PODNOSENIE JAKOŚCI KAPITAŁU LUDZKIEGO

- 1.2.1. Zwiększenie wykorzystania potencjału łódzkich uczelni
- 1.2.2. Upowszechnienie kształcenia zawodowego i ustawicznego
- 1.2.3. Aktywizacja osób nieaktywnych zawodowo, w tym bezrobotnych
- 1.2.4. Rozwój kompetencji kluczowych

1.3. WSPARCIE ROZWOJU MŚP

- 1.3.1. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw
- 1.3.2. Wspieranie usieciowienia MŚP
- 1.3.3. Poprawa efektywności i sprawności działania IOB

1.4. ROZWÓJ SEKTORA ROLNEGO I ZWIĘKSZENIE JEGO KONKURENCYJNOŚCI

- 1.4.1. Zwiększenie efektywności i opłacalności produkcji rolnej
- 1.4.2. Utrzymanie wysokiego poziomu jakości produktów rolno-spożywczych

2. OBYWATELSKIE SPOŁECZEŃSTWO RÓWNYCH SZANS

2.1. ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

- 2.1.1. Budowa zaufania społecznego, rozwijanie postaw społecznych i obywatelskich, promowanie wartości rodzinnych
- 2.1.2. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i rozwój usług kultury
- 2.1.3. Rozwój sektora sportu, turystyki i rekreacji
- 2.1.4. Wzmacnianie tożsamości regionalnej i lokalnej

2.2. POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW

- 2.2.1. Podniesienie świadomości prozdrowotnej i wzmocnienie działań profilaktycznych
- 2.2.2. Poprawa dostępności i jakości usług ochrony zdrowia
- 2.2.3. Poprawa dostępności w zakresie opieki długoterminowej i psychiatrycznej

2.3. OGRANICZENIE SKALI UBÓSTWA I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

- 2.3.1. Wsparcie dla rodzin i osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem
- 2.3.2. Rozwój placówek i usług świadczonych przez lokalne środowiska (deinstytucjonalizacja usług)

2.3.3. Rozwój ekonomii społecznej i solidarnej

3. ATRAKCYJNA I DOSTĘPNA PRZESTRZEŃ

3.1. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I POPRAWA JAKOŚCI ZASOBÓW ŚRODOWISKA

- 3.1.1. Poprawa jakości powietrza
- 3.1.2. Ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości
- 3.1.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy i zmniejszanie niedoborów wody
- 3.1.4. Ograniczanie skutków zjawisk ekstremalnych

3.2. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU

- 3.2.1. Ochrona wartości i kształtowanie dziedzictwa kulturowego
- 3.2.2. Ochrona i wykorzystanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych
- 3.2.3. Rewaloryzowanie, poszerzanie i wzbogacanie przestrzeni o atrakcyjnie zaaranżowane tereny zieleni

3.3. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ

- 3.3.1. Zwiększenie dostępności drogowej województwa
- 3.3.2. Włączenie w system szybkich połączeń kolejowych i zwiększenie dostępności kolejowej województwa
- 3.3.3. Zwiększenie dostępności lotniczej województwa
- 3.3.4. Stworzenie atrakcyjnej i konkurencyjnej oferty przewozowej publicznym transportem zbiorowym
- 3.3.5. Zwiększenie intermodalności transportu towarowego i rozwój usług logistycznych

3.4. NOWOCZESNA ENERGETYKA W WOJEWÓDZTWIE

- 3.4.1. Rozwój strategicznego systemu elektroenergetycznego
- 3.4.2. Rozwój strategicznego systemu gazowego

3.5. RACJONALIZACJA GOSPODARKI ODPADAMI

- 3.5.1. Rozwój infrastruktury w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym
- 3.5.2. Zmniejszanie negatywnego wpływu odpadów na środowisko
- 3.5.3. Poprawa skuteczności oczyszczania województwa z azbestu

3.6. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO USŁUG TELEINFORMATYCZNYCH

- 3.6.1. Rozwój przewodowej i bezprzewodowej infrastruktury teleinformatycznej
- 3.6.2. Rozwój, wdrażanie i upowszechnianie nowoczesnych e-usług

W ramach celu horyzontalnego, jakim jest: efektywnie i odpowiedzialnie zarządzany region, wskazano kierunki działań:

- Podnoszenie wiedzy i umiejętności z zakresu planowania i zarządzania rozwojem pracowników administracji samorządowej wszystkich szczebli,
- Upowszechnianie wykorzystania technologii informacyjno- komunikacyjnych w zarządzaniu rozwojem,
- Wzmacnianie współpracy i partnerstwa samorządów,
- Prowadzenie zintegrowanej i terytorialnie ukierunkowanej polityki zrównoważonego rozwoju przestrzennego.

1.3. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

1.3.1. Cele zagospodarowania przestrzennego województwa

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego został przyjęty wraz z planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi uchwałą **nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.** (Dz. U. Woj. Łódzkiego z 2023 r. poz. 1688). Plan zagospodarowania przestrzennego województwa (Tom 1 opracowania) określa 9 stref działań, dla których wyznacza cele szczegółowe oraz kierunki rozwoju przestrzennego. Wizja rozwoju województwa 2030+ została sformułowana w następujący sposób: region spójny terytorialnie i wizerunkowo, kreatywny i konkurencyjny w skali kraju i Europy, wyróżniający się atrakcyjnością inwestycyjną i wysoką jakością życia. W poniższej tabeli wskazano kierunki rozwoju przestrzennego województwa mające swoje odniesienie do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka według ustalonych stref działań i celów szczegółowych polityki przestrzennej województwa łódzkiego.

Tab. 65. Kierunki rozwoju przestrzennego województwa łódzkiego dotyczące gminy Rawa Mazowiecka wg stref działań i celów szczegółowych, określonych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa

STREFA DZIAŁAŃ	CELE SZCZEGÓŁOWE
OSADNICTWO	I. REGION SPÓJNY O ZRÓWNOWAZONYM SYSTEMIE OSADNICZYM
Kierunki działań odnoszące się do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka: I.5. Rozwój miast o znaczeniu lokalnym i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich m.in. poprzez: I.5.3. rozwój funkcji środowiskowej obszarów wiejskich	
TRANSPORT	II. REGION O WYSOKIEJ JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ
Kierunki działań odnoszące się do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka: II.1. rozwój systemów powiązań drogowych zewnętrznych i wewnętrznych m.in. poprzez: II.1.3 podnoszenie standardów dróg krajowych i wojewódzkich (ICP: rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 726 na odcinku Rawa Mazowiecka – Inowłódz – Bukowiec Opoczyński oraz Opoczno – Żarnów) II.1.4 realizację obwodnic miejscowości w ciągu dróg krajowych i wojewódzkich (budowa obwodnicy miejscowości Kurzeszyn w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 707) II.1.5. budowę, przebudowę lub rozbudowę wybranych dróg lokalnych (powiatowych, gminnych), ważnych w powiązaniach regionalnych II.5 rozwój multimodalnego transportu i logistyki II.5.4. kształtowanie warunków inwestycyjnych i organizacyjno-technicznych dla rozwoju logistyki w strefie oddziaływania docelowej sieci TEN-T (rejon drogi S8)	
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	III. REGION O WYSOKIEJ JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
Kierunki działań odnoszące się do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka: III.1. Rozwój systemu elektroenergetycznego , m.in. poprzez:	

III.1.4 budowę, modernizację, przebudowę linii 110kV i stacji 110/15kV (modernizacja linii: Odlewnia (Kołuski) – Rawa Maz.)

III.2. Rozwój energetyki wykorzystującej OZE, m.in. poprzez:

III.2.1. budowę elektrowni wiatrowych;

III.2.2. budowę elektrowni słonecznych;

III.2.3. budowę elektrowni wodnych.

III.3. Rozwój systemów gazociągu, m.in. poprzez:

III.3.1. budowę, rozbudowę, przebudowę, modernizację gazociągów wysokiego ciśnienia i stacji gazowych wysokiego ciśnienia oraz gazowych systemów dystrybucyjnych (**ICP: Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia: Rawa Mazowiecka - Wronów** (brak przesadzonego przebiegu)

III.5. Rozwój systemów wodociągowych (działania polegające na rozbudowie i modernizacji ujęć wody pitnej i urządzeń do jej uzdatniania)

III.6. Rozwój systemów kanalizacyjnych, m. in. poprzez:

III.6.3. budowę zbiorczych systemów kanalizacji oraz budowę oczyszczalni ścieków poza aglomeracjami w KPOŚK, szczególnie na obszarach, gdzie ich brak (**ICP: Dostosowanie systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracji Rawa Mazowiecka**)

III.6.4. budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, na których objęcie zbiorowym systemem kanalizacji jest ekonomicznie nieuzasadnione, tj. wskaźnik koncentracji wynosi poniżej 120 mieszkańców na 1 km budowanej sieci

III.7. Racjonalna gospodarka odpadami

III.7.1. rozbudowa i modernizację Regionalnych Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RI-POK), wyznaczonych do obsługi Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK) (**ICP: Rozbudowa / modernizacja regionalnych instalacji do mechaniczno- biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych: Pukinin, ICP: Rozbudowa / modernizacja składowisk o statusie regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych: Pukinin**)

III.7.4. zmniejszenie udziału odpadów składowanych na składowiskach przemysłowych, zamakanie i rekultywację składowisk odpadów niespełniających wymogów ochrony środowiska oraz likwidację miejsc nielegalnego składowania odpadów

III.8. Poprawa efektywności oczyszczania województwa z azbestu

III.8.1. rozbudowa składowisk do deponowania odpadów zawierających azbest, w tym m.in. Pukininie (gm. Rawa Maz.).

III.9. Rozwój systemów teleinformatycznych

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

IV. REGION O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Kierunki działań odnoszące się do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka:

IV.1. Racjonalne wykorzystywanie powierzchni ziemi, m.in. poprzez:

IV.1.1. ochronę gleb, w tym m.in.:

IV.1.2. ochronę i racjonalne gospodarowanie złożami kopalin, w tym m.in. poprzez:

IV.1.3. przywracanie wartości użytkowej gruntom zdewastowanym i zdegradowanym, w tym m.in. rekultywację terenów poeksploatacyjnych w kierunku najbardziej optymalnym dla środowiska i zarazem racjonalnym ekonomicznie.

IV.2. Zwiększenie i poprawa jakości zasobów wodnych, m.in. poprzez:

IV.2.1. ochronę zasobów wód powierzchniowych oraz poprawę zdolności retencyjnych zlewni, w tym m.in.:

IV.2.2. poprawę jakości wód powierzchniowych

IV.2.3. ochronę zasobów i jakości wód podziemnych

IV.3. Poprawa jakości powietrza, m.in. poprzez:

IV.3.1. wdrażanie uchwały antysmogowej oraz programów ochrony powietrza dla stref, w których notuje się przekroczenia poziomu dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń

IV.3.2. wdrażanie czystych technologii węglowych, w tym m.in.: innowacyjnych technologii zmierzających do ograniczenia emisji oraz wykorzystywania dwutlenku węgla (CO₂)

IV.4. Kształtowanie zasobów leśnych, m.in. poprzez: IV.4.1. ochronę i wzbogacanie istniejących kompleksów leśnych i zadrzewień IV.4.2. zwiększanie lesistości IV.5. Zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej, m.in. poprzez: IV.5.1. ochronę, wzbogacanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej IV.6. Zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego, m.in. poprzez: IV.6.1. kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych (rekomendacja: utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Górnej i Środkowej Rawki” IV.6.2. ochronę pozostałych terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo IV.6.3. kształtowanie korytarzy ekologicznych IV.7. Przeciwdziałanie zagrożeniom, m.in. poprzez: IV.7.1. poprawę klimatu akustycznego IV.7.3. ograniczanie zagrożenia awariami IV.7.4. ograniczanie zagrożenia ruchami masowymi ziemi, w tym m.in. ochronę przed osuwiskami IV.7.5. ograniczanie zagrożenia powodziowego IV.7.6. przeciwdziałanie skutkom i adaptacja do zmian klimatu	
DZIEDZICTWO KULTUROWE	V. REGION O DOBRZE ZACHOWANYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM
<u>Kierunki działań odnoszące się do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka:</u> V.1. Zachowanie materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego, m.in. poprzez: V.1.1. identyfikację i dokumentowanie zachowanego zasobu dziedzictwa kulturowego regionu V.1.2. monitorowanie stanu zachowania i planowanie działań na rzecz właściwego utrzymania i przeciwdziałania zagrożeniom dla dziedzictwa kulturowego regionu V.1.3. zapewnienie ochrony prawnej dziedzictwa kulturowego regionu V.1.4. wzmacnianie ochrony obszarowej dla szczególnie cennych form zabytkowego krajobrazu kulturowego regionu w tym poprzez wytypowanie obszarów charakterystycznych dla tradycji osadniczej regionu, odznaczających się szczególnymi walorami - rejon Boguszyca (Boguszyce – Stare Byliny) V.1.5. wzmocnienie rangi ochrony unikatowych komponentów dziedzictwa kulturowego regionu (<u>rekomendacja: ustanowienie pomnika historii: zespół XVI-wiecznego drewnianego kościoła p.w. św. Stanisława w Boguszycach</u>) V.1.6. poprawę stanu zachowania i właściwe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego regionu V.2. Zachowanie niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego, m.in. poprzez: V.2.1. wzmacnianie walorów zidentyfikowanych podregionów kulturowych, w tym m.in. tradycyjnych produktów regionalnych V.2.3. kreowanie sieci ośrodków historycznych o randze europejskiej, krajowej, regionalnej i lokalnej	
TURYSTYKA I REKREACJA	VI. REGION O WYSOKIEJ ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ
<u>Kierunki działań odnoszące się do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka:</u> VI.1. Rozwój różnorodnych form turystyki w obszarach i ośrodkach recepcji turystycznej, m.in. poprzez: VI.1.1. wzmocnienie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej VI.2. Rozwój systemu szlaków turystycznych wykorzystujących walory przyrodnicze i zasoby dziedzictwa kulturowego zgodnie z trendami na rynku odbiorców, m.in. poprzez: VI.2.1. wzmocnienie funkcji istniejących szlaków turystycznych VI.2.2. wyznaczanie nowych szlaków turystycznych VI.3. Budowanie rozpoznawalnej marki turystycznej, m.in. poprzez: VI.3.1. kształtowanie wizerunkowych produktów turystycznych VI.3.2. wykorzystywanie atrakcji turystycznych i realizacji innowacyjnych projektów wpisujących się w nowoczesne trendy rozwoju turystyki VI.3.3. promocję atrakcji turystycznych	

VI.3.4. prowadzenie monitoringu ruchu turystycznego	
KRAJOBRAZ I ŁAD PRZESTRZENNY	VII. REGION O KRAJOBRAZIE WYSOKIEJ JAKOŚCI
<u>Kierunki działań odnoszące się do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka:</u> VII.1. Ochrona i wzmocnienie walorów krajobrazu przyrodniczego, m.in. poprzez: VII.1.1. zachowanie makrownętrz krajobrazowych w krajobrazie dolinnym, ze szczególnym uwzględnieniem naturalnych ekosystemów rzek i półnaturalnych ekosystemów łąkowych VII.1.2. ochronę cennych form rzeźby terenu, w tym m.in. ograniczenie niwelacji terenu VII.1.3. przywracanie wartości krajobrazowych terenom poeksploatacyjnym, w tym m.in. rekultywację w kierunku rekreacyjnym, leśnym lub rolnym VII.1.4. ochronę obszarów występowania cennych krajobrazowo zbiorowisk roślinności, w tym m.in. leśnej i łąkowej oraz wodnej i torfowiskowej VII.2. Ochrona i wzmocnienie walorów krajobrazu kulturowego, m.in. poprzez: VII.2.1. poprawę jakości przestrzeni publicznych, szczególnie w otoczeniu obiektów zabytkowych VII.2.2. kreowanie nowej zabudowy w sposób jednorodny, zwłaszcza w ośrodkach historycznych i na terenach wiejskich VII.2.3. kształtowanie otwartego krajobrazu wiejskiego VII.3. Kształtowanie ładu przestrzennego w krajobrazie, m.in. poprzez: VII.3.1. ochronę przestrzeni w znacznej ekspozycji widokowej VII.3.2. przeciwdziałanie rozwojowi chaotycznej urbanizacji i ruralizacji	
OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	VIII. REGION O WYSOKIM POZIOMIE BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO
<u>Kierunki działań odnoszące się do przestrzeni gminy Rawa Mazowiecka:</u> VIII.2. Zapewnienie możliwości prowadzenia działań z zakresu bezpieczeństwa publicznego, w tym ochronnych i ratowniczych, m.in. poprzez: VIII.2.1. utrzymanie, modernizację i budowę obiektów na potrzeby jednostek zajmujących się ochroną ludności oraz zapewnienie infrastruktury transportowej i technicznej dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa publicznego	
OBSZARY FUNKCJONALNE	IX. REGION EFEKTYWNIE WYKORZYSTUJĄCY ENDOGENICZNY POTENCJAŁ ROZWOJOWY NA RZECZ ZRÓWNOWAZONEGO ROZWOJU PRZESTRZENNEGO
Gmina Rawa Mazowiecka jest położona w strefie funkcjonalno-przestrzennej: obszar rozwoju intensywnego rolnictwa (obszar rozwoju konkurencyjnego, produktywnego rolnictwa oraz nowoczesnego przetwórstwa rolno-spożywczego, opartego na tradycjach przedsiębiorczych oraz struktur sieciowych powiązanych z sektorem naukowo-badawczym) Gmina Rawa Mazowiecka jest również położona w strefie oddziaływania: ▪ regionalnego ośrodka miejskiego - biegun wzrostu miasto Skierniewice - w 30 km strefie od miasta znajduje się gmina Rawa Mazowiecka, ▪ subregionalnego ośrodka miejskiego - biegun wzrostu miasto Rawa Mazowiecka - w 20 km strefie od miast znajduje się cały obszar gminy Rawa Mazowiecka.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, uchwała nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

1.4. OBSZARY FUNKCJONALNE WOJEWÓDZTWA

Województwo łódzkie na podstawie wytycznych Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju – KPZK 2030 wyznaczyło „obszary funkcjonalne” – ponadregionalne (obligatoryjne) oraz regionalne (fakultatywne).

W obszarze województwa zgodnie z Planem zagospodarowania województwa łódzkiego wyznaczono 1 obszar funkcjonalny o znaczeniu ponadregionalnym (Miejski obszar funkcjonalny Łodzi) oraz 20 obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym (Miejskie obszary funkcjonalne miast powiatowych) oraz wskazano na 8 obszarów funkcyjnych składających się na wyspecjalizowane obszary funkcjonalne. Gmina Rawa Mazowiecka znalazła się wyłącznie w granicach obszaru rozwoju intensywnego rolnictwa (obszar rozwoju konkurencyjnego, produktywnego rolnictwa oraz nowoczesnego przetwórstwa rolno-spożywczego, opartego na tradycjach przedsiębiorczych oraz struktur sieciowych powiązanych z sektorem naukowo-badawczym).

1.5. AUDYT KRAJOBRAZOWY

Audyt krajobrazowy to dokument, który musi być obligatoryjnie sporządzony przez samorząd województwa. Jego celem jest identyfikacja krajobrazów (w tym także krajobrazów priorytetowych) występujących na całym obszarze województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz ocena ich wartości, a także wyznaczenie granic i lokalizacji m.in. parków kulturowych, parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych czy obszarów chronionego krajobrazu.

W myśl art. 13 ust 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu Sejmiki poszczególnych województw uchwałą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy tj. od 11 września 2015 r. Obowiązującym aktem wykonawczym w tym zakresie jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzenia audytów krajobrazowych.

Na czas sporządzenia niniejszego Studium: Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego jest w trakcie opracowania przez Dyrektora Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, zgodnie z Uchwałą nr 480/6 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu audytu krajobrazowego województwa łódzkiego.

2. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Niniejszy dokument określa politykę przestrzenną gminy Rawa Mazowiecka, uwzględniając cele i zasady sformułowane w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju - KPZK 2030 (uchwała nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.), Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego przyjętej uchwałą nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r., ustaleniach planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, przyjętego uchwałą nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i innych wytycznych wynikających z dokumentów lokalnych.

Podstawą określenia celów i kierunków polityki przestrzennej są uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, zdiagnozowane w części II Studium – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego. Polityka przestrzenna gminy opracowana została uwzględniając ustalenia strategiczne dla obszaru kraju oraz województwa.

Część graficzną ustaleń Studium stanowi Rysunek Studium nr 2 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, stanowiące integralną część niniejszego opracowania.

2.1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE ROZWOJU

2.1.1. Obszary wymagające rewitalizacji – działania sektorowe

Przygotowanie, koordynacja i tworzenie warunków dla rewitalizacji stanowi zadanie własne gminy. Jest to jednak zadanie fakultatywnie nie obligatoryjne. W celu przystąpienia do rewitalizacji gmina powinna sporządzić Gminny program rewitalizacji dla wskazanego obszaru gminy, który nie jest aktem prawa miejscowego i jego wykonanie nie narusza prawa własności i nie nakłada obowiązków na mieszkańców obszaru objętego programem. Ustalenia programu mają wpływ na ustalenia planów miejscowych, miejscowych planów rewitalizacji i specjalnych stref rewitalizacji, które stanowią już akt prawa miejscowego.

Gmina Rawa Mazowiecka nie posiada sporządzonego i zatwierdzonego Gminnego programu rewitalizacji. W związku z powyższym dla terenów gminy nie obowiązują również ustalenia miejscowego planu rewitalizacji, a w jej granicach nie ustanowiono specjalnych stref rewitalizacji.

2.1.2. Cele polityki przestrzennej - kierunki zmian w strukturze przestrzennej

Głównym celem planowania przestrzennego jest kształtowanie środowiska i kierowanie przemianami w nim następującymi w taki sposób, aby osiągnąć ład przestrzenny terytorium gminy. Osiągnięcie ładu przestrzennego jest celem syntetycznym, nie skwalifikowanym i nie związanym z określonym czasem. Aby ten cel mógł zostać w praktyce zrealizowany przez samorząd lokalny musi on zostać uzupełniony poprzez wyznaczenie celów niższego stopnia (celów operacyjnych).

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

(Art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Struktura celów operacyjnych w poszczególnych sferach będzie kształtować politykę przestrzenną gminy Rawa Mazowiecka, dążącą do zapewnienia optymalnego stanu przestrzeni - ładu przestrzennego gminy.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia strukturę funkcjonalno-przestrzenną ustaloną w obowiązujących aktach prawa miejscowego. Docelowe przeznaczenie terenów zostało ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących dla całego obszaru gminy. Polityka przestrzenna ma na celu syntetyczne uwzględnienie ustalonej struktury funkcjonalno-przestrzennej, a kierunki zmian dotyczą w szczególności zasad zagospodarowania przestrzennego w granicach zainwestowania jak i w obszarach otwartych.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę nie wykazał konieczności wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, co potwierdzałyby analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Rawa Mazowiecka. Polityka przestrzenna wymaga w szczególności szerokiej aktualizacji polityk sektorowych (m.in. ochrony środowiska oraz ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego), co umożliwili gminie wdrażanie zintegrowanego podejścia do zarządzania przestrzenią.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia zintegrowane podejście do planowania i zagospodarowania przestrzennego, w zakresie celów i kierunków zagospodarowania.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka w celu zapewnienia zintegrowanego, zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego będzie kształtować efektywną i czytelną strukturę przestrzenną gminy, przy optymalnym wykorzystaniu zróżnicowania swojego terytorium. Realizacja ładu przestrzennego, w warunkach zrównoważonego rozwoju, będzie realizowana poprzez osiągnięcie celów ogólnych (założeń programowych struktury funkcjonalno-przestrzennej) oraz celów operacyjnych (kierunków zagospodarowania przestrzennego), określonych w poszczególnych dziedzinach planowania przestrzennego, przy uwzględnieniu obiektów i obszarów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych i zasad ich zagospodarowania, wynikających z konieczności realizacji celów ich ochrony.

Jednocześnie dążyć będzie do rozwoju funkcji towarzyszących, związanych z rozwojem usług i przemysłu oraz w niewielkim stopniu z rozwojem turystyki i rekreacji (głównie krajobrazowej, umożliwiającej zapewnienie dostępności turystycznej gminy Rawa Mazowiecka i promocji jej lokalnych walorów w sieci turystyki regionalnej) przy zachowaniu i wzmocnieniu funkcji środowiskowych. Ustala się główne cele polityki przestrzennej dotyczące kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz jej sieci osadniczej (struktur funkcjonalno-przestrzennych poszczególnych wsi).

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy:

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka ma na celu utrzymanie rolniczej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz tworzenie nowych warunków dla rozwoju zarówno wyspecjalizowanego jak i wielofunkcyjnego rolnictwa - kreowanie współczesnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej z nowoczesnym zapleczem i przestrzenią zamieszkania. Polityka przestrzenna wskazuje również na dążenie do lokalizowania obiektów produkcyjnych, usługowych, magazynowych (koncentracja terenów wzdłuż drogi ekspresowej S-8, zgodnie z obowiązującymi planami miejscowymi). W odniesieniu do struktury przestrzennej terenów zurbanizowanych działania będą dotyczyć rozwoju i przekształceń zabudowy z poszanowaniem lokalnej specyfiki układów osadniczych: kontynuacja charakteru zabudowy zagrodowej, uzupełnionej zabudową mieszkaniową jednorodzinną, w sposób ograniczający możliwe konflikty przestrzenne.

Cele operacyjne w sferze osadnictwa i zabudowy (obszarów zainwestowania wsi):

- 1) Uporządkowanie zasad zagospodarowania w obszarze przygranicznym z miastem Rawa Mazowiecka – kształtowanie układu funkcjonalno-przestrzennego w sposób gwarantujący wyeliminowanie konfliktów przestrzennych (negatywne sąsiedztwo odmiennych funkcji zabudowy, zapewnienie obsługi komunikacyjnej oraz zaplecza usługowego)
- 2) Czytelne granice zainwestowania wsi, umożliwiające koncentrację inwestycji, w tym celu publicznego, podnoszące jakość pracy i zamieszkania w gminie
- 3) Ukształtowanie zdrowego, bezpiecznego i estetycznego środowiska zamieszkania poszczególnych miejscowości, w oparciu o ich lokalne walory funkcjonalno-przestrzenne

Cele operacyjne w sferze systemu obszarów otwartych:

- 1) Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów otwartych (systemu przyrodniczo-krajobrazowego gminy) oraz lokalnych ekosystemów
- 2) Ochrona zagospodarowania siedlisk rolniczych oraz ich komunikacji z obszarem gminy
- 3) Ochrona i najbardziej efektywne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

2.1.3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

Główne cele polityki przestrzennej będą realizowane z zachowaniem ogólnych zasad zagospodarowania przestrzennego określonych dla obszaru całej gminy. Zasady zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka, do uwzględniania na etapach planowania przestrzennego jak i monitoringu jego zmian to:

1. Utrzymania właściwych proporcji międzysektorowych, zrównoważenia między potrzebami rozwojowymi a potrzebą ochrony środowiska i jego zasobów.
2. Trwałości realizacji celów polityki planistycznej.
3. Tworzenia rezerw oraz bodźców do dalszego rozwoju, w wyniku poszanowania zasobów (kapitału naturalnego i kulturowego).
4. Oszczędnego wykorzystywania przestrzeni nieurbanizowanej (obszary otwarte), stanowiącej trudno odnawialny zasób naturalny.
5. Ograniczenia konfliktów przestrzennych, wynikających z niedopasowania sąsiadujących ze sobą funkcji i sposobów zagospodarowania.
6. Wzmocnienia lub przywracania zdolności regeneracyjnych środowiska przyrodniczego, w szczególności poszczególnych ekosystemów, najmniej odpornych na antropopresję.
7. Wykorzystywania naturalnych predyspozycji środowiska do określonych funkcji.
8. Oszczędnego użytkowania przestrzeni krajobrazowej.
9. Wpisywania dziedzictwa kulturowego w program rozwoju miejscowości i całej gminy.

2.1.4. Typy polityki przestrzennej - strefy zagospodarowania przestrzennego

Polityka przestrzenna gminy została podzielona na **III strefy zagospodarowania przestrzennego**, odpowiadające zróżnicowaniu kierunków i zasad zagospodarowania (typy polityki przestrzennej) w obszarze gminy. Typy polityki przestrzennej o różnych strefach zagospodarowania, odzwierciedlających główne kierunki zagospodarowania poszczególnych jednostek planistycznych (obrubów geodezyjnych). Przy czym wskazane typy stanowią uogólnienie kierunków działań w celu wskazania różnic w zagospodarowaniu przestrzennym poszczególnych części gminy. Funkcja rolnicza rozwijać się będzie nadal na całym obszarze gminy, w różnych proporcjach wewnętrznych (w zakresie kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej) oraz do innych funkcji rozwojowych - mieszkaniowej, przemysłowej, rekreacyjnej, a także w zakresie różnic w odniesieniu do obszarów i obiektów wymagających ochrony, na podstawie przepisów odrębnych tj. działań sektorowych.

TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY RAWA MAZOWIECKA - STREFY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

STREFA I	ZACHODNIA
<u>Zasady zagospodarowania przestrzennego:</u> ▪ Uczytelnienie granic rozwoju zabudowy poszczególnych wsi oraz ich programu funkcjonalno-przestrzennego; ▪ Kształtowanie terenów przestrzeni publicznych, w szczególności w oparciu o potencjał lokalnego dziedzictwa kulturowego; ▪ Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed jej fragmentaryzacją; ochrona pojedynczych kompleksów leśnych przed nieuzasadnioną zmianą ich przeznaczenia; ▪ Ochrona walorów przyrodniczych (funkcje ekologiczne) i krajobrazowych (funkcje społeczno-gospodarcze) lokalnych korytarzy ekologicznych (dolina rzeki Rawki) oraz obszarów objętych formami ochrony przyrody. <u>Strefa obejmuje następujące obręby (jednostki planistyczne):</u> Wilkowice, Nowa Wojska, Stara Wojska, Rossocha, Zakład Doświadczalny Rossocha, Linków, Lutkówka, Huta Wałowska, Wałowice, Pasieka Wałowska, Niwna, Stary Dwór, Janolin, Pokrzywna, Rogówiec, Nowy Kurzeszyn, Wołuczka (część do rzeki Rawki) oraz części obrębów: Stary Kurzeszyn, Żydymice, Konopnica (po zachodniej stronie rzeki Rawki)	

Główne kierunki zagospodarowania w strukturze przestrzennej:

Cechą charakterystyczną w strefie warunkującą główne kierunki zagospodarowania przestrzennego jest tradycyjne rolnictwo oraz sieć osadnicza, w ramach której wyodrębniają się zwarte tereny zabudowy poszczególnych wsi. Rozdrobnienie gospodarstw występuje, ale jest to zjawisko marginalne na tle całej strefy. Polityka przestrzenna w strefie będzie dążyć do uzupełniania zwartych struktur miejscowości poprzez koncentrację zabudowy w wyznaczonych obszarach, według rysunku Studium oraz do intensyfikacji rolnictwa, której przyczynić się powinny działania w zakresie poprawy struktury gospodarstw. Ważnym kierunkiem w strefie są ponadto działania sektorowe, dotyczące gospodarki wodnej i leśnej (w mniejszym stopniu ze względu na mały udział lasów), warunkującej równowagę ekosystemów. Tereny w sąsiedztwie rozdrobnionych kompleksów leśnych stanowią obszary predysponowane do zalesień. W strefie zidentyfikowano dolinę rzeki Rawki (część zachodnią) w rejonie której znajduje się obszar Natura 2000 i Rezerwat Przyrody. Dolina stanowi również lokalny korytarz ekologiczny. Znaczna część terenu strefy objęta jest również Obszarem Chronionego Krajobrazu Bolimowsko-Radziejowickim. W związku z powyższym działania w strefie dotyczą również działań sektorowych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska - ochrony i kształtowania systemu przyrodniczego gminy.

STREFA II	WSCHODNIA
Zasady zagospodarowania przestrzennego: ▪ Uczytelnienie granic rozwoju zabudowy poszczególnych wsi oraz ich programu funkcjonalno-przestrzennego; ▪ Kształtowanie terenów przestrzeni publicznych; ▪ Ochrona walorów przyrodniczych (funkcje ekologiczne) i krajobrazowych (funkcje społeczno-gospodarcze) lokalnych korytarzy ekologicznych (dolina rzeki Rawki, rzeki Białki); ▪ Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarów objętych formami ochrony przyrody wraz z ich najbliższym otoczeniem. ▪ Kształtowanie strefy przemysłowo-usługowej wzdłuż drogi ekspresowej S-8. Strefa obejmuje następujące obręby (jednostki planistyczne): Julianów Raducki, Kurzeszynek, Przewodowice, Zagórze, Helenów, Jakubów, Julianów, Konopnica, Kaleń oraz części obrębów Wołucza, Stary Kurzeszyn, Żydomice, Konopnica (po wschodniej stronie rzeki Rawki)	

Główne kierunki zagospodarowania w strukturze przestrzennej:

Cechą charakterystyczną w strefie warunkującą główne kierunki zagospodarowania przestrzennego jest tradycyjne rolnictwo oraz zwiększony udział lasów. Sieć osadnicza pozwala na wyodrębnienie zwartych terenów zabudowy w poszczególnych wsiach (większość wsi to tzw. ulicówki). Miejscowościami wyróżniającymi się są Żydomice oraz Konopnica, których struktury zabudowy rozwinęły się, ze względu na bliskie sąsiedztwo terenów miejskich oraz drogi ekspresowej S8. Rozdrobnienie gospodarstw występuje, ale jest to zjawisko marginalne na tle całej strefy. Polityka przestrzenna w strefie będzie dążyć do uzupełniania zwartych struktur miejscowości poprzez koncentrację zabudowy w wyznaczonych obszarach, według rysunku Studium oraz do intensyfikacji rolnictwa przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości rozwoju strefy produkcyjno-usługowej w rejonie drogi ekspresowej. Ważnym kierunkiem w strefie są ponadto działania sektorowe, dotyczące gospodarki wodnej i leśnej, warunkującej równowagę ekosystemów. Tereny w sąsiedztwie rozdrobnionych kompleksów leśnych stanowią obszary predysponowane do zalesień. W strefie zidentyfikowano dolinę rzeki Rawki (część wschodnią), w rejonie której znajduje się obszar Natura 2000 i Rezerwat Przyrody. Dolina stanowi również lokalny korytarz ekologiczny (jak również dolina rzeki Białki). Znaczna część terenu strefy objęta jest również Obszarem Chronionego Krajobrazu Bolimowsko-Radziejowickim. W związku z powyższym działania w strefie dotyczą również działań sektorowych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska - ochrony i kształtowania systemu przyrodniczego gminy.

Nie mniej jednak działania w strefie muszą uwzględniać zarówno działania sektorowe z zakresu ochrony i kształtowania środowiska jak również rozwoju społeczno-gospodarczego gminy ze szczególnym uwzględnieniem rejonu drogi ekspresowej.

Podstrefy zagospodarowania – główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej:

PODSTREFA - OBSZAR AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

Dotyczy rejonu drogi ekspresowej S8

Główne kierunki zagospodarowania w strukturze przestrzennej:

- aktywizacja terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym przewidzianych w planach miejscowych;
- minimalizacja konfliktów funkcjonalno-przestrzennych na styku różnych form zagospodarowania przestrzennego

STREFA III

POŁUDNIOWA

Zasady zagospodarowania przestrzennego:

- Uczytelnienie granic rozwoju zabudowy poszczególnych wsi oraz ich programu funkcjonalno-przestrzennego;
- Rozwój nowych terenów mieszkaniowych, w oparciu o uporządkowany system komunikacji z uwzględnieniem terenów przestrzeni publicznych, w rejonie przygranicznym (z miastem Rawa Mazowiecka);
- Rewaloryzacja terenów zdegradowanych, w tym kształtowanie terenów przestrzeni publicznych, w szczególności w oparciu o potencjał lokalnego dziedzictwa kulturowego;
- Ochrona walorów przyrodniczych (funkcje ekologiczne) i krajobrazowych (funkcje społeczno-gospodarcze) lokalnych korytarzy ekologicznych (dolina rzeki Rawki, Ryłki, Krzemionki);
- Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarów objętych formami ochrony przyrody wraz z ich najbliższym otoczeniem.

Strefa obejmuje następujące obręb (jednostki planistyczne):

Ścieki, Soszyce, Boguszyce, Boguszyce Małe, Kaliszki, Zawady, Stare Byliny, Dziurdzioły, Małgorzatów, Księża Wola, Chrusty, Garłów, Zielone, Podlas, Leopoldów, Bogusławski Małe, Bogusławki Duże, Świnice, Matyldów, Byszewice, Głuchówek, Pukinin

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej:

Cechą charakterystyczną w strefie warunkującą główne kierunki zagospodarowania przestrzennego jest zarówno prowadzone tradycyjne rolnictwo, znaczny udział lasów jak wpływ miasta na rozwój przygranicznych miejscowości. Sieć osadnicza pozwala na wyodrębnienie zwartych terenów zabudowy w poszczególnych wsiach, przy czym trudne do określenia granice posiadają miejscowości przygraniczne z miastem (głównie Chrusty, Pukinin) ponieważ cechuje je luźna forma zagospodarowania. Rozdrobnienie gospodarstw występuję, ale jest to zjawisko marginalne na tle całej strefy. Polityka przestrzenna w strefie będzie dążyć do uzupełniania zwartych struktur miejscowości poprzez koncentrację zabudowy w wyznaczonych obszarach, według rysunku Studium oraz do intensyfikacji rolnictwa przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości rozwoju strefy produkcyjno-usługowej w rejonie drogi ekspresowej. Ważnym kierunkiem w strefie są ponadto działania sektorowe,

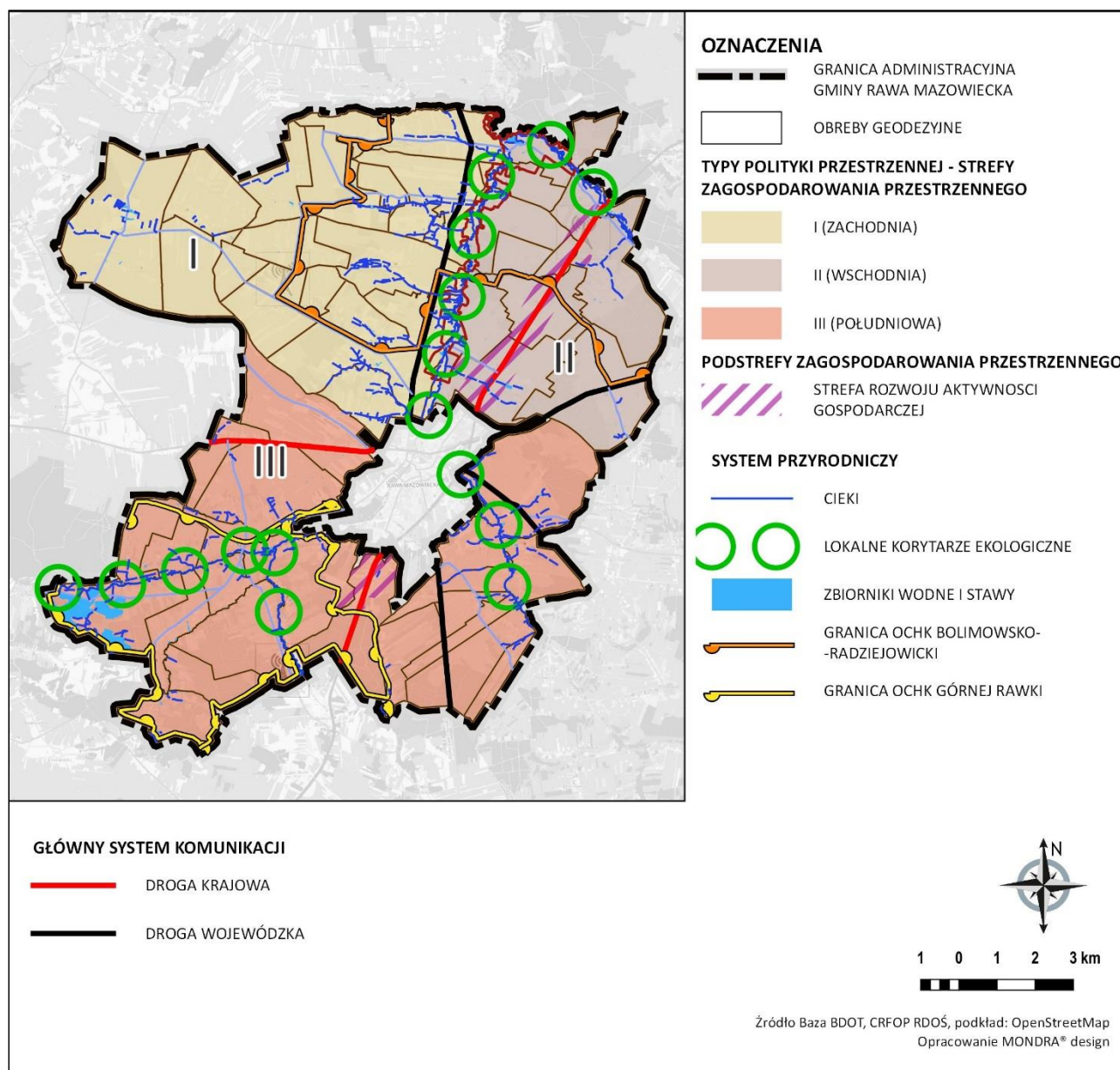

dotyczące gospodarki wodnej jako leśnej, warunkującej równowagę ekosystemów. Tereny w sąsiedztwie rozdrobnionych kompleksów leśnych stanowią obszary predysponowane do zalesień. W strefie zidentyfikowano dolinę rzeki Rawki w rejonie której znajduje się obszar Natura 2000 i Rezerwat Przyrody. Dolina stanowi również lokalny korytarz ekologiczny (jak również dolina rzeki Rylki, Krzemionki). Znaczna część terenu strefy objęta jest również Obszarem Chronionego Krajobrazu Górnej Rawki. W związku z powyższym działania w strefie dotyczą również działań sektorowych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska - ochrony i kształtowania systemu przyrodniczego gminy.

Nie mniej jednak działania w strefie muszą uwzględniać zarówno działania sektorowe z zakresu ochrony i kształtowania środowiska jak również rozwoju społeczno-gospodarczego gminy ze szczególnym uwzględnieniem rejonu drogi ekspresowej i sąsiedztwa terenu miejskiego (głównie miejscowość Podlas, Chrusty, Boguszyce, Ścieki, Pukinin).

Podstrefy zagospodarowania – główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej:

PODSTREFA - OBSZAR AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ
<u>Dotyczy rejonu drogi ekspresowej S8</u> Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej: – aktywizacja terenów obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym przewidzianych w planach miejscowych; – minimalizacja konfliktów funkcjonalno-przestrzennych na styku różnych form zagospodarowania przestrzennego

Ryc. 34. Typy polityki przestrzennej gminy Rawa Mazowiecka

Źródło: opracowanie własne.

2.2. GŁÓWNE OBSZARY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W celu realizacji efektywnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w warunkach zrównoważonego rozwoju, polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka wyróżnia dwa główne obszary zagospodarowania przestrzennego, zróżnicowane co do kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz celów i instrumentów polityki przestrzennej, dotyczące wszystkich stref zagospodarowania przestrzennego:

- OBSZARY ZAINWESTOWANIA (ZABUDOWY WG DOMINUJACEJ FUNKCJI ZAGOSPODAROWANIA), podlegające przekształceniom przestrzennym: realizacja nowych inwestycji, w zakresie zabudowy jak i zieleni urządzonej i infrastruktury technicznej;

- **OBSZARY OTWARTE**, pozostające niezabudowane (z zakazem zabudowy innej niż zabudowa siedliskowa, gospodarcza służąca produkcji rolniczej). Ponadto w obszarach otwartych dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych – fotowoltaika (na zasadach zgodnie z tekstem Studium) oraz wskazuje się obszar rozmieszczenia elektrownia wiatrowych, zgodnie z ustaleniami obowiązującego planu miejscowego.

Obszary zainwestowania (zabudowy wg dominującej funkcji zagospodarowania) stanowią wszystkie obszary wskazane w Studium do realizacji zabudowy oraz zieleni urządzonej, a więc obszary w granicach rozwoju poszczególnych jednostek osadniczych gminy. Większe tereny zieleni urządzonej (parki podworskie), usług (w szczególności publicznych) oraz sportu i rekreacji zostały wskazane jako osobne tereny, jednak lokalizacja mniejszych terenów możliwa jest również w granicach terenów zainwestowania (zabudowy), gdyż stanowią one element zagospodarowania terenów osadniczych. Obszary zabudowy będą realizowane w oparciu o istniejący system komunikacji oraz w oparciu o istniejącą i projektowaną infrastrukturę techniczną. W ich granicach realizowana będzie większość inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Obszary otwarte, stanowiące obszary rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, w tym tereny rolne, tereny łąk (stanowiące jednocześnie obszary systemu przyrodniczego gminy, powiązanego z przepływem rzek: Rawki, Białki, Rylki, Krzemionki, jak i mniejszych cieków, w większości wprowadzonych w system melioracji gminy) oraz tereny lasów i zadrzewień. W obszarach otwartych zlokalizowana jest również zabudowa - rozproszone siedliska rolnicze oraz zabudowa gospodarcza i inwentarska.

Część z terenów otwartych gminy pełni funkcję korytarzy (ciągów) ekologicznych, ukształtowanych wzdłuż cieków. Tereny te stanowią obszary ograniczonego zagospodarowania, w tym wyłączone spod zabudowy lub jej znaczącego ograniczenia - tereny dolin denudacyjnych cieków. W części dolin znajduje się już zabudowa, w ramach polityki przestrzennej podlega ona zachowaniu jednak działania planistyczne w gminie będą dążyć do jej ograniczenia, zakazu realizacji nowej zabudowy, jeśli konieczność jej utrzymania nie będzie wynikać z warunków środowiskowych lub ekonomicznych (powiązanie funkcjonalno-przestrzenne terenu z ciekami).

2.3. KIERUNKI ZMIAN WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Zgodnie z uchwałą nr 480/6 Zarząd Województwa łódzkiego z dnia 27 kwietnia 2016 r. przystąpiono do sporządzenia projektu audytu krajobrazowego województwa łódzkiego. Wykonanie uchwały powierzono Dyrektorowi Biura Planowania Przestrzennego Województwa łódzkiego. Na czas sporządzenia niniejszego Studium samorząd województwa nie sporządził Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego.

3. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

3.1. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

3.1.1. Obszary polityki przestrzennej według kierunków zagospodarowania

Zgodnie z celami polityki przestrzennej gminy Rawa Mazowiecka wyznaczono następujące obszary, zróżnicowane co do kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz celów i instrumentów polityki przestrzennej, stanowiące wytyczne do określenia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (zmianach aktów obowiązujących):

Tab. 66. Obszary polityki przestrzennej według kierunków zagospodarowania

	OBSZARY ZAINWESTOWANIA (KONCENTRACJI I ROZWOJU ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA)	
I	OBSZARY KONCENTRACJI I ROZWOJU ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA	
	MU	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I ZABUDOWY USŁUGOWEJ
	MW	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIEŁORODZINNEJ
	RM-M	TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ I MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ KSZTAŁTUJĄCE OSIEDLA WIEJSKIE
	MN-ML	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I REKREACJI INDYWIDUALNEJ
	U	TERENY KONCENTRACJI ZABUDOWY USŁUGOWEJ
	UT	TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ Z ZAKRESU TURYSTYKI I REKREACJI
	ML	TERENY ZABUDOWY REKREACJI INDYWIDUALNEJ
	---	TERENY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
II	OBSZARY OCHRONY I REWALORYZACJI ZIELENI URZĄDZONEJ	
	ZPU	TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ - PARKI (Z FUNKACJAMI TOWARZYSZĄCYMI)
	ZD	TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
	CC	TERENY CMENTARZY (CZYNNE CMENTARZE)
III	OBSZARY KONCENTRACJI I ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ	
	PU	TERENY KONCENTRACJI ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ
	PU-ZGO	TERENY PRODUKCYJNO-USŁUGOWE - SKŁADOWISKO ODPADÓW WRAZ Z INSTALACJAMI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW
	PG	TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ ZWIĄZANEJ Z WYDOBYCIEM KOPALIN
	RA	TERENY AKWAKULTURY I OBSŁUGI RYBACTWA
IV	OBSZARY SPECJALNE	
	---	STREFA LOKALIZACJI ELEKTROWNI WIATROWYCH ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYM PLANEM MIEJSCOWYM
V	OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH O MOCY ZAINSTALOWANEJ POWYŻEJ 500 kW (INSTALACJE FOTOWOLTAICZNE)	
	PU	TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ
	PG	TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ ZWIĄZANE Z WYDOBYWANIEM KOPALIN
	---	TERENY ROLNICZE
VI	OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH O MOCY ZAINSTALOWANEJ POWYŻEJ 500 kW (Z WYŁĄCZENIEM WIATRAKÓW:	
	PU-ZGO	TERENY PRODUKCYJNO-USŁUGOWE - SKŁADOWISKO ODPADÓW WRAZ Z INSTALACJAMI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW

	PU-O	TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ WRAZ Z URZĄDZENIAMI WYTWARZAJACYMI ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII
	OBSZARY OTWARTE	
I	OBSZARY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ (RPP)	
	---	TERENY ROLNICZE
	---	OBSZARY GRUNTÓW ROLNYCH CHRONIONYCH KLAS BONITACYJNYCH (KLASA III)
	---	OBSZARY KONCENTRACJI GLEB POCHODZENIA ORGANICZNEGO
II	OBSZARY LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ (LPP)	
	---	LASY PAŃSTWOWE
	---	LASY OCHRONNE TYPU GLEBOCHRONNEGO
	---	LASY OCHRONNE TYPU WODOCHRONNEGO
	---	LASY PRYWATNE
III	OBSZARY WÓD POWIERZCHNIOWYCH	
	---	TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB AKWAKULTURY I OBSŁUGI RYBACTWA
	OBSZARY OGRANICZEŃ W ZAGOSPODAROWANIU (WYNIKAJĄCYCH Z PRZEPISÓW ODRĘBNYCH)	
I	OCHRONA SANITARNA TERENÓW ZABUDOWY	
	---	GRANICA STREFY SANITARNEJ OD GRANIC TERENU CMENTARZA (50 M)
	---	GRANICA STREFY SANITARNEJ OD GRANIC TERENU CMENTARZA (150 M)
II	OCHRONA PRZED POWODZIĄ: OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI	
	---	OBSZARY WYZNACZONE ZASIĘGIEM ZALEWU WYWOŁANEGO WODAMI O PRAWDOPODOBIENSTWIE PRZEKROCZENIA 10% - PRAWDOPODOBIENSTWO POWODZI JEST WYSOKIE I WYNOSI RAZ NA 10 LAT (Q10%)
	---	OBSZARY WYZNACZONE ZASIĘGIEM ZALEWU WYWOŁANEGO WODAMI O PRAWDOPODOBIENSTWIE PRZEKROCZENIA 1% - PRAWDOPODOBIENSTWO POWODZI JEST ŚREDNIE I WYNOSI RAZ NA 100 LAT (Q1%)

W obszarach zainwestowania (koncentracji zabudowy) zostały informacyjnie wskazane obiekty szczególne - orientacyjne w terenie, wskazujące na lokalizację głównie obiektów użyteczności publicznej w danej miejscowości. Wskazano: urząd gminy, placówki oświatowe, świetlice wiejskie, biblioteki, ośrodek zdrowia, ochotnicze straże pożarne, kościoły, gminny ośrodek kultury.

Lokalizacja lasów, zadrzewień i zakrzewień, zbiorników wodnych (oczek wodnych, stawów) oraz przebieg cieków jest oznaczeniem informacyjnym, ich granice oraz szczegółowa lokalizacja, i przebieg powinny być uszczegółowione, odpowiednio do skali opracowania i dostępnych danych, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się wskazanie innego zasięgu, przebiegu, lokalizacji niż te wskazane w Studium, w oparciu o inwentaryzację terenów oraz dostępne dane merytoryczne w przedmiotowym zakresie.

3.1.2. Kierunki i standardy zagospodarowania w obszarach zainwestowania

Tab. 67. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w obszarach zainwestowania

OBSZARY ZAINWESTOWANIA (KONCENTRACJI I ROZWOJU ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA)	
I	OBSZARY ZABUDOWY WEDŁUG DOMINUJĄCEJ FUNKCJI
	ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I ZABUDOWY USŁUGOWEJ
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> - Realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej kształtującej osiedla mieszkaniowe w strefie przygranicznej (z miastem Rawa Mazowiecka) oraz osiedla wiejskie o przeważającej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej (w tym zabudowy o funkcjach mieszanych). - Zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jako uzupełniającej strukturę funkcjonalno-przestrzenną wsi. - Realizacja usług lokalnych, w tym obiektów użyteczności publicznej w formie samodzielnych budynków lub wbudowanych w obiekt o innej funkcji oraz terenów usługowych. - Realizacja obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki, na której są zlokalizowane. - Zagospodarowanie przestrzeni publicznej. - Zachowanie i realizacja nowych terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji. - Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (m.in. drogi). - Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. - Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej w ramach zespołu zabudowy wsi i osiedla. - Przy określaniu przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się dostosowanie granic terenów zabudowy do granic działek ewidencyjnych, użytków gruntowych, elementów topograficznych i infrastrukturalnych oraz zachowanie dotychczasowego użytkowania terenów tj. przeznaczenie terenów pod tereny rolnicze, w tym zabudowę zagrodową.	
	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> - Zachowanie, modernizacja lub budowa nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. - Realizacja usług lokalnych, w tym obiektów użyteczności publicznej, w formie samodzielnych budynków lub wbudowanych w obiekt o innej funkcji oraz terenów usługowych. - Utrzymanie istniejących i realizacja nowych przestrzeni publicznej. - Zachowanie i realizacja nowych terenów zieleni urządzonej; terenów sportu i rekreacji. - Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (m.in. drogi). - Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. - Dopuszcza się utrzymanie i kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej, w ramach zespołu zabudowy wsi.	

RM-M	TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ I ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ KSZTAŁTUJĄCEJ OSIEDLA WIEJSKIE
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Realizacja zabudowy zagrodowej kształtującej osiedla wiejskie. ▪ Realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, uzupełniającej strukturę zagospodarowania wsi. ▪ Realizacja usług lokalnych, w tym obiektów użyteczności publicznej, w formie samodzielnych budynków lub wbudowanych w obiekt o innej funkcji oraz terenów usługowych. ▪ Realizacja obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki, na której są zlokalizowane. ▪ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej. ▪ Zagospodarowanie terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji. ▪ Zachowanie istniejących oczek, stawów, zakaz ich osuszania, odwadniania i likwidacji, jeśli nie wymagają tego względy bezpieczeństwa i gospodarki wodnej lub inne uwarunkowania środowiskowe. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy. ▪ Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (m.in. drogi). ▪ Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami). ▪ Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej w ramach zespołu zabudowy wsi. ▪ Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów - kierunki i standardy zagospodarowania, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych. ▪ Przy określaniu przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - dopuszcza się dostosowanie granic terenów zabudowy do granic działek ewidencyjnych, użytków gruntowych, elementów topograficznych i infrastrukturalnych oraz zachowanie dotychczasowego użytkowania terenów tj. przeznaczenie terenów pod tereny rolnicze.	
MN-ML	ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ I REKREACJI INDYWIDUALNEJ
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Realizacja zabudowy rekreacji indywidualnej. ▪ Realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, uzupełniającej strukturę zagospodarowania wsi. ▪ Realizacja usług lokalnych, w tym obiektów użyteczności publicznej, w formie samodzielnych budynków lub wbudowanych w obiekt o innej funkcji oraz terenów usługowych. ▪ Zagospodarowanie przestrzeni publicznej. ▪ Zagospodarowanie terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji. ▪ Zachowanie istniejących oczek, stawów, zakaz ich osuszania, odwadniania i likwidacji, jeśli nie wymagają tego względy bezpieczeństwa i gospodarki wodnej lub inne uwarunkowania środowiskowe. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy. ▪ Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (m.in. drogi).	

- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej w ramach zespołu zabudowy wsi.
- Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów - kierunki i standardy zagospodarowania, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych.
- Przy określaniu przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - dopuszcza się dostosowanie granic terenów zabudowy do granic działek ewidencyjnych, użytków gruntowych, elementów topograficznych i infrastrukturalnych oraz zachowanie dotychczasowego użytkowania terenów tj. przeznaczenie terenów pod tereny rolnicze.

U

KONCENTRACJI ZABUDOWY USŁUGOWEJKierunki i standardy zagospodarowania:

- Zachowanie istniejącej i realizacja nowej zabudowy i terenów usługowych.
- Realizacja terenów i obiektów produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki, na której są zlokalizowane.
- Dopuszczenie realizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w tym jako samodzielnej zabudowy.
- Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy.
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej.
- Zachowanie i realizacja nowych terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (drogi).
- Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m.in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej w ramach zespołu zabudowy wsi.
- Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów - kierunki i standardy zagospodarowania, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych.
- Przy określaniu przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - dopuszcza się dostosowanie granic terenów zabudowy do granic działek ewidencyjnych, użytków gruntowych, elementów topograficznych i infrastrukturalnych oraz zachowanie dotychczasowego użytkowania terenów.

UT

ZABUDOWY USŁUGOWEJ Z ZAKRESU TURYSTYKI I REKREACJIKierunki i standardy zagospodarowania:

- Koncentracja terenów zabudowy usługowej z zakresu turystyki i rekreacji.
- Realizacja terenów zieleni urządzonej m.in. parków, skwerów, zieleni o funkcji rekreacyjnej jak i izolacyjnej, form zieleni wysokiej i niskiej oraz terenów sportu i rekreacji, towarzyszących zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowie zagrodowej, zachowanie w ramach możliwości enklaw terenów leśnych.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.

▪ Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.	
	ZABUDOWY REKREACJI INDYWIDUALNEJ
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Utrzymanie i realizacja nowej zabudowy letniskowej (rekreacji indywidualnej). ▪ Realizacja zabudowy i zagospodarowania usług turystyki, sportu i rekreacji. ▪ Realizacja terenów zieleni urządzonej m.in. parków, skwerów, zieleńców, zieleni o funkcji rekreacyjnej jak i izolacyjnej, form zieleni wysokiej i niskiej oraz terenów sportu i rekreacji. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.	
	TERENY INFRASTRUKTURY
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Stanowią tereny związane z infrastrukturą techniczną oraz zabudową związaną z obsługą i zagospodarowaniem tych terenów. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Ponadto w ramach kierunków zagospodarowania wskazano tereny: ujęć wód podziemnych, oczyszczalni ścieków, GPZ, stacji redukcyjnej gazu, oznaczone punktowo, z zgodnie z oznaczeniami rysunku Studium. W ich obrębie dopuszcza się zachowanie i rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, w tym obiektów budowlanych.	

II	OBSZARY OCHRONY I REWALORYZACJI ZIELENI URZĄDZONEJ
	ZIELENI URZĄDZONEJ – PARKI (Z FUNKCJAMI TOWARZYSZĄCYMI)
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Zachowanie i rewaloryzacja istniejących oraz kształtowanie nowych założeń parkowych i mniejszych terenów zieleni urządzonej. ▪ Dopuszczenie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej, zgodnie z obowiązującymi planami miejscowymi. ▪ Ochrona wartości środowiskowych i kulturowych obszaru. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Udostępnianie terenów jako przestrzeni publicznej, ogólnodostępnej, jak i zagospodarowanie jako tereny prywatne, nie stanowiące przestrzeni publicznej. ▪ Zagospodarowanie formami sportu i rekreacji.	
	OGRODY DZIAŁKOWE
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u>	

- Zachowanie i rewaloryzacja terenów ogródków działkowych, z dopuszczeniem ich przekształcenia w tereny zieleni urządzonej (w razie przekształcenia kierunki i standardy zagospodarowania jak dla terenów zieleni urządzonej).
- Realizacja zabudowy rekreacji indywidualnej (zabudowy letniskowej).
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Udostępnianie terenów jako przestrzeni publicznej, ogólnodostępnej, jak i zagospodarowanie jako tereny prywatne, nie stanowiące przestrzeni publicznej.
- Zagospodarowanie formami sportu i rekreacji.
- Realizacja zabudowy usługowej, w powiązaniu z funkcją ogródków działkowych.

CMENTARZEKierunki i standardy zagospodarowania:

- Zachowanie, przebudowa, rozbudowa istniejących cmentarzy.
- Zachowanie, przebudowa, budowa obiektów usługowych, gospodarczych, powiązanych funkcjonalnie z obszarem cmentarza.
- Zachowanie i rewaloryzacja zieleni wysokiej oraz niskiej zieleni kompozycyjnej.
- Ochrona wartości kompozycyjnych założenia cmentarnego, w tym zasad kompozycyjnych.
- Ochrona konserwatorska, rewaloryzacja obiektów architektury cmentarnej.
- Zaopatrzenie w podstawowe media (m. in. woda, prąd), objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej (m. in. oświetlenie, gospodarka odpadami).
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.

III OBSZARY KONCENTRACJI I ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ	
PU	KONCENTRACJI ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Realizacja zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej: obiekty produkcyjne, składy i magazyny. ▪ Realizacja usług wbudowanych w budynki produkcyjne lub jako wolnostojące obiekty usługowe. ▪ Zachowanie zabudowy zagrodowej, w ramach istniejących siedlisk rolniczych. ▪ Realizacja infrastruktury towarzyszącej, w tym parkingów i placów manewrowych, zbiorników retencyjnych i ppoż. ▪ Lokalizacja indywidualnych naziemnych lub podziemnych zbiorników bezodpływowych na ścieki przemysłowe, wytworzone na miejscu w związku z prowadzeniem procesów technologicznych oraz działalnością składową i magazynową. ▪ W przypadku realizacji zabudowy o funkcjach produkcyjnych w sąsiedztwie zabudowy o funkcji mieszkaniowej należy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przewidzieć pas zieleni izolacyjnej o szerokości minimum 5,0 m od granicy terenów o funkcjach mieszkaniowych. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Zaopatrzenie w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej. ▪ Realizacja pasów zieleni izolacyjnej składającej się z roślinności wielopiętrowej, w sąsiedztwie z terenami zabudowy o funkcji mieszkaniowej, stanowiącej barierę widokową i akustyczną, o minimalnej	

szerokości 3,0 m, w ramach możliwości środowiskowych oraz techniczno-ekonomicznych. Zasadność realizacji strefy powinna być każdorazowo przeanalizowana.

- Realizacja zieleni wysokiej i niskiej, o funkcjach ochronnych oraz krajobrazowych.
- Zapewnienie obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenów.

PU-ZGO**TERENY PRODUKCYJNO-USŁUGOWE - SKŁADOWISKO ODPADÓW WRAZ Z INSTALACJAMI DO PRZESTWARZANIA ODPADÓW**Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Realizacja zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej: obiekty produkcyjne, składy i magazyny, związanej z działalnością Zakładu Gospodarki Odpadami, zajmującego się odbiorem, zbieraniem, przetwarzaniem i składowaniem odpadów komunalnych i przemysłowych.
- Realizacja infrastruktury towarzyszącej, w tym parkingów i placów manewrowych, zbiorników retencyjnych i ppoż.
- Lokalizacja indywidualnych naziemnych lub podziemnych zbiorników bezodpływowych na ścieki przemysłowe, wytworzone na miejscu w związku z prowadzeniem procesów technologicznych oraz działalnością składową i magazynową.
- Realizacja zieleni wysokiej i niskiej, o funkcjach ochronnych oraz krajobrazowych.
- Zapewnienie obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenów.

PG**ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ I ZWIĄZANEJ Z WYDOBYWANIEM KOPALIN**Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Realizacja zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej: obiekty produkcyjne, składy i magazyny, związanej z wydobywaniem kopalin.
- Poszukiwanie, rozpoznanie i udokumentowanie kopalin.
- Koncesjonowana działalność górnicza, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Realizacja infrastruktury towarzyszącej, w tym parkingów i placów manewrowych, zbiorników retencyjnych i ppoż.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, uwzględniających wpływ na krajobraz.
- Realizacja zieleni wysokiej i niskiej, o funkcjach ochronnych oraz krajobrazowych.
- Zapewnienie obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia terenów.

RA**AKWAKULTURY I OBSŁUGI RYBACTWA**Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Utrzymanie i rozwój terenów obiektów produkcji rolniczej z zakresu rybactwa.
- Realizacja zabudowy gospodarczej, inwentarskiej, produkcyjnej w zabudowie zagrodowej.
- Realizacja zabudowy usługowej, usług towarzyszących prowadzonej działalności rolniczej.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.

3.1.3. Kierunki i standardy zagospodarowania w obszarach otwartych

Tab. 68. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w obszarach otwartych

OBSZARY OTWARTE	
I	OBSZARY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ (RPP)
	ROLNICZE
	GRUNTÓW ROLNYCH CHRONIONYCH KLAS BONITACYJNYCH
	GLEB POCHODZENIA ORGANICZNEGO
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Działalność i gospodarka rolna. ▪ Produkcja roślinna z upraw polowych i plantacyjnych, sadownictwo, hodowla, w tym szklarniowa, plantacje, szkółki roślin, drzew i krzewów itp. ▪ Zagospodarowanie w formie trwałych użytków zielonych, przy dopuszczeniu innych form zagospodarowania rolniczego. ▪ Zagospodarowanie terenów rolniczych w granicach rezerwatu „Rawka”, zgodnie z przepisami odrębnymi, w szczególności ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Rawka”. ▪ Ochrona lub odtworzenie strefy buforowej wzdłuż cieków i rowów, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne, w ramach możliwości środowiskowych i techniczno-ekonomicznych. ▪ Ochrona istniejących łąk i pastwisk przed wysuszeniem i zmianą sposobu użytkowania. ▪ Ochrona gleb pochodzenia organicznego, przed ich osuszaniem i zmianą sposobu użytkowania. ▪ Realizacja zabudowy siedliskowej, zabudowy gospodarczej, produkcyjnej i inwentarskiej powiązanej z prowadzoną działalnością rolniczą. ▪ Powierzchniowa eksploatacja kopalin, zgodnie z przepisami odrębnymi. ▪ Zachowanie i dopuszczenie nowego zagospodarowania związanego ze sportem i rekreacją (m. in. strzelnice, miejsca do grillowania, siłownie zewnętrzne, place zabaw, boiska sportowe), w sposób niekolidujący z istniejącym i projektowanym zagospodarowaniem poszczególnych wsi oraz poza obszarami gleb chronionych klas bonitacyjnych. ▪ Zagospodarowanie użytków zielonych w hodowli. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Ochrona gleb przed erozją wietrzną poprzez ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, pełniących funkcje ochronne dla działalności rolniczej oraz wzbogacenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej o zieleń wysoką i niską o funkcjach ochronnych i estetycznych, zgodnie z uwarunkowaniami i predyspozycjami środowiska oraz możliwościami techniczno-ekonomicznymi. ▪ Ochrona i modernizacja istniejących systemów melioracji oraz możliwość ich przebudowy lub likwidacji na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie, w sposób zapewniający prawidłowe funkcjonowanie systemu na terenach sąsiednich, zgodnie z przepisami odrębnymi.	

II OBSZARY LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ (LPP)	
	LASY PAŃSTWOWE LASY PAŃSTWOWE OCHRONNE TYPU WODOCHRONNEGO LASY PAŃSTWOWE OCHRONNE TYPU GLEBOCHRONNEGO
	LASY PRYWATNE
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Utrzymanie zagospodarowania w formie roślinności leśnej i jej funkcji krajobrazowej oraz ekologicznej. ▪ Gospodarka leśna. ▪ Zagospodarowanie rekreacyjne lasów, zgodnie z przepisami odrębnymi. ▪ Zagospodarowanie terenów leśnych w granicach rezerwatu „Rawka”, zgodnie z przepisami odrębnymi, w szczególności ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Rawka”. ▪ Uszczegółowienie granic lasów zgodnie z użytkowaniem terenów, wskazane na części graficznej Studium granice stanowią oznaczenie orientacyjne, dopuszcza się przeznaczenie lasów pod tereny rolnicze, wody powierzchniowe, powierzchnię eksploatacji kopalni, zgodnie z przepisami odrębnymi z wyłączeniem terenów w granicach rezerwatu „Rawka”). ▪ Utrzymanie wybranych zadrzewień i zakrzewień, zarówno śródpolnych jak i towarzyszących zagospodarowaniu wsi, w celu kształtowania granicy polno-leśnej oraz ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej (m.in. funkcja izolacyjna, zabezpieczająca grunty, przeciwwietrzna). Oznaczone na części graficznej tereny stanowią oznaczenie informacyjne o stanie zagospodarowania, na etapie sporządzania planu miejscowego konieczna jest analiza wybranych zadrzewień i zakrzewień pod kątem ich roli przyrodniczej i ochronnej - wybrania części terenów, wskazanych w Studium lub wskazania nowych, wymagających zachowania lub przeznaczenia na cele leśne. ▪ Utrzymanie funkcji ochronnych terenów leśnych. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego; kubaturowych i liniowych.	

III OBSZARY WÓD POWIERZCHNIOWYCH	
	TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB AKWAKULTURY I OBSŁUGI RYBACTWA
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Utrzymanie i ochrona wód powierzchniowych, przy dopuszczeniu przebudowy rowów, w tym zmiany miejsca ich przepływu w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej. ▪ Utrzymanie lub realizacja zieleni towarzyszącej wodom powierzchniowym. ▪ Prowadzenie działalności związanej z akwakulturą i obsługą rybactwa, w tym realizacja zabudowy zagrodowej związanej z tą działalnością. ▪ Realizacja strefy buforowej (ochronnej) wzdłuż cieków, o minimalnej szerokości 3,0 m, z wyłączeniem terenów już zagospodarowanych, których sposób użytkowania terenów uniemożliwia wskazanie ww. strefy ochronnej. ▪ Gospodarka wodna. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.	

- Ochrona terenów podmokłych stabilizujących gospodarkę wodną.

3.2. WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Określa się parametry i wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych rodzajów zabudowy. Poniższe parametry i wskaźniki nie dotyczą dominant wysokościowych, dopuszczonych do realizacji zapisami Studium. Ich lokalizację oraz wysokość należy przewidzieć w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, nawiązując do kompozycji przestrzennej i skali zabudowy poszczególnych miejscowości oraz sąsiedztwa istniejących dominant (zasad kompozycji urbanistycznej).

W przypadku lokalizacji budowli lub urządzeń infrastruktury technicznej, w ramach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów, zaleca się ich maksymalną wysokość – do 50 m n.p.t. Dla obiektów i urządzeń o wysokości równej lub większej niż 50 m n.p.t. (m.in. stacji bazowych telefonii komórkowych) obowiązują przepisy odrębne. Dla terenów zieleni urządzonej (ZPU) parametry obiektów i urządzeń należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego natomiast dla terenów ogrodów działkowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wskaźniki i parametry urbanistyczne ustala się w odniesieniu do rodzajów zabudowy, która może być zrealizowana w poszczególnych obszarach zabudowy, zgodnie z ustaleniami strefowymi i kierunkowymi obszarów. Przy przeznaczeniu terenów na cele zabudowy o funkcjach mieszkalnych dopuszcza się wskazanie wskaźników i parametrów urbanistycznych dla zabudowy o dominującym charakterze.

Tab. 69. Wskaźniki i parametry urbanistyczne według głównych rodzajów zabudowy

ZABUDOWA ZAGRODOWA	
maksymalna powierzchnia zabudowy	80%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	10%
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej*	15,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej*	10,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej	25,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i inwentarskiej **	25,0 m
rodzaj pokrycia dachowego : dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
* nie dotyczy lokalnych dominant przestrzennych, zrealizowanych na zasadach kompozycji urbanistycznej	
** nie dotyczy urządzeń technicznych	
ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA (MIESZKANIOWO-USŁUGOWA) (w tym dopuszczona na terenach zieleni urządzonej)	
maksymalna powierzchnia zabudowy	60%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	15%
maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej*	10,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej*	15,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i/lub garażowej	6,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej**	10,0 m
rodzaj pokrycia dachowego: dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
* nie dotyczy lokalnych dominant przestrzennych, zrealizowanych na zasadach kompozycji urbanistycznej	
** dotyczy obiektów drobnej produkcji, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki budowlanej, na której są zlokalizowane	
ZABUDOWA MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	

maksymalna powierzchnia zabudowy	60%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	10%
maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej *	20,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej *	20,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej	15,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej **	15,0 m
rodzaj pokrycia dachowego: dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
* nie dotyczy lokalnych dominant przestrzennych, zrealizowanych na zasadach kompozycji urbanistycznej	
** dotyczy obiektów drobnej produkcji, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki budowlanej, na której są zlokalizowane	
ZABUDOWA USŁUGOWA	
maksymalna powierzchnia zabudowy	80%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	5%
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej	20,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej*	10,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej **	15,0 m
rodzaj pokrycia dachowego: dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
* w zwartych obszarach usług funkcja mieszkaniowa stanowi funkcję towarzyszącą zabudowie o głównym przeznaczeniu	
** dotyczy obiektów drobnej produkcji, których oddziaływanie nie wykracza poza granice działki budowlanej, na której są zlokalizowane	
ZABUDOWA USŁUG SPORTU I REKREACJI	
maksymalna powierzchnia zabudowy	50%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	30%
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej	25,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i/lub garażowej	15,0 m
rodzaj pokrycia dachowego : dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
ZABUDOWA PRODUKCYJNA, SKŁADY, MAGAZYNY	
maksymalna powierzchnia zabudowy	80%
minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego	5%
maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej, składów, magazynów	25,0 m
maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej, gospodarczej, technicznej itp.*	25,0 m
rodzaj pokrycia dachowego: dachy o kącie nachylenia głównych połaci dachowych do 45°	
* zabudowa towarzysząca zabudowie produkcyjnej, składów i magazynów	

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. USTALENIA WSTĘPNE ORAZ ZASADY OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA

Związki pomiędzy planowaniem przestrzennym a ochroną środowiska wynikają z ustawowego podporządkowania wszelkich działań związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzeni zasadzie zrównoważonego rozwoju oraz obowiązującej doktrynie ochrony środowiska, która wynika ze wspólnej polityki ekologicznej krajów UE. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy muszą uwzględniać uwarunkowania prawne w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Uwarunkowania środowiskowe determinują rozwój przestrzenny gminy, z jednej strony ograniczając możliwości inwestycyjne wybranych obszarów, a z drugiej strony oddziałują na poszanowanie środowiska naturalnego, stanowią jej potencjał rozwoju i znaczący element strategii promocji.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego gminy wynikają z polityki ekologicznej państwa, województwa łódzkiego i wytycznych powiatu tomaszowskiego.

Zasady ochrony i zagospodarowania:

1. Czytelne granice obszarów objętych i wymagających objęcia ochroną oraz wskazanie kierunków ich zagospodarowania z uwzględnieniem celów ich ochrony,
2. Kształtowanie struktury przyrodniczej obszaru gminy oraz jej ochrona,
3. Uwzględnianie skutków krajobrazowych w rozwoju gospodarczym,
4. Wprowadzanie działań naprawczych terenów przekształconych i działań ochronnych względem terenów zagrożonych negatywnym przekształceniem środowiska oraz uwzględnianie skutków krajobrazowych w rozwoju gospodarczym.

4.2. SZCZEGÓLNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY ŚRODOWISKA, OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.2.1. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną - formy ochrony przyrody

Gmina Rawa Mazowiecka uwzględnia formy ochrony przyrody ustanowione w jej obszarze (wg części graficznej Studium): Pomnik Przyrody (9 pomników, 3 wieloobiektywne i 6 jednoobiektowych), użytki ekologiczne „Bagna” (szt.3), Obszar NATURA 2000 (PLH1000015), Obszar Chronionego Krajobrazu Górnej Rawki, Obszar Chronionego Krajobrazu – Bolimowsko – Radziejowicki z Doliną Środkowej Rawki oraz Rezerwat przyrody „Rawka”. Kierunki polityki przestrzennej uwzględniają ich lokalizację.

Istniejące drzewa oraz ich skupiska, objęte ochroną prawną, wymagają uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wszelkie działania w ich sąsiedztwie wymagają uwzględnienia priorytetu ich ochrony - zapewnienia odpowiednich warunków siedliskowych.

4.2.2. Zasoby środowiska objęte ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych

1. Obszary udokumentowanej lokalizacji złóż kopalin

- podlegają ochronie na podstawie ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystywaniu, w tym kopalin towarzyszących. Eksploatację złóż kopalin prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobywania i zagospodarowania kopalin, zgodnie z przepisami odrębnymi (wg części II pkt 4.1.2 Studium - Udokumentowane miejsca lokalizacji złóż kopalin).

2. Ujęcia wody podziemnej o udokumentowanych zasobach - ujęcia wody pitnej

- podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne - polityka przestrzenna gminy uwzględnia ich lokalizację (wg części graficznej Studium).

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka określono udokumentowane zasoby wód podziemnych dla otworów hydrogeologicznych. Ponadto na terenie gminy znajdują się inne indywidualne ujęcia wód podziemnych (nieudokumentowane) o nieokreślonych zasobach wód podziemnych. Wykaz otworów hydrogeologicznych o udokumentowanych zasobach wraz z ich ogólną charakterystyką wg części II Studium - 4. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

3. Gleby rolne wysokich klas bonitacyjnych, grunty pochodzenia organicznego oraz grunty leśne

Grunty rolne wysokiej klasy bonitacji, grunty pochodzenia organicznego oraz grunty leśne są objęte ochroną prawną na mocy przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Polityka przestrzenna gminy uwzględnia ich lokalizację (wg części graficznej Studium) oraz ogranicza możliwość zmiany ich przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne (wg części II pkt 6 Studium - Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej).

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka znajdują się obszary gleb chronionych klas bonitacyjnych (III). Najwięcej gleb klasy III znajduje się w północno-zachodniej części gminy oraz w części centralnej (na zachód od granic miasta Rawa Mazowiecka). Pojedyncze skupisko gleb występuje również pomiędzy miejscowością Głuchówek a Bogusławkami Dużymi. Obszary gleb chronionych to w większości tereny upraw rolnych. Na tych obszarach zlokalizowana jest także pojedyncza zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna (zgodnie z ustaleniami obowiązujących planów miejscowych).

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Polityka przestrzenna gminy dąży do ograniczenia przeznaczania gleb chronionych na cele nierolnicze i nieleśne. W obszarach koncentracji zabudowy znajdują się niewielkie kompleksy gleb chronionych.

W obszarze gminy występują również chronione gleby pochodzenia organicznego. Koncentrują się one głównie w dolinach denudacyjnych cieków (w części graficznej Studium wskazano obszary ich koncentracji m.in. w dolinie Rawki, Rylki, Białki, Krzemionki. Mniejsze obszary gleb organicznych mogą występować w pozostałych dolinach cieków, a także w zagłębieniach bezodpływowych. Polityka przestrzenna gminy zakłada ochronę tych terenów przed zainwestowaniem. Tereny dolin cieków stanowią główne powiązania ekologiczne (lokalne korytarze ekologiczne gminy), stanowiące kanwę funkcjonowania jej systemu przyrodniczego, objęte ochroną poprzez wskazanie na cele kształtowania struktury przyrodniczej obszaru.

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie występują lasy objęte ochroną prawną (tzw. lasy rezerwatowe, wchodzące w skład parków narodowych oraz leśnych rezerwatów przyrody). Część kompleksów lasów państwowych stanowią lasy ochronne, o funkcji wodochronnej, glebochronnej, w strefach od miast, badawcze oraz lasy uszkodzone, zgodnie z rysunkiem Studium. Kompleksy leśne zlokalizowane w obszarze gminy powinny zostać objęte ochroną, poprzez zachowanie ich przeznaczenia w planach miejscowych.

Rozmieszczenie kompleksów gleb chronionych oraz terenów lasów w obszarze gminy przedstawiają załączniki graficzne do Studium.

4.3. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POTRZEB OCHRONY WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH

Zasady ochrony zasobów wodnych:

- Należy kontynuować na zasadzie etapowania podjęte inwestycje związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej gminy, której brak stanowi znaczące źródło zanieczyszczeń wód, a na terenach zabudowy rozproszonej - inwestycje związane z budową przydomowych oczyszczalni ścieków.
- W prowadzonej gospodarce rolnej powinno dążyć do stosowania zasad Dobrej Praktyki Rolniczej.
- Lokalizację nowych obiektów powinno się dostosować do rozmieszczenia struktur hydrogeologicznych poprzez ograniczenie zabudowy na terenach o niskiej izolacji lub braku izolacji wód podziemnych.
- Przeciwdziałać skutkom suszy oraz lokalnym podtopieniom poprzez zwiększanie małej retencji wodnej, w tym utrzymanie terenów podmokłych użytków zielonych oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody, zarówno w gospodarce rolniczej jak i w mieszkalnictwie, a także realizowanie programów małej retencji, w tym małej retencji w gospodarstwach rolnych.
- Stosowanie małej retencji krajobrazowej, glebowej, wód podziemnych i wód powierzchniowych.
- Ochrona istniejących oczek wodnych i zagłębień bezodpływowych poprzez zakaz ich osuszania, w przypadku, gdy ta konieczność nie wynika ze względów ekonomicznych lub środowiskowych.
- Prowadzić wodochroną gospodarkę w zlewni, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień oraz ochronę już istniejących ekosystemów leśnych i zadrzewień śródpolnych.

Obszar gminy znajduje się w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 404 „Zbiornik Koluszkowski-Tomaszowski” oraz nieudokumentowanego GZWP nr 276 Subniecka Warszawska oraz GZWP nr 313 Subniecka Warszawska (część centralna). Zgodnie z dokumentacją dla zbiornika nr 404 „Zbiornik Koluszkowski-Tomaszowski” część gminy znajduje się w projektowanym obszarze ochronnym (podobszar A wg. dokumentacji - teren na południowy zachód od granic miasta Rawa Mazowiecka).

Zasady ochrony cieków powierzchniowych:

- Pozostawienie zachowanych koryt naturalnych cieków w ich naturalnym stanie, w zakresie przebiegu oraz struktury: wypłyceń i przegłębień, wyrw i podcięć w brzegach, namulisk.
- Utrzymanie lub odtworzenie korytarza swobodnego przepływu cieku, poprzez utrzymanie użytków zielonych w strefie od cieku.
- Utrzymywanie naturalnego buforu strefy wzdłuż cieku, obejmującej związane z ciekiem siedliska (szuwały, olszynki), a w miejscach jego likwidacji jego odtworzenie.
- Zakaz usuwania roślinności wodnej, jeśli nie wymagają tego zabiegi techniczne wykonywane na cieku lub prace konserwacyjne wykonywane na cieku.

Zasady ochrony systemu melioracji:

- Ochrona przed przekształceniami i degradacją zmeliorowanych metodą rowów otwartych użytków zielonych i gruntów ornych wraz z siecią rowów oraz zdrenowanych użytków zielonych i gruntów ornych w obszarze gminy, zgodnie z rysunkiem Studium.
- Zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych na cele inne niż rolnicze może nastąpić tylko w sytuacjach wyjątkowych, przy braku alternatywnych rozwiązań.
- Dopuszcza się przebudowę lub likwidację melioracji, w sposób zapewniający ciągłość jej funkcjonowania na terenach sąsiednich.

4.4. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POTRZEB OCHRONY ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ OBECNYCH I PRZYSZŁYCH POTRZEB ICH EKSPLOATACJI

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na podstawie ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystywaniu, w tym kopalin towarzyszących. Zgodnie z ww. ustawą - eksploatację złóż kopalin prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopalin.

Perspektywy eksploatacji kopalin na terenie gminy są ograniczone. Wynika to głównie z niewielkiej różnorodności kopalin występujących na terenie gminy tj. kopalin pospolitych – kruszywa naturalne (piaski i żwiry, w tym piaski kwarcowe), stanowiące surowiec dla budownictwa i drogownictwa. W polityce przestrzennej gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia się udokumentowane złoża kopalin, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze. W gminie Rawa Mazowiecka, zgodnie z częścią graficzną Studium, udokumentowano następujące miejsca lokalizacji kopalin (zgodnie z poniższą tabelą).

Tab. 70. Udokumentowane miejsca lokalizacji kopalin i stan ich zagospodarowania

Nr wg Rysunku Studium	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania
Złoże kopalin pospolitych – piasek		
6	Linków I	w eksploatacji
7	Linków III	w eksploatacji
Złoże kopalin pospolitych – piasek ze żwirem		
1	Dziurdzioły	tereny rolne
2	Dziurdzioły I	tereny rolne
3	Kolonia Wołucza	tereny rolne
4	Kolonia Wołucza I	tereny rolne
5	Kurzeszyn	tereny rolne, leśne
8	Lutkówka	tereny zakładu górniczego
9	Stara Wojska II – p. A	w eksploatacji
10	Stara Wojska II – p. B	tereny rolne
11	Stara Wojska III	tereny rolne
12	Wołucza	w eksploatacji

Źródło: opracowanie własne.

Wszystkie złoża z punktu widzenia ich ochrony zaliczono do klasy 4 – złóż powszechnych, licznie występujących i łatwo dostępnych. Z punktu widzenia ochrony środowiska wyłącznie złoża Kurzeszyn, Kolonia Wołucza I, Kolonia Wołucza udokumentowane na obszarze Bolimowskiego Radziejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, uznane zostały za konfliktowe, w których eksploatację można podjąć po spełnieniu określonych wymagań. Pozostałe złoża zaliczono do małokonfliktowych, możliwych do zagospodarowania bez większych ograniczeń.

Na terenie gminy 6 złóż (w tym jedno jest wybilansowane – Linków II) jest objętych koncesją na wydobywanie i jest w nich prowadzona działalność górnicza (złoża: Linków I, Wojska Stara II - Pole A, Stara Wojska III Linków III - Pole A i B, Wołucza). Obecnie ustanowiono 7 terenów górniczych: Linków I, Linków II (złożę wybilansowano – koncesji nie wygaszono), Wojska Stara II - Pole A, Stara Wojska II, Linków III Pole A, Linków III Pole B, Wołucza. W celu objęcia eksploatacją pozostałych lokalizacji wymagane będą do uzyskania koncesje na wydobywanie, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W obszarze gminy dopuszcza się poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin, zgodnie z przepisami odrębnymi tj. ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, zgodnie z którą:

poszukiwaniem - jest wykonywanie prac geologicznych w celu ustalenia i wstępnego udokumentowania złoża kopaliny, wód podziemnych albo kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla; rozpoznaniem - jest wykonywanie prac geologicznych na obszarze wstępnie udokumentowanego złoża kopaliny, wód podziemnych albo kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla.

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie wyznacza się terenów ograniczających możliwości poszukiwania, rozpoznania, udokumentowania i eksploatacji kopalin. Obszarami stanowiącymi ograniczenia dla ww. działalności są obszary ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, w szczególności doliny cieków oraz strefy ochrony konserwatorskiej. Każdorazowo wymagana jest analiza uwarunkowań przestrzennych dotyczących możliwości prowadzenia przyszłej działalności górniczej, w odniesieniu do obiektów i obszarów ochrony środowiska, terenów rozwoju zainwestowania a także systemu komunikacji publicznej, na etapie wydawania opinii i uzgodnienia, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W sytuacji udokumentowania nowych złóż kopalin wymagane będzie ich uwzględnienie w polityce przestrzennej gminy, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze oraz określenie sposobów ich zagospodarowania, zgodnie z wymogami ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, nakazującym zapewniać „warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez: ustalenie programów racjonalnego wykorzystywania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin” oraz „uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż”.

4.5. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI

4.6. OCHRONA ZAGOSPODAROWANIA PRZED ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI

4.6.1. Ochrona przed powodzią i podtopieniami

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wyznaczone na mapie zagrożenia powodziowego (MZP) i mapie ryzyka powodziowego (MRP), opracowanych w ramach projektu „Informatyczny System osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK). Ponadto w obszarze gminy w ramach projektu „Informatyczny System osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) wyznaczono inne obszary zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

W obszarze gminy wyznaczono:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz inne obszary zagrożenia powodzią, w rozumieniu przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, są zlokalizowane w dolinie rzeki Rawki i jej dopływów. Obszary te wskazano na części graficznej Studium.

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się tereny w większości użytkowane rolniczo, w formie użytków ornych i użytków zielonych. Część obszarów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka pod realizację zabudowy znajduje się w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (obszary kierunkowe: RM-M - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej, PU - tereny koncentracji zabudowy produkcyjno-usługowej, UT - tereny zabudowy usługowej z zakresu turystyki i rekreacji, U - tereny koncentracji zabudowy usługowej oraz tereny rolnicze, lasy i tereny infrastruktury technicznej). Obszary szczególnego zagrożenia powodzią dotyczą części terenów położonych w dolinie rzeki Rawki.

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne z zakresu Prawa wodnego. Zgodnie z przepisami odrębnymi tj. ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne zakazuje się: gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, lokalizowania nowych cmentarzy.

Zasady zagospodarowania przestrzennego

Ochrona przed powodzią polega na zarządzaniu ryzykiem powodziowym, natomiast celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powo-

dzi dla życia i zdrowia ludzi. W ramach polityki przestrzennej gminy Rawa Mazowiecka ustala następujące zasady zagospodarowania przestrzennego, mające przyczynić się do osiągnięcia celu zarządzania ryzykiem powodziowym:

- Część obszarów o kierunku zagospodarowania przestrzennego związanym z terenami zabudowy zagrodowej kształtujące osiedla wiejskie (oznaczenie RM-M), terenami produkcyjno-usługowymi (oznaczone PU), terenami usług z zakresu turystyki (oznaczenie UT) oraz terenami usług (oznaczone U), znajdujące się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz jednocześnie przeznaczonych pod zainwestowanie w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, należy wyłączyć z możliwości nowego zainwestowania kubaturowego.
- Części obszarów o kierunku zagospodarowania przestrzennego związanym z rolniczą i leśną przestrzenią produkcyjną, położone w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, są wyłączone z nowego zainwestowania, nie służącego racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub wodnej - w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ustalić zakaz zabudowy dla ww. terenów lub ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu tych terenów, związane z położeniem w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
- Tereny znajdujące się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym. **W związku z powyższym wskazuje się na konieczność wprowadzenia w zmianach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zakazu realizacji nowej zabudowy w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z przepisami odrębnymi.**

4.6.2. Ochrona przeciw-osuwiskowa

W zakresie zagrożenia osuwania się mas ziemnych w gminie Rawa Mazowiecka, zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego (baza danych geologicznych SOPO), nie występują udokumentowane osuwiska i tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Polityka przestrzenna gminy nie uwzględnia, ze względu na brak uwarunkowań, konieczności ustalenia ograniczeń w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów, wynikających z konieczności ochrony przeciw-osuwiskowej.

4.6.3. Ochrona zmian przyrody ożywionej

Od początku okresu transformacji gospodarki Polski widoczny jest dynamiczny wzrost intensywności zagospodarowania i idących za tym zmian w środowisku biotycznym. Zmiany te dotyczą intensywnej gospodarki rolnej w obszarze całej gminy, powodującej przekształcenia siedlisk i zubożenie różnorodności biologicznej oraz zaniku lokalnej flory i fauny.

W wyniku fragmentacji obszary jednolite pod względem przyrodniczym są dzielone na mniejsze. Proces ten prowadzi do powstawania barier ekologicznych. Drobne ciągi ekologiczne zanikają poprzez zmniejszenie lub likwidację ich obudowy biologicznej.

Zasady ochrony zmian przyrody ożywionej:

- zachowania lokalnych powiązań ekologicznych, w szczególności ochrona korytarza ekologicznego gminy - doliny rzeki Rawki, Rylki, Krzemionki przed zainwestowaniem, mogącym skutkować fragmentaryzacją przestrzeni,
- wdrażanie zasad ochrony cieków, dotyczących w szczególności ochrony poprzez utrzymanie lub odtworzenie obudowy biologicznej (strefy ochronnej),
- utrzymania enklaw zieleni śródpolnej,
- utrzymanie i ochronę enklaw leśnych i zadrzewionych,
- ochronę szpalerów drzew wzdłuż dróg oraz ich rewaloryzacja, poprzez wymianę drzewostanu lub jego uzupełnienia,
- kształtowanie terenów zieleni (publicznej oraz zieleni przydomowej) gatunkami rodzimymi, przystosowanymi do warunków siedliskowych oraz odpornych na komunikacyjne zanieczyszczenia atmosfery, wprowadzanie konieczności uwzględniania gatunków rodzimych w realizacji współczynnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, określanej w planach miejscowych,
- w obszarach zainwestowania maksymalne ograniczanie placów budów w celu ograniczenia przekształceń wierzchniej warstwy litosfery w trakcie prac ziemnych, wykorzystywać wierzchnią warstwę gleby w miejscach wykopów budowlanych do późniejszego kształtowania terenów zieleni towarzyszącej zabudowie.

4.7. WPROWADZANIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH I NAPRAWCZYCH TERENÓW ZAGOSPODAROWANYCH

4.7.1. Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi

Ochrona przed hałasem polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska powinna zapewnić:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Uciążliwość akustyczną w gminie Rawa Mazowiecka powoduje głównie hałas komunikacyjny, pochodzący z dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, generujące uciążliwość akustyczną, w szczególności dla terenów zabudowy mieszkaniowej.

Pozostałe drogi przebiegające przez teren gminy powodują niewielką uciążliwość akustyczną, w szczególności dla terenów zlokalizowanych w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Zgodnie ze Strategiczną mapą hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie łódzkim dla drogi ekspresowej S8 na terenie gminy Rawa Mazowiecka, stwierdzono miejscowe przekroczenie norm hałasu w obszarach zabudowanych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie drogi. Przekroczenia osiągają wartość maksymalną do 10 dB.

Pomiary uciążliwości na drogach wojewódzkich jak i drogach powiatowych i gminnych nie są prowadzone. Lokalnie, w szczególności na odcinkach dróg przebiegających przez centrum miejscowości, wskazane są do realizacji formy zagospodarowania zmniejszającego ewentualne uciążliwości akustyczne tj. techniczne ograniczenia ruchu, zieleni o funkcji izolacyjnej.

Zasady ochrony przed hałasem komunikacyjnym:

- wprowadzenie ograniczeń technicznych dla ruchu samochodowego, zieleni o funkcji izolacyjnej w obszarach zabudowy miejscowości,
- zagospodarowanie dróg w obszarach zabudowy w sposób współtworzący odpowiednie środowisko akustyczne terenów zabudowy, poprzez m.in. wprowadzanie ograniczeń ruchu, zagospodarowanie terenów przyległych do pasa drogowego, z wykorzystaniem zieleni oraz elementów małej architektury,
- utrzymanie oraz realizacja nowych szpalerów drzew i zieleni przydrożnej.

W gminie Rawa Mazowiecka źródłem promieniowania niejonizującego jest jedna napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokich napięć 110 kV relacji: Koluszki - M. Rawa Mazowiecka-Żurawia, sieć napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15kV oraz stacje bazowe telefonii komórkowej.

Zasady ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych:

- od napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV obowiązuje pas technologiczny o szerokości 36,0 m (po 18,0 m w obie strony od osi linii), zgodnie z rysunkiem Studium
- w strefie obowiązują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi: zakazuje się lokalizowania zabudowy na pobyt ludzi oraz sadzenia zieleni wysokiej (tj. której naturalna wysokość przekracza 2,0 m),
- w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wymaga się uwzględnienia odpowiednich stref technicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV (istniejących i planowanych) oraz zasad zagospodarowania terenów w granicach strefy,
- ograniczenie realizacji zabudowy mieszkaniowej w granicach stref technicznych, dążenie do przebudowy linii w obszarze istniejącej zabudowy z naziemnej na podziemną.

4.7.2. Ochrona sanitarna – strefy sanitarne od cmentarzy

W gminie Rawa Mazowiecka są zlokalizowane dwa czynne cmentarze komunalne, w miejscowości Nowy Kurzeszyn oraz Garłów. Cmentarze podlegają zachowaniu, w ramach kierunków zagospodarowania przestrzennego. Nie przewiduje się lokalizacji nowych cmentarzy. Dopuszcza się poszerzenie istniejących cmentarzy o tereny bezpośrednio przyległe do granic ich terenów, przy zachowaniu stref sanitarnych. Kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniają poszerzenie cmentarzy w Nowym Kurzeszynie oraz Garłowie, zgodnie z częścią graficzną Studium. Tereny wskazane pod poszerzenie cmentarzy zostały przeznaczone na ten cel w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dla terenów czynnych cmentarzy wskazuje się do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z częścią graficzną Studium, strefy sanitarne w odległości, odpowiednio: 50,0 m i 150,0 m od obecnych granic terenu cmentarza, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze określa odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowywujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. Wskazana odległość to 50,0 m dla terenów zwodociągowanych, na których wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone oraz 150,0 m dla terenów nie zwodociągowanych.

Powyższego przepisu nie stosuje się do cmentarzy istniejących, w przypadku gdy ich zastosowanie uniemożliwiłoby korzystanie z terenu cmentarza, a właściwy inspektor sanitarny nie sprzeciwia się dalszemu korzystaniu z tego cmentarza. Obszary wsi są całkowicie zwodociągowane - nie wymagają zwiększenia strefy sanitarnej do 150,0 m. W strefie ochronnej ograniczeniu podlega rozwój zabudowy na cele produkcyjne i mieszkaniowe.

4.8. SYSTEM PRZYRODNICZY - OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE POWIĄZAŃ EKOLOGICZNYCH

Przez system przyrodniczy gminy należy rozumieć system obszarów przyrodniczych biologicznie czynnych, a więc ekosystemy najmniej przekształcone przez człowieka, przede wszystkim kompleksy leśne oraz tereny łąkowo-pastwiskowe i łąkowe użytkowane ekstensywnie – głównie koncentrujące się w dolinach cieków, jak również rolnicze tereny otwarte.

W przypadku jednostki odniesienia, którą jest gmina, mamy do czynienia z korytarzami wewnętrzkrajobrazowymi, zazwyczaj o charakterze liniowym (cieki), przepustowości w obu kierunkach oraz dotyczącymi zazwyczaj gatunków jedno-ekosystemowych.

System ekologiczny (lokalny) gminy Rawa Mazowiecka oparty jest o przebieg rzeki Rawki, Rylki, Krzemionki, Białki, a także mniejszych cieków. Rzeki stanowią główne korytarze ekologiczne (lokalne) w gminie. Obszarami o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy są ponadto tereny kompleksów leśnych oraz doliny mniejszych cieków.

W celu ochrony walorów przyrodniczych gminy oraz przeciwdziałania fragmentaryzacji jej przestrzeni przyrodniczej Studium określa lokalny system przyrodniczy gminy, obejmujący:

- dolinę rzeki Rawki i Rylki, jako korytarz ekologiczny o randze lokalnej i regionalnej (główne korytarze wewnątrzkrajobrazowe gminy),
- obszary o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, stanowiące lokalne ostoje koncentrujące bioróżnorodność,
- tereny lasów i zadrzewione, zakrzaczone, tereny stale lub okresowo podmokłe oraz lokalne powiązania ekologiczne rolniczej przestrzeni produkcyjnej (dna dolin mniejszych cieków), a także tereny zielni urządzonej (parki w zespołach dworskich i pałacowych).

Ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych gminy wymaga:

- zapewnienia i utrzymania warunków siedliskowych w ich obrębie,
- utrzymanie drożności na przebiegu korytarza poprzez ograniczenie zabudowy oraz realizację jej w sposób nie kolidujący z funkcjonowaniem korytarza, a także ochrony - w ramach możliwości funkcjonalno-przestrzennych - obudowy biologicznej cieków, lokalnych zadrzewień i enklaw leśnych,
- całkowitego wyłączenia z zabudowy pasa obudowy biologicznej cieków, jako pasa ochronnego (szerokość pasa obudowy biologicznej powinna zostać ustalona na etapie sporządzania planu miejscowego, dopuszcza się miejscowe zwężenie pasa ze względu na istniejące zagospodarowanie i jego ochronę przed podtopieniami).

Ponadto fragmenty wschodniej i południowo-wschodniej części gminy zostały zakwalifikowane jako część **krajowego korytarza ekologicznego** wg „Projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć ekologiczną Natura 2000 w Polsce”, Białowieża 2012 r.⁸ Polityka przestrzenna gminy uwzględnia wytyczne w zakresie systemu krajowych korytarzy ekologicznych. W granicach wskazanego krajowego korytarza ekologicznego najważniejszym postulatem w zakresie zagospodarowania tych obszarów powinno być zapewnienie realnej ochrony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, utrzymanie łączności przestrzennej pomiędzy nimi oraz przeciwdziałanie ich fragmentaryzacji.

4.9. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO ORAZ GMINNA POLITYKA OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU

W myśl art. 13 ust 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu Sejmiki poszczególnych województw uchwałą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy tj. od 11 września 2015 r. Województwo łódzkie nie opracowało Audytu krajobrazowego, w tym granic krajobrazów priorytetowych.

Polityka krajobrazowa gminy zakłada uwzględnienie w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ochrony krajobrazu, zarówno w odniesieniu do obszarów uznanych za najbardziej cenne jak i obszarów o wartości lokalnej, wpływających na jakość życia mieszkańców.

Zasady ochrony krajobrazu naturalnego gminy:

- utrzymanie głównych form ukształtowania terenu,
- analiza lokalizacji obszarów kubaturowych, w zakresie wpływu ich realizacji na ukształtowanie terenu i funkcjonowanie środowiska,
- realizacja infrastruktury turystycznej - w szczególności ścieżek pieszych i rowerowych, zwiększających dostępność turystyczną gminy.

⁸ etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków;
etap II - w 2011. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Polityka krajobrazowa gminy obejmuje działania na rzecz ochrony i planowania krajobrazu, rozumianego jako krajobraz naturalny, obejmujący komponenty środowiska naturalnego oraz krajobraz kulturowy, stanowiący element dziedzictwa kulturowego gminy.

Polityka krajobrazowa realizowana będzie na całym obszarze gminy, mając na celu:

- utrzymanie i zachowanie elementów zagospodarowania przestrzennego w krajobrazie wiejskim;
- wzmocnienie cech krajobrazu, ich ochronę i rewaloryzację, w szczególności ukształtowania terenów oraz wykształconej flory obszaru.

5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. USTALENIA WSTĘPNE ORAZ ZASADY OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy muszą uwzględniać uwarunkowania prawne w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (uregulowane przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W obszarze gminy Rawa Mazowiecka znajdują się obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków oraz obiekty i obszary ujęte w wojewódzkiej = ewidencji zabytków, a także stanowiska archeologiczne, zidentyfikowane w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski i ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

W obszarze gminy nie ma natomiast obiektów, które zostały lub mogą być zakwalifikowane do dóbr kultury współczesnej, wymagających objęcia ochroną konserwatorską.

Gmina Rawa Mazowiecka na czas sporządzania niniejszego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie ma sporządzonego Planu opieki nad zabytkami. Gmina jest na etapie sporządzania dokumentu.

5.2. SZCZEGÓLNE WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami prawnymi, wynikającymi z przepisów odrębnych. Odnosnie obiektów i obszarów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej. Działania te regulują przepisy odrębne.

W Rejestrze zabytków województwa łódzkiego prowadzonym przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi znajduje się 16 obiektów i obszarów z terenu gminy Rawa Mazowiecka.

W miejscowości Boguszyce znajdują się: kościół, dzwonnica, cmentarz przykościelny, 4 kaplice w narożach ogrodzenia, w miejscowości Stare Byliny: dwór drewniany, w miejscowości Konopnica: park dworski, dwie aleje lipowe, w miejscowości Kurzeszyn: kościół, cmentarz rzymsko-katolicki, plebania. Ponadto w miejscowości Podlas znajduje się kapliczka drewniana, w miejscowości Rosso-

cha: pałac i park, w Wilkowicach: dwór i park dworski. W obrębach geodezyjnych Pukinin, Konopnica, Boguszyce, Bogusławki Małe, Zawady znajduje się natomiast Rogowska kolejka wąskotorowa będąca obiektem techniki.

Wskazane obiekty i obszary podlegają ścisłej ochronie konserwatorskiej, na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami. Granice obszarów oraz lokalizacja obiektów wpisanych do rejestru zabytków – zgodnie z częścią graficzną Studium.

5.3. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW – WYTYCZNE LOKALNE

5.3.1. Obiekty i obszary wymagające ochrony konserwatorskiej

Obiekty i obszary wymagające ochrony konserwatorskiej, ze względu na ich zidentyfikowane wartości zabytkowe, powinny zostać ujęte w Gminnej ewidencji zabytków gminy Rawa Mazowiecka, sporządzonej zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

Na czas sporządzenia niniejszego Studium gmina Rawa Mazowiecka sporządza gminną ewidencję zabytków wraz z Programem opieki nad zabytkami.

5.3.2. Ochrona dziedzictwa archeologicznego

Obszar gminy Rawa Mazowiecka charakteryzuje się znacznym dziedzictwem archeologicznym. W ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), jak i dalszych badań konserwatorskich, w obszarze gminy zarejestrowano i udokumentowano 357 stanowisk archeologicznych. Stanowiska zostały zidentyfikowane na terenie całej gminy.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego wskazują na konieczność ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego stref ochrony archeologicznej w odległości około 30 m od granic zidentyfikowanego stanowiska archeologicznego (nie dotyczy stanowisk z okresu nowożytnego), zgodnie z częścią graficzną Studium UiKZP gminy Rawa Mazowiecka.

6. KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmują kompleksy użytków rolnych wraz z zadrzewieniami śródpolnymi oraz zabudową siedliskową (zabudową zagrodową w indywidualnych gospodarstwach rolnych). Do obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej należą również tereny położone w dolinach rzek i strumieni (lokalnych korytarzy ekologicznych), wykorzystywane w formie użytków zielonych.

Rolnictwo stanowi jedną z wiodących funkcji rozwoju gminy, determinuje jej kierunki zagospodarowania, będąc podstawą gospodarki lokalnej. Polityka przestrzenna gminy będzie nadal wspierać rozwój rolnictwa, przy uwzględnieniu rozwoju wielofunkcyjnego obszarów rolniczych.

Natomiast wymogi co do zasad prowadzenia gospodarki leśnej mają rangę dyrektywy prawnej i są zawarte w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Zasady te to: powszechna ochrona lasów, trwałość utrzymania lasów, ciągłość i zrównoważone wykorzystywanie wszystkich funkcji lasów oraz powiększanie zasobów leśnych.

Kierunki zagospodarowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w szczególności gleb wysokich klas bonitacyjnych
2. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa
3. Racjonalna gospodarka leśna
4. Powiększenie zasobów leśnych

6.1. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WG PRZYJĘTYCH KIERUNKÓW

6.1.1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia prawną ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych - ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Ustala się następujące zasady ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- ograniczanie przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, nie uzasadnione środowiskowo i ekonomicznie - określenie granic terenów zainwestowania i terenów otwartych,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów poprzez wskazanie terenów powierzchniowej eksploatacji kopalin oraz kierunków ich rekultywacji oraz utrzymanie zwartych kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obsługiwanych systemem dróg rolnych,
- utrzymanie obudowy biologicznej cieków oraz oczek wodnych, w celu retencji wód powierzchniowych oraz wykorzystywanie (w ramach możliwości ekonomicznych i technicznych) kompleksów łąkowo-pastwiskowych do upraw gospodarki hodowlanej.

Gmina Rawa Mazowiecka uwzględnia obszary gleb pochodzenia mineralnego chronionych klas bonitacyjnych oraz gleb pochodzenia organicznego (zgodnie z częścią graficzną Studium).

6.1.2. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich rozpatrywany jest na dwóch płaszczyznach: społeczno-gospodarczej i przestrzennej. Dotyczy z jednej strony racjonalnego wykorzystywania czynników wytwórczych, którymi dysponuje wieś, a z drugiej strony do właściwego rozmieszczenia działalności społeczno-gospodarczej człowieka w przestrzeni ekonomicznej. Dotyczy struktury zatrudnienia ludności, tworzenia nowych rynków pracy oraz wielozadaniowości rolnictwa, w tym rozwijania funkcji pozarolniczych, w obrębie osiedli wiejskich jak i gospodarstw.

Działania w zakresie wielofunkcyjności rolnictwa w gminie zmierzają do poprawy jakości życia ludności w obszarach wiejskich oraz podnoszenia efektywności inwestycji, zależnych od rozwoju usług produkcyjnych i bytowych, rozwoju mieszkalnictwa, infrastruktury, transportu i łączności.

Zasady wielofunkcyjnego rozwoju rolnictwa:

- utrzymanie, rozwój i wspomaganie specjalizacji w rolnictwie, w tym w szczególności hodowli bydła, drobiu czy też ryb,
- dążenie do zwiększania areału gospodarstw rolnych oraz lokalizacji inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego, obsługi rolnictwa i usług towarzyszących,
- uzupełnianie funkcji gospodarstw o działalność pozarolniczą, w zakresie przetwórstwa i usług,
- rozwijanie funkcji uzupełniających, w zakresie rekreacji i turystyki a także agroturystyki,
- specjalizacja upraw w małych gospodarstwach rolnych,
- rozwój produkcji ekologicznej, przekształcanie gospodarstw rolnych w gospodarstwa oferujące żywność ekologiczną, certyfikowaną,
- rozwój sadownictwa, plantacji oraz szkółek roślin i drzew,
- preferencje dla produkcji rolniczej przyjaznej środowisku: produkcja ekologiczna oraz gospodarska rolno-środowiskowa,
- innowacyjne rozwiązania w gospodarstwach rolnych,
- efektywne gospodarowanie ciepłem w gospodarstwach rolnych, termomodernizacja budynków,
- wykorzystywanie technologii czystej energii na obszarach wiejskich,
- użytkowania gruntów rolnych na cele sportowo-rekreacyjne o ekstensywnym sposobie zagospodarowania, nie powodujących rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej i technicznej.

6.2. ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ WG PRZYJĘTYCH KIERUNKÓW

6.2.1. Racjonalna gospodarska leśna

Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody w leśnictwie jest wyznaczane przez cel produkcji, uwzględniający produkcyjne, ochronne i społeczne funkcje lasów. Ze względu na bardzo niską lesistość gminy i rozdrobnienie kompleksów leśnych, lasy gminy pełnią głównie funkcje ochronne i społeczne, a ich funkcja produkcyjna ma niewielkie znaczenie.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia prawną ochronę leśnej przestrzeni produkcyjnej. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych - ochrona gruntów leśnych polega na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nieleśne i nierolnicze,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi,
- przywracanie wartości użytkowej gruntem, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej,
- poprawieniu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżenia ich produktywności,
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Tereny lasów w obszarze gminy Rawa Mazowiecka będą podlegać zachowaniu oraz ograniczeniu zmiany ich przeznaczenia na cele inne niż leśne lub rolnicze. Polityka przestrzenna gminy uwzględnia granice terenów leśnych, w podziale według własności: na lasy państwowe i lasy prywatne (granice wymagające doprecyzowania na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, odpowiednio do skali opracowania). Polityka przestrzenna dopuszcza zmianę ich przeznaczenia w granicach obszarów zainwestowania (koncentracji zabudowy) - w obszarach tych znajdują się nieliczne, niewielkie kompleksy lasów prywatnych - w przypadku braku możliwości funkcjonalnych i technicznych wkomponowania ich w istniejące zagospodarowanie - dopuszcza się ich zmianę przeznaczenia na cele nieleśne i nierolnicze na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Trwałe użytkowanie lasu i kształtowanie przyrodniczej równowagi w funkcjonowaniu ekosystemu leśnego jest ściśle związane z racjonalnym użytkowaniem lasu. Oprócz użytkowania głównego, którym jest pozyskiwanie drewna, z gospodarką leśną związane jest dodatkowe użytkowanie lasu: pozyskiwanie owoców runa leśnego i krzewów, grzybów i roślin leczniczych, w sposób umożliwiający ich biologiczne odtworzenie. Zasady gospodarki leśnej w odniesieniu do kompleksów Lasów Państwowych zawierają Plany Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Skierniewice.

Zasady gospodarki leśnej w odniesieniu do kompleksów lasów prywatnych zawierają Uproszczone Plany Urządzania Lasów gminy Rawa Mazowiecka.

6.2.2. Zwiększanie zasobów leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zasadniczym celem zalesień jest zmiana sposobu użytkowania ziemi ukierunkowana na restrukturyzację ekosystemu leśnego. Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesień gruntów przeznaczonych na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wymagania stawiane zalesieniom są zróżnicowane, muszą brać pod uwagę oczekiwania związane z produkcją leśną, produkcją rolniczą, tworzeniem i ochroną krajobrazu, ochroną przyrody, wzbogaceniem możliwości i warunków do rekreacji, wzmacnianiem funkcji ochronnych lasu w stosunku do gleby i wody, ochroną obiektów przyrody nieożywionej, kultury materialnej i pomników historii, zabytków.

W związku z powyższym na części graficznej Studium nie wyznacza się obszarów wskazanych do zalesień - analiza konieczności przeznaczenia gruntów na cele leśne powinna nastąpić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w szczególności w odniesieniu do gruntów w najbliższym sąsiedztwie terenów leśnych. Ustala się natomiast główne zasady dotyczące zalesień w obszarze gminy.

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka zwiększenie lesistości podyktowane jest przede wszystkim tworzeniem i ochroną krajobrazu gminy, w tym utrzymania i rozwoju funkcji uzupełniającej jej zagospodarowania - rekreacji i wypoczynku indywidualnego. W obszarze gminy dopuszcza się obszary zalesień, zgodnie z zasadami polityki zalesień gminy Rawa Mazowiecka.

Zasady gminnej polityki zalesień:

- nie określa się granic obszarów wymagających zalesień,
- wskazuje się konieczność przeprowadzenia analizy gruntów w bezpośrednim sąsiedztwie terenów leśnych w zakresie ich predyspozycji do zalesienia (w szczególności predyspozycji środowiskowych – wpływ na istniejące środowiska) na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- dopuszcza się zalesianie terenów porolnych - słabych użytków rolnych do alternatywnego rolnego lub leśnego zagospodarowania,
- wskazuje się do zalesień:
 - tereny w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych, jeśli ich zalesienie nie stanowi zagrożenia dla istniejących siedlisk, w szczególności łąkowych i wodnych,
 - nieużytki, słabe użytki rolne w obszarze których nie występują siedliska roślinne podlegające ochronie,
 - grunty rolne najniższych klas bonitacyjnych,
 - tereny, których zalesienie wpłynie korzystnie na gospodarkę wodną, retencję w zlewni, ograniczenie erozji wietrznej, powiększenie istniejących kompleksów,
- w przypadku realizacji zalesień wzdłuż rzek i mniejszych cieków zaleca się zachowanie pasa ochronnego wzdłuż tych wód powierzchniowych o minimalnej szerokości - 5,0 m.

7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

Głównym systemem komunikacji gminy Rawa Mazowiecka jest system dróg publicznych, obejmujący przebieg drogi ekspresowej S8, drogę krajową nr 72, dróg wojewódzkich nr 707, 725 i 726 oraz drogi powiatowe i gminne.

W zakresie lokalnego systemu komunikacji utrzymuje się istniejący system dróg publicznych, uzupełniony drogami wewnętrznymi, w tym dojazdowego do pól uprawnych. Gmina nie zamierza wprowadzać zmian w ogólnych założeniach systemu drogowego w zakresie przebiegu dróg, planuje uzupełnić istniejący system o nowe drogi gminne, sukcesywnie uzupełniając układ drogowy, w miarę pojawiających się potrzeb. Najwięcej inwestycji w zakresie budowy nowych odcinków dróg gminnych przewiduje się w strefie przygranicznej z miastem Rawa Mazowiecka – w obszarze tym znajduje

się znacząca ilość nowych terenów budowlanych, które wymagają zapewnienia komunikacji z systemu dróg publicznych.

Ustala się następujące kierunki rozwoju w zakresie systemów komunikacji:

1. Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych, stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi)
2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zabudowy
3. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (nieurbanizowanych)
4. Rozbudowa systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej w celu zwiększenia dostępności turystycznej i rekreacyjnej gminy
5. Utrzymanie i modernizacja komunikacji publicznej

7.1.1. Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych, stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi)

W zakresie kształtowania systemu komunikacyjnego dróg publicznych w obszarze gminy planowane jest, w większości, utrzymanie istniejącej hierarchii dróg (docelowa klasa drogi krajowej nr 72 to klasa GP - droga główna ruchu przyspieszonego). W zakresie inwestycji drogowych jest planowane rozbudowanie gminnego systemu dróg publicznych o nowe odcinki. Istniejący system dróg publicznych wymaga modernizacji oraz doposażenia. Działania w tym zakresie będą obejmować:

- budowę, rozbudowę oraz remont dróg, będących w złym stanie technicznym, obejmujący m.in.: wymianę nawierzchni, dostosowanie do wymogów przepisów odrębnych w zakresie obowiązujących parametrów technicznych,
- budowę, rozbudowę oraz remont chodników, ścieżek rowerowych lub pieszo-rowerowych,
- doposażenie w obiekty i urządzenia zagospodarowania dróg m.in. oświetlenie uliczne, elementy małej architektury użytkowej.

Tab. 71. Hierarchia dróg publicznych i ich klasyfikacja techniczna

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa drogi
drogi krajowe			
1	S8	Wrocław - Warszawa	Ekspresowa
2	72	Łódź-Rawa Mazowiecka	Główna ruchu przyspieszonego
drogi wojewódzkie (w zarządzie województwa łódzkiego)			
3	707	Skierniewice – Rawa Mazowiecka – Nowe Miasto Nad Pilicą	Główna
4	725	Rawa Mazowiecka – Biała Rawska – Bielsk Duży	Główna
5	726	Rawa Mazowiecka – Inowłódz – Opoczno - Żarnów	Główna
drogi powiatowe (w zarządzie powiatu rawskiego)			

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa drogi
6	4105E	Rossocha – Przewodowice – Rylsk D. - Zuski	Z
7	4108E	Wałowice – Wilkowice	Z
8	4109E	Kurzeszyn – Janolin	Z
9	4110E	Rawa Mazowiecka – Dziurdzioły – gr. p.	Z
10	4111E	Wałowice – Konopnica	Z
11	4112E	Konopnica – Rawa Mazowiecka	Z
12	4116E	Głuchówek – Sanogoszcz	Z
13	4117E	Ossowice - Kaleń	Z
14	4118E	Pukinin – (Mogielnica)	Z
15	4153E	Soszyce – (Podkonice)	Z
16	4331E	(Łochów) – Zarzecze	Z
17	1315E	(Wysokienice) – Rawa Mazowiecka	Z
18	1316E	(Pod Borem) – (Raducz)	Z
drogi gminne (w zarządzie gminy Rawa Mazowiecka)			
19	113053 E	gr. gm. Cielądz (Ossowice) - Byszewice - Pukinin	D/L
20	113101 E	Wołucza - gr. gm. Nowy Kawęczyn (Nowy Dwór)	D/L
21	113102 E	Kurzeszyn - Przewodowice	D/L
22	113103 E	Kolonia Wołucza - gr. gm. Nowy Kawęczyn (Kazimierzów)	D/L
23	113104 E	Rossocha Stara - gr. gm. Nowy Kawęczyn (Zglinna Duża)	D/L
24	113105 E	Wojska Stara - gr. gm. Głuchów (Skoczylody)	D/L
25	113106 E	Soszyce - gr. gm. Głuchów (Witoldów)	D/L
26	113107 E	Kurzeszyn - Helenów - Jakubów - Zagórze - Kaleń	D/L
27	113108 E	Pukinin - Kaleń	D/L
28	113109 E	Byszewice - Głuchówek - Rawa Mazowiecka	D/L
29	113110 E	Kol. Głuchówek - Leopoldów - gr. gm. Czerniewice (Podkonice)	D/L
30	113111 E	Księża Wola - Chrusty - Rawa Mazowiecka	D/L
31	113112 E	Boguszyce - Zawady - gr. gm. Głuchów (Złota)	D/L
32	113113 E	Konopnica - Kaleń	D/L
33	113114 E	Niwna - Pokrzywna - Rossocha	D/L
34	116102 E	gr. gm. Czerniewice (Podkonice Duże) - Zielone - Dziurdzioły	D/L
35	113115 E	Wałowice - Pasieka Wałowska - Rawa Mazowiecka	D/L
36	113116 E	Chrusty - gr. gm. Czerniewice (Podkonice)	D/L
37	113117 E	Byszewice - Matyldów	D/L
38	113118 E	Bogusławki Duże - Bogusławki Małe	D/L
39	113374 E	Kurzeszyn (od drogi gminnej nr 113102 E)	D/L
40	113120 E	Kurzeszyn - Kurzeszynek	D/L
41	113121 E	Konopnica - Konopnica (Kolonia)	D/L
42	113122 E	Zarzecz - Garłów	D/L
43	113123 E	Chrusty (Nowe) do dr. gm. nr 113358 E	D/L
44	113124 E	Nowy Kurzeszyn do dr. woj. nr 707	D/L
45	113125 E	Pukinin od dr. woj. nr 707	D/L
46	113126 E	Pukinin od dr. woj. nr 707 do dr. gm. nr 113108 E	D/L
47	113127 E	Niwna, od dr. woj. nr 707 do dr. pow. nr 4111 E	D/L

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa drogi
48	113128 E	Podlas	D/L
49	113129 E	Przewodowice	D/L
50	113130 E	Wałowice, od dr. pow. nr 4108 E	D/L
51	113131 E	Byszewice, od dr.gm. nr 113053 E do gr. gm. Cielądz	D/L
52	113311 E	(Rawa Maz., ul. Żydomska) - Konopnica - Żydomic	D/L

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka.

7.1.2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zabudowy oraz ochrona systemu dróg rolniczych

Działania w zakresie rozwoju systemu komunikacji dotyczą zapewnienia obsługi komunikacyjnej obszarów funkcjonalno-przestrzennych, w szczególności obszarów zainwestowania (zabudowy i zagospodarowania). Główny system dróg publicznych będzie uzupełniany systemem dróg wewnętrznych, obsługujących zabudowę. W przypadku obszarów objętych obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczegółowy przebieg nowych dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych określą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się przebudowę istniejącego systemu dróg, w zakresie przebiegu jak i parametrów.

Rozwiązanie problemu parkowania będzie realizowane poprzez budowę niedużych parkingów rozmieszczanych w obszarze całej gminy, z uwzględnieniem możliwości ekonomicznych (w szczególności możliwości pozyskiwania terenów), w szczególności w obszarach koncentracji usług, ale także w obszarach zainwestowania (zabudowy i zagospodarowania).

7.1.3. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (nieurbanizowanych)

Działania w zakresie modernizacji istniejącego systemu dróg dotyczyć będą wprowadzania ograniczeń uciążliwości istniejących dróg dla obszarów zainwestowanych lub podlegających rozwojowi zainwestowania. Dotyczy to w szczególności dróg przebiegających przez tereny poszczególnych miejscowości, stanowiące zarazem główne przestrzenie publiczne dla zabudowy skoncentrowanej wzdłuż jednej drogi (wsie drogowe). Przewidziane są działania w zakresie ograniczenia uciążliwości, w tym akustycznych drogi, poprzez realizację zieleni izolacyjnej: szpalery drzew wzdłuż dróg, wraz z budową infrastruktury rowerowej, towarzyszącej komunikacji drogowej. Działania w tym zakresie będą realizowane na zasadzie etapowania inwestycji, w porozumieniu z zarządcą drogi.

7.1.4. Rozbudowa systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej w celu zwiększenia dostępności turystycznej i rekreacyjnej gminy

Gmina dążyć będzie do uzupełnienia systemu komunikacji o ścieżki rowerowe lub pieszo-rowerowe, w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom przemieszczającym się rowerem oraz rozbudowy gminnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Ścieżki rowerowe należy uwzględnić

przy przebudowie istniejących fragmentów układu komunikacyjnego. Ważnym elementem jest organizacja miejsc postoju na trasie szlaków pieszych i rowerowych. Dopuszcza się lokalizację zorganizowanych miejsc postoju wzdłuż istniejących szlaków lub ścieżek rowerowych - zagospodarowane miejsce postoju, wyposażonego w małą architekturę (typu punkt widokowy, informacyjny). Gmina dążyć będzie do zwiększania jakości obsługi ruchu turystycznego oraz standardu korzystania z istniejących i projektowanych/rekomendowanych szlaków turystycznych (w tym wg. Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego).

Zasady budowy dróg i ścieżek rowerowych:

- budowa spójnego systemu tras rowerowych gminy, dostępnych dla mieszkańców jak i pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne,
- realizacja wydzielonych pasów komunikacji rowerowej wzdłuż istniejących dróg, w ramach możliwości technicznych, na zasadzie etapowania inwestycji,
- realizacja ścieżek rowerowych prowadzących również poza głównymi drogami,
- gminny układ tras rowerowych powinien łączyć się z układem ponadlokalnym i z wyznaczonymi już ścieżkami rowerowymi i szlakami turystycznymi,
- obiekty użyteczności publicznej powinny zostać wyposażone w infrastrukturę rowerową, w tym w parkingi dla rowerów, ewentualne miejsce napraw,
- wszystkie trasy powinny być oznakowane oraz posiadać nazwy własne, w celu ich identyfikacji,
- szerokość trasy rowerowej oraz pieszo-rowerowej winna być zgodna z przepisami odrębnymi.

7.2. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Ustala się następujące kierunki rozwoju w zakresie systemów infrastruktury technicznej:

1. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu
2. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej w granicach aglomeracji Rawa Mazowiecka (współpraca międzygminna z miastem Rawa Mazowiecka)
3. Rozbudowa systemu infrastruktury usługowej - gospodarki odpadami oraz rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego
4. Gazyfikacja obszaru gminy poprzez budowę sieci gazowej dla wybranych obszarów
5. Kształtowanie zagospodarowania energetycznie zrównoważonego

7.2.1. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu

Gmina Rawa Mazowiecka posiada zorganizowany system wodociągowy, zaopatrujący mieszkańców w wodę pitną. Gmina jest zwodociągowana, każda z miejscowości posiada dostęp do gminnej sieci wodociągowej. Polityka przestrzenna gminy nie zakłada tworzenia nowych jednostek osadniczych, istniejąca sieć wodociągowa nie wymaga rozbudowy o nowe układy, umożliwia realizację nowych przyłączy w obszarach rozbudowy istniejących wsi.

Zaopatrzenie w wodę będzie nadal prowadzone za pośrednictwem wodociągu grupowego opartego o ujęcia wód podziemnych. Pod względem zaopatrzenia w wodę sytuacja gminy jest korzystna. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w pełni zaspokajają obecne i przyszłe zapotrzebowanie na wodę.

Wokół ujęć komunalnych została wyznaczona strefa ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych, która swym zasięgiem obejmuje bezpośrednio grunty, na których jest usytuowane ujęcie oraz obiekty budowlane i urządzenia związane bezpośrednio z poborem wody, a także część terenu przylegająca do tych obiektów – 10 m pas gruntu licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody.

Istniejący system wodociągowy wymagać będzie ewentualnej modernizacji, polegającej na wymianie elementów systemu, w celu poprawy jego niezawodności i standardu realizowanych usług (stan czystości wody po przesyle przez sieć wodociągową) oraz ograniczeniu ewentualnych strat podczas przesyłu (efektywność ekonomiczna systemu wodociągowego).

7.2.2. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej w granicach wyznaczonej aglomeracji

W gminie Rawa Mazowiecka kontynuuje się działania w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej - sieć kanalizacji sanitarnej jest rozbudowywana i docelowo ma objąć wszystkie tereny zurbanizowane (koncentracji zainwestowania) w granicach wyznaczonej aglomeracji Rawa Mazowiecka (współpraca międzygminna z miastem Rawa Mazowiecka). Stanowi to priorytetowy kierunek działań w zakresie infrastruktury technicznej, wpływający na proces rozwoju gminy oraz stan jej środowiska. Poza wyznaczoną aglomeracją tj. na terenach, na których rozbudowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalna - w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz wsi o niskim zaludnieniu – nadal będą realizowane przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków oraz szczelne bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe.

W obszarze gminy funkcjonuje jedna gminna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Kurzeszyn która przyjmuje ścieki z obszaru aglomeracji.

W obszarach nie obsługiwanych kanalizacją sanitarną dopuszcza się stosowanie indywidualnych systemów kanalizacji sanitarnej: bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Indywidualne systemy kanalizacji wykorzystywane będą nadal w obszarach zainwestowania (koncentracji zabudowy) do czasu objęcia ich systemem kanalizacji gminnej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

7.2.3. Rozbudowa systemu infrastruktury usługowej - gospodarki odpadami oraz rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego

W gminie Rawa Mazowiecka funkcjonuje zorganizowany system gospodarowania odpadami komunalnymi. W obszarze gminy Rawa Mazowiecka (obręb Pukinin) jest zlokalizowany zakład Gospodarki Odpadami Pukinin, zajmujący się odbiorem, zbieraniem, przetwarzaniem i składowaniem

odpadów komunalnych, w granicach wydzielonego obszaru. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniają jego rozbudowę, w ramach rozwoju przedsiębiorstwa, zgodnie z częścią graficzną Studium.

W obszarze ZGO dopuszcza się zachowanie istniejących oraz realizację nowych obiektów budowlanych przeznaczonych do odbioru i utylizacji odpadów z niezbędnymi do ich funkcjonowania budynkami o pomieszczeniach technicznych i gospodarczych oraz dojazdami, miejscami postojowymi i obiektami infrastruktury technicznej.

W gminie funkcjonuje system selektywnej zbiórki odpadów, w oparciu o punkt selektywnej zbiórki odpadów zlokalizowany w przy Zakładzie Gospodarki Odpadami Pukinin. Obecnie nie jest planowana nowa lokalizacja punktu selektywnej zbiórki odpadów. W przypadku zaistnienia takiej konieczności dopuszcza się jego wyznaczenie, bez konieczności zmiany kierunków niniejszego Studium gminy Rawa Mazowiecka.

Odpady komunalne odbierane są z terenu gminy od właścicieli poszczególnych nieruchomości przez przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na tego typu działalność, na podstawie podpisanych umów. Zasady gospodarki odpadami reguluje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie infrastruktury obsługowej konieczne są działania związane z dalszą rozbudową systemu oświetlenia ulicznego jako elementu zagospodarowania ulic i dróg. Docelowo wszystkie obszary zainwestowania (zabudowy i zagospodarowania), kształtujące układy przestrzenne miejscowości - wskazane wg części graficznej Studium - zostaną wyposażone w elementy systemu oświetlenia gminnego, spełniającego normy przestrzeni publicznej. Są to działania z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców.

7.2.4. Gazyfikacja obszaru gminy poprzez rozbudowę sieci gazowej dla wybranych obszarów

Na terenie gminy Rawa Mazowiecka nie funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Dominująca na terenie gminy zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa nie sprzyja funkcjonowaniu zorganizowanej gospodarki ciepłej przez co obiekty ogrzewane są indywidualnie.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia przebieg gazociągów wysokiego ciśnienia, eksploatowanych przez GAZ-SYSTEM Oddział w Rembelszczyźnie DN400 relacji Mory – Piotrków Trybunalski, gazociąg DN100 zasilający stację gazową Konopnica oraz planowany gazociąg DN1000 relacji Gustorzyn – Wronów.

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia potrzebę dalszej gazyfikacji gminy poprzez budowę sieci średniego ciśnienia powiązanej z istniejącymi gazociągami wysokiego ciśnienia. Dopuszcza się ich realizację bez konieczności zmiany niniejszego Studium, jeśli ich przebieg nie będzie naruszał kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gazyfikacja gminy uzależniona jest od zainteresowania właścicieli obiektów wykorzystaniem paliwa gazowego do celów technologicznych i grzewczych przy jednoczesnym spełnieniu warunków

technicznych i ekonomicznych zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne wraz z aktami wykonawczymi.

Warunki techniczne jakim winny odpowiadać sieci gazowe, określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. W przypadku zmiany ww. rozporządzenia, warunki techniczne jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami.

Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić następujące zasady:

- w liniach rozgraniczających dróg publicznych należy rezerwować trasy dla sieci gazowej,
- linie ogrodzeń poszczególnych nieruchomości powinny przebiegać min. 0,5 m od gazociągu,
- dla budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego szafki gazowe winny być lokalizowane w linii ogrodzeń, otwierane na zewnątrz, w pozostałych przypadkach w miejscu uzgodnionym z zarządcą sieci gazowej,
- w obszarze strefy kontrolowanej należy planować zieleń miejską, izolacyjną, itp. o szerokości odpowiadającej ograniczeniom w budowie obiektów, sadzeniu drzew i w prowadzeniu działalności gospodarczej nad gazociągami wynikającymi ze strefy kontrolowanej.

Strefy kontrolowane od gazociągów wysokiego ciśnienia

Wobec obiektów sieci gazowej obowiązuje konieczność spełnienia wymagań w zakresie zachowania stref kontrolowanych gazociągów, zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. Szerokość wyznaczonych stref są uzależnione od przewidywanej zabudowy i są odległościami minimalnymi od obiektów sieci gazowej dla wszystkich obiektów budowlanych. W strefach kontrolowanych obowiązuje zakaz wznoszenia obiektów budowlanych, urządzenia stałych składów i magazynów oraz podejmowania działań mogących spowodować uszkodzenie infrastruktury gazowej. Maksymalna strefa kontrolowana wyłączona z zabudowy dotyczy budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego i wynosi dla gazociągów DN 400 (wybudowany w 1998 r.) – 130,0 m (tj. 65,0 m na stronę od sieci gazociągu) natomiast dla gazociągów DN 100 (wybudowany w 2008 r.) wynosi 4,0 m (tj. 2,0 m na stronę od osi gazociągu), zgodnie z przepisami odrębnymi.

Strefa kontrolowana jest to obszar wyznaczony po obu stronach osi gazociągu wysokiego ciśnienia, którego linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, w którym przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się transportem gazu ziemnego podejmuje czynności w celu zapobieżenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłowe użytkowanie gazociągu wysokiego ciśnienia. W strefach kontrolowanych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenia gazociągu podczas jego użytkowania.

7.2.5. Kształtowanie zagospodarowania energetycznie zrównoważonego

Do mieszkańców gminy energia elektryczna dostarczana jest elektroenergetyczną siecią średniego napięcia 15 kV, wyprowadzoną z głównego punktu zasilania zlokalizowanego w północnej części miasta Rawa Mazowiecka. Do GPZ trafiają dwie linie wysokiego napięcia 110 kV o przebiegu - wschód-zachód. Linie przechodzą przez teren wiejski Rawy Mazowieckiej. System dopełnia 11 turbin wiatrowych zlokalizowanych w części centralno-zachodniej gminy.

W granicach obszarów zainwestowania (wg części graficznej Studium) dla nowej zabudowy lub w celu zwiększenia intensywności istniejącego zagospodarowania przewiduje się, w ramach pojawiających się potrzeb, budowę nowej sieci średniego i niskiego napięcia lub rozbudowę istniejącej sieci niskiego i średniego napięcia. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jest wskazane przewidzieć tereny potrzebne dla lokalizacji urządzeń elektroenergetycznych, a zwłaszcza działek pod lokalizację stacji transformatorowych.

Przez teren gminy przebiegają linie wysokich napięć 110 kV od osi, dla których został wyznaczony pas technologiczny po 18,0 m w obie strony (licząc od osi linii). W ramach kierunków Studium dopuszcza się przebudowę linii wysokiego napięcia 10 kV wraz z korektą ich przebiegu, w tym w obszarze ZGO Pukinin. W pobliżu i w pasie technologicznym linii 110 kV obowiązują następujące wytyczne dotyczące użytkowania terenu:

- w pasie technologicznym linii obowiązuje zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych nieprzeznaczonych na pobyt ludzi powinny uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznej powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 6,0 m, od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron).

Przyłączenie odbiorców do sieci elektroenergetycznej będzie realizowane na podstawie przepisów odrębnych tj. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.

W polityce przestrzennej gminy będzie dążyć się do wprowadzania zrównoważonego rolnictwa opartego na praktykach uwzględniających potrzeby ochrony środowiska i zasobów naturalnych przy realizacji rosnących celów produkcyjnych z wykorzystaniem możliwości stwarzanych przez rozwój techniczny. Dążyć się będzie do rozpowszechnienia nowych źródeł energii w gospodarstwach rolnych, wykorzystujących ją bezpośrednio na własne potrzeby - instalacji na odnawialne źródła energii, takie jak m.in.: kotły na biomasę, mikro-biogazownie, małe turbiny wiatrowe oraz panele fotowoltaiczne. Gmina będzie prowadzić politykę wspierającą przedsięwzięcia, wykorzystujące bezpieczną dla środowiska i opłacalną dla gospodarki, energię z niekonwencjonalnych, odnawialnych źródeł.

Kierunki Studium uwzględniają strefę możliwej lokalizacji elektrowni wiatrowych wg. obowiązującego planu miejscowego, kontynuując przyjęto do tej pory politykę planistyczną gminy z zakresu odnawialnych źródeł energii.

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym dotyczą głównie infrastruktury technicznej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznych, gminnych terenów zieleni, terenów sportu i rekreacji. Przewiduje się inwestycje z zakresu:

- sieci infrastruktury technicznej m. in. w zakresie modernizacji sieci wodociągowej, rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, sieci oświetlenia ulicznego,
- zagospodarowania dróg gminnych, wraz z ich poszerzeniami do parametrów technicznych, wynikających z przepisów odrębnych,
- infrastruktury społecznej, związanej z lokalizacją usług publicznych,
- zagospodarowania przestrzeni publicznej, ogólnodostępnej,
- realizacji inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenów zieleni, terenów wypoczynku, sportu i rekreacji,
- budowę, rozbudowę i modernizację obiektów użyteczności publicznej.

Inwestycje celu publicznego w większości realizowane będą w granicach obszarów zabudowy poszczególnych wsi. Inwestycje liniowe dotyczące infrastruktury technicznej realizowane będą w obszarze całej gminy, zgodnie z celami i zasadami rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dotyczących obiektów kubaturowych dopuszcza się w obszarach zabudowy, natomiast realizację inwestycji celu publicznego dotyczących obszarów sportu, rekreacji, zieleni urządzonej dopuszcza się do realizacji w obszarach otwartych, jeśli ich realizacja nie wpłynie na zachowanie równowagi systemu przyrodniczego gminy.

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia wyznaczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością - uwzględnione w obowiązującym (na czas etapu opiniowania i uzgodnień projektu Studium) **Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, przyjętym Uchwałą nr LV/679/18 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.** Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego wskazuje 6 zadań, stanowiących inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, do realizacji w obszarze gminy Rawa Mazowiecka (zgodnie z poniższą tabelą). Plan zawiera również zadanie nr 66 - Budowa obwodnicy miejscowości Kurzeszyn w ciągu drogi wojewódzkiej nr 707 - zadanie zostało zrealizowane.

Tab. 72. Wykaz inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przewidziane do realizacji w obszarze gminy Rawa Mazowiecka wg planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Cele, kierunki działań, działania			Dokumenty
		Cel szczegółowy	Kierunek działań	Działanie	
KOMUNIKACJA					
49	Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 726 na odcinku Rawa Mazowiecka-Inowłódź-Bukowiec Opoczyński oraz Opoczno-Żarnów	II	II.1	II.1.3 II.1.4	WPF
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA					
81	Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia - Rawa Mazowiecka - Wronów (brak przesądzonego przebiegu)	III	III.3	III.3.1	POiŚ
93	Dostosowanie systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracji Rawa Mazowiecka	III	III.6	III.6.1	POiŚ, KPOŚK
95	Rozbudowa/modernizacja regionalnych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych: Pukinin (gm. Rawa Mazowiecka)	III	III.7	III.7.1	KPOŚK
96	Rozbudowa/modernizacja składowisk o statusie regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych: Pukinin (gm. Rawa Mazowiecka)	III	III.7	III.7.1	KPOŚK
101	Rozbudowa składowisk azbestu: Pukinin (gm. Rawa Mazowiecka)	III	III.8	III.8.1	KPOŚK

Oznaczenia skrótów:

POiŚ - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

WPF - Wieloletni Plan Finansowy

KPOŚK - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, Tom III, uchwała nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

10. POLITYKA PLANISTYCZNA

10.1. OBSZARY, NA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

10.1.1. Obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości

Zasady scalania i podziału nieruchomości (scalanie nieruchomości i ich ponowny podział na działki gruntu) są uregulowane przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wraz z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 maja 2005 r. w sprawie scalania i podziału nieruchomości. Procedura ta jest możliwa do przeprowadzenia w szczególności na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych na cele inne niż rolnicze i leśne. Plan miejscowy dla tego typu terenów ustala szczegółowe warunki scalania i podziału nieruchomości. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wskazuje się obszary wymagające

scaleń i podziału nieruchomości w celu ich ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Powyższe zapewnia możliwość wszczęcia postępowania z inicjatywy Rady Gminy nie zaś właścicieli poszczególnych nieruchomości.

Gmina Rawa Mazowiecka w ramach kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie wskazuje obszarów wskazanych do przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości.

10.1.2. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży > 2000 m²

W granicach gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowanych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

10.1.3. Obszary przestrzeni publicznej

Przestrzeniami publicznymi są wszystkie przestrzenie ogólnodostępne, takie jak m.in.: ulice i drogi, skwery, place, parkingi, ciągi piesze. Działania w tych obszarach zostaną ukierunkowane na utrzymanie i kształtowanie przestrzeni o charakterze lokalnym – głównych przestrzeni publicznych gminy, miejsc reprezentatywnych, budujących tożsamość gminy i wyodrębniających ją spośród innych gmin.

Zgodnie z art. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez obszar przestrzeni publicznej należy rozumieć *obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy*. Ze względu na charakter struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Rawa Mazowiecka, okalającej miasto, nie wskazuje się obszarów przestrzeni publicznej w granicach gminy.

10.2. OBSZARY, NA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Gmina Rawa Mazowiecka zamierza sukcesywnie sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (zmiany) dla wybranych obszarów, w szczególności charakteryzujących się największym ruchem budowlanym, w których jest konieczne uporządkowanie zasad zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem obecnej polityki przestrzennej wyrażonej w przedmiotowym Studium.

10.3. ZGODNOŚĆ Z USTALENIAMI STUDIUM - ZAKRES ZAMIAN W PLANACH MIEJSCOWYCH

Przy sporządzaniu zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy stosować wytyczne kierunkowe zawarte w niniejszym dokumencie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w celu zachowania zgodności ustaleń planów miejscowych z polityką przestrzenną gminy. Dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami Studium, zmianę zasięgu przestrzennego obszarów funkcjonalno-przestrzennych, w celu dostosowania ich granic do

skali opracowania planu miejscowego, w tym w zakresie dostosowania do lokalnych warunków geologicznych, ukształtowania terenu, pokrycia terenu roślinnością, a także podziałów własnościowych (obecnych jak i zaplanowanych), przy zachowaniu zgodności z ustalonymi celami i zasadami polityki przestrzennej. W obszarze gminy dopuszcza się modyfikację istniejącego przebiegu dróg (publicznych i wewnętrznych) oraz budowę nowych odcinków, nie wskazanych w części graficznej Studium. Dopuszcza się również realizację obiektów infrastruktury technicznej, przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi. Przebieg cieków, w tym wprowadzonych w system melioracji oraz lokalizacja wód powierzchniowych (stawów, oczek wodnych) a także terenów leśnych jest wskazana orientacyjnie, dopuszcza się ich modyfikację i weryfikację (odpowiednio do skali opracowania) na etapie sporządzania planu miejscowego. Oznaczenia zawarte w części graficznej Studium wymagają uszczegółowienia lokalizacji i przebiegu odpowiednio do skali opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany.

11. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Dla zasobów udokumentowanych złóż znajdujących się na terenie gminy Rawa Mazowiecka, nie wyznaczono filaru ochronnego.

12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

W gminie Rawa Mazowiecka nie ma zlokalizowanych pomników zagłady, o których mowa w ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE

13.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji.

13.2. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Pojęcia rekultywacji i remediacji dotyczą szerokiego zbioru aktywności związanych z ochroną powierzchni ziemi.

Rekultywacja - zgodnie z ustawą z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych jest rozumiana jako nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez: właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Do mniej restrykcyjnych narzędzi ochrony powierzchni ziemi niż obowiązek przeprowadzenia rekultywacji należy remediacja.

Remediacja - zgodnie z art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska przez pojęcie należy rozumieć podanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się tak, aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu; remediacja może polegać na samooczyszczeniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska.

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka jako tereny wymagające rekultywacji wskazuje się tereny, na których obowiązek rekultywacji nastąpi po zakończeniu działalności górniczej - tereny objęte koncesją na wydobywanie (Linków I, Linków II, Stara Wojska III, Linków III Pole A, Linków III Pole B, Wołucza), tereny wskazane pod powierzchnią eksploatację kopalin (dla których wymagane jest uzyskanie koncesji na wydobywanie) oraz obszar składowiska odpadów po zakończeniu działalności. W obszarze gminy nie wyznacza się terenów wymagających remediacji.

14. POTRZEBY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

14.1. GRANICE TRENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie są zlokalizowane tereny zamknięte, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

14.1.1. Tereny zamknięte Resortu Obrony Narodowej

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie są zlokalizowane tereny zamknięte Resortu Obrony Narodowej.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – w odniesieniu do terenów zamkniętych (z wyłączeniem terenów zamkniętych ustalonych przez ministra do spraw transportu – pkt 14.1.2. niniejszego Studium) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się tylko granice tych terenów oraz granice ich stref ochronnych. W strefach ochronnych ustala się ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów, w tym zakaz zabudowy.

Strefa ochronna terenu zamkniętego stanowi obszar leżący poza granicami terenu zamkniętego, na którym z uwagi na potrzeby obronności państwa wprowadza się stałe lub czasowe ograniczenia w zagospodarowaniu lub korzystaniu z terenów. Strefę ochronną terenu zamkniętego ustala się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w przypadkach wykraczania poza granice terenu zamkniętego ponadnormatywnych uciążliwości związanych z jego funkcjonowaniem, a nie związanych z obowiązkiem uzyskania decyzji o ustaleniu obszaru ograniczonego użytkowania, występowania potencjalnych zagrożeń dla otoczenia lub innych oddziaływań, jak również w przypadkach uzasadnionych potrzebą ochrony terenu zamkniętego oraz obiektów na nich zlokalizowanych od penetracji i nasłuchu oraz od możliwych uciążliwości zewnętrznych mogących mieć wpływ na wykonanie zadań ochronnych na danym terenie zamkniętym.

W ramach procedury prac planistycznych w zakresie sporządzenia niniejszego Studium oraz przed jej rozpoczęciem – do Urzędu Gminy Rawa Mazowiecka - nie wpłynął wniosek dotyczący konieczności ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania strefy ochronnej terenów zamkniętym. W związku z powyższym **polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka nie wskazuje kierunku zagospodarowania przestrzennego związanego z koniecznością ustalenia - w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - strefy ochronnej terenów zamkniętych resortu obrony narodowej.**

14.1.2. Tereny zamknięte, przez które przebiegają linie kolejowe

Na terenie gminy Rawa Mazowiecka, nie znajdują się tereny zamknięte ze względu na bezpieczeństwo i obronność państwa przez które przebiegają linie kolejowe, zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

14.2. REALIZACJA BUDOWLI OBRONNYCH

W obszarze całej gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia się potrzeby związane z ochroną ludności i jej mienia przed zagrożeniami naturalnymi, dopuszcza się realizację budownictwa obronnego, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zgodnie z *Wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa obronnego*: „W granicach administracyjnych miast planowanie zbiorowej ochrony ludności w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno być ukierunkowane na docelowe zapewnienie miejsc w budowach obronnych oraz ukryciach do doraźnego przygotowania, dla co najmniej 25% ogółu ludności zameldowanej na obszarze administracyjnym danego miasta, z uwzględnieniem planu ewakuacji III stopnia dla pozostałej, niechronionej ludności”. Gmina Rawa Mazowiecka stanowi gminę wiejską, co w konsekwencji nie obliuguje jej do zapewnienia realizacji ww. przepisów jednak w gminie powinno się prowadzić działania zmierzające do zapewnienia schronienia dla mieszkańców, w szczególności w sytuacji klęsk żywiołowych np. ekstremalnych warunków pogodowych – wichury, trąby powietrzne, mrozy, ekstremalne susze itp. W związku z powyższym w obszarze gminy Rawa Mazowiecka dopuszcza się realizowanie budowli obronnych, zgodnie z przepisami odrębnymi, w szczególności jako miejsca realizowane w obiektach użyteczności publicznej. Możliwość realizacji tych budowli jest dopuszczona zapisami niniejszego Studium, bez konieczności zmiany jego ustaleń – możliwe przeznaczenie terenów na ww. cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu wymagań innych przepisów odrębnych.

15. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

W obszarze gminy nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

16. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY ZAINSTALOWANEJ WIĘKSZEJ NIŻ 500 KW

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka (zgodnie z częścią graficzną) wskazuje się **obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW:**

- obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW (elektrownie fotowoltaiczne): tereny zabudowy produkcyjno-usługowej, tereny zabudowy produkcyjnej związanej z wydobywaniem kopalin, tereny rolnicze;
- obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW (z wyłączeniem wiatraków): tereny zabudowy produkcyjno-usługowej - składowisko odpadów wraz z instalacjami do przetwarzania odpadów, tereny zabudowy produkcyjno-usługowej wraz z urządzeniami wytwarzającymi energię z odnawialnych źródeł energii.

Realizację ww. urządzeń wraz z infrastrukturą towarzyszącą dopuszcza się przy zachowaniu następujących zasad:

- lokalizacja poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz poza gruntami rolnymi wysokich klas bonitacyjnych (grunty chronione zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych);
- zagwarantowanie obsługi komunikacyjnej z dostępem do dróg publicznych (w tym poprzez drogę wewnętrzną), lokalizacja w sposób nie kolidujący z rolniczym użytkowaniem terenów, w tym możliwością obsługi komunikacyjnej gruntów rolnych.

Ponadto polityka przestrzenna gminy Rawa Mazowiecka uwzględnia przepisy odrębne tj. przepisy ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Studium wskazuje strefę możliwej lokalizacji elektrowni wiatrowych wynikającą bezpośrednio z ustaleń obowiązującego dla tego obszaru miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz wskazuje lokalizację istniejących turbin wiatrowych. Jednocześnie wobec pełnego pokrycia planami miejscowymi obszaru gminy Studium nie wskazuje minimalnej odległości, w której mogą być lokalizowane i budowane budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa od elektrowni wiatrowej.

17. OBSZARY NA KTÓRYCH USYTUOWANE BĘDĄ OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²

W obszarze gminy Rawa Mazowiecka nie planuje się usytuowania obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

18. MATERIAŁY WEJŚCIOWE

Przy opracowywaniu niniejszego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawa Mazowiecka wykorzystano następujące materiały (dokumenty i opracowania branżowe):

Dokumenty i wytyczne ponadlokalne:

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Krajowego Programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022, przyjęty Uchwałą nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r.,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, przyjęty Uchwałą nr LV/679/18 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.,
- Wojewódzki Program Małej Retencji wraz Aneksem dla województwa łódzkiego, przyjęty Uchwałą nr 581/10 Zarządu Województwa łódzkiego z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie zatwierdzenia „Wojewódzkiego Programu Małej Retencji wraz z Aneksem i Prognozą oddziaływania na środowisko dla województwa łódzkiego”.
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 12 grudnia 2014 r., Warszawa,
- Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie łódzkim na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr XXI/352/20 przez Sejmik Województwa łódzkiego z dnia 27 października 2020 r.,
- Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2030, przyjęta uchwałą nr XXXI/414/21 z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa łódzkiego 2030.

Dokumenty i wytyczne lokalne:

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego, przyjęty uchwałą nr XXVIII/177/2021 Rady powiatu rawskiego w Rawie Mazowieckiej z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego na lata 2021-2024”.

Opracowania, analizy, publikacje:

- Informator PSH. Główne zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny. Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa 2017,
- Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części, Standaryzacja nazw geograficznych Polski, Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych KSNG, 2015.

Materiały kartograficzne pochodzące z zasobów państwowych:

- mapa topograficzna w skali 1:10000. Urząd Marszałkowski w Łodzi, Departament Geodezji i Kartografii, Wydział WODGiK,
- mapy Państwowego Instytutu Geologicznego w skali 1:50000 dla obszaru Polski (1999-2000):
 - mapa geośrodowiskowa
 - mapa hydrogeologiczna
 - mapa geologiczna
- mapa zasadnicza w skali 1:500, Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej.

Inne materiały kartograficzne:

- mapa potencjalnej roślinności naturalnej Polski. J. M. Matuszkiewicz. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN. Warszawa 2008,
- mapa agroklimatu Polski w skali 10-stopniowej. Instytut Upraw i Nawożenia w Puławach,
- mapa stref energetycznych wiatru w Polsce. Instytut Meteorologiczny.

PROJEKT

SPIS RYCIN

RYC. 1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	II-18
RYC. 2. POŁOŻENIE NA TLE REGIONÓW HISTORYCZNO-GEOGRAFICZNYCH POLSKI	II-19
RYC. 3. POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE - POŁOŻENIE W ODNIESIENIU DO DRÓG KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH	II-19
RYC. 4. GEODEZYJNY PODZIAŁ TERYTORIALNY - OBRĘBY EWIDENCYJNE.....	II-32
RYC. 5. DECYZJE O POZWOLENIU NA BUDOWĘ WG. PRZEDMIOTU DECYZJI OGÓŁEM LATA 2017-2021.....	II-44
RYC. 6. LICZBA WYDANYCH POZWOLEŃ NA BUDOWĘ Z PODZIAŁEM NA GRUPY W LATACH 2017-2021.....	II-45
RYC. 7. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA, DZIAŁALNOŚĆ GÓRNICZA I PERSPEKTYWY WYSTĘPOWANIA KOPALIN	II-55
RYC. 8. POŁOŻENIE NA TLE BONITACJI AGROKLIMATU POLSKI.....	II-57
RYC. 9. WODY GEOTERMALNE - MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA WÓD GEOTERMALNYCH W UTWORACH DOLNEJ KREDY I DOLNEJ JURY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM.....	II-58
RYC. 10. POŁOŻENIE NA TLE STREF ENERGETYKI WIATRU W POLSCE	II-59
RYC. 12. POTENCJALNA WYDAJNOŚĆ STUDNI WIERCONYCH.....	II-60
RYC. 11. GŁĘBOKOŚĆ WYSTĘPOWANIA PIERWSZEGO POZIOMU WODONOŚNEGO	II-61
RYC. 13. POŁOŻENIE NA TLE JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCZWPd).....	II-64
RYC. 14. STOPIEŃ ZAGROŻENIA GŁÓWNEGO POZIOMU WODONOŚNEGO.....	II-65
RYC. 15. LOKALIZACJA GMINY W ODNIESIENIU DO GRANIC GZWP	II-67
RYC. 16. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE GMINY	II-73
RYC. 17. UDZIAŁ TOWARZYSZĄCYCH FORM UŻYTKOWANIA W STRUKTURZE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW ROLNYCH [HA]	II-75
RYC. 18. OBSZARY GLEB CHRONIONYCH KLAS BONITACYJNYCH (III) I GLEB POCHODZENIA ORGANICZNEGO	II-77
RYC. 19. SZCZEGÓŁOWE URZĄDZENIA MELIORACJI WODNYCH.....	II-81
RYC. 20. LESISTOŚĆ REGIONÓW.....	II-82
RYC. 21. PODZIAŁ FUNKCJONALNY LASÓW PAŃSTWOWYCH WG PRZEDMIOTU OCHRONY	II-86
RYC. 22. POŁOŻENIE GMINY W ODNIESIENIU DO REGIONÓW FIZYCZNOGEOGRAFICZNYCH	II-88
RYC. 23. POŁOŻENIE NA TLE KRAJOBRAZÓW NATURALNYCH POLSKI	II-89
RYC. 24. POŁOŻENIE NA TLE KRAJOBRAZÓW NATURALNYCH WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO	II-90
RYC. 25. FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	II-95
RYC. 26. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE	II-98
RYC. 27. A. FRAGMENT MAPY KRÓLESTWA POLSKIEGO Z PRZEŁOMU XIX I XX W.; B. FRAGMENT MAPY ADMINISTRACYJNEJ Z 1933 R.	II-100
RYC. 28. ILOŚĆ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD (STAN NA 2021 R.)..	II-107
RYC. 29. ILOŚĆ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD W LATACH 2017-2021	II-108
RYC. 30. LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W GMINIE W LATACH 2014-2021 WG PŁCI.....	II-110
RYC. 31. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW W LATACH 2014 – 2020.....	II-113
RYC. 33. INFRASTRUKTURA GAZOWA - SCHEMAT PRZEBIEGU	II-134
RYC. 34. OBSZARY O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	II-144
RYC. 35. TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY RAWA MAZOWIECKA.....	III-190

SPIS TABEL

TAB. 1. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA NA KM ² W LATACH 2017-2021 NA TLE GMIN POWIATU ORAZ WOJEWÓDZTWA	II-22
TAB. 2. LICZBA STAŁYCH MIESZKAŃCÓW WG SOŁECTW W LATACH 2017-2021	II-23
TAB. 3. PRZYROST NATURALNY W LATACH 2017-2021.....	II-24
TAB. 4. SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH W LATACH 2012-2021 R.	II-25
TAB. 5. UDZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LUDNOŚCI OGÓŁEM W 2021 R.(%)	II-27
TAB. 6. WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO, ŚREDNIA Z LAT 2017-2021	II-27
TAB. 7. WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO DLA GMIN POWIATU RAWSKIEGO W 2017-2021 R.....	II-27
TAB. 8. SZCZEGÓŁOWA STRUKTURA WIEKOWA POPULACJI GMINY RAWA MAZOWIECKA W 2021 R.	II-27
TAB. 9. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO DO 2050 R.....	II-28
TAB. 10. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA GMINY RAWA MAZOWIECKA DO 2050 R.	II-29
TAB. 11. PODZIAŁ TERYTORIALNY GMINY RAWA MAZOWIECKA.....	II-30
TAB. 12. WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	II-37
TAB. 13. WYDANE DECYZJE O POZWOLENIU NA BUDOWĘ W LATACH 2017-2021 WG RODZAJU INWESTYCJI	II-43
TAB. 14. WYDANE DECYZJE O POZWOLENIU NA BUDOWĘ W LATACH 2017-2021 WG RODZAJU INWESTYCJI	II-46
TAB. 15. CHARAKTERYSTYKA UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN.....	II-49
TAB. 16. CHARAKTERYSTYKA PERSPEKTYWICZNYCH I PROGNOSTYCZNYCH OBSZARÓW WYSTĘPOWANIA KOPALIN	II-54
TAB. 17. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW GÓRNICZYCH W GMINIE RAWA MAZOWIECKA	II-54
TAB. 18. GŁÓWNE INFORMACJE DOTYCZĄCE GZWP Nr 404 ZBIORNIK KOLUSZKI-TOMASZÓW	II-66
TAB. 19. GŁÓWNE INFORMACJE DOTYCZĄCE UJĘĆ WÓD PODZIEMNYCH.....	II-68
TAB. 20. OCENA CZYSTOŚCI JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH W OBSZARZE GMINY RAWA MAZOWIECKA ...	II-71
TAB. 21. OCENA CZYSTOŚCI JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH W OBSZARZE GMINY RAWA MAZOWIECKA ...	II-72
TAB. 22. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW ROLNYCH W GMINIE WG UDZIAŁU FORM UŻYTKOWANIA ZIEMI W 2021 R. II-75	
TAB. 23. WSKAŹNIK JAKOŚCI ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-78
TAB. 24. STRUKTURA AGRARNA GOSPODARSTW W GMINIE RAWA MAZOWIECKA W 2020 R.	II-79
TAB. 25. KLASYFIKACJA FIZYCZNO-GEOGRAFICZNA	II-87
TAB. 26. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POMNIKA PRZYRODY NA TERENIE GMINY RAWA MAZOWIECKA.....	II-92
TAB. 27. WYKAZ I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA UŻYTKÓW EKOLOGICZNYCH	II-94
TAB. 28. OBIEKTY I OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ POPRZECZ WPIS DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO	II-101
TAB. 29. WYKAZ OBIEKTÓW I OBSZARÓW UJĘTYCH W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	II-105
TAB. 30. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WPISANYCH DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD W 2017 I 2021 R. .	II-108
TAB. 31. LICZBA FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE GMINY PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WG FORMY PRAWNEJ W 2021 R	II-109
TAB. 32. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI NA TERENIE GMINY WG PŁCI W LATACH 2014-2021.....	II-110
TAB. 33. UDZIAŁ % BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM WG PŁCI W LATACH 2014-2021	II-111
TAB. 34. ZASOBY MIESZKANIOWE W GMINIE RAWA MAZOWIECKA W LATACH 2017 – 2021	II-111
TAB. 35. LICZBA NOWYCH BUDYNKÓW ODDANYCH DO UŻYTKU W GMINIE W LATACH 2017-2021	II-111
TAB. 36. UDZIAŁ MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE W LICZBIE MIESZKAŃ OGÓŁEM W GMINACH POWIATU RAWSKIEGO ORAZ NA TLE WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2020 R.	II-112
TAB. 37. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI W OGÓLNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW W LATACH 2012-2020	II-112
TAB. 38. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA JEDNOSTEK SZKOLNYCH W 2021 R.....	II-114
TAB. 39. WYKAZ DRÓG WOJEWÓDZKICH.....	II-121
TAB. 40. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH.....	II-121

TAB. 41. WYKAZ DRÓG GMINNYCH	II-122
TAB. 42. WYKAZ INWESTYCJI DROGOWYCH GMINY RAWA MAZOWIECKA W LATACH 2017-2022.....	II-123
TAB. 43. WYKAZ PLANOWANYCH INWESTYCJI DROGOWYCH W GMINIE RAWA MAZOWIECKA	II-127
TAB. 45. IŁOŚĆ WYBUDOWANYCH OCZYSZCZALNI PRZYDOMOWYCH W RAMACH DOTACJI OBSZARZE GMINY RAWA MAZOWIECKA	II-129
TAB. 46. ŚREDNIA IŁOŚĆ ODPADÓW WYGENEROWANA PRZEZ 1 MIESZKAŃCA W OKRESIE LAT 2019 - 2021	II-130
TAB. 47. ANALIZA ŚREDNIEJ POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ 1 MIESZKANIA W GMINIE	II-138
TAB. 48. ANALIZA ŚREDNIEJ POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ NOWEGO 1 MIESZKANIA W GMINIE.....	II-138
TAB. 49. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ	II-139
TAB. 50. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY USŁUGOWEJ.....	II-140
TAB. 51. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ (DROBNA PRODUKCJA, RZEMIOSŁO, PRODUKCJA W GOSPODARSTWACH ROLNYCH)	II-141
TAB. 52. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ-WIELKOPOWIERZCHNIOWEJ (W TYM SKŁADÓW I MAGAZYNÓW)	II-142
TAB. 53. REZERWY ZABUDOWY W OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ	II-145
TAB. 54. PODZIAŁ REZERW TERENÓW O WIELOFUNKCYJNYM PRZEZNACZENIU TERENU WG. PLANÓW MIEJSCOWYCH W WYZNACZONYCH STRUKTURACH	II-147
TAB. 55. REZERWY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ W WYZNACZONYCH OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	II-149
TAB. 56. REZERWY ZABUDOWY USŁUGOWEJ I PRODUKCYJNEJ W OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	II-151
TAB. 57. REZERWY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ, USŁUGOWEJ I PRODUKCYJNEJ W OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	II-153
TAB. 58. OKREŚLENIE ŚREDNIEJ POWIERZCHNI DZIAŁKI ZABUDOWANEJ BUDYNKIEM MIESZKALNYM NA TERENIE GMINY RAWA MAZOWIECKA	II-155
TAB. 59. MOŻLIWA DO UZYSKANIA PRZYBLIŻONA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA NOWEJ ZABUDOWY Z PODZIAŁEM NA FUNKCJE ZABUDOWY W WYZNACZONYCH OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	II-156
TAB. 60. REZERWY TERENÓW POZA GRANICAMI OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	II-158
TAB. 61. PODZIAŁ REZERW TERENÓW O WIELOFUNKCYJNYM PRZEZNACZENIU TERENU WG. PLANÓW MIEJSCOWYCH W POZA WYZNACZONYMI STRUKTURAMI.....	II-160
TAB. 62. REZERWY TERENÓW POD ZABUDOWĘ USŁUGOWĄ, PRODUKCYJNĄ ORAZ ZABUDOWĘ PRODUKCYJNĄ – WIELKOBSZAROWĄ.....	II-162
TAB. 63. MOŻLIWA DO UZYSKANIA PRZYBLIŻONA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA NOWEJ ZABUDOWY Z PODZIAŁEM NA FUNKCJE ZABUDOWY W OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	II-164
TAB. 64. PORÓWNANIE MAKSYMALNEGO ZAPOTRZEBOWANIA W GMINIE RAWA MAZOWIECKA NA NOWĄ ZABUDOWĘ W PODZIALE NA FUNKCJĘ ZABUDOWY W STOSUNKU DO REZERW INWESTYCYJNYCH	II-167
TAB. 65. DOCHODY I WYDATKI Z BUDŻETU GMINY RAWA MAZOWIECKA Z PODZIAŁEM NA DZIAŁY KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ W 2021 R.	II-169
TAB. 66. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO DOTYCZĄCE GMINY RAWA MAZOWIECKA WG STREF DZIAŁAŃ I CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH, OKREŚLONYCH W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA	III-178
TAB. 67. OBSZARY POLITYKI PRZESTRZENNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA	III-192
TAB. 68. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W OBSZARACH ZAINWESTOWANIA	III-194
TAB. 69. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W OBSZARACH OTWARTYCH	III-200

TAB. 70. WSKAŹNIKI I PARAMETRY URBANISTYCZNE WEDŁUG GŁÓWNYCH RODZAJÓW ZABUDOWY	III-202
TAB. 71. UDOKUMENTOWANE MIEJSCA LOKALIZACJI KOPALIN I STAN ICH ZAGOSPODAROWANIA	III-207
TAB. 72. HIERARCHIA DRÓG PUBLICZNYCH I ICH KLASYFIKACJA TECHNICZNA	III-221
TAB. 73. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH ZLOKALIZOWANYCH W GRANICACH GMINY RAWA MAZOWIECKA WG ARCHEOLOGICZNEGO ZDJĘCIA POLSKI	III-242

PROJEKT

ANEKS DO STUDIUM GMINY RAWA MAZOWIECKA

Tab. 73. Wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w granicach gminy Rawa mazowiecka wg Archeologicznego Zdjęcia Polski

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBSZAR AZP	NR STAN. NA OBSZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
1.	-	miejsc. nieznana	?	66-59	35	znal. luźne – neolit?
2.	-	miejsc. nieznana	?	66-59	36	znal. luźne – wcz. średniowiecze (VI-VII w.)
3.	-	Bogusławki	1	67-59	2	nieokreślone
4.	BOGUSŁAWKI DUŻE	Leopoldów	(1)*	67-59	21	śląd osadn. - nowożytność
5.	BOGUSŁAWKI DUŻE / MATYLDÓW	Bogusławki Duże	1	67-59	46	osada - nowożytność
6.	BOGUSŁAWKI DUŻE	Bogusławki Duże	2	67-59	63	śląd osadn. - pradzieje osada - nowożytność
7.	BOGUSŁAWKI DUŻE	Bogusławki Duże	3	67-59	77	osada - nowożytność
8.	BOGUSŁAWKI DUŻE	Bogusławki Duże	4	67-59	78	śląd osadn. – k. łuzicka śląd osadn. - nowożytność
9.	BOGUSŁAWKI MAŁE	Bogusławki Małe	1	67-59	79	osada - nowożytność
10.	BOGUSŁAWKI MAŁE	Bogusławki Małe	2	67-59	35	osada - nowożytność
11.	BOGUSŁAWKI MAŁE	Bogusławki Małe	3	67-59	59	śląd osadn. - nowożytność
12.	BOGUSŁAWKI MAŁE	Bogusławki Małe	4	67-59	58	osada - nowożytność
13.	BOGUSŁAWKI MAŁE	Bogusławki Małe	5	67-59	57	znal. luźne - I, II wojna światowa
14.	BOGUSŁAWKI MAŁE	Bogusławki Małe	6	67-59	56	śląd osadn. - nowożytność
15.	BOGUSZYCE	Boguszyce	1	66-58	8	śląd osadn. - pradzieje
16.	BOGUSZYCE	Boguszyce	4	66-59	52	osada – ep. brązu-halsztat (k. łuzicka)
17.	BOGUSZYCE	Boguszyce	5	66-59	53	śląd osadn. – neolit-wcz. ep. brązu
18.	BOGUSZYCE	Boguszyce	6	66-59	54	śląd osadn. – neolit-wcz. ep. brązu osada – halsztat (k. łuzicka)
19.	BOGUSZYCE	Boguszyce	7	66-59	55	osada – halsztat (k. łuzicka) osada – wcz. średniowiecze (X-XI w.)
20.	BOGUSZYCE	Boguszyce	9	66-59	57	śląd osadn. - halsztat (k. łuzicka)
21.	BOGUSZYCE	Boguszyce	10	66-59	58	śląd osadn. – ep. kamienia – wcz. ep. brązu
22.	BOGUSZYCE	Boguszyce	11	66-59	59	śląd osadn. – późny ok. lateński (k. przeworska) śląd osadn. – wcz. średniowiecze (XII-XIII w.) osada – nowożytność (XVII-XVIII w.)
23.	BOGUSZYCE	Boguszyce	12	66-59	60	śląd osadn. – neolit-wcz. ep. brązu osada – późny ok. wpływów rzymskich (k. przeworska)
24.	BOGUSZYCE	Boguszyce	13	66-59	61	osada – późny ok. wpływów rzymskich (k. przeworska)
25.	BOGUSZYCE	Boguszyce	14	66-59	62	osada – halsztat (k. łuzicka)
26.	BOGUSZYCE MAŁE	Boguszyce	(2)*	67-58	5	śląd osadn. – ok. wp. rzymskich (k. przeworska?) osada – XV-XVII w.
27.	BYSZEWICE	Byszewice	1	67-59	3	śląd osadn. – ep. kamienia śląd osadn. - nowożytność
28.	BYSZEWICE	Byszewice	2	67-59	4	osada – neolit osada – epoka brązu osada - średniowiecze śląd osadn. – późne średniowiecze
29.	BYSZEWICE	Byszewice	3	67-59	5	śląd osadn. – ep. kamienia śląd osadn. – średniowiecze (XII-XIV w.) śląd osadn. – nowożytność (XVII-XVIII w.) śląd osadn. - nowożytność

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBZAR AZP	NR STAN. NA OBZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
30.	BYSZEWICE	Byszewice	4	67-59	6	śląd osadn. – halsztat/ok. lateński (k. łużycka) osada – średniowiecze-nowożytność (XIV-XVI w.) osada - nowożytność
31.	BYSZEWICE	Byszewice	5	67-59	7	śląd osadn. – ep. brązu-ep. żelaza śląd osadn. – średniowiecze (XIII-XIV w.) śląd osadn. - nowożytność
32.	BYSZEWICE	Byszewice	6	67-59	8	śląd osadn. – mezolit śląd osadn. – epoka ka- mienia śląd osadn. - pradzieje osada – ep. brązu-wcz. ep. żelaza (k. łużycka) śląd osadn. - nowożytność
33.	BYSZEWICE	Byszewice	7	67-59	67	śląd osadn. - nowożytność
34.	BYSZEWICE	Byszewice	8	67-59	69	śląd osadn. – k. łużycka
35.	BYSZEWICE	Byszewice	9	67-59	68	śląd osadn. - nowożytność
36.	BYSZEWICE	Byszewice	10	67-59	84	śląd osadn. - nowożytność
37.	BYSZEWICE / MATYLDÓW	Byszewice	11	67-59	66	śląd osadn. - nowożytność
38.	BYSZEWICE	Byszewice	12	67-59	83	śląd osadn. - nowożytność
39.	BYSZEWICE	Byszewice	13	67-59	98	śląd osadn. – k. łużycka śląd osadn. - nowożytność
40.	BYSZEWICE	Byszewice	14	67-59	99	śląd osadn. – ep. kamienia śląd osadn. średnio- wiecze śląd osadn. – p. średniowiecze/nowożytność
41.	BYSZEWICE	Byszewice	15	67-59	105	śląd osadn. - nowożytność
42.	BYSZEWICE	Ossowice	(1)*	67-59	9	śląd osadn. – ep. kamienia śląd osadn. – wczesne średniowiecze
43.	BYSZEWICE	Matyldów	(1)*	67-59	16	śląd osadn.- halsztat/ok. lateński osada – ok. wpływów rzymskich (k. przeworska) osada – wcz. średniowiecze (XII-XIII w.)
44.	CHRUSTY	Chrusty Nowe	(1)*	67-59	45	śląd osadn. – pradzieje osada – p. średniowiecze/nowożytność
45.	CHRUSTY	Podlas	(3)*	67-59	40	osada - nowożytność
46.	CHRUSTY	Podlas	(4)*	67-59	41	śląd osadn. - nowożytność
47.	DZIURDZIOŁY	Dziurdzioły	1	67-58	12	śląd osadn. – wcz. ep. brązu?
48.	DZIURDZIOŁY	Dziurdzioły	2	67-58	13	osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
49.	DZIURDZIOŁY	Byliny Stare	(1)*	67-58	2	śląd osadn. – ok. wp. rzymskich (k. przeworska)
50.	GAJ	Kurzeszyn Nowy	(4)*	65-59	12	śląd osadn. – wcz. średniowiecze śląd osadn. - nowożytność
51.	GAJ	Rogowiec	(4)*	65-59	88	śląd osadn. - nowożytność
52.	GARŁÓW	Boguszyce	(1)*	67-58	4	osada – późne średniowiecze (k. XV w.)
53.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	1	67-59	13	osada – wcz. średniowiecze śląd osadn. - nowożytność
54.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	4	67-59	51	skrzyżowanie dróg – XIX-XX w.
55.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	5	67-59	52	śląd osadn. - nowożytność
56.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	6	67-59	82	śląd osadn. - nowożytność
57.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	7	67-59	70	śląd osadn. - nowożytność
58.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	8	67-59	71	śląd osadn. – pradzieje śląd osadn. – wczesne średniowiecze śląd osadnictwa – późne średniowiecze śląd osadn. - nowożytność
59.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	9	67-59	81	śląd osadn. - pradzieje śląd osadn. - nowożytność
60.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	10	67-59	72	śląd osadn. - nowożytność
61.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	11	67-59	73	osada - nowożytność

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBZAR AZP	NR STAN. NA OBZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
62.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	12	67-59	80	ślad osadn. - nowożytność
63.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	13	67-59	74	ślad osadn. – halsztat/ok. lateński ślad osadn. - nowożytność
64.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	14	67-59	75	osada - nowożytność
65.	GŁUCHÓWEK	Głuchówek	15	67-59	76	ślad osadn. - nowożytność
66.	HELENÓW	Kurzeszyn Stary	(9)*	65-59	32	ślad osadn. - nowożytność
67.	JULIANÓW	Julianów	1	66-59	33	osada – średniowiecze-nowożytność
68.	JULIANÓW	Julianów	3	66-59	177	ślad osadn. - pradzieje
69.	JULIANÓW RADUCKI	Julianów Raducki	1	65-60	107	ślad osadn. – ok. wpł. rzymskich? (k. przeworska) ślad osadn. – nowożytność
70.	KALISZKI	Kaliszki	1	67-58	6	osada – nowożytność (XVII w.)
71.	KALISZKI	Kolonia Zawady	(1)*	67-58	7	ślad osadn. – ok. wp. rzymskich (k. przeworska)
72.		Konopnica	1	66-59	25	znalezisko luźne – nieokreślone
73.	KONOPNICA	Konopnica	2	66-59	26	osada – nowożytność (XVI-XVIII w.)
74.	KONOPNICA	Konopnica	3	66-59	41	ślad osadn. – II ok. ep. brązu (k. trzciniecka) osada – późne średn./nowożytność (XV-XVII w.)
75.	KONOPNICA	Konopnica	4	66-59	42	osada – późne średn./nowożytność (XV-XVII w.)
76.	KONOPNICA	Konopnica	5	66-59	43	ślad osadn. – nowożytność (XVI-XVIII w.)
77.	KONOPNICA	Konopnica	6	66-59	161	osada – ep. brązu- halsztat (k. łużycka)
78.	KONOPNICA	Konopnica	7	66-59	162	osada – neolit (KPL) ślad osadn. – ep. kamienia-ep. brązu ślad osadn. – neolit-wcz. ep. brązu osada – halsztacki (k. łużycka) ślad osadn. – wcz. średniowiecze (XI-XIII w.) osada – późne średn.-nowożytność (XV-XVII w.)
79.	KONOPNICA	Konopnica	8	66-59	163	osada – późne średn.-nowożytność (XV-XVII w.)
80.	KONOPNICA	Konopnica	9	66-59	164	osada – halsztat (k. łużycka) osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
81.	KONOPNICA	Konopnica	10	66-59	165	ślad osadn. – ep. kamienia-ep. brązu ślad osadn. – halsztat? (k. łużycka?)
82.	KONOPNICA	Konopnica	11	66-59	166	ślad osadn. – pradzieje
83.	KONOPNICA	Konopnica	12	66-59	167	ślad osadn. – wcz. średniowiecze ślad osadn. – późne średniowiecze osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
84.	KONOPNICA	Konopnica	13	66-59	168	ślad osadn. – eneolit-wcz. ep. brązu ślad osadn. – późny ok. wpływów rzymskich (k.przeworska)
85.	KONOPNICA	Konopnica	14	66-59	169	ślad osadn. – pradzieje
86.	KONOPNICA	Konopnica	15	66-59	170	ślad osadn. – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
87.	KONOPNICA	Konopnica	16	66-59	171	ślad osadn. – neolit-wcz. ep. brązu ślad osadn. – ok. lateński (k. przeworska)
88.	KONOPNICA	Niwna	(11)*	66-59	133	ślad osadn. – wcz. średniowiecze
89.	KONOPNICA	Żydymice	(12)*	66-59	149	ślad osadn.- pradzieje
90.	KONOPNICA	Żydymice	(13)*	66-59	150	ślad osadn. – wcz. ep. brązu?
91.	KONOPNICA	Żydymice	(14)*	66-59	151	ślad osadn. – halsztat (k. łużycka) ślad osadn. – późne średniowiecze
92.	KONOPNICA	Żydymice	(15)*	66-59	152	ślad osadn. – halsztat (k. łużycka)
93.	KONOPNICA	Żydymice	(16)*	66-59	153	ślad osadn. – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
94.	KONOPNICA	Żydymice	(17)*	66-59	154	ślad osadn. – pradzieje osada – późne średniowiecze osada – nowożytność (XVI-XVIII w.)
95.	KONOPNICA	Żydymice	(18)*	66-59	155	ślad osadn. – ep. kamienia-ep. brązu

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBZAR AZP	NR STAN. NA OBZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
96.	KONOPNICA	Żydomice	(19)*	66-59	156	ślad osadn. – pradzieje
97.	KONOPNICA	Żydomice	(20)*	66-59	157	ślad osadn. – II ok. ep. brązu? (k. trzciniecka?)
98.	KONOPNICA	Żydomice	(25)*	66-59	185	ślad osadn. – neolit-ep. brązu
99.	KONOPNICA	Żydomice	(26)*	66-59	187	ślad osadn. - pradzieje
100.	-	Księża Wola	1	67-58	1	osada? – neolit?
101.	KSIĘŻA WOLA	Księża Wola	2	67-58	14	osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
102.	KURZESZYNEK	Kurzeszynek	1	65-59	2	ślad osadn. – ep. kamienia ślad osadn. – średniowiecze
103.	KURZESZYNEK	Kurzeszynek	3	65-59	72	ślad osadn.- ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
104.	KURZESZYNEK	Kurzeszyn Stary	(2)*	65-59	66	ślad osadn. - pradzieje ślad osadn. – nowożytność
105.	KURZESZYNEK	Kurzeszyn Stary	(30)*	65-59	65	ślad osadn. – nowożytność
106.	KURZESZYNEK	Kurzeszyn Stary	(31)*	65-59	67	ślad osadn. – p. średniowiecze/nowożytność
107.	KURZESZYNEK	Kurzeszyn Stary	(32)*	65-59	68	ślad osadn. – ep. kamienia-ep. brązu
108.	KURZESZYNEK	Kurzeszyn Stary	(33)*	65-59	69	ślad osadn. –nowożytność
109.	KURZESZYNEK	Kurzeszyn Stary	(34)*	65-59	73	osada – p. średniowiecze/nowożytność
110.	KURZESZYNEK	Kurzeszyn Stary	(35)*	65-59	74	ślad osadn. –nowożytność
111.	LEOPOLDÓW	Leopoldów	2	67-59	22	ślad osadn. – halsztat (k. łużycka)
112.	LEOPOLDÓW	Leopoldów	3	67-59	23	ślad osadn. – pradzieje
113.	LINKÓW	Linków	1	65-59	94	ślad osadn. - nowożytność
114.	LINKÓW	Pokrzywna	(8)*	65-59	92	ślad osadn. - nowożytność
115.	MAŁGORZATÓW	Małgorzatów	1	67-58	11	ślad osadn. – ep. kamienia
116.	NIWNA	Niwna	1	66-59	28	osada – halsztat (k. łużycka) osada – wczesne średniowiecze osada - średniowiecze
117.	NIWNA	Niwna	2	65-59	8	osada – halsztat (k. łużycka) ślad osadn. – k. łużycka osada – k. przeworska ślad osadn. - wcz. średniowiecze osada - średniowiecze
118.	NIWNA	Niwna	4	66-59	126	osada – I-II ok. ep. brązu (k. trzciniecka?)
119.	NIWNA	Niwna	5	66-59	127	ślad osadn. – ep. kamienia-ep. brązu
120.	NIWNA	Niwna	6	66-59	128	ślad osadn. – ok. wpływów rzymskich? (k. przeworska?)
121.	NIWNA	Niwna	7	66-59	129	ślad osadn. – ep. kamienia osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka) osada – późne średniowiecze osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
122.	NIWNA	Niwna	8	66-59	130	ślad osadn. – wcz. średniowiecze (XII-XIII w.)
123.	NIWNA	Niwna	9	66-59	131	osada – ep. kamienia osada – neolit (KPL) osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka) osada – p. okr. lateński – p. ok. wpł. rzymskich (k. przeworska) osada – wcz. średniowiecze (XII-XIII w.)
124.	NIWNA	Niwna	10	66-59	132	ślad osadn – eneolit-ep. brązu osada – halsztat (k. łużycka) osada – średniowiecze (XII-XIV w.)
125.	NIWNA	Niwna	12	66-59	134	ślad – halsztacki (k.łużycka) osada – późne śred- niowiecze
126.	NIWNA	Niwna	13	66-59	135	ślad osadn. – II ok. ep. brązu (k. trzciniecka) osada – halsztat (k. łużycka)
127.	NIWNA	Niwna	14	65-59	106	ślad osadn. – wcz. średniowiecze (VIII/IX w.)
128.	NIWNA	Niwna	15	65-59	102	ślad osadn. - nowożytność
129.	NIWNA	Kolonia Sucha	(1)*	66-59	32	ślad osadn. – ok. wpływów rzymskich? (k. prze- worska)

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBSZAR AZP	NR STAN. NA OBSZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
130.	NIWNA	Kolonia Sucha	(2)*	66-59	136	osada – eneolit-wcz. ep. brązu (KAK?) osada – halsztat-ok. lateński (k. łużycka)
131.	NIWNA	Kolonia Sucha	(3)*	66-59	137	ślad osadn. – halsztat – ok. lateński (k. łużycka)
132.	NIWNA / ŻYDOMICE	Kolonia Sucha	(4)*	66-59	138	ślad osadn. – ep. kamienia – ep. brązu ślad osadn.- II ok. ep. brązu (k. trzciniecka) osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
133.	NIWNA	Kolonia Wałowice	(1)*	66-59	118	ślad osadn. – eneolit-wcz. ep. brązu (k. mierzanowicka?)
134.	NIWNA	Kolonia Wałowice	(2)*	66-59	119	obozowisko – wcz. ep. brązu
135.	NIWNA	Kolonia Wałowice	(3)*	66-59	123	ślad osadn. – halsztat (k. łużycka)
136.	NIWNA	Kolonia Wałowice	(4)*	66-59	124	ślad osadn. – ep. kamienia-ep. brązu
137.	NIWNA	Kolonia Wałowice	(5)*	66-59	125	ślad osadn. – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
138.	NOWA WOJSKA	Wojska Nowa	1	65-58	27	ślad osadn. – nieokreślony osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
139.	NOWA WOJSKA	Wojska	(4)*	65-58	45	ślad osadn. – pradzieje punkt osadn. – wcz. średniowiecze
140.	NOWA ROSSOCHA	Nowa Rosocha	1	65-59	87	ślad osadn. - nowożytność
141.	NOWY KURZESZYN	Kurzeszyn Nowy	2	65-59	10	ślad osadn. – k. łużycka
142.	NOWY KURZESZYN	Kurzeszyn Nowy	3	65-59	11	osada? – halsztat-ok. lateński (k. łużycka?/ k. pomorska)
143.	NOWY KURZESZYN	Kurzeszyn Nowy	6	65-59	14	cmentarzysko – wcz. ok. lateński (k. grobów kloszowych) osada – ok. wp. rzymskich (k. przeworska) osada – wcz. średniowiecze ślad osadn. - nowożytność
144.	NOWY KURZESZYN	Kurzeszyn Nowy	7	65-59	107	ślad osadn. - nowożytność
145.	NOWY KURZESZYN	Pokrzywna	(6)*	65-59	109	ślad osadn. – ep. kam-ep. brązu ślad osadn. - nowożytność
146.	NOWY KURZESZYN	Rogowiec	(1)*	65-59	86	osada – wcz. ep. żelaza
147.	NOWY KURZESZYN	Rogowiec	(2)*	65-59	110	ślad osadn. – ep. brązu
148.	NOWY KURZESZYN	Rogowiec	(3)*	65-59	85	ślad osadn. - nowożytność
149.	PASIEKA WAŁOWSKA / WAŁOWICE	Pasieka Wałowska	(1)*	66-59	29	osada – nowożytność (XVI-XVIII w.)
150.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	2	66-59	87	osada – halsztat-wcz. ok. lateński (k. łużycka)
151.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	3	66-59	88	osada – wcz. średniowiecze (XI-XIII w.)
152.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	4	66-59	89	osada – halsztat (k. łużycka) osada – wcz. średniowiecze (XII-XIII w.)
153.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	5	66-59	90	osada – ok. wpływów rzymskich (k. przeworska)
154.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	6	66-59	91	osada – późny ok. wpł. rzymskich (k. przeworska) osada – nowożytność (XVI-XVIII w.)
155.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	7	66-59	92	ślad osadn. – halsztat (k. łużycka)
156.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	8	66-59	93	osada – ok. lateński-ok. wpł. rzymskich? (k. prze- worska) ślad osadn. – p. średniowiecze- nowożytność (XV-XVII w.)
157.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	9	66-59	94	ślad osadn. – ep. brązu? (k. łużycka)
158.	PASIEKA WAŁOWSKA	Pasieka Wałowska	10	66-59	106	ślad osadn. – neolit (KPL)
159.	PODLAS	Podlas	1	67-59	60	wał graniczny – XVIII-XIX w.

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBZAR AZP	NR STAN. NA OBZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
160.	PODLAS	Podlas	2	67-59	61	śląd osadn. - nowożytność
161.	PODLAS	Podlas	5	67-59	39	osada - nowożytność
162.	PODLAS	Podlas	6	67-59	38	śląd osadn. - nowożytność
163.	PODLAS	Podlas	7	67-59	37	śląd osadn. – ep. kamienia/ep. brązu
164.	PODLAS / CHRUSTY	Podlas	8	67-59	42	wał graniczny – XVIII-XIX w.
165.	PODLAS	Podlas	9	67-59	29	osada - nowożytność
166.	PODLAS	Chrusty Stare	(1)*	67-59	65	okop – I, II wojna światowa
167.	PODLAS	Chrusty Stare	(2)*	67-59	64	okop – I, II wojna światowa
168.	POKRZYWNA	Pokrzywna	1	65-59	6	śląd osadn. – pradzieje śląd osadn. – ok. wpt. rzymskich śląd osadn. - nowożytność
169.	POKRZYWNA	Pokrzywna	2	65-59	7	śląd osadn.- pradziej osada – nowożytność (XVIII-XIX w.) śląd osadn. - nowożytność
170.	POKRZYWNA / NOWY KURZESZYN	Pokrzywna	3	65-59	103	śląd osadn.- ep. kamienia-ep. brązu osada – k. łużycka śląd osadn. - nowożytność
171.	POKRZYWNA	Pokrzywna	4	65-59	5	śląd osadn. – wcz. ok. lateński (k. grobów pod- kloszowych)
172.	POKRZYWNA	Pokrzywna	5	65-59	9	osada – III ok. ep. brązu-halsztat D (k. łużycka) śląd osadn. - nowożytność
173.	POKRZYWNA	Pokrzywna	7	65-59	91	śląd osadn. - pradzieje
174.	POKRZYWNA	Pokrzywna	9	65-59	93	śląd osadn. - nowożytność
175.	POKRZYWNA	Pokrzywna	10	65-59	100	śląd osadn. - pradzieje śląd osadn. - nowożytność
176.	POKRZYWNA	Pokrzywna	11	65-59	101	śląd osadn. - nowożytność
177.	POKRZYWNA	Pokrzywna	12	65-59	104	śląd osadn.- neolit (KAK)
178.	POKRZYWNA	Pokrzywna	13	65-59	105	śląd osadn. - nowożytność
179.	POKRZYWNA	Pokrzywna	14	65-59	108	śląd osadn. – p. średniowiecze/nowożytność
180.	POKRZYWNA	Niwna	(16)*	65-59	95	śląd osadn. - nowożytność
181.	POKRZYWNA	Niwna	(17)*	65-59	96	śląd osadn. - nowożytność
182.	POKRZYWNA	Niwna	(18)*	65-59	97	śląd osadn. -k. przeworska
183.	POKRZYWNA	Niwna	(19)*	65-59	98	śląd osadn. – k. łużycka śląd osadn. – k. prze- worska śląd osadn. - średniowiecze
184.	POKRZYWNA	Niwna	(20)*	65-59	99	śląd osadn. - pradzieje śląd osadn. - nowożytność
185.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	1	65-60	3	śląd osadnictwa – wcz. średniowiecze śląd osadnictwa - nowożytność
186.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	2	65-60	28	śląd osadnictwa – ok. wpt. rzymskich? (k. prze- worska?)
187.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	4	65-60	62	śląd osadn.- nowożytność
188.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	5	65-60	63	śląd osadn.- nowożytność
189.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	6	65-60	64	śląd osadn.- nowożytność
190.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	7	65-60	65	śląd osadn.- nowożytność
191.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	8	65-60	66	śląd osadn.- neolit (KPL)
192.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	9	65-60	67	śląd osadn.- nowożytność
193.	PRZEWODOWICE	Przewodowice	10	65-60	68	śląd osadn.- p. średniowiecze/nowożytność
194.	PRZEWODOWICE	Kurzeszyn Stary	(22)*	65-59	48	śląd osadn. – nowożytność
195.	PRZEWODOWICE	Kurzeszyn Stary	(23)*	65-59	49	śląd osadn. – nowożytność
196.	PRZEWODOWICE	Papiernia	(5)*	65-59	51	śląd osadn. – p. średniowiecze śląd osadn. – nowożytność pole bitwy – I wojna światowa
197.	-	Pukinin	1	66-59	23	cmentarzysko – ep. brązu (k. łużycka)

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBZAR AZP	NR STAN. NA OBZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
198.	PUKININ	Pukinin	2	66-59	24	osada – nowożytność
199.	PUKININ	Pukinin	3	66-59	34	osada – ok. wpływów rzymskich (k. przeworska)
200.	PUKININ	Pukinin	4	66-59	69	ślad osadn. – ep. kamienia-ep. brązu osada – halsztacki-wcz. ok. lateński (k. łużycka)
201.	PUKININ	Pukinin	5	66-59	70	ślad osadn. -ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
202.	PUKININ	Pukinin	6	66-59	71	osada – halsztat (k. łużycka)
203.	PUKININ	Pukinin	7	66-59	72	osada – ok. lateński (k. przeworska)
204.	PUKININ	Pukinin	8	66-59	73	ślad osadn. – eneolit-wcz. ep. brązu
205.	PUKININ	Pukinin	9	66-59	74	osada – ok. wpływów rzymskich (k. przeworska)
206.	PUKININ	Pukinin	10	66-59	75	osada – halsztat (k. łużycka)
207.	PUKININ	Pukinin	11	66-59	76	ślad osadn. – neolit-wcz. ep. brązu ślad osadn. – późne średniowiecze-nowożytność
208.	PUKININ	Pukinin	12	66-59	77	ślad osadn – ep. brązu (k. łużycka)
209.	PUKININ	Pukinin	13	66-59	79	ślad osadn. – ep. brązu (k. łużycka) osada – późne średniowiecze (XIII-XV w.) osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
210.	PUKININ	Pukinin	14	66-59	80	osada – ep. brązu-halsztacki (k. łużycka) osada – późne średniowiecze
211.	PUKININ	Pukinin	15	66-59	81	osada – wcz. średniowiecze (XI-XIII w.)
212.	PUKININ	Pukinin	16	66-59	82	ślad osadn. – halsztat (k. łużycka)
213.	PUKININ	Pukinin	17	66-59	83	ślad osadn. – halsztat-wcz. ok. lateński (k. łużycka)
214.	PUKININ	Pukinin	18	66-59	84	ślad osadn.- neolit (KPL) osada – halsztat (k. łużycka)
215.	PUKININ	Pukinin	19	66-59	85	osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
216.	PUKININ	Pukinin	20	66-59	183	ślad osadn. – halsztat (k. łużycka)
217.	PUKININ	Byszewice	(16)*	67-59	101	ślad osadn. – ep. żelaza ślad osadn. - nowożytność
218.	PUKININ	Byszewice	(17)*	67-59	100	ślad osadn. - nowożytność
219.	PUKININ	Byszewice	(18)*	67-59	102	osada - nowożytność
220.	PUKININ	Głuchówek	(2)*	66-59	51	ślad osadn. – mezolit? (k. janisławicka?) osada – ok. wpływów rzymskich (k. przeworska) osada – wcz. średniowiecze (XII-XIII w.)
221.	PUKININ	Głuchówek	(3)*	66-59	78	ślad osadn. – neolit-wcz. ep. brązu ślad osadn. – ep. brązu (k. łużycka)
222.	SOSZYCE	Soszyce	1	66-58	15	osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
223.	SOSZYCE / ŻŁOTA (GM. GŁUCHÓW)	Zawady	(2)*	66-58	3	ślad osadn. – pradzieje (ok. wpł. rzymskich? - k. przeworska?)
224.	STARA WOJSKA	Wojska	(1)*	65-58	21	ślad osadn. – nieokreślony osada – XIV-XVI w.
225.	STARA WOJSKA / NOWA WOJSKA	Wojska	(2)*	65-58	22	ślad osadn. – nieokreślony osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
226.	STARA WOJSKA	Wojska	(3)*	65-58	23	ślad osadn. – pradzieje osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
227.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	1	65-59	1	grodzisko – koniec XIII – 1 poł. XIV w.
228.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	3	65-59	62	ślad osadn. - pradzieje ślad osadn. – nowożytność
229.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	4	65-59	40	osada – ok. lateński ślad osadn. – nowożytność
230.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	5	65-59	45	ślad osadn. – nowożytność
231.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	6	65-59	26	ślad osadn. – ok. wpł rzymskich ślad osadn. – nowożytność
232.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	7	65-59	27	ślad osadn. – nowożytność

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBZAR AZP	NR STAN. NA OBZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
233.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	8	65-59	28	osada – późne średniowiecze
234.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	10	65-59	33	śląd osadn. - średniowiecze śląd osadn. - nowożytność
235.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	11	65-59	34	śląd osadn. - nowożytność
236.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	12	65-59	35	śląd osadn. - p. średniowiecze/nowożytność
237.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	13	65-59	36	śląd osadn. – p. średniowiecze/nowożytność
238.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	14	65-59	37	śląd osadn. – ep. kamienie-ep. brązu śląd osadn. – p. średniowiecze/nowożytność
239.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	15	65-59	38	śląd osadn. – p. średniowiecze/nowożytność
240.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	16	65-59	39	śląd osadn. - nieokreślony śląd osadn. – nowożytność
241.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	17	65-59	41	śląd osadn. – p. średniowiecze śląd osadn. - nowożytność
242.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	18	65-59	42	śląd osadn. – p. średniowiecze/nowożytność
243.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	19	65-59	43	śląd osadn. – nowożytność
244.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	20	65-59	44	śląd osadn. – średniowiecze śląd osadn. – nowożytność pole bitwy – I lub II wojna światowa
245.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	21	65-59	47	śląd osadn. – ep. kamienia-ep. brązu śląd osadn. – nowożytność
246.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	24	65-59	50	śląd osadn. – nowożytność
247.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	25	65-59	25	śląd osadn. – ep. kamienia-ep. brązu śląd osadn. – nowożytność
248.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	26	65-59	60	śląd osadn. – nowożytność
249.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	27	65-59	61	śląd osadn. – średniowiecze śląd osadn. – p. średniowiecze-nowożytność pole bitwy – II wojna światowa
250.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	28	65-59	63	śląd osadn. – nowożytność
251.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	29	65-59	64	śląd osadn. – późne średniowiecze śląd osadn. – nowożytność
252.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Stary	36	65-59	46	śląd osadn. – nowożytność
253.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Nowy	5	65-59	13	osada – XIII/XIV-XV w. osada – nowożytność (XVII w.) śląd osadnictwa - nowożytność
254.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Nowy	8	65-59	18	śląd osadn. – ep. kamienia-ep. brązu śląd osadn. - nowożytność
255.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Nowy	10	65-59	15	śląd osadn. - nowożytność
256.	STARY KURZESZYN	Kurzeszyn Nowy	13	65-59	19	śląd osadn. – późny neolit śląd osadn. – nowożytność pole bitwy – I lub II wojna światowa
257.	STARY KURZESZYN	Helenów	(1)*	65-59	29	śląd osadn. – późny neolit
258.	STARY KURZESZYN	Helenów	(2)*	65-59	30	śląd osadn. – nowożytność
259.	STARY KURZESZYN	Helenów	(3)*	65-59	31	śląd osadn. – ep. kamienie-ep. brązu
260.	ŚWINICE / OSSOWICE (GM. CIELĄDZ)	Świnice	1	67-59	88	cmentarzysko - halsztat
261.	ŚWINICE	Świnice	2	67-59	87	śląd osadn. – k. łużycka nieokreślony - nieokreślony
262.	ŚWINICE	Świnice	3	67-59	86	osada – nowożytność
263.	ŚWINICE	Świnice	4	67-59	85	osada – późne średniowiecze
264.	ŚWINICE	Świnice	7	67-59	91	osada – nowożytność
265.	-	Wałowice	1	66-59	30	skarb – III ok. ep. brązu (k. łużycka)

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBZAR AZP	NR STAN. NA OBZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
266.	WAŁOWICE	Wałowice	2	66-59	31	śląd osadn. – neolit-wcz. ep. brązu ślad osadn. – wcz. średniowiecze osada – nowożytność (XVI-XVIII w.)
267.	WAŁOWICE	Wałowice	3	66-59	86	osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
268.	WAŁOWICE	Wałowice	4	66-59	102	śląd osadn. – halsztat-wcz. ok. lateński (k. łużycka)
269.	WAŁOWICE	Wałowice	5	66-59	103	śląd osadn. – ep. kamienia-wcz. ep. brązu obozowisko – mezolit (k. janisławicka?) osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
270.	WAŁOWICE	Wałowice	6	66-59	104	śląd osadn. – halsztat (k. łużycka)
271.	WAŁOWICE	Wałowice	7	66-59	105	śląd osadn. – ep. kamienia
272.	WAŁOWICE	Wałowice	8	66-59	107	osada – halsztat (k. łużycka) ślad osadn. – wcz. średniowiecze
273.	WAŁOWICE	Wałowice	9	66-59	108	śląd osadn. – neolit-wcz. ep. brązu ślad osadn. – pradzieje
274.	WAŁOWICE	Wałowice	10	66-59	109	osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
275.	WAŁOWICE	Wałowice	11	66-59	110	śląd osadn. – pradzieje
276.	WAŁOWICE	Wałowice	12	66-59	111	śląd osadn. – ep. kamienia osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
277.	WAŁOWICE	Wałowice	13	66-59	112	osada – eneolit-wcz. ep. brązu osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka) ślad osadn. – wcz. średniowiecze (XII-XIII w.)
278.	WAŁOWICE	Wałowice	14	66-59	113	śląd osadn. – ep. kamienia-wcz. ep. brązu osada – średniowiecze (XII-XIV w.)
279.	WAŁOWICE	Wałowice	15	66-59	114	osada – p. ok. lateński-wcz. ok. wp. rzymskich (k. przeworska)
280.	WAŁOWICE	Wałowice	16	66-59	115	śląd osadn. – pradzieje
281.	WAŁOWICE	Wałowice	17	66-59	116	śląd osadn. – halsztat? (k. łużycka)
282.	WAŁOWICE	Wałowice	18	66-59	117	śląd osadn. – neolit-wcz. ep. brązu?
283.	WAŁOWICE	Wałowice	19	66-59	120	śląd osadn. – pradzieje
284.	WAŁOWICE	Wałowice	20	66-59	121	śląd osadn. – halsztat (k. łużycka)
285.	WAŁOWICE	Wałowice	21	66-59	122	śląd osadn. – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
286.	WILKOWICE	Wilkowice	1	65-58	8	śląd osadn. – nieokreślony oada – pradzieje (k. łużycka?) osada - nowożytność (XVI-XVII w.)
287.	WILKOWICE	Wilkowice	2	65-58	9	nieokreślony – neolit (KAK) osada – I-II w. n.e. (k. przeworska)
288.	WILKOWICE	Wilkowice	3	65-58	10	śląd osadn. – epineolit (KCSz)
289.	WILKOWICE	Wilkowice	4	65-58	11	osada – późny ok. lateński-wcz. ok. wpł. rzymskich (k. przeworska) osada – XV-XVII w.
290.	WILKOWICE	Wilkowice	5	65-58	12	osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
291.	WILKOWICE	Wilkowice	6	65-58	24	osada – nowożytność (XVI-XVII w.)
292.	WILKOWICE	Wilkowice	7	65-58	25	osada – XIII-XV w.
293.	WILKOWICE	Wilkowice	8	65-58	26	śląd osadn. – nieokreślony śląd osadn. – ok. środkowolateński (k. grobów podkloszowych) osada – XV-XVII w.
294.	WILKOWICE	Wilkowice	9	65-58	29	osada – ok. późnolateński (k. przeworska)
295.	WILKOWICE	Wilkowice	10	65-58	42	osada – wcz. średniowiecze (X-XII w.)
296.	WILKOWICE	Wilkowice	11	65-58	43	śląd osadn. – wcz. średniowiecze
297.	WILKOWICE	Wilkowice	12	65-58	44	śląd osadn. – neolit?
298.	WOŁUCZA	Wołucza	2	65-59	24	śląd osadn. - nowożytność
299.	WOŁUCZA	Wołucza	3	65-59	76	śląd osadn. - nowożytność

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBZAR AZP	NR STAN. NA OBZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
300.	WOŁUCZA	Wołucza	4	65-59	77	śląd osadn. - nowożytność
301.	WOŁUCZA	Wołucza	5	65-59	78	śląd osadn. - nowożytność
302.	WOŁUCZA	Wołucza	6	65-59	79	śląd osadn. - nowożytność
303.	WOŁUCZA	Wołucza	7	65-59	80	śląd osadn. - nowożytność
304.	WOŁUCZA	Wołucza	8	65-59	81	śląd osadn. - nowożytność
305.	WOŁUCZA	Wołucza	9	65-59	82	śląd osadn. - nowożytność
306.	WOŁUCZA	Wołucza	10	65-59	23	śląd osadn. – k. przeworska śląd osadn. - nowożytność
307.	WOŁUCZA	Wołucza	11	65-59	75	śląd osadn. - nowożytność
308.	WOŁUCZA	Wołucza	12	65-59	83	śląd osadn. - nowożytność
309.	WOŁUCZA	Wołucza	13	65-59	84	śląd osadn. - nowożytność
310.	WOŁUCZA	Wołucza	14	65-59	89	śląd osadn. - nowożytność
311.	WOŁUCZA	Wołucza	15	65-59	90	śląd osadn. - nowożytność
312.	WOŁUCZA	Kurzeszynek	(2)*	65-59	3	śląd osadn. – pradzieje śląd osadn. – wcz. śred- niowiecze
313.	WOŁUCZA	Kurzeszyn Nowy	(9)*	65-59	21	śląd osadn. - nowożytność
314.	WOŁUCZA	Kurzeszyn Nowy	(11)*	65-59	16	śląd osadn. – ep. kamienia/ep. brązu
315.	WOŁUCZA	Kurzeszyn Nowy	(12)*	65-59	17	ob. przemysłowy (śląd eksploatacji rudy?) – nieokreślona chronologia
316.	WOŁUCZA	Kurzeszyn Nowy	(14)*	65-59	20	śląd osadn. - średniowiecze
317.	WOŁUCZA	Kurzeszyn Nowy	(15)*	65-59	22	śląd osadn. – k. łużycka osada - nowożytność
318.	WOŁUCZA	Papiernia	(1)*	65-59	71	śląd osadn. – halsztat (k. łużycka/pomorska)
319.	WOŁUCZA	Papiernia	(2)*	65-59	57	śląd osadn. – wcz. ep. żelaza?
320.	WOŁUCZA	Papiernia	(3)*	65-59	70	osada - k. przeworska
321.	WOŁUCZA	Papiernia	(4)*	65-59	4	śląd osadn. – pradzieje osada – II ok. ep. brązu (k. trzciniecka) śląd osadn. – ep. brązu-halsztat (k. łużycka) osada – halsztat (k. łużycka) cmentarzysko? – późny ok. wpt. rzymskich (k. przeworska) śląd osadn. - nowożytność
322.	WOŁUCZA / PRZEWODOWICE	Papiernia	(6)*	65-59	52	śląd osadn. – nowożytność
323.	WOŁUCZA	Papiernia	(7)*	65-59	53	śląd osadn. – nowożytność
324.	WOŁUCZA	Papiernia	(8)*	65-59	54	śląd osadn. – nowożytność
325.	WOŁUCZA	Papiernia	(9)*	65-59	55	śląd osadn. – mezolit (k. chojnicko-pieńskowska)
326.	WOŁUCZA	Papiernia	(10)*	65-59	56	śląd osadn. – nowożytność
327.	WOŁUCZA	Papiernia	(11)*	65-59	58	śląd osadn. – pradzieje
328.	WOŁUCZA	Papiernia	(12)*	65-59	59	śląd osadn. – neolit/ep. brązu (k. strefy leśnej)
329.	ZAGÓRZE	Zagórze	1	65-60	50	śląd osadn. – ok. wpt. rzymskich (k. przeworska) śląd osadn. - nowożytność
330.	ZAGÓRZE	Zagórze	2	65-60	51	śląd osadn. – średniowiecze śląd osadn. - nowożytność
331.	ZAGÓRZE	Zagórze	3	65-60	52	śląd osadn. – pradzieje śląd osadn. - nowożytność
332.	ZAGÓRZE	Zagórze	4	65-60	53	śląd osadn. – średniowiecze
333.	ZAGÓRZE	Zagórze	5	65-60	54	śląd osadn. - nowożytność
334.	ZAGÓRZE	Zagórze	6	65-60	55	śląd osadn. – pradzieje
335.	ZAGÓRZE	Zagórze	7	65-60	56	śląd osadn. – późne średniowiecze śląd osadn. - nowożytność

LP.	MIEJSCOWOŚĆ ZWERYFIKOWANA NAZWA MIEJSCOWOŚCI	MIEJSCOWOŚĆ NAZWA W WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	NR STAN. W MIEJSC.	OBSZAR AZP	NR STAN. NA OBSZARZE	FUNKCJA - CHRONOLOGIA
336.	ZAGÓRZE	Zagórze	8	65-60	57	śląd osadn. - nowożytność
337.	ZAGÓRZE	Zagórze	9	65-60	58	śląd osadn. - nowożytność
338.	ZAGÓRZE	Zagórze	10	65-60	59	śląd osadn. - nowożytność
339.	ZAGÓRZE	Przewodowice	(3)*	65-60	29	śląd osadnictwa – ep. kamienia/ep. brązu
340.	ZARZECZE	Byliny Stare	(2)*	67-58	3	śląd osadn. – ok. wp. rzymskich (k. przeworska)
341.	ZAWADY	Zawady	3	66-58	9	śląd osadn. – XIV-XV w.
342.	ŻYDOMICE / KONOPNICA	Żydomice	1	66-59	27	osada – nowożytność (XVI-XVIII w.)
343.	ŻYDOMICE	Żydomice	2	66-59	139	osada – ep. brązu (k. łużycka)
344.	ŻYDOMICE	Żydomice	3	66-59	140	śląd osadn. – wcz. ep. brązu osada – ep. brązu- halsztat (k. łużycka)
345.	ŻYDOMICE	Żydomice	4	66-59	141	śląd osadn. – ep. kamienia-wcz. ep. brązu śląd osadn. – halsztat (k. łużycka)
346.	ŻYDOMICE	Żydomice	5	66-59	142	osada – ep. brązu-halsztat (k. łużycka) osada – ok. lateński-ok. wpł. rzymskich (k. przeworska)
347.	ŻYDOMICE	Żydomice	6	66-59	143	śląd osadn. – ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
348.	ŻYDOMICE	Żydomice	7	66-59	144	śląd osadn. - halsztat (k. łużycka)
349.	ŻYDOMICE	Żydomice	8	66-59	145	śląd osadn. – pradzieje śląd osadn. – wcz. średniowiecze (XI-XIII w.)
350.	ŻYDOMICE	Żydomice	9	66-59	146	obozowisko – eneolit-wcz. ep. brązu osada – ok. lateński (k. przeworska?) śląd osadn. – późne średniowiecze
351.	ŻYDOMICE	Żydomice	10	66-59	147	śląd osadn. – neolit-wcz. ep. brązu śląd osadn. – nowożytność
352.	ŻYDOMICE	Żydomice	11	66-59	148	śląd osadn. – ep. kamienia-ep. brązu śląd osadn. – ok. lateński-ok. wpł. rzymskich? (k. przeworska?)
353.	ŻYDOMICE	Żydomice	21	66-59	172	śląd osadn. – halsztat (k. łużycka)
354.	ŻYDOMICE	Żydomice	22	66-59	173	śląd osadn. – ep. kamienia-wcz. ep. brązu śląd osadn. – ok. wpł. rzymskich? (k. przeworska?)
355.	ŻYDOMICE	Żydomice	23	66-59	174	śląd osadn. – ep. kamienia-wcz. ep. brązu osada – II ok. ep. brązu (k. trzciniecka) śląd osadn. – nowożytność (XVI-XVII w.)
356.	ŻYDOMICE	Żydomice	24	66-59	175	śląd osadn. – ep. kamienia-ep. brązu śląd osadn. - ep. brązu-halsztat (k. łużycka)
357.	ŻYDOMICE	Julianów	(2)*	66-59	176	śląd osadn. – ep. brązu? (k. łużycka)

Źródło: opracowanie własne.